

Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 7

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kiøbenhavn : Gyldendal, 1775-89

Fysiske størrelse | Physical extent:

12 bd.

DK

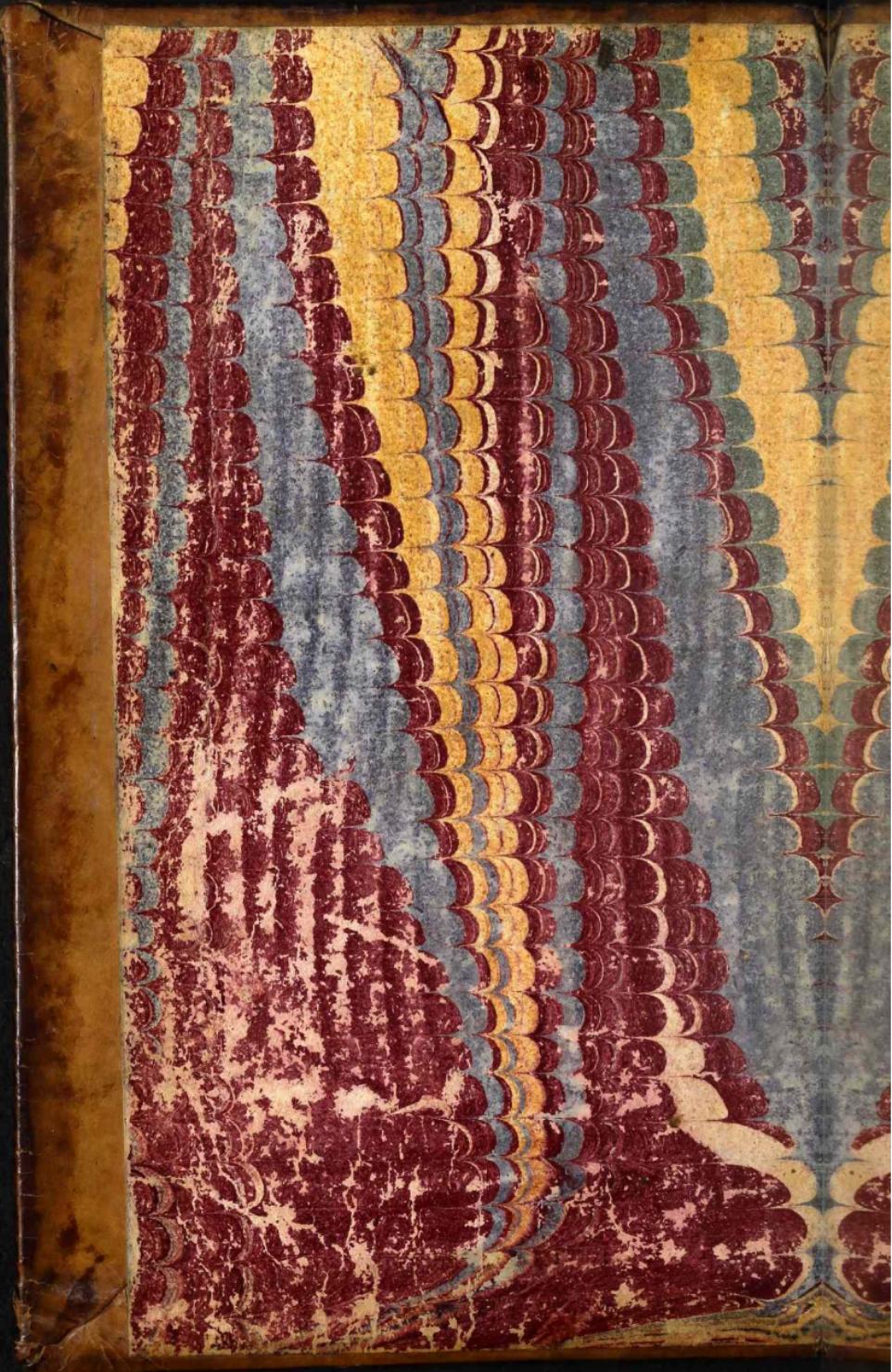
Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommersielle formål, uden at bede om tilladelse.
Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

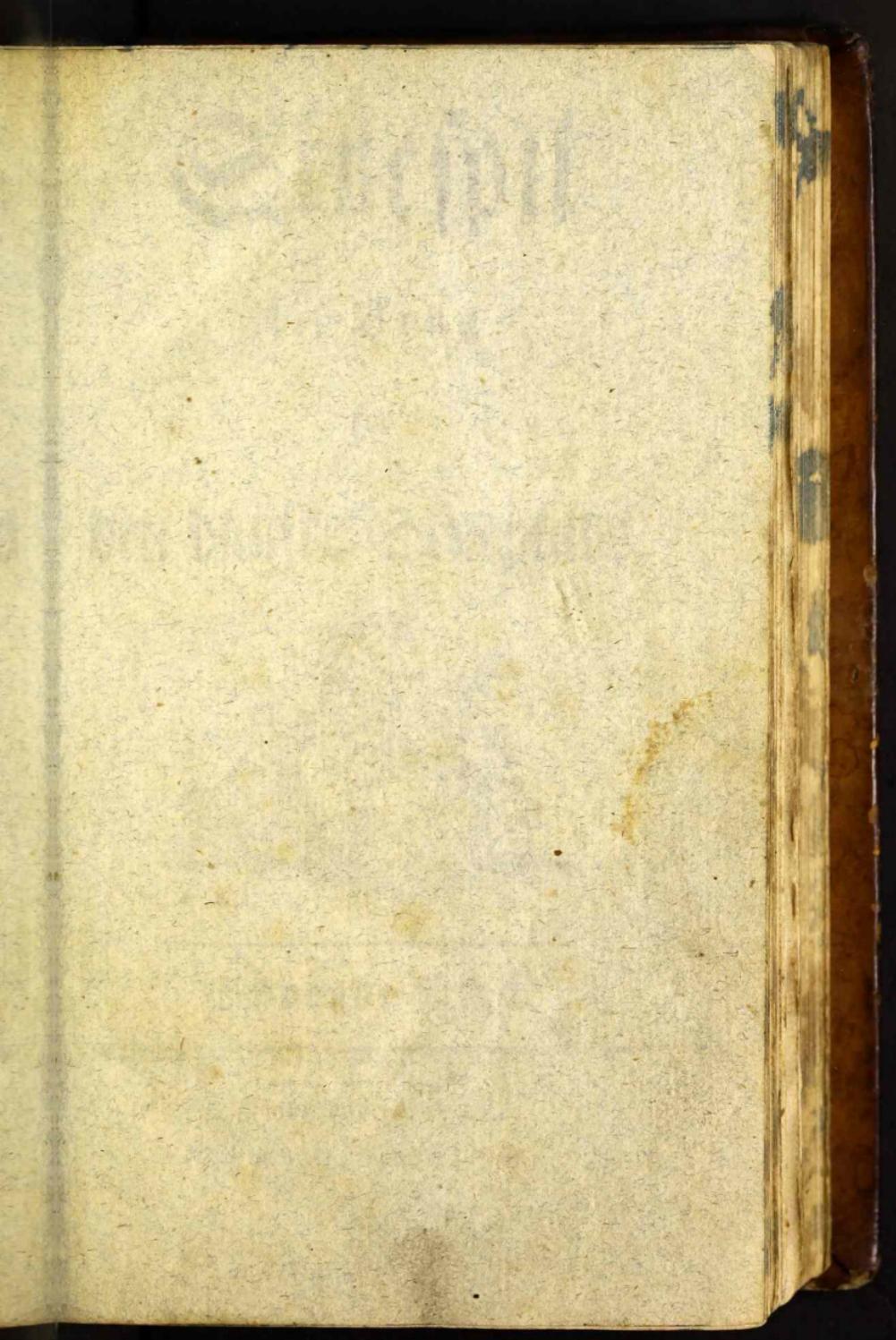
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

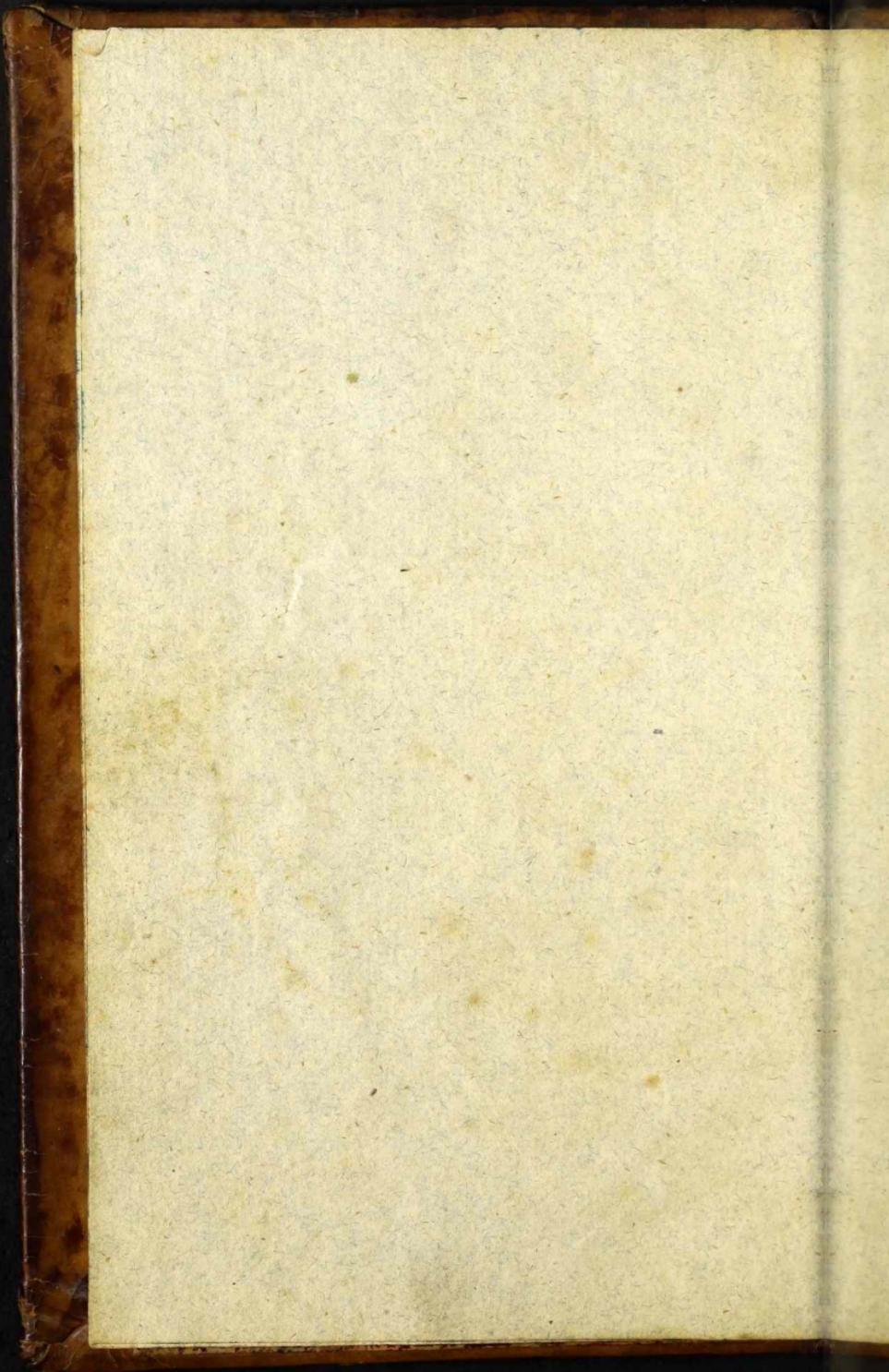

130021442861

55, - 3.

Skuespil

til Brug

for

den danske Skueplads.

Syvende Bind.

København, 1782.

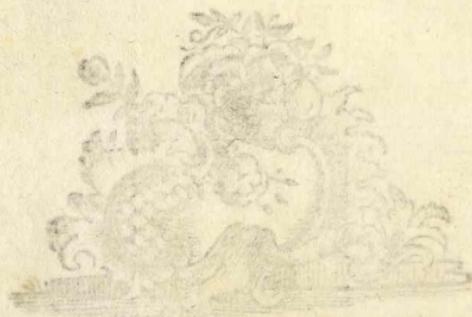
Trykt paa Gyldendals Forlag.

Etiam in
tempore

autem in

et

adulterio mundus

Etiam in tempore

adulterio mundus

Fortegnelse

paa

de Skuespil, som findes i dette Bind.

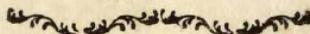
Den fornuftige Daare, Comoedie i een Act.

Kun sex Netter, Comoedie i fem Acter, af
Großmann, oversat ved Schwarz.

Den Velbaarne Frue, Comoedie i fem Acter,
af Stephanie, oversat ved Schwarz.

Det standsede Bryllup, Comoedie i tre Acter,
af Cailhave.

Florentineren eller den Hildeude i sin egen
Snare, Comoedie i een Act.

Gelehrte

100

Gelehrte und Gelehrte

Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte

Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte, al
Gelehrte und Gelehrte

Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte, in
Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte

Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte, in
Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte

Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte, in
Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte

Gelehrte und Gelehrte, Gelehrte und Gelehrte

Den
fornuftige Daare,

Comedie

ieeu Act.

Personerne.

William Spleen, Engelsmand.

Leyermann, Giestgiver.

Trine, Leyermanns Datter.

Wilhelm, Karl i Vertshuset.

Undersogdens Tiener, som stammer.

Scenen er i en Spisestue; man seer adskillige Borde.

Første Scene.

Trine, Wilhelm.

Wilhelm. (kommer ind.)

Ah! er du der!

Trine.

Min stakkels Wilhelm!

Wilhelm.

Min beste Trine!

Trine.

Du elsker mig da ret høit?

Wilhelm.

Ga det er baade vist og sandt. Jeg veed aldrig hvorledes det gaaer til, men jeg kan ikke bare mig for at tanke paa hende. Saa lang som Dagen er, staarer hun mig for Hjernen endogsaa naar hun ikke er hos mig. Om Aftenen ligesaa, og naar jeg falder i Sovn, saa gisr det slet ingen Forandring; mig synes da — —

A 2

Trine.

Den fornuftige Daare.

Trine.

Hvad synes dig, Wilhelm?

Wilhelm.

Det kan jeg ikke sige hende; men det er vist, at baade tidlig og sildig er der for mine Dien, i mine Tanker, i mit Herte intet uden Hun.

Trine.

Veed du vel, Wilhelm, det gaaer mig lige saadan.

Wilhelm.

Hvilket lykkeligt Par der kunde blive af os to!

Trine.

Ja det forstaer sig; men hvor kan vi haabe at faae min Faders Sammenhæfe dertil; han er intet mindre end riig, han har saa meget udestaaende.

Wilhelm.

Ja han har været meget uheldig paa nogen Tid.

Trine.

Dertil kommer endnu, at hans Vinhandler vil lade giore Indforsel i hans Boeskab for 1000 Rdl., han skyl der ham og som han ikke kan finde Udveie til. Tenker du, at det er Tiden, at han skulde tanke paa at giste mig bort?

Wilhelm.

Nei langt fra.

Trine.

Desuden har du kun været hos os i et fjerding Aar, du har intet, og du har ingen Ting lært.

Wilhelm.

Ferlad mig det!

Trine.

Den fornuftige Daare.

5

Trine.

Og hvad har du da lært?

Wilhelm.

At elße hende.

Trine.

Ia det er got nok for mig, men den Lærdom betyder
set intet i min Faders Hine.

Wilhelm.

Det er ret Skade — — men — — tillad mig i det
mindste — —

Trine.

Hvilket?

Wilhelm.

At kysse hendes Haand.

Trine.

Kunde det fornsie dig, Wilhelm?

Wilhelm.

Net inderlig.

Trine.

(giver ham Haanden.)

Hvorför sagde du det ikke strax?

Wilhelm.

(Kysser den øste.)

Hvor det smager godt!

Trine.

Den stakkels Karl! hvor det fornsie ham!

Wilhelm.

Der var nok endnu een Ting.

Trine.

Gaa sijg da?

A 3

Wilhelm.

Wilhelm.

Et Kys.

Trine.

Et Kys?

Wilhelm.

Sa — —

Trine.

Hvorsor ikke? Jeg kysser jo min Fader.

Wilhelm.

Oh! det er en ganske uskydig Hornsielse.

Trine.

Det troer jeg.

Wilhelm.

(kysser hende.)

Oh! hvor det er godt.

Anden Scene.

Herr Leyerman, Trine og Wilhelm.

Leyerman.

Ha! ha! endelig griber jeg Eder deri! Jeg har nok tænkt det. Hvorledes? din Frækhed gaaer saa vidt, at du lader dig kysse af et Mandfolk?

Trine.

Hvad ondt er vel deri?

Leyerman.

Nei vil man see til den Usorskammede? Flux op paa dit Kammer, saa skal jeg nok lære dig noget andet. Og du, Krabat, vi to vil snakkes ved.

Trine.

Trine.

Men, mit Fader — —

Leyherman.

Gaae ind, som jeg har sagt, jeg vil ikke høre et Ord.

Tredie Scene.

Wilhelm, Leyherman.

Wilhelm.

Lad os nu tale sammen i al Kold sindighed. Hvad har I vel at besvare Eder over?

Leyherman.

Hvordan, Krabat, hvad jeg har at besvare mig over?

Wilhelm.

Ja.

Leyherman.

Du tor kyss min Datter?

Wilhelm.

Det er jo ganste naturligt.

Leyherman.

Hvad vil du sige med dit naturlige?

Wilhelm.

Sj ja, vi holde af hverandre, skal jeg sige Eder.

Leyherman.

I holde af hverandre?

Wilhelm.

Det troer jeg! og siden vi set begriber, at vi umuelig strax kan vente at faae Jeres Samtykke, saa soge vi at finde Midler til at styrke vor Taalmodighed imidlertid. Sj! men det synes mig er ganste fornuftigt.

A 4

Leyherman.

Den fornustige Daare.

Leyerman.

Min Datter er altsaa eenig med dig.

Wilhhelm.

Det forstaer sig af sig selv. Dersom Eders Omstændigheder vare bedre, saa havde vi strax fortalt Her det alt sammen. Men siden jeg har ingen Ting, saa har vi tenkt, at det var kuns forgives, og vi havde sat os for at tie dermed indtil jeg havde gjort min Lykke. Var den kun gjort saa sandt, I skulde ikke længe være i Forlegenhed.

Leyerman.

Hvilke vakre Historier jeg faaer at høre. Her maae strax raades God derpaa. Hør Wilhhelm.

Wilhhelm.

Min Herte.

Leyerman.

Seer du denne Dor.

Wilhhelm.

Jeg veed, jeg er ikke blind.

Leyerman.

Betrage den usie.

Wilhhelm.

Og hvorsor det?

Leyerman.

Før aldrig at komme inden for den tiere.

Wilhhelm.

Men hvad er det for noget, I der siger?

Leyerman.

Jeg siger, at jeg i dette Dieblik jager dig bort, og forbryder dig aldrig meere at sætte din Hod i mit Huus.

Wilhhelm.

Den formuftige Daare.

9

Wilhelm.

Min Herr Leyerman, betænker I ogsaa hvad I gør.

Leyerman.

Det har jeg ret vel betænkt.

Wilhelm,

Men det gaaer umueligen an.

Leyerman.

Hvordan? det gaaer intet an?

Wilhelm.

Nei vist ikke. Vi har lovt hverandre, Somfrue Trine
og jeg, at vi vil tales ved her i denne Spisestue hver Mor-
gen, førend I staar op; og jeg kan ikke bryde mit Lovste,
det kan ikke jeg.

Leyerman.

Da skal jeg nok hindre dig fra at holde det.

Wilhelm.

Men hun maatte blive fortrydelig.

Leyerman.

Det er ikke din Sag.

Wilhelm.

Forslad mig det, det er juft min Sag.

Leyerman.

Hvilken Sladder! saa pak dig herud.

Wilhelm.

Hvorledes? det er rammie Alvor?

Leyerman.

Ja ret Alvor.

Wilhelm.

Farevel da, min kiere Herr Leyerman.

A 5

Leyerman.

Leyherman.

Farvel, farvel.

Wilhelm.

Trost den stakkels Tomfrue Trine.

Leyherman.

Ja, ja.

Wilhelm.

Sig hende, at jeg skal elskke hende bestandig.

Leyherman.

Nei see mig engang, hvilke vakte Commisioner han
giver mig.

Wilhelm.

Farvel.

Leyherman.

Det er sandt, din Lon —

Wilhelm.

Det behøves intet.

Leyherman.

Hvorfor ikke?

Wilhelm.

Siden jeg dog maae døe af Sorg; saa seer jeg heller,
at I bliver min Arving end nogen anden.

(han gaaer.)

Leyherman.

(vort, men fatter sig.)

Du vil døe af Sorg — — saa er den Steen fra
Halsen. Det var vel han gifte, nær var jeg blevsen beve-
get. Trine blev lykkeligere med denne Karl, end med no-
gen anden. Men hvad skal jeg giøre? Kan jeg gifte min
Datter bort til en, som har intet, i det Dieblik, da jeg selv

er

Den fornuftige Daare.

II

er ner ved at blive en Staadder. Dersom min Vinhandler, Herr Melange, gier i Dag Indforsel i min Voe, saa er min Næring spildt og jeg er ødelagt uden Redning. Jeg hører en Vogn, det er nogen, som kommer. Jeg maae satte mig og antage en artig og beleven Mine. Man maae holde Ornene stive saa længe man kan.

Hierde Scene.

William Spleen og Leyerman.

Leyerman.

Jeg har den Ære at være Deres underdanige Tiener.

Spleen.

Hvorsor?

Leyerman.

Det er min skyldige Pligt.

Spleen.

Pligt?

Leyerman.

Og De havde Aarsag at fortørnes, om jeg satte den til Side.

Spleen.

(Sætter sig ned.)

Ligemeget.

Leyerman.

Giv mig den Ære at sige mig, hvad der kan være til Deres Behag.

Spleen.

I er meget nygjerrig.

Leyerman.

Leyherman.

Det er min Skyldighed at giøre dette Spørsmål.

Spleen.

Hvorför?

Leyherman.

Jeg er Vært i Huset.

Spleen.

Hvad rager det mig.

Leyherman.

Men, Mylord — —

Spleen.

Jeg er ikke Mylord.

Leyherman.

Siden De seer ud efter en Mand af —

Spleen.

En Mand er jeg.

Leyherman.

Det seer jeg nok, men en stor Herre.

Spleen.

Jeg er ingen stor Herre.

Leyherman.

Men De er tilforladelig — —

Spleen.

William Spleen, en ørlig Mand.

Leyherman.

Man kan være en stor Mand og tilselig en meget ørlig Mand.

Spleen.

Meget mueligt, men meget vanfæligt.

Leyherman.

Leyerman.

Derfor ere ogsaa de, som foreene begge disse Egenska-
ber, saa meget mere agtbare.

Spleen.

Kan nok være.

Leyerman.

Agter De at opholde sig nogen Tid her til Lands?

Spleen.

Her til Lands? For stedse.

Leyerman.

Da er jeg sørdes lykkelig, at De er steget af i mit
Hus. Behager Dem ikke at folges med for at udssøge
Dem et Værelse?

Spleen.

Et Værelse?

Leyerman.

Zeg har adskillige ret bekvemme.

Spleen.

Zeg er vel her — temmelig vel.

Leyerman.

Her!

Spleen.

Ja.

Leyerman.

Men dette er Spiisestuen.

Spleen.

Ligemeget.

Leyerman.

Her er ingen Seng.

Spleen.

Spleen.

Geg behøver ingen.

Leyberman.

Og Klokk'en to vil her komme en Snees Personer for
at spise til Middag.

Spleen.

Klokk'en to?

Leyberman.

Ga ganste vist.

Spleen.

Hvad er Klokk'en nu?

Leyberman.

Den er alt over ni.

Spleen.

Saa er der jo meer end fire Timer til.

Leyberman.

Ga. Men — —

Spleen.

Hvordan? men.

Leyberman.

Klokk'en eet bliver Vor det dækket, her løbes og rendes
frem og tilbage i denne Sahl og det vil være Dem til
Uleilighed.

Spleen.

Klokk'en Eet?

Leyberman.

Ga.

Spleen.

Saa kan det ikke længer være mig til Uleilighed.

Leyberman.

Den fornuftige Daare. 15

Leyherman.

Men undertiden er her Folk til Klokkens fem.

Spleen.

Ligemeget.

Leyherman.

Jeg varer Dem ad, min Herre, nu kan De giøre
hvad Dem selv behager.

Spleen.

Det veed jeg vel. —

Leyherman.

Jeg vil lade en Seng lave til rette til Dem.

Spleen.

Umagten bliver spildt.

Leyherman.

Vil De da ikke tilbringe Natten i mit Huus?

Spleen.

I Huuset? — Det troer jeg neppe.

Leyherman.

De har giort mig den Ære at sige mig, at De var
kommen her til Byen for at blive her for stedse.

Spleen.

Jeg bliver ogsaa stedse.

Leyherman.

Derved giver De mig at forstaae, at De vil tage
Bærelser paa et andet Sted; men forend De forlader mit
Huus, saa see dog i det mindste først, hvorledes De bliver
opvartet.

Spleen.

Opvartet?

Leyherman.

Leyerman.

Jeg tor haabe, at De vil blive fornoiet.

Spleen.

Tor stedse fornoiet.

Leyerman.

Har min Herre noget nødig for nærværende Tid?

Spleen.

Nei.

Leyerman.

Naar De vil kalde, saa er her en Klokk.

Spleen.

Godt.

Leyerman.

Sher er Giennemgang i denne Sahl, der torde komme nogen.

Spleen.

Ligemeget.

Leyerman.

Deres underdanige Tiener.

Spleen.

God Morgen.

Femte Scene.

William Spleen allene,

Den Karl er fordomt snakkesyg. Jeg troer, jeg har gjort ilde, at jeg ikke tog Livet af mig selv i Gaar i det andet Vertshuis. Jeg havde havt meere Noe dertil end her. Ligemeget, man kan ikke altid have det saa mageligt. Jeg vil tage Livet af mig nu strax. Der falder mig noget ind.

ind. Jeg er her i et fremmed Land, kunde man ikke ind-
bilde sig, at jeg i mit Hædreneland havde begaaet en Ugier-
ning, og at jeg lagde Haanden paa mig, fordi jeg ikke torde
lade mig seer for mine Landsmænd? Bliz! det maae jeg
forebygge. Jeg vil ikke, at man i Frankerige skalde troe,
at en Engelsmand var en feig Karl eller en Kieltring.
Det var at fornerme mit Hædreneland.

Lad os nu ret overlegge Sagen for i Veien, har jeg
Net eller har jeg Uret i at dræbe mig? Lad os nu gaae
vort heele Liv igiemmen. Nu har jeg i to og tredive Aar
været altid riig og altid fundet min Tilstand kiedsom. Jeg
har villet elses; det giorde mig uroelig og mistænkelig.
Jeg har villet spille, det giorde mig bister og avindsyg,
jeg har villet drikke, det giorde mig sr og svg. Jeg har
reist Europa igiemmen og blev kied og leed af Reisen. Jeg
har været i Rusland, der sandt jeg det for koldt. Jeg har
været i Italien, der sandt jeg det for varmt. Jeg har
været i Holland, der sandt jeg det for dødt; jeg er i Frank-
rig, der sandt jeg det for levende. Jeg har sogt efter
Forngielse, og ingensteds fundet den. — —

Altid det samme. Staae op, spadsere, øde, legge sig,
sove, og Dagen efter forsra det samme.

Før at fordrive denne Kiedsomhed maae jeg finde paa
noget nyt. Jeg vil tage Livet af mig. Det er en ganske
gyldig Aarsag. Jeg har besluttet. Bliz! om jeg skyder
mig ihiel, saa kunde man siige: han var bange for Doden;
dersor giorde han det af med sig selv i en Snup, for ikke
at drages med hende.

Om jeg kastede mig i Floden; nei her ere alt for
mange ubelevlige tienstagtige Aander til rede for at drage
Den fornuftige Daare. B en

en ærlig Mand op inden han kan have den Fornuelse at være død til gavn, det er ubehageligt.

Om jeg hængte mig? Jeg gider ikke lidt denne hængen. En stikkelig Mand, der paa en anständig Maade vil giøre Ende paa sin Kiedsomhed, bør ikke ende sit Liv som en Måddeder.

Horgive mig? men i dette fordomte Frankrige vil jeg ikke finde een eneste Apotheker, som vilde tillave mig en langsom Gift for at vente paa Døden, see hende nærmest sig og omgaaes roelig med hende, indtil den Leeg sik Ende.

Der bliver altsaa intet andet for, end at jeg kommer til at fænde mig ihiel med min Pistol. Men for mit Lands Eres Skyld, og paa det ingen skulde troe, at en Engelsmand var død, som en feig Karl, vil jeg føre mine Betragtninger i Pennen.

(han ringer.)

Sicke Scene.

William Spleen og Leyerman.

Leyerman.

Hvad behager Mylord?

Spleen.

Ingent Mylord.

Leyerman.

Hvad behager min Herre?

Spleen.

Ingen min Herre.

Leyerman.

Hvad skal jeg da sige?

Spleen.

Den fornuftige Daare.

19

Spleen.

Hvad vil J? — — ligefrem.

Leyerman.

Men det er ikke hostligt.

Spleen.

Ligemeget.

Leyerman.

Lad da saa være: Hvad vil J?

Spleen.

Vel! — Papiir, en Pen.

Syvende Scene.

William Spleen, allene.

Jeg har gjort vel, at jeg ikke tog Livet af mig selv i

Gaar Aftes, saa havde jeg ikke saaet dette gode Indfald i Dag.

Ottende Scene.

William Spleen og Leyerman.

Leyerman.

Her er: men dersom De havde villet træde op i et andet Værelse, saa havde de fundet Skriverpult med alt Tilbehør, det havde været mere bekvemt.

Spleen.

Herr Vært?

Leyerman.

Hvad behager!

Spleen.

Jeg har en Sag af Vigtighed for.

B 2

Leyerman.

Leyherman.

Ah! da skal jeg stæsse Dem en god Advocate.

Spleen.

Hvad siger I?

Leyherman.

Jeg siger, at jeg vil stæsse Dem en god Maadgiver,
som skal forklare Dem, om Deres Sag duer noget eller ikke.

Spleen.

Cutaalmodig.

Herr Voert.

Leyherman.

Min Herre.

Spleen.

Gjor mig en Dieneste — at gaae strax bort.

Leyherman.

De ynsker at være allene.

Spleen.

Allene.

Leyherman.

Jeg vil ikke være Dem til Uleisighed.

Spleen.

Gaae da.

Leyherman.

Er der ellers ingen Ting til Deres Dieneste.

Spleen.

Ei!

Leyherman.

Jeg vil tiene Dem, siden jeg dog skal ud i en Sag
for mig selv, saa kunde jeg sige min Procurator at han
skulde komme hid til Dem.

Spleen.

Spleen.

Hvorsor?

Leyherman.

Før Deres Sags Skyld.

Spleen.

Jeg afgør min Sag allene.

Leyherman.

Det kommer meget an paa en god Raadgiver.

Spleen.

Raadgiver?

Leyherman.

Man maae velge.

Spleen.

Ligemeget.

Leyherman.

Her treffer det, at en ørlig Procurator og en Skielm —

Spleen.

Ligemeget.

Leyherman.

Som De behager. Jeg er Deres underdanige Tjenier.

Spleen.

Det er godt.

Leyherman.

(i det han gaaer.)

Det er mig en besynderlig Mand.

Niende Scene.

William. Spleen allene.

Denne snaksomme Karl er mig altid i Veien, nu
maae jeg skrive mine Betragtninger.

B 3

Tiende

Tiende Scene.

William Spleen og Wilhelin.

Wilhelin.

(Cuden at see Spleen.)

Herr Leyerman gik nylig ud, kunde jeg dog komme til
at sige Trine mit sidste Farvel! det kiere Barn er uden
Twil ret bedrøvet! holde op at elsse hende? det er jeg ikke
i Stand til. Blive ved at elsse hende og aldrig see hende
meere? det er alt for tungt. Jeg maae da dœ.

Spleen.

Dœ!

Wilhelin.

Det er min sidste Dag.

Spleen.

Ah! jeg har giort vel, at jeg ikke tog Livet af mig
selv i Gaar, siden jeg i Dag faaer en Staldbroder.

Wilhelin.

(Sukkende.)

Jeg maae assted.

Spleen.

Min Ven, tav et Dicblik.

Wilhelin.

Hvorsor, min Herre?

Spleen.

Jeg er strax færdig, saa vil vi fslges ad.

Wilhelin.

Det er just ikke nødvendigt.

Spleen.

Nødvendigt ikke, men behageligt.

Wilhelin.

Wilhelm.

Sandt at sige, gaaer jeg helse allene.

Spleen.

Er I set ikke bange?

Wilhelm.

Bange? Hun er mig alt for kier dertil.

Spleen.

Har I Aarsag til at længes efter hende.

Wilhelm.

Ja tusende.

Spleen.

Jeg ogsaa.

Wilhelm. (forbaus.)

Spleen.

Ja tilvisse.

Wilhelm.

Det er meer end jeg har vidst.

Spleen.

Derfor siger jeg Eder det. Jeg gaaer hen for at
lasse mig i hendes Arme.

Wilhelm.

I hendes Arme?

Spleen.

Jeg havde det alt i Sinde i Saar Aftes, men det er
mig kiert at jeg ikke har gjort det.

Wilhelm.

Ikke gjort det?

B 4

Spleen.

Spleen.

Ganske vist. Jeg vil have den Fornsielse at komme
Eder i Forkisbet.

Wilhelm.

Hvad vil I sige med Eders Forkisb?

Spleen.

Bliv ikke fortrydelsigt derover. Vi kan giøre det i
Selbstab paa eengang.

Wilhelm.

Paa eengang?

Spleen.

Eller ogsaa een efter den anden. Jeg vil begynde
først, for at foregaae Eder med et got Exempel,

Wilhelm. (vred.)

Weed I vel, min Herre, at skont jeg er en fattig
Karl, saa har jeg dog ikke Lust til at være nogens Mar.

Spleen.

Jeg holder Eder ikke for Mar.

Wilhelm.

Hvoraf er I bleven bekjendt med hende?

Spleen.

Jeg kiender hende 'endnu ikke; men i dette Dieblit
agter jeg at giøre mit Bekjendtskab.

Wilhelm.

Naar I saaer hende at see for Eder, saa lader I nok
være at tale i saadan en Tone.

Spleen.

Jeg tør see hende under Mine og dog blive den samme.

Wilhelm.

Jeg kiender hende. Det gør jeg.

Spleen.

Spleen.

I kiender hende?

Wilhelm.

Ta og det for tre Maaneder siden.

Spleen.

Det er umueligt.

Wilhelm.

Desuagtet er det dog saa.

Spleen.

I har maaskee været temmelig nær.

Wilhelm.

Ta vist og det hver Time paa Dagen.

Spleen.

Men dog aldrig ret det man kan kalde for Alvor.

Wilhelm.

I maae vide, min Herre, at hun er en uberygtet
Domfrue.

Spleen.

En uberygtet Domfrue?

Wilhelm.

Ta.

Spleen.

Hvem?

Wilhelm.

Trinken.

Spleen.

Trinken?

Wilhelm.

Ta ganske vist.

B 5

Spleen.

Spleen.

Hvad vil I vel sige med Eder's Trinken ?

Wilhelm.

Saaledes heder hun, som I talte saa uanstændig ons
for lit siden.

Spleen.

Hvorledes ? Falder I Doden Trinken ?

Wilhelm.

Doden !

Spleen.

Forklar her tydeligere. Hvad var det I sagde, i det
I traadde ind i Stuen ?

Wilhelm.

I sagde, at hvis jeg skulde filles ved min sode
Trinken saa maatte jeg døe.

Spleen.

I har altsaa ikke i Sinde at tage Livet af Eder selv ?

Wilhelm.

Tage Livet af mig — — Og hvorsor ?

Spleen.

Før at holde op at lide.

Wilhelm.

Jo men ! det er kun feige Folk, som frygte for Lidesser.

Spleen. (Forbaust.)

Kun feige Folk !

Wilhelm.

Det er soleklart.

Spleen.

I frygtede altsaa for at blive anset for feig este

Doden.

Den fornuftige Daare. 27

Doden, saafremt I havde været usorsagt nok til at paaſſere Eder den;

Wilhelm.

Efter Døden? Hvad kunde det komme mig ved?

Spleen.

Hvad det kunde komme Eder ved?

Wilhelm.

Ta vist. Maar man har gjort mig ulykkelig, naar
mine Medmennesker har qvælet mig, gjort mig Sorg, un-
dertrykket mig, trædet mig med Hædder; behøver jeg da
at bekymre mig om, hvad mine Uvenner vil tænke om mig,
naar jeg er ikke meere til?

Spleen. (for sig selv)

Jeg har gjort ilde, at jeg ikke tog Livet af mig i
Gaar Aftes, saa havde jeg ikke haft det ubehagelige Møde
af en Mand, der var viisere end jeg.

Wilhelm.

Nei, nei, jeg har ei nødig at paaſſere mig Døden;
min Græmmelse vil nok skaffe mig den desuden.

Spleen.

Hvorover græmmer I Eder da?

Wilhelm.

Jeg har jo allerede sagt Her det; fordi jeg elſter.

Spleen.

I elſter?

Wilhelm.

Ah! ja!

Spleen.

Er I elſtet igien?

Wilhelm.

gang in til den fornuftige Wilhelm.

Ga tilvisse, ligesaa hoit som jeg elster selv.

Spleen.

Elster I da med Hæftighed?

Wilhelm.

Ah! min Herre, aldrig har maaskee nogen elset med saadan Hæftighed.

Spleen.

I er meget lykkelig.

Wilhelm.

Geg lykkelig?

Spleen.

Ga meget.

Wilhelm.

Hvori bestaaer det?

Spleen.

I elster inderlig og er elset igien.

Wilhelm.

Men der vil meere til.

Spleen.

Hvad er det da?

Wilhelm.

Man maae eie den Person, man elster.

Spleen.

Saa tag hende.

Wilhelm.

Men hendes Fader vil ikke give mig hende.

Spleen.

Hvorsor ikke?

Wilhelm.

Wilhelm.

Hordi jeg er fattig.

Spleen.

Er der intet andet i Beyen?

Wilhelm.

Det er nok det.

Spleen.

Hvor meget behøvede I vel for at faae denne Pige?

Wilhelm.

Ah! naar jeg kun eiede et tusende Daler.

Spleen.

To hundrede Pund, er det nok?

Wilhelm.

Ja meer end nok. I far i denne Skyndig.

Spleen.

Og det vilde giøre Heres Lykke?

Wilhelm.

Ja en overmaade stor Lykke.

Spleen.

Ogsaa den lille Piges?

Wilhelm.

Kunde jeg være lykkelig, med mindre hun var det.

Spleen.

(slukker sin Brevtasse op.)

Vie lidt. Jeg forører Eder disse to hundrede Pund.

Wilhelm.

Er det mueligt?

Spleen.

I gode Vexler; som Bankerer vil betale med reede

Penge.

Wilhelm.

Wilhelm.

(I en overvattes Glæde.)

Ah! min Herre!

Spleen.

Hvad gaaer af Her?

Wilhelm.

Ieg veed ikke, om jeg skal — —

Spleen.

Hvilket?

Wilhelm.

Kaste mig for Eders Hodder. —

Spleen.

Hsy!

Wilhelm.

Eller i Eders Arme.

Spleen.

(omarmer Wilhelm.)

Net saa.

Wilhelm.

Men hvilket ypperligt Gemyt! det var altsaa, van
det jeg deshedre skulde sole min uventede Lykke, at I for
talte ilde om min Trine?

Spleen.

Ieg havde ikke i Sinde at tale ilde. Ieg forstod
ikke Eders Meening.

Wilhelm.

Ieg er Eder mit Liv skyldig.

Spleen.

Det er en Ding af lidens vaerd.

Wilhelm.

Den fornuftige Daare.

31

Wilhelm.

Leg er Eder min Lykke skyldig.
Spleen.

Det er meget sagt.

Wilhelm.

Uden Eders Hjælp havde jeg maattet forlade Trine.
Jeg vilde ladet mig hverve for at tiene til Sives.

Spleen.

Vel.

Wilhelm.

Jeg vilde have vovet mit Liv modig.

Spleen.

Meget vel.

Wilhelm.

Før at slaae Engländerne.

Spleen. (vred.)

Slaae Engländerne? —

Wilhelm. (forstækket og bedrøvet.)

Ah! J er en Engländer. Jeg er forloren.

Spleen. (følelsem.)

Hvordan forloren?

Wilhelm.

J vil herefter holde op at tiene mig?

Spleen.

Hvorsor?

Wilhelm.

Fordi jeg er en Franskmand.

Spleen.

Ligemeget.

Wilhelm.

Wilhelm.

Min Lykke er ubeskrivelig, at jeg har truffen saa
ypperlig en Mand.

Spleen.

Ingen Complimentter. Nu er det forbi. I er for
nojet og jeg nyder en Glæde.

Wilhelm.

Disse Penge ere en Vergiering. Det første, jeg vil
bruge dem til er, at giøre en Dienste. Farvel.

Ellevte Scene.

William Spleen allene.

Det er mig dog kert, at jeg ikke tog Livet af mig i
Gaar, ja havde da ikke haft den Fornuelse at giøre en
god Gierning i Dag.

Tolvte Scene.

William Spleen og Trine.

Trine. (uden at see Spleen.)

Det kom mig for som om jeg hørte Wilhelm og dog
seer jeg ham ikke.

Spleen.

Se hvilket deiligt Barn!

Trine.

I midlertid hankede mit Herte, som naar han er der
selv og det har endnu aldrig bedraget.

Spleen.

Hvem seer hun ester, lille Domfrue?

Trine.

Trine.

Om Forladelse, min Herre, i Fald jeg gør Dem
Uleilighed.

Spleen.

Hun gør mig ingen Uleilighed — — Hun er ret
nydelig.

Trine.

Jeg gaaer strax igien.

Spleen.

Vie dog et Drieblik.

Trine. (forvirret.)

Min Herre — —

Spleen.

Hun seer meget uroelig ud.

Trine.

Det er jeg ogsaa.

Spleen.

Hvorsor?

Trine.

Det kan man ikke saa sige.

Spleen.

Slig kun frem.

Trine.

Mit Hierte banker Slag i Slag.

Spleen.

Arme lille Hierte! hvorsor banker det da?

Trine.

Ah! min Herre.

Den fornuftige Daare.

C

Spleen.

Spleen.

Nu da!

Trine.

Jeg er saa oprigtig — —

Spleen.

En sielden Egenskab hos et Fruentimmer.

Trine.

At jeg ikke kan forstille mig.

Spleen.

Det er ingen Feil, men en Dyd.

Trine.

Og da jeg saae — —

Spleen.

Tal kun reent ud.

Trine.

Den Person — —

Spleen.

Den Person?

Trine.

Som jeg elsker.

Spleen. (for sig selv.)

Hun elsker mig.

Trine.

Saa kunde jeg ikke tvinge min Hestighed.

Spleen.

Hun taler sandt.

Trine.

Alt for sandt; og det er just det, som gør mig ganske
ulykkelig.

Spleen.

Spleen.

Hvorsor ?

Trine.

At elste paa min Alder !

Spleen.

Hvor gammel er hun da ?

Trine.

Jeg er snart atten Jar gammel.

Spleen.

Det er en skign Alder.

Trine.

Og elste uden Haab !

Spleen.

Det siger jeg ikke.

Trine.

Men det er desværre dog sandt.

Spleen.

Maar man er saa elskvaerdig som hun, bør man ikke
lade Haabet falde.

Trine.

De smigrer.

Spleen.

Jeg smigrer aldrig. Men sig mig oprigtsig. Det
er dog ingen Skiemt ?

Trine.

Jeg siger den blo:te bare Sandhed.

Spleen.

Det er meget forunderligt. Men jeg troer det, esters
som hun siger det. Det maae da være kommen med eet.

Trine.

Behoves der da saa lang Tid til at elffe? Wilhelms allersørste Dækast trængte lige ind i mit Hjerte, og nu er det mig ikke mueligt at leve uden Wilhelm.

William Spleen.

Hun har da hørt sin Elstedes Navn?

Trine.

Sa af hans egen Mund.

Spleen. (sor sig selv.)

Da jeg sagde Verken mit Navn maae hun have staet paa Vuur. (hvit.) Og dette Navn beholdt hun strax i Huset kommelsen?

Trine.

Man behøver kun eengang at høre det nævne, som man elster, for aldrig at glemme det.

Spleen.

Hun er meget god. Det er en mægtig stor Kierlighed. Men hvad er det da egentlig, som saa meget har staet Hende, an.

Trine.

Alt.

Spleen.

Alt! det var meget.

Trine.

En intdagende Skabning.

Spleen. (kuskende.)

Meget artig.

Trine.

Ah! saa artig som man kan ønske; og Dien spillende og kierlige.

Spleen.

Spleen.

Der er Maade med.

Trine.

Gorlad mig det.

Spleen. (for sig selv.)

Man maae vel sige, at Kierlighed er blind. Jeg har neppe seet paa hende.

Trine.

En Uabenhertighed! en Nedelighed!

Spleen.

Oh! hvad Nedeligheden angaaer, saa har det sin Rigtighed.

Trine.

Det beste Hierte!

Spleen.

Det er ikke et Hierte, som har Lyst til at giøre fortred.

Trine.

Nei! langt fra!

Spleen.

Men hvoraf kan hun vide det?

Trine.

Viiser det sig ikke noksom i de allermindste Ting?

Spleen.

Sandt! Charakteren skinner igennem.

Trine.

Den behageligste og uskyldigste Vittighed!

Spleen.

Hun er alt for god!

Trine.

Nei, det er Sandhed. Han fortiner al den Noes,
jeg tillegger ham.

Spleen. (for sig.)

Hun er meget forløbt. Det meget.

Trine.

Og denne Elske skal jeg miste!

Spleen.

Hvorfor?

Trine.

Ah! Wilhelm, du forlader mig. Maaskee reiser du
i Dag, maaskee i Morgen; og din Pige vil tage sin Dod
derover af Sorg.

Spleen.

Nei Tomsrue, giv sig tilfreds. En ærekier Mand
misbruger ikke den Magt, han har over en ung Piges
Hierte, som har saa megen Undighed. Ingen Hindring
er saa stor, at han jo kan overvinde den.

Trine.

De afmalet min Elskers Hierte med de rette Farver.

Spleen.

Naar man er saa høit elsket, maae man opofre alt for
sin Elskede.

Trine.

Men en grum Banskelighed er i Veien for vores
Lyksalighed.

Spleen.

Hvilken Banskelighed?

Trine.

Penge.

Spleen.

Spleen.

Ikke andet?

Trine.

Men min Fader — —

Spleen.

Jeg staer inde for hans Samtykke.

Trine.

Er det mueligt!

Spleen.

Hun er ung, elskværdig og har et smt og kierligt

Hierte. Jeg har besluttet at giore dette Sistermaal.

Trine.

Ah! hvor jeg vil elste Dem!

Spleen.

I Sandhed?

Trine.

Ja af mit ganske Hierte.

Spleen.

Vær kun roelig, mit smukke Barn. Saa megen
Kierlighed skal ikke være spildt. Hvor er hendes Moder?

Trine.

Jeg er ikke saa lykkelig at jeg har nogen.

Spleen.

Hvem er hendes Fader?

Trine.

Værtens her i Hhuuset.

Spleen.

Hvem? Denne Mand, som er saa meget for at snatte.

Trine.

Han selv.

Spleen.

Jeg vil strax saae ham sat. Jeg gior ham Forslaget om Gistermaalet; giver ham saa mange Penge, som behoves, og gior for siedse hendes Lykke.

Trine.

Ah! hvor De er god. Jeg hører min Fader komme.

Spleen.

Lad os være allene. Farvel elskværdige Pige, som snart skal blive en lykkelig Kone.

Trine.

Hvor jeg vil have Dem nderlig fier!

Spleen.

Skynd sig.

Trine. (i det hun gaaer.)

Ah! Wilhelm, hvor jeg vil glæde mig ved at giere dig lykkelig.

Spleen.

Mange Tak.

Trettende Scene.

William Spleen allene.

Jeg har dog giort vel, at jeg ikke tog Livet af mig i Gaar, saa kunde jeg i Dag ikke have giftet mig.

Fjortende

Fjortende Scene.

William Spleen, og Herr Leyerman.

Leyerman. (nedstaaet.)

Jeg er en ulyksalig Mand! den ubarmhertige Vijnhandler vil giøre Execution i min Boe. Og jeg er dersmed i Gund og Grund ruineret.

Spleen.

Et Ord, Herr Vært!

Leyerman.

Hvad besaler min Herre!

Spleen.

Her er meget nyt i Huisset.

Leyerman. (for sig selv.)

Nettens Middel er alt kommen.

Spleen.

J havde mindst drømt om det, jeg har at sige Eder.

Leyerman.

Ah! min Herre, jeg vidste det alt, førend jeg gif ud af Huisset.

Spleen.

Hun har altsaa fortroet det til sin Fader.

Leyerman.

Og jeg beder Dem om Forladelse for den Uleilighed og det Bryderie, som det maae have foraarsaget Dem.

Spleen.

Det har ikke foraarsaget mig det allermindste Bryderie; jeg finder tvertimod, at det er ret vel, og jeg er dersmed ganse fornsiet.

E 5

Leyerman.

Leyherman.

Da burde min Ulykke dog ikke fornseie Dem.

Spleen.

Det er ingen Ulykke.

Leyherman.

Forslad mig det. Jeg kalder det en Ulykke især da
det er skeet uden nogen Forseelse paa min Side —

Spleen.

Det troer jeg meget gierne.

Leyherman.

Og jeg har gjort alt det, som stod i min Magt, for
at undgaae denne Skam, og denne Opsigt.

Spleen.

Der er ingen Skam eller Opsigt i dette; ingen veed
et Ord deraf, uden Eders Datter og jeg.

Leyherman.

Intet uden Egensindighed er Skyld i, at det er kom-
men til denne Øderlighed.

Spleen.

Vist ikke. Jeg tilskriver Skiebnen det.

Leyherman.

Og hvad vil Enden vel blive herpaa?

Spleen.

Og hvad da?

Leyherman.

At ødelegge mig uden Nødvendighed.

Spleen.

Det har ingen Nød.

Leyherman.

Leyherman.

Alle mine Bonner om en Forandring i denne uheldige
Beslutning have været frugtesløse.

Spleen.

Deri havde I Uret, man maae lade enhver følge sin
Tilbvielighed.

Leyherman.

Men naar den sigter til at giøre ont?

Spleen.

Men der er jo set intet ont i.

Leyherman.

Intet ont? Og jeg bliver derved skilt ved min heele
Reputation.

Spleen.

Hvorsor det?

Leyherman.

Meener De at mine Naboer vil tie, naar De saae
at see, at man bortfører — —

Spleen.

Her skeer ingen Bortsrelse. Den blotte Tanke er
mig en Afskye.

Leyherman.

Hvorledes, min Herre, De vil vise den Edelmodig-
hed? — —

Spleen.

Ja, der mangler intet uden Eders Tilladelse for at
bringe altting i Rigtighed.

Leyherman.

Ah! min Herre, det er den største Dieneste, De no-
gensinde

44 Den fornuftige Daare.

gensinde kunde vise mig, men den Pengesum, som dertil
udsordres — —

Spleen.

Jeg seer ikke paa Penge. Min Maade er at give;
men aldrig at tage.

Leyerman.

Jeg vil blive Dem øvig forbunden.

Spleen.

Er I da fornoiet?

Leyerman.

Jeg er ude af mig selv for Glæde.

Spleen.

Vi vil da alle blive fornoiede, Eders Datter, S
og jeg.

Femtende Scene.

William Spleen, Herr Leyerman og een af
Undersøgdens Folk.

Betienten. (Som stammer.)

Min Herre! her bringer jeg — —

Leyerman.

Det er mig kiert, at han kommer just som han var
faldet, det er med denne gode Herre at Sagen maae af-
gives — — —

Betienten. (til Spleen.)

Det er altsaa min Herre, som har — —

Spleen. (til Leyerman.)

Hvad vil denne Mand?

Leyerman.

Leyerman.

Det er i Anledning af den Sag — —

Spleen.

Det er altsaa en Notarius.

Betienten.

Min Herre, jeg har den Ere — —

Sextende Scene.

William Spleen. Leyermann, Betienten og
Trine.

Trine (kommer ind og taler sagte til Spleen.)

Hør De tal med min Fader ?

Spleen.

Ta, alting er i Stand, han giver sit Samtykke.

Trine.

Hvor jeg er lykkelig !

Spleen.

Og der er Manden.

Trine.

Hvilken Mand ?

Spleen.

Manden, som skal bringe Sagen i Rigtighed.

Trine.

Deg forstaer ikke, hvad det vel sige — —

Leyerman til Spleen.

Tor jeg nu haabe, at De vil opfylde Deres givne Løfte?

Spleen.

Meget gierne.

Betienten.

Betienten (til Spleen.)

Hør er alle Documenterne.

Spleen (til Betienten.)

Dette er jo ingen Contract.

Betienten.

Nei det er Obligationen.

Spleen.

Men jeg maae have en Contract.

Leyberman.

Hvordan, min Herre, De vil, at det skal være efter
en formelig Contract, at jeg — —

Spleen.

Ha! ha! I vil altsaa tillade, at det maae skee paa
en anden Maade.

Leyberman.

Det staer til Dem paa hvad Maade De selv for-
langer.

Spleen.

Ta saa!

Leyberman.

Geg havde tænkt, at Erkiendtlighed — —

Spleen.

Naar denne Lille samtykke, saa er det ligemeget.

Leyberman.

Hvortil behoves vel hendes Samtykke.

Spleen.

Geg har for megen Følelse af Ære til at ville have
noget med Magten.

Leyberman.

Leyerman.

Men min Herre, naar De betaler — —

Spleen.

Naar jeg betaler?

Betienten.

Ja, min Herre, det er saa Praxis her til Lands; man
betaler og modtager derimod alle Documenterne.

Spleen (til Trine.)

Er dette da skeet hende mange Gange tilforn?

Leyerman.

Min Datter er ung, hun har endnu aldrig haft Sager.

Spleen.

Endnu ingen Sager?

Trine.

Ah! der er kun een Sag, som ligger mig om Hier,
og den tanker De nu intet meere paa.

Spleen. (tankesuld.)

Evertimod jeg tanker meget derpaa.

Trine.

Saa var da saa god og bring den til Ende.

Spleen.

Seg har givet mit Ord og jeg bør holde det — —

Leyerman.

Naa! min Herre vil De uden Contract?

Spleen.

Sa, nu skulde jeg snarere have Lyst — —

Betienten.

Her er da Bevisset og Quitteringen.

Spleen.

Spleen.

Qvitteringeu for hvad?

Verienten.

Før de 1000 Ndlr.

Spleen.

Skal jeg betale 1000 Ndlr. for denne lille Pige?

Verberman.

Nei! det er for mig — —

Spleen (vred.)

Før dig! gaae til Bloksbierg.

Verberman.

Men det er jo Dem selv, som af Edelmodighed har
tilbuddet — —

Spleen.

Forklar jer tydeligere.

Verberman.

Har De ikke sagt mig? — —

Spleen.

Jeg har sagt, at jeres Datter er blevet forelsket i mig,
at hun vil have mig, og at jeg vil som hun.

Trine.

Jeg min Herre?

Spleen.

Det har hun selv sagt mig.

Trine (for sig selv.)

Det er ude med mig.

Verberman.

Men, min Herre, jeg har ikke hørt et Ord om alt
det; her handles om at betale 1000 Ndlr., som jeg er
skyldig — —

Spleen.

Spleen.

Det er altsaa ikke en Notarius med Egteskabs-Contracten?

Leyherman.

Men jeg begriber intet af alt dette.

Spleen.

Jeg øgter jeres Datter.

Leyherman.

De selv, min Herre?

Spleen.

Og det strax.

Leyherman.

Er det mueligt?

Spleen.

Og jeg giver hende min heele Formue.

Leyherman.

Ah, min Herre, min Lykke er større end jeg selv troede; jeg forlangte kun tusende Mdl. for at forekomme Indførsel i mit Boehave.

Spleen. (hestig.)

Indførsel! jeg betaler strax. Hvor meget behoves?

Betienten.

Intet, min Herre! I har jo for nylig sendt mig Pengene og jeg kommer her for at bringe Documenterne.

Spleen.

Har jeg sendt Pengene?

Betienten.

Og jeg har nu staact her i en Time for at extradere Dommen, med Quittering in dorso.

Spleen.

I er gal Mand.

Betienten.

Nei, min Herre; jeg er Undersøgdens Fuldmægtig.

Den fornuftige Daare.

D

Spleen.

Spleen.

Sieg har ingen Penge sendt Fer.

Betienten.

Da har jeg dog modtaget dem.

Leyerman.

Og hvem har da bragt dem?

Betienten.

Det har jeres Karl.

Leyerman.

Min Karl? — —

Betienten.

Ta ret han.

Trine.

Ah! jeg er oven paa.

Betienten.

Der er Documenterne — Horliges nu om dem, som
Jasan selv best — Jeg skal hjem og spise Middagsmad —
Farvel.

Syttende Scene.

William Spleen, Leyerman og Trine.

Leyerman.

Hvad vil alt dette sige?

Spleen.

Jeg begriber intet deraf.

Trine.

Jeg ikke heller.

Leyerman.

Jeg ikke heller.

Spleen.

Ligemeget. Jeg — —

Attende

Attende og sidste Scene.

William Spleen, Leyerman, Trine og Wilhelin.

Trine. (til Wilhelin, som kom glad ind.)

Ah! min beste Ven!

Wilhelin.

Min gode Trinen.

Spleen. (for sig selv.)

Bliß! de see meget fierlig til hinanden.

Leyerman.

Er det sandt, at det er dig, som har reddet mig?

Wilhelin.

Ja, min Herre, jeg har havt den Lykke.

Leyerman.

Hvor har du faaet saa mange Penge?

Wilhelin.

Denne ædelsmodige Mand ear mig dem, og jeg troede,
at jeg aldrig kunde anvende dem bedre, end ved at skaffe
Eder ud af Eders Forlegenhed.

Leyerman.

Min ørlige Ven, hvordan skal jeg kunne vederlegge
Din Godhed?

Wilhelin. (pegede paa Trine.)

Det er meget let for Eder at giøre min Lykke.

Spleen. (for sig selv.)

Bliß!

Wilhelin.

Denne godhertige Fremmede har lovet at legge et
godt Ord ind for mig.

Spleen.

Hvorledes? det var denne Jomfrue?

Wilhelin.

Taa.

Spleen.

Det gør mig ont.

Wilhelm.

Hvorsor?

Spleen.

I kan intet meere vente at faae hende.

Wilhelm.

Hvor kommer det sig?

Spleen.

Hun er forløbt i mig.

Trine.

Jeg?

Spleen.

Ja. Sagde hun mig ikke for lidt siden, at hendes
Hierte bankede.

Trine.

Det var for ham.

Spleen.

At hun var inttaget?

Trine.

Det var i ham!

Spleen.

At jeg skulde støsse hendes Faders Samtykke til Egg-
teskab.

Trine.

Ja med ham, med Wilhelm.

Spleen.

Med Wilhelm; det er det samme Navn. Det for-
tryrder mig, at jeg ikke tog Livet af mig selv i Gaar; saa
havde jeg i Dag ikke haft denne Ydmygelse.

Trine.

Ah! min Herre, det gør mig inderlig ont, at De
har taget feil! min Hensigt har ikke været at bedrage Dem.

Wilhelm.

Wilhelm.

Er jeg ikke ret ulykkelig, at jeg skal være denne ædelmodige Mandes Medbeiler. Er det Takk'en han skal have, fordi han har villet tine mig!

Leyerman.

Min stakkels Wilhelm. Jeg beklager dig. Men min Datters Lykke tvinger mig til, at være utaknemmelig mod dig. Kan jeg vel, uden at være ubillig, sætte mig imod hendes Velsærd?

Trine.

Min Fader! — —

Wilhelm. (med Barne.)

J har ret, Herr Leyerman, det er bedre, at jeg forsøgaaer af Sorg, end at denne ædle Mand skulde hindres fra at giøre Eders og min kære Trines Lykke. See der, min Herre, der ere de Penge, som blev tilovers. Jeg har dem ikke længer nødig. Vær god imod dette elskværdige Barn, og else hende ligesaa høit, som jeg har gjort. Farvel Trine, glem mig. Jeg selv har ikke lang Tid tilbage at sørge i over dit Tab. Farvel Herr Leyerman. Farvel min Herre. Farvel Trine.

(han vil gaae.)

Spleen.

Nei, min Ven, bliv her. Jeg er ikke Mand for at begaae saa slet en Gierning. Jeg føler, første gang i mit Liv, et heftigt Indtryk af Glæde. Egter hinanden; jeg sørger for Medgiften. Jeg vil blive hos Eder. Jeg vil glæde mig ved Eders Families Tilvert. Den Glæde, som jeg har lagt Grunden til hos Eder, vil jeg daglig besøue; jeg vil lære at kende den; den vil blive Kilden til min Noelighed — —

Trine. } Ah! min Belgisrer!

Wilhelm. } Ah! min Fader!

Veyerman.

Spleen.

Ingen Taksigelser! det er mig, som har Aarsag at
takke.

Alle.

Hvorledes det?

Spleen.

Jo, mine Venner, jeg var kied af Livet, fordi jeg
kiendte kun dets Kiedsomheder. Jeg have lært mig at nyde
det, og det vil herefter blive mig behageligt. Jeg sogte
Glæden langt borte og den var nær hos mig. Nu veed
jeg, hvor jeg skal finde den.

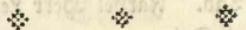
Før en Riig er den største, den reeneste, den bestan-
digste Glæde, den at giøre vel.

Trine.

Hvor mange ere der ikke, for hvilke denne Glæde er
ganße ukjendt.

Spleen.

Saa meget desværre for dem.

Til Tilsuerne.

Mine Herrer!

Dersom William Spleen ikke har fornøjet, saa har
han største Aarsag til at sige: Jeg gjorde ilde, at jeg ikke
tog Livet af mig selv i Gaar, jeg havde da ikke i Dag havt
denne store Ubehagelighed.

Hvis derimod han har havt den Lykke at finde Deres
Bisald, saa kan han sige med den inderligste Fornsielse:

Jeg har gjort vel, at jeg ikke tog Livet af mig selv i
Gaar, siden jeg i Dag nyder en saa kildrende Glæde.

Ende.

2 Run ser Røffer.

Oversat

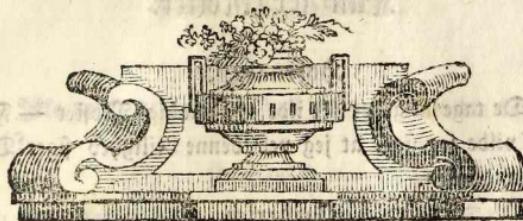
ester Grossmanns thyske Original

af

Friderich Schwarz.

Personerne.

Herr Reinhard, Hosraad og Justits-Direkteur.
Frue Reinhard, hans anden Kone.
Wilhelmine, hans Datter } begge af det første Egteskab.
Fritz, hans Son } Oberst von Altdorff, Frue Reinhard's Uncle.
Frue von Schmerling, hans Søster.
Lieutenant von Altdorff, hans Fætter; i Hollandst Tjeneste.
Gehheimeraad von Schenck.
Kirke-Inspecteur Classen.
Major von Wurmbs.
Kammerherre von Wilsdorff.
Friderich, Hosraadens Tiener.
Philip, Lieutenantens Tiener.
Lise, Frue Reinhard's Pige.
En Herreds-foged.
Sadelmageren.
Tvende Underofficerer.
En Rettensbetient.

(Gammel udend.)

Første Act.

Et Værelse i Hofraadens Huus.

Scene I.

Hofraaden i Slaaprok, sidder ved et Bord og skriver. Friderich, noget fra ham med en Billet i Haanden,

Friderich.

(for sig selv.)

Her staer jeg nu alt i en halv Time.

Hofraaden.

Det skal være saaledes, naadige Frue, saaledes, og ikke andetledes, om De ogsaa blir engang saa naragtig som De allerede er.

Friderich.

(Kommer nærmere.)

Herr Hofraad — — —

Hofraaden.

De tage mig det ikke ilde op, naadige Moster — Frue
Tante vilde jeg sige, at jeg ved denne Leilighed siger Dem
lidt Sandheden.

Friderich.

(endnu nærmere.)

Herr Hofraad — — —

Hofraaden.

Sandheden er en god King! Men, vi vilde ikke gjerne
høre den, især naar den rører ved vore kiereste Svagheder.
Men jeg vil tage Dem i Kuur, og De skal blive helbre-
det, eller —

Friderich.

(lige ved ham.)

Skal jeg lade Tieneren komme igien?

Hofraaden.

(Springer op.)

Karl! —

Friderich.

Hvad besaler?

Hofraaden.

Understaer du dig at lure paa mig?

Friderich.

Himlen bevare mig!

Hofraaden.

Ja, Himlen bevare din King, hvis jeg nok engang
kommer over at du staer paa Kuur!

Friderich.

Herr Hofraad! jeg har ikke tankt paa at luure.

Hof-

Hofraaden.

Ikke tankt derpaa dit Væst! Hvad vilde du bag min Stol?

Friderich.

Ieg maatte vel komme Dem nær, siden De ikke vil, de høre.

Hofraaden.

Hold Munden og raisoner ikke!

Friderich.

Godt!

Hofraaden.

Hvad er godt? Hæ! hvad er godt?

Friderich.

At De besaler mig at holde Munden; jeg skal holde den, og ikke sige et Ord mere.

Hofraaden.

Slyngel! Har jeg sagt det? Hæ? Ikke at raisonnere hedder: ikke at sige mig imod, naar jeg har Net. (Gaaer op og ned, Friderich bliver staende ganste roelig.) Nu, er du dum?

Friderich.

Nei!

Hofraaden.

Hyvssore taler du ikke?

Friderich.

Fordi jeg vilde bie, til De besaler det.

Hofraaden.

Eael!

Friderich.

Friderich.

Herr Oberst von Altdorf lader Dem ønske en god Morgen — — —

Hofraaden.

Og jeg lader ham ønske, at han vilde lade mig være i Roe. (Han gaaer hen til Bordet og forsegler en Bille) Jeg var tilsførs at den hele Familie var Fanden i Vold!

Friderich.

Skal jeg give den Besked?

Hofraaden.

Flegel!

Friderich.

Herr Hofraad!

Hofraaden.

Hvad er der nu igien?

Friderich.

Kaldte De ikke?

Hofraaden.

Nej, nei, nei! (gier ham Bille) Der, bær den hen til min naadige Tante.

Friderich.

(vil gaae.)

Godt.

Hofraaden.

Esber du alt? Vil du nu igien forrette dit Ærende halv?

Friderich.

Jeg tænkte, at Nessen stod i Sedelen.

Hofraaden.

Jeg tænkte! — jeg tænkte! det er altid jeres Udsigt,

naar I begaaer dumme Streger. Hvor har du Billetten?

(sæt mod) Friderich.

Her! (Han forbytter den med den anden, og gier ham den fra Obersten.)

Hofraaden.

Sig hende tillige — hvad Fanden er det jeg har gjort? En Udskrift til mig selv? — Men det er ingen Under! Saa plunt og plaget som jeg er! Nu maae jeg skrive den hele Stads om igien, Wie du uden for, til jeg ringer.

Friderich.

Det varer ingen Minut; men himlen voere mig naadig!

Scene 2.

Hofraaden, (alene.)

Seg skammer mig for den Karl! Herr Hofraad! Herr Hofraad! der har du igien begaaet en dum Streg. Hvor vilde Fyrsten ikke lee, om jeg engang skrev hans Adressa paa en Billet til min naadige Tante! (aabner og læser den.) For al Verdens Ulykke! Hvad er det? Har jeg drømt — eller drømmer jeg nu? Det er jo ikke min Haand? (ringer stærk) Heyda! Friderich! Friderich! Nei det er alt for galt! Friderich!

(ringer endnu stærkere og gaaer heftig op og ned.)

Friderich.

(stikker Hovedet ind af Døren.)

Tænkte jeg det ikke nok?

Hof-

Hofraaden, (høftigere.)
Friderich! — der stikker noget under.

Friderich, (som sør.)
Drunz kun lidt ud først!
Hofraaden.

Det er igien en Ushpils, eller Spidsbubbsfreg af dem,
(raaber meget høit) Friderich!

Scene 3.

Hofraaden. Friderich (kommer hurtig.)
Hofraaden.

Esel! hvor stak du? Friderich.

I Deres Livrie.

Hofraaden.

Hvad er dette for en Billet! sit Væst!

Friderich.

Jeg har ikke læst den.

Hofraaden.

Karl! Ingen Spøg! eller jeg skal spøge med dine
Dren. Hvor kommer denne Billet fra?

Friderich.

(ganske rolig.)

Herr Oberst Altdorf lader Dem ønske en god Mør-
gen — — —

Hofraaden.

Gaae ad Helvede til med din Oberst!

Friderich.

See der har vi det. Maar De stedse igennemfører
mine

mine begyndte Perioder med Deres Exclamationer, saa
faaer De aldrig at vide, hvem denne Villet er sta.

Hofraaden.

Karl! Bring mig ikke ud af min Forsatning.

Friderich, (sagte.)

Ude af den er han, var han kun først i den igien.

Hofraaden.

Hvad? (sagde han) Hvad i mors øje nu!

Friderich.

Tor jeg tale?

(sagde han) **Hofraaden.**

(giver ham et Dresigen.)

Vie! jeg skal lukke Munden op paa dig.

Friderich.

Gratias! Alter en Tand mindre.

Hofraaden. (urolig.)

Har jeg slaaet dig en Tand ud?

Friderich.

De faaer saa tidt paa et Sted, at om mine Tænder
vare Egetræer, saa slog De dem ud med Rod og alting.
Dersom jeg skal holde det ud i saadan en Dienest, saa maae
jeg bestandig gaae i Harniss; men jeg betakker mig, Herr
Hofraad!

Hofraaden.

Nu, nu, nu!

Friderich.

Ei hvad! En Dienestethende er ingen Hund, som man
for enhver Smaating kan sparke i Tænderne.

Hofraaden.

Nu, nu, nu!

Friderich.

Friderich.

Med Deres nu, nu, nu! dermed er det ikke gjort godt
igien, Giv mig min Afseeed, Herr Hosraad!

Hosraaden (med Godhed.)

Friderich!

Friderich.

Ikke andet end Ebden og Renden fra Morgen til Aften!
og saa oven i Kibet for enhver ringe Ting faae
Skieldesord og Drefigen. — Det maae være Moden i Algier
blant Slaverne, men jeg takker for min Part.

Hosraaden. (truende.)

Friderich!

Friderich.

Tag mig det ikke ilde op, Herr Hosraad! det er en
Sandhed. De har saaledes forandret sig paa et Par Maan-
neder, at De ikke mere ligner Dem selv. De knurrer,
stier og skieder over alting, — der kan jo ikke et Mennes-
ke mere giore Dem noget tilpas. Hverken Deres Kone,
Born, eller deres Dienestefolk, og — — og det bliver hver
Dag verre! Det er alt Ulykke nok, naar et Menneske er
fordomt til at tiene; skal han endnu oven i Kibet lade
sig mishandle? Og — — fort og godt, jeg vil have
min Afseeed.

Hosraaden.

Nu saa gaae Fanden i Bold.

Friderich.

Aa! med Glæde!

(gaaer.)

Hosraaden, (alene.)

Forsamte Karl! forbandede trodsige Knegt! Jeg —
underlig? Jeg — ikke mere ligne mig selv? Det er ikke
sandt!

sandt! Knurrer, sisier og stieler over alting? Deri har du loiet! Jeg har en Engle-Taalmodighed. Ingen Menske kan mere giøre mig nogen Ting tilpas? Hverken Kone, Born, eller Dienestefolk? Det er loiet! Jeg har Jobs Taalmodighed! Men — — (seer paa Billeten) Hem! Friderich! (ringen) Friderich!

(Friderich kommer og har lagt Livriet af.)

Hofraaden.

Hvad vil det sige? Hvad har du fore?

Friderich.

Jeg pakker ind.

Hofraaden.

Da har jo endnu ikke sagt mig, hvorledes det hænger sammen med denne Bille?

Friderich.

Billetten er fra Oberst von Altdorff. (vil gaae.)

Hofraaden.

Vie! Hvorledes kommer den i mine Hænder?

Friderich.

Af mine.

(vil gaae.)

Hofraaden.

Ih! saa far Dævelen bie! Har du Drægtselv i Beennene?

Friderich.

Nei! men en Tand mindre i Munden.

Hofraaden.

(Lægger sin Haand paa Friderichs Skuldre.)

Har jeg virkelig slaet dig en Tand ud?

Friderich.

Virkelig! En reent ud, og giort dens Naboor daad til hoire og venstre Side meget broæseldige.

Kun sex Retter.

E

Hof-

Hofraaden.

(giver ham Penge.)

Der! lad dem reparere.

Friderich.

Jeg stikker ikke om Deres Penge — jeg beder om min Afsked.

Hofraaden.

Ih saa for en Ulykke! hold Munden med din Afsked, din forbandede Knegt! Du skal ikke have din Afsked, aldeles ikke! Der — — (kaster Penge til ham.) Lad dine Tænder sliske, og saa ikke et Ord mere!

Friderich.

(samler Pengene sammen.)

Kun et Par Ord, Herr Hofraad!

Hofraaden.

Intet, intet; ikke et eenest!

Friderich.

Kiereste Herr Hofraad! Jeg maae ud dermed, ellers gveles jeg.

Hofraaden.

Nu, saa tael, men intet om Afsked! Forbandede Karl! du veedst jeg har dig kier.

Friderich.

Det veed jeg. Men De veed ogsaa, at jeg lader mig slaae ihiel for Deres Skyld. blot for Deres egen Noligheds Skyld, beste Herr Hofraad! og for Deres Lyksalighed, ikke for den Tands Skyld, som De har slaaet ud, og som De, om Gud vil, endnu kunde slaae ud, beder jeg Dem — —

Hof

Hofraaden.

Nu?

Friderich.

Forandre Deres underlige Quine! — De er den
beste Herre, den smmeste Mand, og den mildeste Fader!
men, Gud veed det! paa nogen Tid er De — saa underlig!
— Hvo, som ikke kiender Dem, skulde ansee Dem for en
Tyran imod Kone, Born og Dienestefolk.

Hofraaden.

Meener du det?

Friderich.

Jeg meener det ikke, Herr Hofraad! men det er en
Sandhed. Hvad, som har bevæget Dem dertil, veed jeg
ikke, kistter ikke heller om at vide det, naar De ikke af sig
selv vil værdige en ærlig Karl Deres Fortrolighed.

Hofraaden.

Gordomte Familie!

Friderich. (sagte.)

Har han det der? — (hvit) Vil De ikke sende
Obersten Svar?

Hofraaden.

Men det skal blive anderledes; ved Gud skal det
saa — —

Friderich.

Dertil siger jeg: Amen!

Hofraaden.

Hvor har jeg nu slengt det Lapperie hen?

Friderich.

Henne paa Bordet.

Hofraaden. (leser.)

„ Min Herr Hofraad! ” — Ydmyge Tienet —
 „ Deres Adfaerd bliver Dag fra Dag underligere ” —
 Virkelig? — „ Ved Deres Opsarrel deshonorerer De den
 „ Familie, som De har den Ere at være i Slegt med. ” —
 — Gid I havde Fanden paa jer Nakke! I Lumpento! —
 Jeg veed, hvad den Ere kostet mig! „ Ved vores mege-
 „ tige Forbon var altting saa godt indkleadt hos Generalen.
 „ Deres Son behovede kun at presentere sig, saa havde
 „ han saaet Lieutenants-Pladsen; men De begaater ikke ale-
 „ ne den Impertinence, ikke at stikke Deres Son derhen, men
 „ driver endogsaa Deres Grossierete saa vidt ” —

(knuer Billetten sammen i den største Brede og
 stier Tænder.)

Scene 4.

De Forrige. Fruen.

Fruen.

(sagte til Friderich.)

Har han sit Luune?

Friderich.

O ja, see kun.

Hofraaden.

(aabner Billetten igjen.)

„ Driver Deres Grossierete saa vidt, at lade Hans
 „ Excellence sige: At Deres Son kunde giore Staten
 „ bedre Tieneste, end den, at pryggle Ningen blaae paa
 „ de stakkels Rekruter. ” — Og er jeg ikke Fader? Maae
 jeg ikke selv best vide, hvortil min Son er duelig, eller ei?
 — „ Hans Excellence har imidlertid for vores Skyld havt
 „ den Condescendence, at antage Deres Svar for Spøg. ”

Det

— Det har Handen lært ham! — Det er mit ramme Alvor! „ For igien at giøre ham os tilgedan, foreslaae vi
 „ Dem et moyen, og haaber, at De ville antage vores
 „ bonne volonté som et marque paa vores Affection.“
 Underdanige Tienere! Nu lad os høre! — „ Hans Ex-
 „ cellence behøver for at betale en nye Equipage 200
 „ Louis d'Ors; dette siges Dem i den største Fortrolig-
 „ hed. “ — Ei! ei! „ Nu kunde De giøre en coup
 „ fin, og bede Hans Excellence at modtage af Dem et par
 „ Hundrede Louis d'Ors paa Vexel siden De gierne vil-
 „ de have Deres Capitalier i sikre Hænder. “ Et par la,
 „ mon cher, Votre sortise seroit redressée “ — —

(leer af fuld Hals, river Billetten i smaae Styk-
 ker, slaaer en Couvert derom, og raaber ;)

Friderich!

Friderich.

Herr Hosraad!

Hosraaden.

(giver ham Papiret.)

Min underdanige Respect til Herr Oberst von Altdorf.

Fruen.

(kommer nærmere.)

Til Herr Oberst von Altdorf?

Hosraaden.

Ah! underdanige Tienere, Deres Maade!

Fruen.

Hvad har De i Sinde, min Beste?

Hosraaden.

(gnier Hænderne med en bitter Latter.)

Je m'en vais reparer une sortise.

Fruen.

Beste Ven! — jeg beder Dem!

Hofraaden, (til Tineren.)

Afsted! —

(Friderich gaaer.)

Scene 5.

Hofraaden, og hans Frue.

Fruen.

Min Ven! De kiender Obersten.

Hofraaden.

Oh! hvem kiender ikke ham? Skrädere og Skomagere, Bagere og Slagtere, Joder og Procuratorer, og jeg, (ringende med sin Pengepung) jeg kiender ham ogsaa!

Fruen.

Jeg forstaer Dem. Det er en Desastre, som ofte træffer de ældste Familier. Men at De forekaster mig det, det er haardt? (grædende) Det har jeg ikke fortient af Dem!

Hofraaden.

Jeg forekaster Deres Maade det ikke.

Fruen.

Ogsaa det endnu? Jeg beder Dem for Himmelens Skyld, gøel mig dog ikke.

Hofraaden.

Det er ikke min Hensigt. Jeg esterkommer kun Deres høie Paarørendes Besalinger.

Fruen.

Det er jo kun, naar vi ere i Selskaber. Kald mig kun altid under fire Dine Deres Caroline.

Hofraaden.

Tillad Deres Maade, at jeg altid kalder Deres Maade

de ogsaa under fire Dine Deres Maade, saa bliver jeg saa
smukt i Vanen.

Fruen.

(Grusomme Mand.)

Hofraaden.

Ha, ha, ha!

Fruen.

De veed, hvor høit jeg elsker Dem.

Hofraaden.

Ha, ha, ha!

Fruen.

Hvilke Forbindelser med de anseeligste Huse har jeg
ikke oposfret for Deres Skyld?

Hofraaden.

Ha, ha, ha!

Fruen.

De er utaalelig. Dog, jeg vil nu ikke tale om Deres
Adfærd mod mig. Men hvorledes kommer min Uncle
Obersten, og min Tante, hvorledes kommer De dertil, at
De saa grovelig fornærmer Dem? Begge arbeide uophor-
lig paa, at give vores Huis mere og mere Lustre; man
forskaffer Deres Son, trods hans borgerlige Herkomst, et
port d'Epée, som De asslaaer; Deres Datter kunde blive
givet med en Adelsmand, naar De selv kun for Decencens
Skyld, vildde giøre det første Skridt; men ikke heller det vil
De giøre.

Hofraaden.

(leer overlydt og gaaer.)

Scene 6.

Fruen, siden Lise.

Fruen.

Nu det gaaer vidt! Man kan ikke vel opføre sig mere

borgerslig. Dersom min Tante ogsaa havde været Vibne hertil, saa troer jeg, at hun var falden fra den eene Bevismelse i den anden.

(gaaer til Sidedøren og falder Lise.)

Lise.

Hvad besaler Deres Maade?

Fruen.

Du vedst, at vi i Dag har fornemme Fremmede. Gør mig den Tieneste og see lidt efter, at altting bliver i den beste Orden.

Lise.

Hofstaaden har alt givet sine Befalinger.

Fruen.

Hvor mange Retter faae vi?

Lise.

Six Retter foruden Deserteren.

Fruen.

Six Retter? — Jeg troer den Mand tenker, at han har Borgersfolk til Bords hos sig. — Gaae strax ned i Klokkenet. — Kokken skal lave tolv Retter.

Lise.

Det bliver nok for sildig.

Fruen.

Hvad? for sildig! Dersor er den Karl Kok. Om der ogsaa Klokkens 12 bliver bestilt endnu et par Retter, saa maae han staffe dem; dersor gaae!

Lise.

Fruen!

Fruen.

Mu?

Lise.

Hofstaaden har engang for alle befalet — —

Fruen.

Fruen.

Hvad besalet? Jeg er Kone; Husholdningen kommer mig ved, og ikke ham. Gaae, og forret hvad jeg siger dig.

Lise.

Jeg tor ikke, naadige Fru!

Fruen.

Du tor ikke? Tor du ikke gisre hvad jeg besaler?

Lise.

Herren har sagt os alle: at hvo der understod sig at gisre det ringeste uden hans udtrykkelige Besaling, den kunde kun strax pakke ind, og gaae af hans Dienestie. Og seer De, naadige Fru, saadan en god Herre findes ikke saa strax igien.

Scene 7.

De Forrige. Frue von Schmerling.

(ganske uden for sig selv, kaster sig i en Stoel.)

Frue von Schmerling.

Bon jour, ma Niece! Ah! je n'en puis plus;
j'etouffe!

Fruen.

Et moi j'enrage de bon coeur!

Frue von Schmerling.

At tage imod mig i Sloprof! a-t-on j'amas vu de grossierete plus stroce!

Fruen.

Og til et Diner, hvor der spiser Oberster og Kammerherrer, bestiller han sex Netter.

Frue von Schmerling.

(springer op.)

Six Netter? Er Manden gal, eller vil han med Magt prostitovere sig? Hei! Lise?

E 5

Lise.

Lise.

Deres Naade!

Frue von Schmerling.

Gaae i Dieblikket ned i Kioekkenet, og siig den Glynge,
den Røf, at han skal belaye sig paa atten Netter, og
at jeg har besalet det.

Lise.

Meget vel, Deres Naade.

Frue von Schmerling.

Oa at han ikke kommer anstigende med hans Huus-
mands-Kost.

Lise.

Meget vel, Deres Naade.

Frue von Schmerling.

Det nyeste, som Aarets Tid bringer med sig.

Lise.

Meget vel, Deres Naade.

Frue von Schmerling.

Og at Deserten bliver brilliant og elegant.

Lise.

Meget vel, Deres Naade.

Frue von Schmerling.

Sæg haaber, at han ikke har forglemt de fine Blåne.

Lise.

Meget vel, Deres Naade.

Frue von Schmerling.

Og besadt Bordet med hans evige gamle Rhinstuum?

Lise.

Meget vel, Deres Naade.

Frue von Schmerling.

Attent Netter! forstaar I?

Lise.

Meget vel, Deres Naade. (i det hun gaar.) Det bli-
ver dog nok ved de sex Netter.

Scene

Scene 8.

De Forrige.

Fruen von Schmerling.

Nu! hvad staer De der, og hanger med Hovedet?

Fruen.

O min beste Tante! min Mand! min Mand! han har forandret sig meget.

Fruen von Schmerling.

Narrerie! det skal vi nok bringe i Gang igjen.

Fruen.

Det troer jeg ikke. Naar han engang har gjort sig en Plan, saa er han Mand for at fore den ud.

Fruen von Schmerling.

Trarara! Vi skal nok lære ham at gjøre Planer! Men hvis er Skylden Niece? Deres egen Skyld er det! Det skulde gaae til med Pokkers List, naar en Kone af Deres Fødsel, med Deres Forstand, som nedlader sig til at give en Borger sin Haand, ikke skulde have saa megen Savoir faire, at faae ham til at dandse efter hendes Pibe,

Fruen.

Men hvorledes skal jeg da bære mig ad?

Fruen von Schmerling.

Bære Dem' ad? Bære Dem' ad? — Skiende, bide, pine og plague ham, saa lenge til han kryber til Korset.

Fruen.

Men beste Tante, hvor kan jeg det? Imod en Mand, som har gjort saa meget for mig, og for vores hele Familie?

Fruen von Schmerling.

Gjort? Hvad har han gjort? Betalt den simle Gield.

Gielde. Det er vel Unmagen værd, at giore saa meget Væsen af saadant Lapperie.

Fruen.

Jem og Tyve Tusnde Rigedaler er ingen Lapperie!

Frue von Schmerling.

Lapperie, sand Lapperie! naar han vil sætte det i
Ligning med den Ære, at være forbunden med een af de
eldste Familier. Jeg vil ikke haabe, at han forekaster
Dem det?

Fruen.

Han har i Dag for første Gang ladet sig forlyde med
nogle Ord desanquaende, og giort sig lustig over den Be-
tingelse i vor Ægteskabs-Contract, at kalde mig Maadige
Frue i Selskab.

Frue von Schmerling.

Den Mar, han er!

Fruen.

Tante, det er min Mand!

Frue von Schmerling.

Meener han, at De ikke skal udmerke sig i Selskab-
ber? Deres Familie-Navn er bleven reent fordunklet ved
hans. Hvorledes skulde Verden ellers faae at vide, at De
er sond Adel?

Fruen.

O hvor lykkelig var jeg ikke i de første Maaneder!
Hans Villie var min, og min var ogsaa hans.

Frue von Schmerling.

Sa, fordi De rettede sig efter ham i alting.

Fruen.

O, det sollte jeg ikke! Maar noget skeede, saa vidste
jeg ikke, om han eller jeg havde besalet det. Vi endede
hver Aften med Kierlighed, og hilsede den paafølgende
Mor-

Morgen med Omhed. Men siden det ulykkelige Indsald,
at gifte min Steddatter med Kammerherren — —

Frue von Schmerling.

Kalder De det et ulykkeligt Indsald?

Fruen.

Ulykkeligt for mig!

Frue von Schmerling.

At kalde det et ulykkeligt Indsald: at gifte en fian-
set Pige med en Mand, som gielder altting hos Fyrsten?

Fruen.

Og siden, den Historie med Haandverksfolkene, som
De stikkede ham paa Halsen.

Frue von Schmerling.

Vagatell!

Fruen.

Pengene sortrød han ikke paa; men, beste Tante,
det maae De dog selv tilstaae, at det var et alt for kien-
deligt Paaheng, at skaffe Deres Regninger til min Mand,
ligesom han var deres Forvalter. Og hvorledes det kan
rime sig med deres Ambition — —

Frue von Schmerling.

Den er ikke blevet laderet derved.

Fruen.

Men min Mands Taalmodighed?

Frue von Schmerling.

Narrerie!

Fruen.

Og hvad for et Paaskud brugte De hos Haandverks-
folkene?

Frue von Schmerling.

Det simpleste i Verden. Man sagde dem, at vores
Capit-

Capitaler stode hos Deres Mand, og at vi disponerte over Renterne.

Fruen.

Sig De, hvad De vil, beste Tante! saa er det dog Pralerie paa den ene Side, og Fornærmelse for min Mand paa den anden. Lemfældigere kan jeg ikke bedomme Deres Opsæsel.

Frue von Schmerling.

Hvad er det for en Tone? Niece? Hvad stikker Dem?

Fruen.

De maae forlade mig, beste Tante! Jeg vil ikke længere sætte min huußlige Lyksalighed paa Spil. Jeg har fulgt Deres Maad til min egen Skade. Jeg har forsøgt endnu i Dag at være kivagtig og opsetsig — men jeg har erfaret det! Det lader sig ikke giøre, at spøge med den Mand i visse Ting! Og hvad for en Mand? Naar man undtager hans Luuner, saa er han den beste Mand.

Frue von Schmerling.

Jeg forsørdes!

Fruen.

Nei Tante! jeg vil ikke længere være utaknemmelig.

Frue von Schmerling.

Meget vel, min smukke Frue! Løb lige ind i Deres Fordærvelse; à la bonne heure! Lad Dem tage i For-spænd, lad Dem giøre til Slave; tie der, hvor De kunne befale, encanaillere Dem; glem af hvis Blod De ned-stammer.

Fruen.

Tante! jeg frabeder mig al Fornærmelse.

Scene

Scene 9.

De Forrige. Obersten.
Obersten.

Saa Fanden i Vold! At Fanden ogsaa skulde plage mig, at interessere mig for den Knegt.

Fruen von Schmerling.

De er ude af sig selv, min Broder! hvad er der paa Færde?

Fruen.

Hvad seiler Dem Herr Oberst?

Obersten.

Kad mig først saae mit Veir igien. — Seadant er aldrig håndet mig min hele Levetid — Hosraaden —

Fruen von Schmerling.

(til Fruen.)
Det er ganske vist igien en trait de roturier,

Obersten.

Hvad andet! Men det har man deraf! Man skulde set ikke give sig af med det Vorgerpak.

Fruen von Schmerling.

Jeg staer som paa Maale. Saa sig dog — —

Obersten.

Dersom jeg ikke havde den Karl nødig! — —

Fruen. (sagte.)

Ja, det var det just.

Obersten.

Jeg staer paa Paraden ved Siden af Generalsen, da han just staer og taler med Fyrsten om Lieutenants-Plad-
det sen for den unge Reinhard. Fyrsten vil ikke gierne til

det. — Generalen gjorde ham de estertrykkeligste Forestillinger, og Fyrsten begyndte at give ester. I det samme kommer den Slyngel Friderich, vinker ad mig, og giver mig en Bille. Jeg, som tænker at finde en Taktigelse deri til Generalen, brækker den i hans Nærverelse — jeg tænkte, jeg skulde have saaet et Slag paa Stedet.

Fruen von Schmerling.

Nu?

Obersten.

Min egen Billet falder i smaae revne Stykker for mine Fodder. Fyrsten leer, Generalen seer paa mig — jeg bliver snart bleeg, snart rød. Fyrsten spørger, Generalen spørger —

Fruen von Schmerling.

Deres egen Billet?

Obersten.

Ja dog, ja! min egen Billet reven i Stykker. Jeg troede, jeg var truffen af Lynild.

Fruen von Schmerling.

C'en est trop! — Hvorledes trak De dem ud af den Affaire?

Obersten.

Ih nu! jeg loe med. Men jeg maae have seet ud som en Skolepog, der ikke kan sin Lectie.

Fruen von Schmerling.

(til Fruen.)

Der seer De deres smukke Herr Gemahl.

Fruen.

Men, kiere Tante!

Fruen von Schmerling.

Mu stille! pour voir la fin de l'histoire!

Obersten.

Obersten.

Imidlertid jeg sagte at satte mig, begyndte Generalen igien om den unge Reinhard; jeg vinker, og stamper med Hoden — Intet! Generalen som er en sand Ven af os, faaer det udvirket, og Fyrsten siger: fiat!

Frue von Schmerling.

Og De!

Obersten.

De kan let tænke det! — — — det skriflige Afslag havde jeg i Lommen i Stumper og Stykker, og nu maatte jeg for Skams Skyld træde frem, og taffe Hans Durchlauchtighed. Jeg gjorde det ogsaa; — Fyrsten gik — og nu begyndte Generalen at spørgslationere. Jeg vidste, le dable m'emporte! ikke, hvad jeg skulde svare! Sag lige, at give ham en Dementi, det kunde jeg ikke. Jeg troer, at jeg endnu gaaer fra Forstanden over den fordomme Historie!

Frue von Schmerling.

Nu Niece! Qu'en dites-Vous?

Fruen.

Jeg siger intet, aldeles intet mere.

Frue von Schmerling.

Fordi vi ikke veed at svare noget til en saa udmerker Grossiereté. Men, lad ham komme! Jeg skal vaske hans Øren.

Obersten.

Det har han fortient! men (sagte til Frue von Schmerling,) ikke for overdryven. De veed, hvor nødvendig vi bruge de 200 Louis d'Ors.

Frue von Schmerling.

Laissez moi faire. Og dersom han ikke giver ester, saa afbryder jeg al Omgangelse med ham.

Kun sex Retter.

S

Scene

Scene 10.

De Forrige. Hofraaden (endnu i Sloprof.)

Frue von Schmerling.

(idet hun bliver ham vaer.)

Han generer sig ikke.

Hofraaden.

Før al Verdens Ulykke! Foreskrive mig, hvad og hvormeget jeg skal spise! Ah! Dienere! Deres Maade! Det er ret godt, at jeg endnu har den Maade, at finde Dem her; jeg har et Par Ord at tale med Dem.

Frue von Schmerling.

Og jeg ogsaa et Par Ord med Dem, Herr Hofraad! men jeg vil ikke blive hidfig.

Hofraaden.

O jeg ikke heller.

Frue von Schmerling.

Jeg vil tale rolig med Dem, og ikke engang nævne noget om Sloproffen.

Hofraaden.

Og jeg ogsaa — og beholde Sloproffen paa.

Frue von Schmerling.

Siiig mig eengang, hvor kommer De til den Imper-
tinence, i Fyrstens og Generalens Nærverelse, at spille
min Broder, Obersten, saadan en erzgrov Streg?

Hofraaden.

Siiig mig eengang, hvor kommer De til den Imper-
tinence, i mine Domestiquers Nærverelse, at spille mig saas-
dan en erzgrov Streg?

Frue von Schmerling.

At rive Oberstens egenhændige Billet i Deres Anlig-
gender i Stykker?

Hof-

Hofraaden.

I mit eget Huus at forandre min egenhændig Skrevne Kiotken-Seddel.

Frue von Schmerling.

Seg troer De vil parodiere mig?

Hofraaden.

Kunde vel være.

Frue von Schmerling.

Driv ikke Deres Uforstammenhed for vidt, eller jeg skal vise Dem, hvem De har for sig.

Hofraaden.

Det veed jeg alt, Deres Maade, det veed jeg. Seg behøver kun at estersee i Hovedbogen over mine Udgifter,
,, forsærdiget for Hendes Maade, Frue von Schmerling:
,, i Skräder-Arbeide; forsærdiget for Hans Hsivelbaa-
,, renhed Herr Oberst von Altdorf i Skomager-Arbeide."

(Frue von Schmerling indæder sin Brede; Ober-
sten leger med sin Stok; Hofraadens Frue synes
at bede sin Mand; han seer paa den eene øster
den anden, og siger:)

Befaler De ikke at tale videre?

Obersten.

Sa, Herr Hofraad! jeg skal tale.

Frue von Schmerling.

Tie dog stille, jeg beder Dem for Himlens Skyld.

Obersten.

Nu, nu! (sagte) Fordærv De kun ikke alting.

Frue von Schmerling.

Herr Hofraad, De veed, hvilke anseelige Fordringer
min Familie endnu har udstaende.

Hofraaden.

Ikke, det jeg veed. Ah dog! For Udlæg, som Deres
Forsædre, Høisvælg Ghukommelse, havde for Korstogene
imod de Vantrœ. End videre for et ældgammelt Slot,
som Wonderne, i Aaret efter Christi Fødsel 1480 og 90,
ødelagde, og hvoraf Nudera ere saare smukke at see til. —
Deres Naade vil dog vel ikke give mig Anvisning derpaa.

Obersten. (sagte.)

De ejer sig latterlig, Søster, og han laaer os, min
Siel, ikke mere.

Frue von Schmerling.

Jeg beder, tie dog stille.

Obersten.

Nu, nu.

Frue von Schmerling.

Vil De da ikke tillade, at man taler fornægtig med
Dem?

Hofraaden.

O jo! dersom De kan det.

Frue von Schmerling.

Vi ville gjøre Begyndelsen med Deres Diner, De
vil altsaa ikke estertænke, hvilke Giester De har?

Hofraaden.

Det har jeg estertænkt.

Frue von Schmerling.

Og vil dog ikke give mere end sex Netter?

Hofraaden.

Six Netter!

Frue von Schmerling.

De vil gjøre sig latterlig derved.

Hofraaden.

Jeg vil ikke gjøre mig latterlig. Seer De, Deres
Naade, her ere mine maanedlige Negninger, "alle til Takke
betalte;

betalte; " det kommer deras, at jeg ikke har givet mere end sex Netter. Deres Maade giver atten Netter, og maae skikke Slagtere og Bagere, Urtekrammere og Viintappere til mig: det er Forstiellen. Og fort (tager sin Hue af.) dersom Deres Maade ikke vil tage til Takke hos mig med sex Netter, saa beklager jeg, at jeg ikke kan have den Maade, at see Dem hos mig, thi jeg giver, Dinevlen komme efter mig! ikke mere end sex Netter, og dermed Punktum.

Frue von Schmerling.

(til Obersten.)

Skal vi spise hiemme?

Obersten. (sagte.)

Vi har jo ikke en Bid i Huset.

Frue von Schmerling.

Nu godt! passons la dessus.

Hofraaden.

(sætter Huen paa.)

Comme il Vous plaira.

Frue von Schmerling.

Lad os nu komme til det Kapitel om Deres Son. De veed, hvad for Demarcher vi har gjort for hans Befordring, saavel hos Generalen, som hos Hyrsten.

Hofraaden.

Det veed jeg, og at det er skeet imod min Billie, det veed jeg ogsaa.

Frue von Schmerling.

Naar De ikke selv vil serge for Deres Families Ere, saa maae Deres Paarrende give det.

Hofraaden.

Od den store Ere, som De beviser min Familie, at giore min Son til Lieutenant!

Frue von Schmerling.

Bed vores Protection kan han snart avancere.

Hofraaden.

Og blive Premier-Lieutenant, og inden han saaer Compagnie, sette sine Midler til? Nei, Deres Maade, der bliver ikke noget af. Knæsen, saa vild, som han ogsaa er, saa har han lært noget. Han kan ved sine Videnskaber blive Staten nyttigere, end ved at føre en god Stok. Han skal ikke gaae en fattig adelig Junker i Forkishet, som ingen anden Udsigt har, og som maafee alt længe har luuret paa den — og dermed basta!

Frue von Schmerling.

Ikke saa hidsig med Deres basta, Herr Hofraad! Vi kan ikke give Generalen nogen Dementi, og giore Fyrstens Ord til Fierbold. Skrittet er engang gjort.

Hofraaden.

Gjor det om igien,

Frue von Schmerling.

Aldrig, Herr Hofraad, aldrig. Naar De vil have Deres Hoved for Dem, saa skal De see, at jeg ogsaa kan have mit. Planen til Deres Families Ere er gjort, og skal udføres, det maae saa koste, hvad det vil! Beed De vel det, Herr Hofraad?

Obersten.

Rolig, Soster, rolig.

Frue von Schmerling.

Fald mig ikke ind i Talen.

Obersten.

Naa, naa.

Hofraaden.

De har altsaa gjort en Plan til min Families Ere?
Saa! Og den er?

Frue von Schmerling.

Skal jeg endnu engang tygge den for Dem?

Hof

Hofraaden.

Dersom De vilde have den Maade; jeg gad nok forbi det den ret.

Frue von Schmerling.

Med to Ord altsaa: Deres Son skal vere Officer. Soldaterstanden er den honorabelste Stand, og den eeneeste Wei, hvor en borgelig Familie kan giøre et Pas ind i den store Verden. Deres Datter skal ægte Kammerherre Wilsdors; kuns at De alleneske tilbyder ham hende med en god Manier.

Hofraaden.

(river sin Hue af, og kaster den i Aerighed paa Gulvet.)

Tilbyde? Jeg? Tilbyde min Datter? En Fader sit Barn? For skulde jeg give hende til en ørlig Haandverksmand, naar han friede til hende. For alle Ulykker! Har man nogensinde giort en ørlig Mand saadan et Forslag! Jeg, tilbyde min Datter? (sætter sin Hue paa igien.) At tilbyde en Pige med 50000 Rigsdalers Udstyr? En lumpen Kammerherre, som Soderne løbe ester paa Gader og Stræder?

Obersten.

Der har vi det,

Frue von Schmerling.

Kommer De nu igien?

Obersten.

Nu, nu!

Frue von Schmerling.

De taler som den gemeenste Psbel,

Hofraaden.

Og De taler, som den meest forhaanende Prakters stofthed kan tale.

Frue von Schmerling.

Herr Hofraad!

Hofraaden.

Naaide Frué!

Frué von Schmerling.

Dog det beste bliver, at jeg ikke mere besmitter mig med Dem. — Deres Arm Herr Oberst.

Obersten. (sagte.)

Jeg var tilfreds at Fanden havde Dem ured Deres Hidsighed! See nu til, hvor De faaer noget at spise fra i Dag.

Frué von Schmerling.

Hold Deres Mund! Pain bis & honneur.

Obersten.

Naa, naa!

Frué von Schmerling.

Jeg recommendirer mig Herr Roturier.

Hofraaden.

Iligemaade gueule à seixè quartiers! — Jeg har dog vel den Ere at see Dem hos mig til Middag paa sex borgerslige Retter.

Obersten.

Siiig dog: Ja!

Frué von Schmerling.

Ikke min God mere inden Deres Dørtersel!

(gaaer.)

Hofraaden.

Tant mieux! tant mieux! Ha, ha, ha! De liere Paarrende!

Scene II.

Hofraaden og Fruen.

Hofraaden.

Nu, Deres Maade har jo ikke sagt et Ord til det hele Optog?

Fruen.

Fruen.

(laster sig i hans Arme.)

O min Beste!

Hofraaden. (Slider sig los.)

Hvad er det? Hvad skal det betyde?

Fruen.

Tilgivelse, min beste Mand! Tilgivelse for mine hid-
indtil begaaede Daarigheder.

Hofraaden.

Har jeg forstaet det ret?

Fruen.

Ga, min Beste! Med Skamsuldhed tilstraer jeg, at
jeg af Kierlighed til mine Paarvende alt for længe har
varet en Daare; at jeg har sat min Nolighed, din No-
lighed, og vores begges Lyksalighed paa Spil — men der-
som jeg nogensinde gør det igien, saa —

Hofraaden.

Kone! Dersom det er dit Alvor!

Fruen.

Mit ramme Alvor, saa sandt som Gud er over os!

Hofraaden.

Du vil jage dit fordomte stive Ceremoniel Tanden i
Bold? Vil blive en ørlig Mands ørlige Kone, og være
Dus med ham?

Fruen.

Det vil jeg, og det af mit ganske Hierte.

Hofraaden.

Glaae til! Og lad os ved borgelige Søder og sex
betalte Retter være lykkeligere, end Deres Hjivelbaerne
Maade ved sexten Ahner og atten borgede Retter.

(gaaer.)

Ende paa den første Act.

Anden Act.

Et Værelse i Oberstens Huus.

Scene I.

Obersten. Frue von Schmerling.

Obersten.

(i det han kommer ind.)

Sh hvad! Jeg har handen af Deres pain bis & honneur! Deraf blive vi, min Støl, ikke møt i Dag.

Frue von Schmerling,

Men min Broder!

Obersten.

Men min Søster! Kom mig kun ikke igien ansættende med Deres Sophisterie! Det som er sandt, er sandt, og det som er for galt, er for galt!

Frue von Schmerling,

Mu hvad er der, der er sandt? Hvad er det, der er for galt?

Obersten.

Sandhed er det, at De gaaer for vidt med Deres Hovmod, som dog grunder sig paa Intet. Og det er alt for galt, saaledes som De begegner Hofraaden, som vi dog nu i et Par Aar eene og alene leve af.

Frue von Schmerling,

Har De udtalt?

Obersten.

Med Dem? — Naar vilde jeg da blive færdig? Men at giore en Kone af Dires Charakter noget begribeligt,

ligt, at overtyde hende om hendes faintede Grundsaker,
det hører til de Problemata, som endnu skal oploses.

Frue von Schmerling.

De givt mig imod Deres Willie en Eloge.

Obersten.

Virkelig! det er ikke salden mig ind. Jeg vidste ikke
heller, hvor jeg hos Dem skulle finde Stof dertil.

Frue von Schmerling.

De tilstaaer, at min Charakter er problematis, og
besuden er den ikke almindelig, og det der ikke er almin-
delig — —

Obersten.

Er derfor dog ikke godt.

Frue von Schmerling.

Oho! De givt Distinctioner.

Obersten.

Sa Søster, og jeg distingverer en tom Mave fra en
fuld. Er det maafee Deres Hensigt, med Deres Snik-
snak at komme mig til at glemme denne Distinction, saa
taer De mærklig Feil. Givt Anstalt til Middagsmad.

Frue von Schmerling.

Det er der alt sørget for.

Obersten.

Saa? Og hvorledes det? Alter igien seiet ud til
Søden?

Frue von Schmerling,

Point du tout.

Obersten.

Altsaa taget paa Bords hos Tracteuren?

Frue von Schmerling.

Aldeles ikke? Har De glemt, at vi i Dag ere til
Bords hos Hosraaden?

Obersten.

Obersten.

Og har De glemt, at han har viist os Doren? Jeg
troer De er gal?

Frue von Schmerling.

Ikke saa gal, som De troer. Kort: det er saaledes
incamineret, at vi i Dag spise hos Hosraaben. Men
det forstaer sig, min kiere Broder! faut il savoir s'y
prendre.

Scene 2.

De Forrige. Philip.

Philip.

Naadige Frue! Sadelmageren er der nede.

Obersten.

(gaaer til sin Soster.)

Har De ogsaa incaminert det? Men det forstaer sig
min kiere Soster! faut il savoir s'y prendre.

Frue von Schmerling.

Philip! ophold Manden lidt. Maar jeg ringer, saa
kan I ikke ham op.

Philip.

Meget vel, Deres Naade. (gaaer.)

Frue von Schmerling.

Det er en forbandet Streg!

Obersten.

En reen fordont Streg!

Frue von Schmerling.

Jeg veed ikke, hvad jeg skal giore. Disse Haand-
værksfolk ere strax saa grove.

Obersten.

De maae incaminere noget.

Frue von Schmerling.

Lidt alvorlig, min Broder, om jeg maae bede.

Obersten.

Obersten.

Hiertelig gierne. Altsaa alvorlig: Havde De ikke disteret mig det sordomte Brev; havde jeg ikke været saa naragtig at skrive alle de Impertinencer, De lagde mig i Pennen, saa varer vi endnu paa den gamle Fod med Hosraaden, og kunde have gjort Negning paa hans Bistand.

Frue von Schmerling.

Men Hoden Abraham ikke skulde rykke ud med noget?

Obersten.

Jo, dersom han var en Mar! Og jeg veed ikke heller hvorpaa? Der er allerede prænutterert paa min Arvance paa to hele Mar, og Regiments-Qvarteremesteren tager ikke imod nogen Anvisning. Her sidde vi nu, og veed hversken ud eller ind, og maae lade os prostituere. Saavidt har De dog bragt det med Deres smukke Hoved.

Frue von Schmerling.

(opfarende.)

Min Herr Broder! De emanciperer sig dog engang; men det vil jeg have mig frabedet.

Obersten.

Naa, naa!

Frue von Schmerling.

Jeg vilde at jeg aldrig havde givet mig af med Deres Huusholdning.

Obersten. (sagte.)

Maaake det nu havde været des bedre for mig.

Frue von Schmerling.

Jeg har dog sat min hele Formue til hos Dem.

Obersten. (sagte.)

Et forgieldet Gods, hvor ikke engang en Tagsteen mad hørte hende mere til.

Frue

Frue von Schmerling.

Hjæl det skal nu være min Tak! — Dersom De ikke havde havt mig, saa gad jeg nok seet, hvorledes De var sluppen ud af saa mange epineuse Affaires.

Obersten.

Naa, naa, kiere Søster! Det er just ikke enhver medgivet, (sagte) at betale med Effronterie.

Frue von Schmerling.

Hvorledes medgivet? — Hvad er det, De der staer og numler?

Obersten.

Jeg siger: at det just ikke er enhver medgivet, at tage enhver Ting paa den rette Hod. (sagte) Er jeg dog ikke en Mar, at jeg strax lader mig forblosse af hende.

Frue von Schmerling.

(tager i Klokkens og ringer.)

Obersten.

Hvad vil De giøre?

Frue von Schmerling.

Expedere Sadelmageren.

Obersten.

Og hvorledes?

Frue von Schmerling.

Lad det være min Sag.

Obersten. (sagte.)

Nu, staffer hun sig den Tolper af Halsen, saa maae hun have med Fanden at bestille.

Scene 3.

De Forrige. Sadelmageren.

Sadelmageren.

God Morgen, begge Deres Maader. Deres Maads har ladet mig vente lit vel længe! i al Ære og Respekt.

Vi

Vi og vores Lige, har lit mere at tage vare, end at staae
og vente i Forgemakket, i al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

Og han har vel brav at bestille, min kiere Mester.

Sadelmageren.

Begge Hænderne fulde — I al Ære og Respekt.
De herrer Kavallerer stadse nok, naar de kun vilde betale
lit ordentligere — I al Ære og Respekt. — Men det er
just Ulykken, og saa har man siden sin Nod med dem —
I al Ære og Respekt. Joden Abraham — — —

Frue von Schmerling.

Kiender han ham?

Sadelmageren.

O ja, Deres Naade — I al Ære og Respekt —
han maae tit kavere hos mig for de Naadige Herfkaber, i
al Ære og Respekt. Godels Ord er mig altid kicerere end
de naadige, Herfkabers, i al Ære og Respekt. Herfkab-
erne ere gierne noget glemseomme af sig, med os og vores
Lige. — Ja — hvad vilde jeg sige? — Joden Abra-
ham forskriver Læder til mig fra Engeland, Deres Naade!
og han viste mig forleden sit Pante-Kammer, i al Ære
og Respekt. „Her schal Herren seh, hier hænge de alle
„ sammen, de sture og de kleine Herfkaber.“ Det er en
snorrig Karl, den Jøde — I al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

Ja — — ret — — en loierlig Mand.

Sadelmageren.

Ikke sandt, Deres Naade? — Og da han nu saa-
dan viste mig dette, saa maatte jeg ret lee — he! he! he!
Det kom mig fore som i Paradis, i al Ære og Respekt,
hvor al Forsiel hører op, som Skrivten siger — — I al
Ære og Respekt. Der hængte Geheimeraaden og Hosfraa-
den,

den, Matressen og Hofsdamen, Skoflikkeren og Ministeren, allesammen imellem hverandre, i al Ære og Respekt! det var ret loierligt at see til. Hi! hi! hi!

Frue von Schmerlina.

Det troer jeg gjerne. (sagte.) Du Flegel!

Sadelmageren.

Det kom mig for, som om Deres Maades Adriene med de store Sølv-fryndser ogsaa hengte der, i al Ære og Respekt.

Frue von Schmerlina.

Kan vel være. Deslige prægtige Klæder bærer man kun engang til Galla, og siden giver man dem bort.

Sadelmageren.

Jeg kan ikke andet end lee, Deres Maade, ha! ha! ha! Deres Køle hengte ved Siden af vor Naboe-Kones Kontouse og Skjort; den Krammer-Kone, som jeg immer pleier at sige om: Saa lidt som det er, saa stort skal det være. Konen vil gjerne giøre altting med, men det beste sattes hende. Jeg tankte da ved mig selv; den naragtige Kierling vil altid saa gjerne omgaaes med de Horneme, og see der henger hun jo ret i fornem Kumpeni. Ha! ha! ha!

Obersten. (sagte.)

Jeg troer, jeg gaaer fra Forstanden af bare Ærgrelse!

Sadelmageren.

Nu Deres Maade! Her er min Contract, angaaende Stads-Vognen for Hans Excellence; det er en lige Regning — I al Ære og Respekt. Vi ere afforderede om 200 Louis d'Ors; Herr Generalen har skifket mig herhid, for at hente Pengene; han sagde: de stod strax parat; i al Ære og Respekt!

Frue

Frue von Schmerling.
Ga min Ven! det har sin Rigtighed! — Pengene
ere parat.

Obersten. (sagte.)

Med din Dicvels Logn.

Frue von Schmerling.

Hea behoer kun at lade dem hente hos Hofraaden.
Men, nu er det kun Sporsmaalet: om ogsaa alting er
leveret efter Akkorten?

Sadelmageren.

Hvad vil Deres Maade sige dermed, i al Ære og Respekt?

Frue von Schmerling.
Ih nu! jeg vil sige dermed: om Vognen ogsaa er
leveret Generalen saaledes, som han har bestilt den, og saa-
ledes som Anslaget er giort i Contracten?

Sadelmageren.

Det er kurios, Deres Maade! Jeg kan Gud skee Lov
paa Skriwt, i al Ære og Respekt. Hvad der er akkor-
deret i Akkorten og Contrakten, det er der ogsaa leveret;
der maae ikke seile et Som; i al Ære og Respekt. Nei,
Deres Maade! saaledes maae De ikke komme til mig; jeg
har giort mange Vogne i mine Dage, i al Ære og Re-
spect; dette vilde være den første, som blev kritisireret.

Frue von Schmerling.

Naa, naa, Mester! Hvorfor tager han sig det saa
nær?

Sadelmageren.

I al Ære og Respekt, Deres Maade! men saaledes
maae De ikke komme til mig. Det kunde Generalen jo
ikke formode, han hat jo hvet Dag været i mit Værksted;
der er ikke sloet et Som i, som han jo har approve-
ret.

Kun sep Retter.

G

ret.

ret. Og altsaa udbeder jeg mig mine Penge, i al Ære og Respekt, eller jeg lader Vognen trække ud igien af Skurret, og føre hjem til mig, i al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

Han er ret en underlig Mand! Der maae være Orden i alting i Verden: og naar jeg skal betale en Ting, saa maae jeg dog see, hvorledes den er bestaffen.

Sadelmageren.

Det er rigtig nok! Nu taler Deres Maade som en forstandig Dame, i al Ære og Respekt; og dersom Vognen var for Deres Maade, saa maatte De for mig gierne besee den, baade for og bag, uden og inden i. Men ses nu er den giort for Herr Generalen, i al Ære og Respekt, og han er fornægtet med den, og altsaa vil jeg have mine Penge.

Frue von Schmerling.

Han kan dog vel ogsaa bruge Solvpenge?

Sadelmageren.

O ja, det er mig en Dont, naar De kun godtgiør mig Lagien, i al Ære og Respekt, saa kan jeg ogsaa bruge dem til at stille mig af med de andre Haandverksfolk. — Thi der hører mange Slags Hænder til saadan en Vogn og Geschier, i al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

A propos Mester! begge Dragun-Regimenterne, Schorlem og Waldek klage meget over deres Leverandør, at de faae saadant lidervligt Arbeide fra ham. Havde han ikke Lyst at paataage sig Leverancen?

Obersten.

Hvad Fanden faaer hun nu for et Indsald?

Sadelmageren.

Hvorsor ikke det, Deres Maade! dersom De kunde forskaffe mig den, i al Ære og Respekt.

Frue

Frue von Schmerling.

Mener han, at jeg vilde tilbyde ham den, naar jeg ikke havde den i mine Hænder? Ved han hvad, Mester? Bring mig i Morgen, naar han henter sine Penge, et ngie Overslag til hvad Priis han kan levere Sadelmager- og Remmesnider-Arbeidet.

Sadelmageren.

Det skal skee, Deres Maade, det skal skee. Men, i al Ære og Respekt, jeg saae gierne, at jeg sik mine Penge i Dag. Hos mig hedder det, naar det er Løverdag: Alles Dine vogte paa dig.

Frue von Schmerling.

Det kommer vel ikke an paa een Dag, og naar hans Overslag er billigere, end den nu verende Leverandours, saa har jeg Ordre at give ham to Hundrede Rigsdaler paa Haanden, og saa var det eens Umage.

Sadelmageren.

Ja, naar saa er, saa faaer det at være. Jeg vil høre herind igien i Morgen, Deres Maade. Men jeg forlader mig paa, at jeg faaer Leverancen; i al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

Jeg giver ham mit Ord.

Sadelmageren.

Jeg kan ikke andet end lee, Deres Maade, ha, ha, ha! Hvad vil min Herr Collega, den eene som er Oldemand, og den anden som er Forstander ved St. Cathrines Kirke, i al Ære og Respekt, hvad vil de ikke giøre for Dine, naar de faae at høre, at jeg er løbet af med Leverancen. Ha! ha! ha!

Frue von Schmerling.

Det har de fortient; hvorfor skuer de alting saa høit op.
Ha! ha! ha!

Sadelmageren.

Det gaaer kuross til i Verden — den ene jæger altid efter den anden, i al Ære og Respekt. Ha, ha, ha!

Frue von Schmerling.

Ia det gaaer ikke anderledes til; den ene er altid finere, end den anden. Ha, ha, ha!

Sadelmageren.

Ganske rigtig, Deres Maade, ha, ha, ha! Vores Herr Olderman tænker ved sig selv, saadant kunde aldrig hændes ham; han bider sig ind, at han alene har opslugt al Verdens Viisdom. I al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

Maa glem nu ikke i Morgen.

Sadelmageren.

Jeg skal ikke glemme det, Deres Maade, hvor der er noget at hente og at fortiene, der er Mester Wunderlich altid ved Haanden. Jeg recommenderer mig; jeg kan ikke antet end lee af den tykke Olderman. Ha! ha! ha!

Frue von Schmerling.

Ha! ha! ha! Han bliver af med sin Leverance, og veed ikke hvordan. Min Broder, finder De ikke ogsaa at denne Hændelse er ret loierlig?

Obersten. (tvungen.)

O ja! ha, ha, ha!

Sadelmageren.

Ia, min Siel, ret loierlig. Ha! ha! ha! Nu da jeg recommenderer mig i al Maade; med al Ære og Respekt ha, ha, ha! O den tykke Olderman! (gaaer.)

Scene

Scene 4.

Obersten. Frue von Schmerling. (som ud-
bryder i en sterk latter, siden Sadelmageren,
og saa Philip.)

Obersten.

Bravo, Søster! fortreffelig! det har De gjort ret
herligt! — „Han kan do; vel ogsaa bruge Solv-Penge? „ —
ogsaa har hun ikke en Skilling i Huset. Contraherer for
2 Regimenter, hvorfra hun neppe engang kender Cheffernes
Navne.

Frue von Schmerling.

Men tilstaae mig dog, at det var ret latterligt, hvor-
ledes den stakkels Fante, i al Ere og Respect, beed paa
Krogen, og hvorledes han gik sin Vei med den lange Næse,
i al Ere og Respekt.

Obersten.

O ja! ret latterlig. Naar jeg kun ikke forudsaae, at
der vil flyde tusinde Fortredeligheder deraf; og hvor længe
kan det da vel vare?

Frue von Schmerling.

En vis General, naar han i en beleiret Festning,
anniserede dem, som beleirede ham med en Capitulation, pleiede
altid at sige: Tid vundet, meget vundet! Og saaledes
tanke jeg ogsaa.

Sadelmageren.

(kommer tilende tilbage.)

Kunde deres Maade ikke for det første udbetale mig
de 500 Adsr. i al Ere og Respect?

Obersten. (leer.)

Tid vundet, meget vundet.

Frue von Schmerling.

Hiertelig gierne, min kiere Mester! men nu har jeg magtpaaliggende Forretninger. Lad han det heller bie til i Morgen, saa skal jeg være hjemme i 2 Timer, og det for ham ganske alene. — Thi jeg maae jo sammenligne hans Overslag over Leverancen med de gamle, og det tager Tid.

Philip.

(kommer ind.)

Deres Naade, Kammerherren vil giøre sin Opvar-

nинг.

Frue von Schmerling.

Er han der? Han skal være mig kierkommen. (Philip gaaer.) Lev vel Mester, og lad sig for altig ikke mærke dermed for hans tykke Olderman.

Sadelmageren.

Beware os vel, Deres Naade! Beware os vel! Vi og vores Lige ere heller ikke tabte bag af en Vogn, i al Ere og Respekt. Altsaa i Morgen? Jeg recomenderer mig.

(gaaer.)

Frue von Schmerling.

Naar De kun ikke saa strax var ved Haanden med Deres Gloser, men lod det alene være min Sag.

Obersten.

Du, nu! den, som leer sidst, leer best.

Scene 5.

Obersten. Frue von Schmerling. Kam-
merherren.

Kammerherren.

God Morgen, min Mandigte! God Morgen Herr Oberst! Hvad Pokker havde De for en Hændelse i Mor-

ges

ges paa Paraden? Hele Høfset badinerer dermed. Jeg hørte noget om en sonderreven Villet, fra Høfstaad Reinhard — men jeg kunde ikke ret rime det sammen.

Obersten.

Ih hvad! det var atter en af Høfstaads Streger, som min Øster, med hendes Viisdom, har givet Anledning til.

Frue von Schmerling.

Min Herr Broder!

Obersten.

Naa, naa!

Frue von Schmerling.

Til Dem Herr Kammerherre, kan jeg nok sige det; det bliver dog saa i Familien,

Kammerherren.

Det vil være en Ære for mig, dersom der bliver noget af.

Frue von Schmerling.

Derpaa vil jeg ikke et Dieblik.

Obersten.

Men det gør jeg.

Frue von Schmerling.

Siden om det. — De ved vores Hensigt med den unge Reinhard.

Kammerherren.

Som skal være Officer?

Frue von Schmerling.

Ganske rigtig. Jeg havde indklædt alting paa det Beste, og diceret Obersten et Brev. — —

Obersten.

Gid jeg ikke havde været saadan en Mar, og strevet det!

Frue von Schmerling.

Sans m' interromper! — — Et Brev til Høfstaad,

hvorledes han siden derved havde at forholde sig. — Jeg
gav ham ved den Leilighed nogle haarde, men velfortiente
Stikpiller — —

Kammerherren.

Sans du omre? Frue von Schmerling.

Kan nok være. — Hvad har min Herr Hoffraad at
giøre? han rived Billetten i smaae Stykker. —

Obersten.

Og slaer meget net en Convolut derom. — —

Frue von Schmerling.

Og skiffer det saaledes til Obersten paa Paraden. —

Voila taut!

Kammerherren.

I Sandhed, ret artig. Vi skal ogsaa til Middag
ved Bordet tage ham lidt i Skole dersor.

Obersten.

Ja, dersom vi havde den Ære at spise i Selskab
sammen.

Kammerherren.

Ikke! jeg veed ikke rettere, end at De ogsaa har faaet
en Invitations-Seddel; jeg har seet den med mine egne
Hine.

Obersten.

Ja, men Sagerne har forandret sig lidt, esterdi at
min Frue Søster — —

Frue von Schmerling. (hidsig.)

Hu igien, min Frue Søster?

Obersten.

Naa! naa!

Frue von Schmerling.

Strax derefter kommer jeg derhen, og sætter Hoffraad
om i Nette for denne og andre Sottiser. — Det eene Ord
tog

tog det andet. — Kort: vi skiltes brouillert fra hinanden. — Det loierligste derved var, at min smukke Niece, Hoffraadens Frue, som jeg nyelig havde havt en tête à tête med, og som hidindtil altid var des nôtres, paa eengang sadlede om, og tog hendes Herr Gemals Partie chaudement. —

Kammerherren.

Chaudement?

Frue von Schmerling.

Et tres chaudement, je Vous assure.

Kammerherren.

Det gior mig ondt! jeg lovede mig saa megen Forneilse i hendes Selfskab — —

Frue von Schmerling.

Sorg ikke derover! Vi spise dersor dog sammen.

(Obersten lyder ester.)

Kammerherren.

Hvorledes det?

Frue von Schmerling.

De kender den gode, fromme Pige, Domsfrue Reinhards?

Kammerherren.

Min tilkommende Brud?

Frue von Schmerling.

Ja; De veed, hun kan ikke fortørne et Barn, og hendes følsomme Hierte lider ved den mindste Fortredelighed, som hendes Paarsrende har. Faderen gior en Afgand af hende, og kan ikke nægte hende nogen Ting. Hende har jeg par crit givet et Vink, og hun vil nok giøre altting godt igien.

Obersten.

Meener De det?

Frue von Schmerling.

Tilsorladelig. Jeg vedder, at hun inden et Quartier selv er her, for ydmygst at bede os komme derhen.

Kammerherren.

Selv? Fortresselig? Maaskee jeg da tillige kunde
befordre mit eget Anliggende. Hør De ester Aftale, Maas-
dige Frue! giort nogen Slags Forstag?

Frue von Schmerling.

Ja vist.

Kammerherren.

Og med hvad Lykke?

Frue von Schmerling.

Oh nu, saa, saa!

Obersten.

Siiig De det kun reent ud: med den sletteste af Verden,

Kammerherren.

Det vil jeg ikke haabe.

Frue von Schmerling.

Skal De altid salde med Døren ind i Huset?

Kammerherren.

Saa er det, saa?

Frue von Schmerling.

De kiender ham: vist nok tog han ikke derimod, som
han burde.

Obersten.

Men spyede Fyr og Flamme; talte om at kaste sig
hen — — —

Kammerherren.

Om at kaste sig hen? Min Ere er altsaa compro-
mittert?

Frue von Schmerling.

Ei vist ikke! Hvor de ogsaa strax taer asted. Han
forkastede aldeles intet Partiet; men han lastede alene Maas-
den, Forstaget skeede paa.

Kammerherren.

Seg troer denne Maade er kun en liden Erstatning for
det,

det, at jeg sætter mig ud over alle de Betenkeligheder, en Missalience fører med sig, og giver mig en Ridicule i hele Høffets Nine. Jeg gad nok vist, naar jeg lægger mit Navn, min Rang, min Anseelse, jeg staer i hos Kyrsten, i den eene Begtskaal, hvad Hr. Hosraaden vel kunde lægge i den anden?

Obersten.

En smuk forstandig Pige, og hertige Ducater.

Kammerherren.

Herr Obersten synes sat have familiariseret sig temmelig med la façon de penser à la roturier.

Obersten.

Og Kammerherren saavelsom min Søster synes at spende Buen alt for høit. Jeg har ikke gad sagt noget, men det er en latterlig, og paa Hjernespind og abgesmagte Prætensioner grundet Anmodning, som man gør Hosraaden. — —

Frue von Schmerling.

Min Herre, De er lidt for frist!

Obersten.

Naa! Naa!

Frue von Schmerling.

Tænker De, at De har Deres Lieutenanter for sig, som De for et Maaltid-Mad kan hegle igennem, saa meget som De vil?

Obersten.

Naa! Naa!

Kammerherren.

Laissons cela! Jeg vil gaae den Sag an paa en anden Maade. Hosraaden veed maafee ikke, at jeg er den, som ved Høfset holder ham Stangen, og hvis jeg ikke havde været, havde han for lenge siden gjort en Culbute; at jeg øste har afværget Kyrstens saa vel fortiente Vrede for hans imper-

impertinente Modsigelser imod Hyrstens Villie. Men jeg har et Par Ord at sige ham i hans Durchlauchtigheds Navn.

Frue von Schmerling.

Gior De kun det, det kan ikke skade.

Obersten.

Kun ikke for Maaltidet, for ikke at fordaerve hans og vores Appetit. Ah! der har vi vores Hollænder!

Scene 6.

De Forrige. Lieutenanten.

Obersten.

Hvor gaar det, Herr Lieutenant? Hvor har De nu været henne igien? Alter grilliseret?

Lieutenanten.

Jeg beder om Forladelse; efter Paraden besøgte jeg nogle Stabs-Officerer, siden var jeg et Dileblik paa Kaffee-huset, og nu kommer jeg for at byde min naadige Tante min Arm, for at geleide hende hen til Hofraaden.

Frue von Schmerling.

Jeg takker, Herr Lieutenant! Men det er endnu tids nok.

Lieutenanten.

Jeg kan bie.

Frue von Schmerling.

Bel er det sandt, at de hos Hofraaden spise præcise Klokk'en 12; men jeg venter endnu en Besøgelse af Tom-frue Reinhard.

Lieutenanten. (bliver rod)

Af Wilhelmine?

Frue von Schmerling.

Ja! men det kommer mig fore, som om De blev rod ved at høre hendes Navn.

Lieute-

Lieutenanten.

Jeg? Jeg beder om Forladelse.

Frue von Schmerling.

Naar er Deres Permission ude, Herr Lieutenant?

Lieutenanten.

Om et Par Dage.

Frue von Schmerling.

Har De i Sinde at faae den sorlængest, eller at reise?

Lieutenanten.

Jeg reiser.

Scene 7.

De Forrige. Wilhelmine. Philip
(aabner Doren.)

Philip.

Froken Reinhardt — (gaaer)

Frue von Schmerling.

(Staaer Krosler paa Næsen)

Froken!

Wilhelmine.

(Kysser Frue von Schmerlings Haand)

God Morgen, min naadige Tante!

Frue von Schmerling.

God Morgen, Cousine.

(Wilhelmine vil kysse Oberstens Haand, som ikke
tillader det, men kysser hende paa Panden)

Obersten.

God Morgen, min beste Pige?

Frue von Schmerling.

Hvorledes staaer til hjemme, Domfrue Mine?

Wilhelmine.

Aa ret vel. Jeg har mange Hilsener fra min Fader

og Moder; og de haabe begge, at see Dem alle til Words hos sig.

Frue von Schmerling.

Nu, Herr Oberst.

Obersten.

Nu, nu, (sagte) Fanden staer i den Quinde,

Frue von Schmerling.

Lille Mine, siden vi nu ere her en Familie sammen,
saa har jeg et Par Ord at sige Dem.

Wilhelmine.

De har at besale.

Frue von Schmerling.

De er ret en god lille Pige, som har Forstand, og
De er i den Alder, at De kan tage sig en Mand.

Wilhelmine.

O beste Tante, det tanker jeg endnu ikke paa.

Frue von Schmerling.

Aa det Sprog kiende vi — det kommer kun an
paa, at finde et skikkeligt Partie for Dem.

Wilhelmine.

Forskaan mig, beste Tante! i sit 16de Aar behovver
man ikke at overile sig. Og hvorfor skulde jeg det? Hos
hvem og hvorledes kan jeg vel leve lykkeligere, end hos
min Fader; jeg mangler ingen Ting. —

Frue von Schmerling.

Uden det, som vi alle gierne bytte bort for Fader
og Moder.

Wilhelmine.

Gior De ingen Undtagelse?

Frue von Schmerling.

Ikke saa let, det maatte da være et besynderligt Til-
fælde.

Wil-

Wilhelmine.

Saa lad dette da være mit Tilfælde, min beste Tante.

Frue von Schmerling.

Virkelig? Skulde Deres Hiertet ikke føle en Slags Tomhed?

Wilhelmine.

Nei, naadige Tante; det er aldeles opfyldt af Kier-
lighed for mine Forældre og mine Paarsbrænde.

Frue von Schmerling.

Ha! ha! Hvorfor ikke hellere af Kierlighed til De-
res Næste. Hvor sædlig den lille Stakket ikke kan stille
sig an.

Obersten.

Min Søster.

Frue von Schmerling.

Min Broder! — uden at blande Dem i mine Sager.

Obersten.

Nu! nu!

Frue von Schmerling.

De er forståndig nok, Cousine, for at indsee, hvor-
meget Deres Huusets Ære ligger mig paa Hiertet; ved
Deres Forbindelse med en Mand af Anseelse kan samme
faae endnu større Glands: og dette Partie er funden.
Her fremstiller jeg Herr Frieherre og Kammerherre von
Wilsdorff for Dem, som første Kammerherre hos Fyrsten,
og som Deres tilkommende Gemal.

Wilhelmine.

Min Herr Kammerherre! en saadan Ære. — —

Kammerherren.

Kan med Deres Fortjenester, ikke være Dem saa
uventet.

Wilhelmine.

Saa uventet, at jeg ikke veed at hitte paa Ord, for
at svare paa et saadant Tilbud.

Frue

Frue von Schmerling.

Det skader ikke, Mine! det skader ikke! Ved et saadant Tilbud kan en Pige altid være lidt forlegen, eller i det mindste anstille sig saaledes, ligesom det kan falde.

Wilhelmine.

Nei, jeg er det virkelig!

Frue von Schmerling.

Jeg troer Dig, Du lille Mar! jeg troer Dig. Jeg ved nok, hvorledes jeg var tilmode, da jeg for 20 Aar siden fik det første Tilbud. Af! saadan noget føler man desoverre kun engang i sit Liv! Saa bliver man saa snever om Hiertet, det bliver mørkt for ens Mine, og saa sunser og bruser det i Hovedet!

Wilhelmine.

Jeg kan forsikre Dem, min beste Tante, at jeg ikke føler det ringeste af alt dette.

Frue von Schmerling.

Og jeg kan forsikre Dig, Mine, at jeg ikke troer Dig. Dog, til Sagen, jeg haaber Mademoiselle, at De ikke har noget at indvende imod Kammerherrens Person.

Wilhelmine.

Naadige Tante!

Frue von Schmerling.

Han er af een af de ældste Familier, beklæder en anseelig Post ved Hoffet, og er Favorit af Fyrsten.

Wilhelmine.

Naadige Tante — — jeg —

Frue von Schmerling.

Nu, hvad vil De sige med Deres afbrudte Ord og med de nedslagne Mine?

Wilhelmine.

De gjør mig ganske bange, naadige Tante. —

Frue

Frue von Schmerling.

Det er vel noget at blive bange for! det kostet vel en
mægtig Umage at sige Ja til saadant et Forslag, som de
beste Huisse her i Byen vilde holde sig for en Ere.

Wilhelmine.

(med et Dykast til Lieutenanten.)

Om jeg ogsaa ikke havde noget imod dette Forslag at
indvende, saa bor jeg dog ikke forglemme, at jeg har en
Fader.

Frue von Schmerling.

En Fader, som ikke kan afflaae sin kiere Datter no-
get, det veed vi! Som maatte være blind, dersom han
ikke endelig vilde indse Fordeleene af en saadan Forbindel-
se, saa naragtig og overdrevne hans Egensindighed ogsaa er.

Wilhelmine. (stødt.)

Naadige Tante! De taler om min Fader.

Frue von Schmerling.

Om hvem ellers?

Wilhelmine.

Og til hans Datter.

Frue von Schmerling.

See, see! hvor den lille Ting ikke taer sig det nær!
den Due-Unge har ogsaa Galde.

Lieutenanten.

Denne Fortrydelse gior hende Ere, synes mig.

Frue von Schmerling.

Ah see, er De der, Herr Lieutenant. Jeg havde
næsten glemt, at De ogsaa var her. Jeg stræbeder mig al-
Deeltagelse i Ting, som ikke angaae Dem.

Lieutenanten.

Det er min Cousine.

Frue von Schmerling.

Før hvis Forsorgelse De dog vel ikke bryder Deres
Kun sex Retter. Hoved?

Hoved! — Kort og godt, Domfrue, De ved min Meesning; De ved, at jeg er i Stand til, at faae det til at gaae igennem, som jeg eengang har begyndt paa — jeg faae gjerne at De her i Deres Paarørendes Nærværelse erklarede sig, paa det vi siden havde desmindre Omstændigheder nödig med deres Herr Fader.

Wilhelmine.

Heg beder endnu engang, Maadige Tante, forskaan mig.

Frue von Schnerling.

En Erklaering, Mademoiselle!

Wilhelmine. (med Mod.)

Nu vel, her er den — — Herr Kammerherre, De spiller her imod min Villie en ubehagelig Rolle.

Kammerherren.

Det kommer mig i Sandhed ogsaa saaledes for.

Wilhelmine.

Det gior mig ondt, Herr Kammerherre; Men da jeg neppe har den Ære at kende Dem, og jeg ikke raader mig selv, men staer under en Fader, uden hvis Villie jeg ikke gior end ikke det ubetydeligste Skridt; saa maae De selv tilstaet, at min Tantes Annodning er ganske besynderlig, og — —

Kammerherren.

Det er ligesom Omstændighederne ere.

Wilhelmine.

Omstændighederne maae vere som de ville — saa er De dog i det mindste ikke saa magtpaalingende, at jeg ved det vigtigste Skridt, som et Fruentummer kan giøre, skalde uden al Overleg, og min Faders Foreviidende, giøre Dem her en fuldkommen Erklæring.

Kammerherren.

Så det mindste tor jeg dog haabe?

Wil-

Wilhelmine.

Gior Dem ikke det ringeste Haab, Herr Kammerherre.
Kammerherren.

(til Frue von Schmerling.)

Er det den tamme Fugl, som vilde sige Ja til alting?

Frue von Schmerling.

Bravo! Fortreffelig, Domfrue Reinhard! Ikke det ringeste Haab? Slig Tale klæder en Pige, som De er, usigelig vel. Men jeg vil sige Dem noget, min Putte! Mig skal De ikke binde noget paa Armet, der stikker noget andet under, end den kiere Uskyldighed, end den blinde Lydighed for Deres Faders Villie. — Men det siger jeg Dem: merker jeg at De har givet sig af med en bøgerlig Herre. — —

Wilhelmine.

Naadige Tante! dersom De ikke afbryder denne Samtale, saa maae jeg gaae.

Frue von Schmerling.

Ikke uden os. Kammerherren byder Dem sin Arm, isald De naadigst vil tillade det. Ved Bordet tales vi nærmere ved. Kom, min Herr Broder! Herr Lieutenanten kommer nok bag efter.

Lieutenanten.

Ja, naadige Frue.

(Obersten følger sin Søster, og Kammerherren følger Wilhelmine. I det hun gaaer, laster Wilhelmine sin Vifte fra sig, Lieutenanten springer frem for at rage dem op, men hun giver ham et Vink at lade det blive.)

Scene 8.

Lieutenanten, siden Wilhelmine.

Lieutenanten.

Hat jeg forstaaret Dig, — Du Engle-Pige? har jeg!

jeg! — O saa talter jeg Dem, min Tante, saa talter jeg dem hiertelig! Hun nødte den beste Pige en Erklæring af, hvori min heele Lyksalighed ligger. Hvor ere I ikke bælunnedde, I sorgelige Dage, I kummerfulde Mætter.

Wilhelmine.

(Kommer ilende tilbage.)

Geg har — — jeg har nok tabt en Biste her.

Lieutenanten. (paa Knæe.)

Her er den.

Wilhelmine.

Hvad seiler Dem? hvad vil De Hr. Lieutenant?

Lieutenanten.

Skulde jeg ikke have forstaet Dem?

Wilhelmine.

Carl!

Lieutenanten.

Wilhelmine! (holder hendes Haand med Henrykelse.)
det er nok, Engle-Pige, det er nok. Jeg har forstaet
Dig — jeg forstaer Dig.

Wilhelmine.

Slip mig. Carl! For Guds Skyld slip mig! jeg
har staalet mig bort — de vare alt ved Dørren — Jeg
maae gaae. — Ved Bordet sees vi. O Carl! — Carl!

(gaar hurtig bort.)

Lieutenanten.

(ester et Ophold.)

Hvor var jeg? Hvor er jeg? — Ha! Saadant et
Dieblik forsoner os med alle Livets Gienvordigheder. Hvils-
ket et Diekast! — Og den føde Tone i hendes Stemme.
— Og det bløde Tryk af hendes Haand. — O! en heel
Himmel laae deri — Her stod hun! min God betræder
dette høitidelige Sted, hvor den Engel stod, som elsker
mig. — Som elsker dig! — Myykelige Carl!

Scene

Scene 9.

Lieutenanten. Philip, (med en Flaske Vin,
Hollandsk Ost og Brød.)

Philip.

Gud see Lov, at De endelig ere borte.

Lieutenanten.

Borte? Hvem er borte?

Philip.

Ja, Herfkabet. De kommer til at spise Frokost ved
Middagstid, Herr Lieutenant.

Lieutenanten.

Jeg giber ikke; jeg vil ikke! — Jeg maae see hende
endnu engang, og var det ogsaa kun Flippet af Hendes
Kiole!

(gaaer.)

Philip.

Hvad var det? — Fanden veed, hvad han nu har
for Nykker! Han gider ikke! Han vil ikke? — Nu, saa
vil jeg. (Sætter Frokosten paa Bordet) Saadan en Frokost
er dog ganske noget andet, end det Caffe- og Thee-Slab-
rads; der har dog Kraft i sig. Ja, ja, det kiere Holland!
det er ret et godt Land! Jeg var tilfreds at vi alt vare
der igien. God Ost, ssigune Ducater og smukke Piger.
Hver Gang jeg tænker paa min lille trinde Hollænderinde
med det snoevre Livstykke, og det reenlige Forklæde, paa de
skionne ubeskærne Ducater, som endnu aldrig havde været
i nogen Jades Hænder; hver Gang jeg fordyber mig
(Stører et stort Stykke af Ost'en.) i dine Betragtninger —

Lieutenanten.

(uden for.)

Philip!

Philip.

(staber Ost og Kniv.)

Herr Lieutenant!

Lieutenanten.

Lav min Mantelsæk tilrette.

Philip.

Deres Mantelsæk.

Lieutenanten.

Ja, ja, ja!

Philip.

Vil De da reise?

Lieutenanten.

Ester Bordet.

Philip.

Hvorhen da?

Lieutenanten.

Hvad veed jeg det? Afsted!

Philip.

Men Herr Lieutenant —

Lieutenanten.

Intet Men! — Tie! — forbandede Skiebne!

Philip.

Belsignede Ost!

Lieutenanten.

Hvi skulde jeg ogsaa lære at kiende denne Engel!

Philip.

Hvorfor skulde jeg ogsaa nyde Smagen af dine For-
træffeligheder?

Lieutenanten.

Hvilke Dine vil hun ikke gisre!

Philip.

Hvilke skjonne Dine den ikke har!

Lieutenanten.

Maar jeg kammende skal sige hende det sidste Lavel.

Maar

— Naar Kierligheds og Omheds Taare trille ned over
Hendes Kinder — —

Philip.

Naar jeg for sidste Gang skal skære et Stykke af dig,
Og see dine Taarer flyde — —

Lieutenanten.

Philip!

Philip.

Herr Lieutenant!

Lieutenanten.

Hvem er jeg?

Philip.

De? — De — er min Herre.

Lieutenanten.

Hvad er jeg?

Philip.

Lieutenant i hollandske Dienest; Dø burde vel have
Været videre frem, naar det gik efter Fortienester — Men
jeg er dog heller ikke mere end en Ridknegt.

Lieutenanten.

Hvad er jeg ellers?

Philip.

Ellers? — Foruden at De er Lieutenant? — Saa
er De en ærlig Mand.

Lieutenanten.

Dummerhoved! — fattig er jeg — ulykkelig er jeg! —

Philip.

Før Himmelens Skold, min beste, kiereste Herr Lieute-
nant, hvad seiler Dem?

Lieutenanten.

Altig? —

Philip.

Og har dog mig endnu?

Lieutenanten.

Tie! — Jeg har nu ikke Lyst til at høre dit Hvers dags-Spøg!

Philip. (sagte)

Det er Alvor; Skeen i den anden Haand — Herr Lieutenant! Jeg er Deres sande Sancho Pansa; det veed De, en godhertet Karl, som har Latter og Graad i een og den samme Sæk. Jeg beder om Forladelse, nu spøger jeg ikke. Og en troe, ærlig Kart, som har tient Dem i ti Aar, og deelt Frost og Hede, Wind og Veir, Lykke og Ulykke med Dem, ham kan det vel være tilladt, til sin Eid at give et Ord i Lauget med. Og Deres salig Fader — jeg kan ikke bare mig for Graad, naar jeg tænker paa den gamle brave Herre — —

Lieutenanten.

Græder du? Jeg var tilfreds, at jeg ogsaa kunde det. Men her trykker og piner det, og vil ikke bryde ud.

Philip.

Han overgav Dem til mig paa hans Dødseng. De var den Gang en ung Herre paa ti Aar, og var Kadet. „ Karl, sagde han til mig: jeg veed du elsker mig — Det er nu ude med mig. Tretten Blessurer, min Equipage, og den Knæs der, det er min hele Formue; mine Blessurer tager jeg med mig, det øvrige overlader jeg til dig.“ Det var hans hele Testamente; derpaa trykte han min Haand, og døde. Og seer De nu, Herr Lieutenant, jeg maatte være en Skurk, naar jeg ikke opfyldte saadant et Testamente. Ja jeg vilde komme til at passere for den nedersdrægtigste Skurk paa him Dag, naar han spurgte mig: „Karl, hvorledes har du opfyldt mit Testamente?“ Nei, Herr Lieutenant, jeg maae staae til Ansvar for Dem.

Lientes

Lieutenanten.

Du? — For mig? — Det ene Menneske for det andet? — Du er gal, Karl! Kiender du ikke Menneskene? —

Philip.

Af trykte Boger ikke meget — Men af den store, store Bog, Erfarenhed, kiender jeg Dem nok.

Lieutenanten.

Saa veed du ogsaa, at de i vore Tider har alle mere end een Side?

Philip.

De ikke, Herr Lieutenant! — De vist ikke.

Lieutenanten.

Du kiender mig altsaa?

Philip.

Som mig selv.

Lieutenanten.

Ha, ha, ha?

Philip.

Hvoraf leer De?

Lieutenanten.

Af din Eensoldighed! Hvis du ikke kiender mig bedre end dig selv, saa kiender du mig set.

Philip.

Ih det var dog underlig, isald jeg ikke skulde kiende mig selv.

Lieutenanten.

Nei, siger jeg dig, nei. Forandringen i vort Temperament, i vor Charaeter og vore Tilboeligheder, beroer ofte paa utallige, ofte paa ganske ubetydelige Omstændigheder. Vi tenke og handle ofte i eet Minut anderledes, end i det forbigangne. Jeg besaler dig nu, at holde min Manselsæl færdig; jeg har nu fast besluttet at reise bort; fast

besluttet for evig at tage Afsted med den kiere Pige —
ikke at besidde hende ved nogen Nederdrægtighed — — og
dog, dog — — Store Gud! hvad skal jeg gøre!

(skær sig i en Støel)

Philip.

I et Minut anderledes, end i det forbgangne? Den
Ting maae jeg dog undersøge. (Skær sig meget betenklig et
Stykke Øst.) Den smager mig ligesom før. Aha, Herr
Lieutenant! Her er De alt igiendrevet. Det kaldte mit
Informator, Feldpræsten, argumentum ad hominem.
Lieutenanten.

Karl! gior mig ikke gal! Fort siger jeg, og pak ind!

Philip.

Nu er det Tid — Der har den kiere Cupido igien be-
gaaet en dum Streg. (gaaer.)

Lieutenanten.

Kan der vel gives en ulykkeligere Forsatning end min?
— — Her sidder jeg, og Hornust og Kierlighed tumler
mig omkring, som Wind og Veir et Skib uden Seil —
Jeg elsker en Pige, som vilde giøre mig Verden til et Ely-
sium — hun elsker mig igien, og jeg kan ikke komme til at
eje hende, fordi — fordi jeg er en fattig Døvel. — At
kunde være lykkelig og — ikke at turde være det, det er haardt,
haardt! Hofsraaden vilde lee mig ud, ifald jeg kom ansti-
gandes med saadant et Forstag. Og jeg sætter, jeg sætter,
at jeg kunde tigge mig hende til — tigge er det sande Ord,
som passer sig til den Ting — Skulde jeg have en Pige min
hele Lykke at takke? — Men denne Pige er Wilhelmine!
Ha! om det ogsaa var en Seraph. Gienstanden kan und-
skyde Nederdrægtighed, men ikke retsædiggjøre den. —
Alsaa, fort!

(Philip bringer en Mantelsæk, et Par Uniformer
og nogen Baske.)

Lieutenanten.

Lieutenanten.

Det er ret vel, at Du kommer; skynd Dig!
Philip.

Oh! med disse halvanden Sager skal jeg snart vere
færdig! Maar skal jeg sable Hestene?

Lieutenanten.
Klokk'en to maae de staac parat.

Scene IO.

De Forrige. Lise.

Lise.

Herr Lieutenant! Selkabet er alt samlet; man bier
Kun paa Dem.

Lieutenanten.

Paa mig? Godt. (sagte.) Jeg skal see hende for sidste
Gang! hold Stand mit Herte (han vil gaae, men Philip
rækker ham nogle Lomme-Torklæder.) Hvortil skal de?

Philip.

Jeg frygter for en Oversvømmelse ved Assfeeden.

Lieutenanten.

(Kaster ham Torklæderne i Hovedet.)
Tølesløse Klods!

Scene II.

Philip. Lise.

Lise.

Hvad var det?

Philip.

(Søger Torklæderne sammen.)

Det var et, to, tre, fire, fem, sex, Lomme-Torklæder;
akkurat et halvt Dosin.

Lise.

Lise.

Men hvortil skalde de?

Philip.

Seer hun ikke, at jeg pakker ind? Vi reise, og efter
Ordet var min Herre Asskeed; og siden jeg har mine gode
Grunde til at troe, at det ikke vil løbe af uden Fleben,
saa vilde jeg forsyne min Herre med Tørklæder.

Lise.

J ville reise? og det saa pludselig?

Philip.

Ja, som hun seer: dictum, factum sagde min
Skolemester ved deslige Tilsfelde. (grædende.) Og siden
det nu ikke kan være anderledes, og siden vi maae skilles ad,
— saa lev vel, du hotelskede Glaske! (drikker.) for sidste
Gang, Lev vel! Lev du ogsaa vel, min kære Lise!

(vil emfavnre hende.)

Lise.

(holder ham tilbage.) Uden Spog, Philip! reiser J virkelig?

Philip.

Ma soi.

Lise.

Og han er dog saa munter?

Philip.

Ja, hvad skal jeg giøre? Man maae være Herre over
sig selv. Men dog alligevel kan hun troe mig, at jeg ogsaa
alt er ganske blodhjertet. Skilsmisse fører Bedrøvelse ned
sig, og Hjemkomst gier Glæde. Og det haaber jeg ogsaa
at op leve, og det i bedre Omstændigheder end nu. Og seer
hun, naar jeg da saaledes kommer anstigende, og siger til
hende: Hendes Eienere! her er jeg. Vil Du have mig,
saa vil jeg have Dig. Og vaar jeg saa bringer hende Lom-
merne fulde af Ducater og blanke Dalere —

Lise.

Lise.

Ga min kære Philipp, alt dette er saa godt og smukt;
 Dersom det kun var nu strax, saa vilde jeg gierne sige til
 ham! Vil Du have mig, saa vil jeg have Dig.

Philip.

Nei er det sandt? Nu, det var tydeligt nok. Men
 seer hun vel, min kære Lise, Egeskab sluttet i Himmelten,
 og vores Tid er nok ikke kommen endnu. — Thi jeg maae
 reise.

Lise.

Oh nu! naar det ikke kan være anderledes, saa saaer
 man at finde sig deri. Bedre er dog altid bedre.

Philip.

Det er vel saa.

Lise.

Men han kommer dog vel hen til vores og tar Usked?

Philip.

Det forstaer sig min Hierte?

Lise.

Nu saa kom snart ester. Jeg vil tænke ved mig selv:
 det som er glemt, er ikke glemt. (gaaer.)

Scene 12.

Philip. (alene.)

Tøsen er hidsig! Havde jeg ikke meere Forstand end
 hun, saa havde den dumme Streg alt været giort. En
 Kone har man paa Nakken af sig, som en Feber. Men
 Ulykken er: at China ikke er saa godt et Middel imod Ko-
 ner, som imod Feberen.

Ende paa den anden Act.

Tredie

Tredie Act.

I Hosraadens Huus.

Scene I.

Friderich kommer fra Spisesalen, Lise fra den anden Side.

Friderich.

Nei, det er til at lee sig ihiel af! Ha! ha! ha!

Lise.

Hvad Pokker er der nu igien at lee af?

Friderich.

Ja, til at lee sig ihiel af, siger jeg hende.

Lise.

Nu, hvad er det da?

Friderich.

Det Middagsmaaltid glemmer jeg ikke, saa lange jeg lever.

Lise.

Forglem han kuns ikke, at jeg er et Fruentimmer.

Friderich.

Og har altsaa en god Portion Nysgierrighed, som alle Evas Dottre?

Lise.

Maar Du veed det, Hans Quast, hvorsor quæler Du mig da?

Friderich.

Ingen Skieldssord, Tos! Det er ikke Maaden, at faae noget at vide af mig. Men et godt Ord finder et godt Sted.

Lise.

Lise.

Du saa sleg mig det, min kiere Friderich.

Friderich.

Sa, min kiere Lise, hiertelig gierne. Jeg skal forstelle hende altting til det allermindste. Hun veed dog vel, at Hosraaden i Dag har været dygtig oppe at bids med den naadige Frue?

Lise.

Aa ja, for de ses Retter Mad.

Friderich.

Og for Wilhelmines Gistermaal — —

Lise.

Saa? Spindes der da paa et Gistermaal?

Friderich.

Sa vist. Spinderiet var begyndt, men Hosraaden rev Traaden i Stykker.

Lise.

Det var Skade. Der mister jeg nu en nye Kledning.

Friderich.

Som hun dog ikke vilde have fortient paa Bekostning af hendes Herskabs Lyksalighed? — Seer hun vel, Lise, hvis jeg vidste, at hun tenkte saaledes — —

Lise.

Ey, Friderich! hvor kan han tænke slegt om mig. Mit Herskab gaaer for altting,

Friderich.

Det sagde hendes gode Engel hende. — Siden var der igien Ugler i Mosen, angaaende vores unge Herre, som absolut skal være Officer.

Lise.

Dertil er den Wildbasse best Stikket.

Friderich.

Wildbasse?

Lise.

Lise.

Ga det er han; han kan ikke lade noget Fruentim-
mer være i Noe.

Friderich.

Ga, det er just Officerers Maade. Ei, ei! Jonfru
Lise, hvoraf veed hun det? Maastkee af de unge Officerer,
som ligge i Quarreter her næst ved?

Lise.

Han er en Mar! —

Friderich.

Ga, Lise, dersom saa var — jeg skulde saaledes of-
ficiere Dig, at Du skulde kænke paa dem, saa længe Du
levede. Hy, sy, sy, en Pige! som giver sig af med un-
ge Officerer, er ikke en Pibe Tobak værd.

Lise.

Monsieur Friderich! bliv ikke usørkammed!

Friderich.

Hvoraf har hun ellers denne Erfaring? Dog vel ikke
af den hollandske Lieutenant?

Lise.

Paa min Ære ikke! Pibe-Kraven og den lange Kiole
vilde klæde ham meget bedre, end Raarden, saa ørbar er han.

Friderich.

Det er et retskaffent, brav ung Menneske, som
Hofraaden holder meget af. Men haus Karl Philip, den
Pudsennmager. — —

Lise.

Lad han kun Philip være. Sandt nok, at han er
ikke saadan en Ædike-Krukke som han er.

Friderich.

Nei, det er ret en drabelig Karl! En Karl, som
har set Verden, og som har lugtet Krudet ved Bagagen.

Lise.

Lise.

Det er altid godt, naar en Karl har forsøgt noget i Verden. Men hvad kommer Philip mig ved? Skynd sig kun, at jeg faaer Historien at viide, forend de staae fra Bordet.

Fridrich.

Aa! det har endnu tids nok! de staae ikke op forend den tykke Major og Kirke-Inspecteuren ere fulde; og de ere endnu kun ved den tolte Flaske. Nu, seer hun, Tinæn gik i Dag saa vidt, at Hosraaden viiste Obersten og den naadige Frue Døren, og de rullede da ogsaa af Wilhelmine, som altid er færdig at forgaae af Sorg, naar hun merker Trette og Kiv, sikkert hendes Herr Papa coram, og klappede, og smidkede saa længe for ham, til han sagde: „Nu, saa lad dem komme i Handens Skind „ og Been.“ Andet vilde hun ikke. Vips! hoppede hun afsted, som en Hind, og bragte Obersten og den heele Appendix med sig.

Lise.

Hvem er det? Jeg kiender ikke denne Herr Appendix.

Fridrich.

Din Gaas! det er ingen Herre, men noget, som hænger ved en Person. — Saaledes er for Exempel: Manden et Opus, og Konen et Appendix; — altsaa Obersten og hans Foster — —

Lise.

Nei, omvendt! hos Fruen er Obersten et Appendix.

Fridrich.

Det hedder Appendix. Det er en sand Pine at hære Jer Ignoranter radbrække lærde Ord.

Lise.

Nu, nu, jeg skal legge Mærke dertil. Nu viidere —

Kun sex Retter.

3

Fridrich.

Fridrich.

Hosraaden stod for vinduet med den gamle Geheimraad. —

Lise.

Han, med den uldene Paruk, som gaaer med de nedtraadte Skoe og den lange Vest?

Fridrich.

Ga, i Dag havde han en Vest paa, hvorpaa der var baldyret en heel Frugthave; og saa havde han et Par Nasmasker paa, som var funkel nagen nye. Hosraaden stod med Nyggen imod Døren, og lod som han ikke hørde, at Obersten og den naadige Frue kom ind, men blev ved at sladdre. Du skulde have seet det Ansigt, som den naadige Frue satte op! hun saae ud som en Kalkunk Hane, naar han seer en rød Kirole.

Lise.

Det troer jeg!

Fridrich.

Da de nu havde været der en lidten Stund, raabte Hosraaden, uden at see sig om: Lad der blive anrettet. — Suppen blev sat paa Bordet, og nu gik de til Bords. Nu havde vel den eene og den anden gjort Aftale, hvorledes de vilde sidde; men Hosraaden gjorde et ganske andet Reglement, og den naadige Frue kom nu til at sidde hos en borgerslig Referendarius, og en Landraad, som just nyelig var kommen ind fra Landet, og var endnu ganske stir af Snaus. Det saae ganske loierligt ud, hvorledes hun trak sine Extremiteter til sig, for ikke at smore sig til.

Lise.

Ha, ha, ha! og Wilhelmine?

Fridrich.

Hos hende vilde Kammerherren sat sig, men hun kom

kom til at sidde imellem hendes Broder og den hollandske Lieutenant.

Lise.

Og Kammerherren?

Fridrich.

Ham sit Kirke-Inspektoren og Majoren imellem sig, og paa sin Canonisk og Militairisk drak ham dygtig paa Pelsken; han undskyldte sig vel med en Kuur, som han maatte bruge, og lod den ene Net efter den anden gaae sig forbi; men da han saae, at der ingen haurt gouts kom, tog han til Tacke med Huusmands-Kosten. Majoren svor, at Torden maatte slae ham saa dybt ned i Horden, som en Hare kunde lobe i ti Aar, om han, siden han var kommen fra Pommern, havde spist bedre salte Kisd og Klumper.

Lise.

Sa, saadan en Pommerisk Net var saadan en Pommerisk Eed verdig.

Fridrich.

Den naadige Frue von Schmerling slog Eid efter anden Krøller paa Næsen, ligesom et Egern, naar en Nod er ham for haard. Wilhelmine og Lieutenanten sad saa stumme som Fis, men det lod ligesom deres Nine havde en meget sm Samtale med hinanden.

Lise.

Saa? Var det dersore, at jeg saa gesvindt maatte lobe hen og hente Lieutenanten?

Fridrich.

Jeg vedder mit Sondags-Livrie bort paa, at Holst lænderen er skudt, og Wilhelmine ogsaa.

Lise.

Bie kun! Jeg skal føle Philip paa Tænderne.

Fridrich.

Go! af ham vil hun saae noget retskaffens at vide.

Lise.

Ah, han har hans Herres Vors, Linnet, Klæder og
Hemmeligheder i Forvaring.

Fridrich.

Wa! den Bagage vil nok ikke salde ham saa tung.
Dog maa ske Hemmelighederne ere saa meget desto sværere
jo mindre han har af det andet. — Da den sidste Net kom
paa Bordet, begyndte Frue von Schmerling at tale paa
langs og paa tvers, om at leve, om at kaste sig hen, om
at swinge sig i Beiret i Verden. Hofraaden, som det alt
længe havde kaagt hos, delte dygtige Stryg ud. Da hun
nu endelig begyndte med Kammerherrens Gistermaal, saa
var hundrede og Et ude. (der ringes inden fra.) Ah! d
Kirke-Inspekteuren er nok alt færdig med den tolvte Flaske.

(vil gaae.)

Lise.

Saa bie dog lidt! Er hans Historie alt ude?

Fridrich.

Nei! men jeg kan jo ikke lade hans Høierverdighed
tørste. (lober.)

Scene 2.

Lise. (alene.)

Altsaa Lieutenanten og Wilhelmine! Go, go! det vil
de blive et smukt Par! Herr Lieutenanten med 10 Rdls.
om Maanedten, og Wilhelmine med 50,000 Rdls. Med-
gift. Nei! Herr Lieutenant, det er Druer, som ikke ere
voxede for deres Mund.

Scene 2.

Scene 3.

Lise. Philip.

Lise.

Ah! se der, Philip! alt reisefærdig!

Philip.

Ja! i Stovler og Sporer! Maar det kun ikke kommer til at hedde: Man rider ikke, fordi man sadler.

Lise.

Derfor kunde nok findes Raad.

Philip.

Saa? det vilde juist komme mig ret til pas; thi her er ikke en Haandsuld Foer meere til Hestene.

Lise.

Og for Her selv vel heller ikke meget mere?

Philip.

Hum! det slaaer vel til, til vi komme, hvor vi skal! og siden —

Lise.

Og siden ligge vi krum, til Loenings-Dagen falder.

Philip.

Saa min Sicel giore vi ikke! Saa giore vi vores Oprartning, hos de hollandske Kribmænds Koner, og —

Lise.

Og de ere vel meget medlidende imod Officerer?

Philip.

Lise, saaledes fritter man Bønder. Vi ere beskedne og prale ikke gierne med vore Seicrvindinger.

Lise.

Det mørker jeg; derfore har han heller ikke sagt mig et Ord om hans Herres nye Erobring.

Philip.

Nye Erobring! Hvad for en Erobring?

Lise.

S 3

Lise.

Lise.

I lade jer ikke frritte som Bønder, og ere alt for besleedne til at prale med jeres Scier vindinger, men vi ere aabenhiertede, og tilstaae gierne, at saaledes som den besleedne Monsieur Philip har vidst at overvinde den skielmæske Lise, saa har den ikke mindre besleedne Herr Lieutenant tilfælet hans hollandske Trophær Crobringen af Jomfrue Reinhard.

Philip.

Det var Dievels! Hu! hu! der faaer jeg paa en gang et mægtig lys!

Lise.

Virkelig? Nu først? Og den superfine Monsieur Philip skulde slet ikke have market noget?

Philip.

(Slaer sig for Panden.)

Klods, som jeg er.

Lise.

Geg vil ikke sige ham imod.

Philip.

Hinc illæ lacrymæ! sagde min Felspræst. Det er dersor at vi har hængt med Hovedet; dersor, at vi har været saa vranten, vægelsindet og melankolisk.

Lise.

Dersor gay vi hende, naar vi spadserede, saa gierne Armen; dersor kastede vi saa længselfulde Dine til hense; dersor gjorde vi saa meget af Hosraaden og hans Frue.

Philip.

Og seer Jomfrue Wilhelmine ham ogsaa gierne?

Lise.

Det førstaer sig. Hvilken en Pige skulde vel kunne imod-

imodstaæ en smækker, net Officer, i en vel afbrystet Uniform, med Epaulletter?

Philip.

Men hvorfor Dicaylen reise vi da? naer vi saa smukt kan bygge og boe her?

Lise.

Der lader sig ikke saa let bygge, min gode Philip! Jeg tanker, hans Herre reiser, fordi han ikke vil terfse tomt Straæ; fordi han seer at al Umage, er forgives; og at man ikke gaaer hen, og giver saadan en riiz Pige til en Lieutenant Habenichts — —

Philip. (gesvindt.)

Hvad var det?

Lise,

Førstaær han ikke Danse?

Philip.

Maar Danse er Grovhed, saa førstaær jeg det ikke. Kom mig ikke saaledes engang endnu, det raader jeg hende.

Lise,

Ti Gange! Hosraaden gaaer ikke hen og gier sin Datter til saadan en Lieutenant von Habenichts.

Philip.

Hvor Fanden og hans Hætter! Ikke gier hende? Hvorfor ikke give hende? En brav Officer, som har tient vel, er enhver Pige værd, om hun ogsaa var den store Moguls Datter: Ved hun vel det, Tomfrue Mæseviis?

Lise.

Ha, ha, ha! den store Mogul og en Lieutenant?

Philip.

En Lieutenant! En Lieutenant! Af en Lieutenant kan der blive en Heldt-Marschal, men med al hendes Rigdom, saa bliver Tomfrue Reinhard Tomfrue Reinhard

34

hard

hard slet og ret. Dersom min Herre ikke faaer hende,
saa henger han sig, min Siel, ikke for det. Nu veed
jeg da ogsaa, hvorfore min Herre vil reise: jeg kiender
ham! han er alt for stolt, tanker alt for høit til, at han
skulde have et Fruentimmer sin Lykke at takke for.

Lise.

Kun ikke usorskammed, Monsieur Philip.
Philip.

Da skulde jeg først lære det af hende! Som man raa-
ber i Skoven, saa faaer man Svar, lille Jomfrue; Og
veed hun hvad? — Med os er det ude.

Lise.

Ha! ha! ha!

Philip.

Ude, reent ude!

Lise. (sagte.)

Jeg er gaaet lidt for vidt med den ørlige Karl. —
Philip, vær dog ingen Mar.

Philip.

Ei hvad! Lad mig være med Fred.

Lise.

Taler Du saaledes til Din kierlige Lise?

Philip.

Jeg bryder mig Tanden om den Kierlighed, som yt-
trer sig i Grøvheder. Absit!

Lise.

Det var en Overilelse, kiere Philipp! Kom giv mig
en Haand.

Philip.

(rækker hende Haanden uden at se til hende.)

Ja, for at tage Afskeed.

Lise.

Snił, snak, sy! Naar du som Kiereste er saadan en
Bulder-Basse, hvad vil du da ikke blive som Mand?

Philip.

Philip.

Din Mand bliver jeg aldrig.

Lise.

O jo vist! Du vedst ikke, hvad jeg vil giøre for din Skyld.

Philip.

Du for mig? Jeg skotter ikke om dine Dienester.

Lise.

Hør engang Philip! Jeg har giort en lille Plan.

Philip.

Et Fruentimmer en Plan! det er ligesom Eselet og Lüren.

Lise.

Oh! jeg har hørt, at der for har været Fruentimmer, som har giort Plan til en Bataille.

Philip.

Der har ogsaa engang været et Esel, som talte. S Mirakler er der Undtagelser, men ingen Regel.

Lise.

Knegt! bliv ikke grov! Kort: jeg ved, at Du skriver en god Haand, og af dine Kierligheds-Breve ved jeg ogsaa, at din Styrum er god.

Philip.

Min Styrum, ha, ha, ha!

Lise.

Ih nu, jeg meener Maaden, din Maneer at skrive. Af dine latiniske Stumper mærker jeg, at Du engang er løbet igennem Skolen. Nu vilde jeg, at Du alene skulde folge din Herre-hjem, og saa komme tilbage — imidlertid vilde jeg tale med Hofsraaden, at han skulde som Skriver — — —

Philip. (slider sig los.)

Jeg en Penneslikker? Nei, heller Lands-Bye-Tut.

S 5

Lise.

Lise.

Men hvorfor ikke? Af en Skriver kan der ofte blive en Geheimeraad. Det gaaer saare underlig til i Verden! Folk, som før sprang bag paa Vognen, sidde nu inden i den. Kom, kom, (tager ham igien ved Haanden,) lad os gisre Fred,

Scene 4.

De Torrige. Friderich.

Friderich.

Wil I Diævels En skilles ad? Hofsraaden kommer.

Lise.

Kom, kom, Du lille stedige Knegt! Ikke sandt, Du har din Lise kier, og vil giøre hende til Secretairs True?

(Lader sig halvwillig føre bort af hende.)

Friderich.

Bie Du kun, Din Pulverhex! Har jeg ikke nok kænkt, at den Hollænder vilde jage paa mine Genemærker?

— Det er ogsaa forbandet, at jeg ikke tor løbe efter dem. Høg skulde seie Her fra hinanden, som Samson seiede Philisterne.

Scene 5.

Hofsraaden. Friderich.

Hofsraaden. (Inden for.)

Friderich! — Friderich! —

Friderich.

Her, Herr Hofsraad! her!

Hofsraaden.

(Har en Serviette for.)

Lob! hurtig! De skal bære Kaffen ned i Haven, ellers faaer jeg det Diævels En her paa Halsen af mig. (Friderich gaaer.)

gaaer.) Det er dog sordomt! Tilsidst foreskrive de mig enten jeg skal drikke min Kaffee med, eller uden Fløde, og hvor tidt jeg skal tage reen Skorte paa om Ugen. Nej; Isen er eengang brækket, og jeg vil søre min Plan ud, eller ogsaa sætte Livet til.

Scene 6.

Hofraaben. Geheimraaden. Kirke-
Inspecteuren og Majoren.

(Disse tovende sidste ere begge illuminerede, dog saaledes at de ikke ere fulde.)

Majoren,

(aabner Doren.)

Kom kun, min Herre, kom kun; der har vi jo vor Vert. Ei, ei, kiere Ven! De kan jo blive ligesaa hidsig, som jeg, naar min Bataillion ikke marcherer saa lige som en Snoer, eller plaffer i dens Skyden.

Geheimraaden.

Kiere Herr Collega! man maae dog ikke heller gaae for vidt i sin Hidsighed.

Kirke-Inspecteuren.

Vreden er en farlig Drukkenskab, en Sielens Drukkenstab, en Drukkenskab, som ryster Aanden og Legemet lige heftig, og som — —

Majoren.

Gid jeg males til Pulver, om jeg forstaer det. Ha, ha, ha! Sielens Drukkenskab! Jeg har aldrig, saa længe jeg har levet, hørt, at Sielen kunde drikke. For Diævelen! hvor har den da vel sin Mund og sin Hals? Nei, nei, min kærde Herre, pak De kun ind, der sorgaloperede De sig! ja min Siel, sorgaloperede De sig hæsselig.

Kirke-

Kirke-Inspecteuren.

De opholder sig ved de sandselige Begreber, Herr Major!

Majoren.

Gi for Dicævlen! Det er dog vel bedre, at jeg taler sandselig, end usandselig.

Kirke-Inspecteuren.

Kiereste Herr Major! der forbytter De strax igien ganske forstellige Begreber.

Majoren.

Begreber, min Herre? Hvad Falder De Begreber? — Meener De, at jeg ikke kan begribe nogen Ting? For Dod og Liv! Jeg har begrebet den svære Dienest saa godt som een ved Armeen, og jeg vilde giøre et Manøvre for Dem, min Herre, ligesaa godt som Prinds Eugenius, naar det kom an derpaa. Eller troer De, min Herre, at man kan være Stabs-Officier, uden at have Hierne i Fornuft-Kisten?

Geheimraaden.

Værer rolige, mine Herrer! værer rolige. De forefaste andre deces Hidsighed, og saa ere De det selv.

Majoren.

Gi for Dicævlen! Men det er heller ingen Maneer, at snakke een Forstanden fra.

Kirke-Inspecteuren.

Det har jeg aldeles ikke tænkt paa, Herr Major! Men — (Hofraaden har imidlertid staet i Tanker, og reven Sers vietten i smaa Stykker, Kirke-Inspecteuren bliver det vaer.) Hvad er det? Hvad tager De sig for, Herr Hofraad?

Hofraaden.

Jeg beder om Forladelse, mine Herrer! jeg stod i Tanker.

Kirke-

Kirke-Inspecteuren.

Det maa ogsaa være opbyggelige Tanke, hvorved
Henderne kan drive saadan en Leeg. Ei! ei!

Hofraaden.

See, see! Det bliver jeg nu først vær.

Majoren.

Hør en Ulykke, kiere Ven! hvad vil det sige? Et
Stykke fint Dækkesi er jo ingen afbrændt Patron, som
man saaledes hen i Veiret kan rive itu. Og hvad kan det
da være, som saaledes løber Dem om i Hovedet?

Hofraaden.

at Maden ikke smagte Kammerherren.

Majoren.

Marrerie! Lad den Monsieur Sommerfugl spise no-
get andet, naar god orlig Mad ikke staer ham an. Det
vilde jeg ikke legge mig et Dieblik paa Hiertet.

Geheimeraaden.

Og saaledes at ørgre sig derover ved Maden, og strax
ester Bordet. Ei, ei, det duer intet.

Kirke-Inspecteuren.

Nei, det duer intet. Ergrelse forhindrer Fordøielsen.
Men, jeg tanker De har ganße andre Ting i Hovedet. Frue
von Schmerlings Forslag om Givtermaal; ikke sandt, Herr
Hofraad?

Majoren.

Ja, det var ogsaa saadan et eproplos. Deri fortæn-
ker jeg Dem slet ikke, kiere Herr Hofraad, dersom De er
bleven bister over det.

Geheimeraaden.

Og saa den Prætension, at gisre et ungt Menneske,
som har endet sine Studia, og lært noget retskaffent, til
Soldat; dertil er den unge Reinhard —

Majoren.

Majoren.

Før Dixolen! dog vel ikke for god?

Geheimeraaden.

Det vilde jeg just ikke sige.

Majoren.

Satan og al Ulykke! Det vilde jeg ikke heller raade

Demi.

Kirke-Inspekturen.

Himlen bevare os! Kan De da ikke vænne Dem af med
den hæffelige Vandene?

Majoren.

Nei, jeg vil sige Dem noget: Troe De kun altid de
folk bedre, som bande meget, end de, som bede alt for
meget. Det har min Feldpræst sagt mig, og det er, gud
jeg saae — — en brav dygtig Karl.

Kirke-Inspekturen.

Bed ham et der vel ikke heller meget at giøre. De
Herrer kiender man nok. Naar de til den mørke Nat har
sat ved Basetbordet, spillet og drukket, og derpaa prædiket
den anden Dag: hvad Forberedelse kan det vel være! Og
saadanne Mennesker har da ogsaa saadanne Maximer, som
sandelig ikke ere orthodexe, og som smage af den nu væ-
rende rensede Lære, som heller ikke vil sige meget; en Lære,
hvor i de afklæde Religionen sit ørværdige Klædebon, og
isøre den igien en fin lustig Dragt efter Noden.

Geheimeraaden.

Det har altsammen sin Rigthethed. I Herrer Officeer-
rer vil altid de sorte Kioler paa Halsen. Man skulde lade
enhver i sin Stand og Værdighed være med Fred, og en-
hver skulde handle efter Pligt og Samvittighed, ligesom
hans Bestilling forte det med sig. Men at komme igien
til mit forrige Thema; den unge Reinhard skulde blive en
dygtig Kammeralist; ikke sandt, Herr Collega?

Majoren.

Majoren.

Han hverken hører eller seer. (rusker i ham.) Hei,
Herr Hosraad!

Hosraaden.

(gansefandselss.)

De har Net, mine Herrer, Tarock vil fornse dem
mere, end Triset. De har Net! og der er alt sat Spille-
borde ned i Haven.

Majoren.

Hvem Fanden har tenkt paa Tarock.

Scene 7.

De Forrige. Wilhelmine.

Wilhelmine.

Er det artigt, mine Herrer, at De lade mig sidde gaa-
ße alene nede ved Kaffebordet?

Gheimeraaden.

Vi komme! Jomfrue! Vi komme.

Majoren.

Nu, Herr Hosraad! kom dog. Hvad skal det betyde?
Siiig til Grillerne: Venstre om! Marsch!

Hosraaden.

Forlad mig, mine Herrer! jeg har endnu nogle smaa
Forretninger.

Kirke-Inspeckturen.

Det duer heller ikke! Ester Bordet maae man ikke
arbeide.

Hosraaden.

Det er noget, som haster, men som er snart giort.
Jeg skal komme ester.

Gheimeraaden.

Nu, saa lad os da gaae. En Pater familias har
mange

mange Slags Forretninger, hvorved man ikke gierne vil have Fremmede til Bidne.

Kirke-Inspecteuren.

Jeg tænker at han grilliserer, og tænker: Post nubila Phoebus.

Majoren.

(sagte til Wilhelmine.)

Et Ord Jomfrue! See til at De kan saae deres Fader ned til os; han har ikke sit gode Luune.

Wilhelmine.

Dest verre! Det har han ikke haft længe.

Majoren.

Nu, I Herrer, Marsch! Vor Ven er ganske ude af Linie og Geleed; men har vi ham først imellem os, saa skal han nok komme til at rette sig. Fremad! Marsch!

Geheimeraaden.

Saa sagte, saa sagte, I Herrer! Festina lente. Med min Podagra gaaer dette Fremad! Marsch! ikke godt.

(de gaae.)

Scene 8.

Hofraaden. Wilhelmine (noget borte.)

Hofraaden.

(ester en mærkelig Pause.)

Er det din Bestemmelse, Menneske? Dette din huuslige Lykhalighed? Dette dine Glæder, som Mand, som Fader? Dette den duelige Borgers Belonning? (han sætter sig, og straaer noget ester op igien.) Oh! oh! oh! (bliver sin Datter vaer.) Hvad vil Du? Du — — Sammensvorne?

Wilhelmine.

Min Fader!

Hof-

Hofraaden.

Gort!

Wilhelmine.

Min Fader, hvad har jeg giort Dem?

Hofraaden.

Giort? — Hvad Du har giort mig? — Hvem tiggede, hvem quelede mig, hvem lod mig ikke have Noe, førend jeg lod det Snogetsi komme igien i mit Huns.

Wilhelmine.

Det giorde jeg min Fader! men i den beste Hensigt.

Hofraaden.

Det forstaer sig, fordi dit Hierte strax vil briste, saasnart man kun seer Skevt til din dyrebare Uncle og din elskeligste Tante.

Wilhelmine.

Men jeg tænkte at en god Forligelse imellem Paars-
rende — —

Hofraaden.

Er en skøn, en opbygaelig Ting! ikke sandt? Men hvad, om den kostede din Faders Roslighed? Om hvert et Dicblik i hans Liv derved blev til Galde og Forgist, hvad da? — Eller er din Kierlighed til din Fader dig en mindre hellig Pligt?

Wilhelmine.

(ved hans Fodder.)

Den helligste min Fader, den helligste. Straf mig med det forserdeligste, som jeg kan tænke, straf mig med Tabet af Deres Kierlighed, dersom jeg nogensinde har funnet fornerme Dem.

Hofraaden.

Nu, staae kun op, staae kun op.

Wilhelmine, (staaer op.)

De tilgiver mig altsaa?

Kun sex Retter.

R

Hof-

Hofraaden.

Mine, Mine! jeg viser dig den svage, estergivende
Fader! misbrug ham ikke?

Wilhelmine.

Aldrig min Fader, aldrig!

Hofraaden.

(trykker hende til sit Bryst.)

Pige, dersom Du ikke var! — Hvor er din Broder?

Wilhelmine.

Han gaaer og spadserer med Obersten og Kammer-
herren.

Hofraaden.

Og complotterer imod hans Fader? Den Knegt!

Wilhelmine.

Troe ikke det, min Fader.

Hofraaden.

Jeg veed, hvad jeg veed. Den Skurk vil ombytte
hans Studenter-Kiole med Uniform, og troer, at han paa
den Maade kan fortsætte hans ryggesløse Levnet. Men
du tager Feil, god Karl, sørbandet Feil. Med dig skal
jeg ogsaa nok blive færdig.

Scene 9.

De Forrige. Hofraadens Frue.

Fruen.

Vil Du ikke gaae ned til Selskabet, min Beste?

Hofraaden.

Nei Barn! Undskyld mig — jeg har at forrette. —

Fruen.

Man vil tage Dig det ilde op, min Beste.

Hof-

Hofraaden.

Mine Venner ikke, og de andre maae tage det op, som
de vil; det kryder jeg mig ikke om.

Fruen.

Du er dog vel ikke vred paa mig?

Hofraaden.

Nei! vi har jo gjort Fred. Vel havde Du kunnet
tage mindre Deel i dine høitelskede Paarørendes Narre-
stregen; jeg var bandsat bange for, at du igien skulde falde
fra; det var den høie Tid, at du vendte om igien.

Fruen.

Det behøver Du ikke mere at frygte for. Men kie-
reste Mand, hvorsor er Du saa haardnakket imod det Par-
tie med Kammerherren?

Hofraaden.

Du vil altsaa vide mine Grunde? Godt! Fordi han
er en stolt, indbildsført! Fordi han, eller ogsaa jeg maatte
slet ikke forstaae mig paa Kundskab om Mennesket, sikkert
har et slet Hjerte. Og min Datter skal hverken blive en
Mars, eller et slettænklede Menneskes Kone. Eller (plud-
selig til Wilhelmine.) vil Du have ham? Hæ?

Wilhelmine.

(Høftig forskrækket.)

Hofraaden.

Nu, hvorsor flyer Du saadan sammen? Vil Du
have ham?

Wilhelmine.

Nei, min Fader, nei!

Scene 10.

De Forrige. Friderich. siden Sadelmageren.

Friderich.

Herr Hosraad! der er en Sadelmager uden for, som ønskede at tale et Ord med Dem.

Hosraaden.

Lad ham komme ind. (Friderich gaaer.) Altsaa mir Kone, ikke et Ord mere om Kammerherren. Wilhelmine vil ikke have ham til Mand og jeg ikke til Svigerson. Jeg skulde aldeles ingen Omgang have med ham, dersom jeg ikke var nødt dertil for Hyrstens Skyld, som han har slukket sig ind hos, ved at understøtte hans Svagheder. Men det kan snart forandre sig; det er som en Haandvending. Herregunst er som Aprilveier. Og saa kan han — — gaae til Amerika, eller ogsaa ester en berømt Kammerherres Exempel, syv Gange forandre sin Religion, for at redde sig syv Gange fra at sulte ihiel. (til Sadelmageren som triner ind.) Hvad vil han Mester?

Sadelmageren.

Geg visde kun, i al Ere og Respekt, erkynlige mig om noget hos Dem, Herr Hosraad. Hendes Maade, Frue von Schmerling, har bestilt en Stadsvoign hos mig, i al Ere og Respekt, for Hans Excellence Herr Genera-
len. Nu veed jeg just ikke, hvorledes det hænger sammen,
i al Ere og Respekt.

Hosraaden.

Geg ikke heller. Kun videre!

Sadelmageren.

Vognen er færdig, og jeg har ogsaa alt seet Hans Excellence, kigre til Hove i den, i al Ere og Respekt; og de 200 Louis d'Ors, som vi ere forakkorderede om — —

Hof

Hofraaden.

To Hundrede Louis d'Ors? Det maae jo være en
herlig Vogn?

Sadelmageren.

Oh! man kan ret have sin Glæde af at see paa den!
i al Ære og Respekt; hvor den dingler, hvor den ruller.
Nu, de 200 Louis d'Ors skulde jeg i Dag have udbetalt,
i al Ære og Respekt, af Hendes Maade, Frue von Schmer-
ling. Men Hendes Maade viste mig bort, i al Ære og
Respekt, til i Morgen. Nu gisr alle Folk mig bange, i
al Ære og Respekt, og siger, at jeg kun kan skrive den Gield
med Kull i Skorsteenen, i al Ære og Respekt.

Hofraaden.

Nu, hvad siger De dertil, min Hiert?

Fruen.

(trækker paa Skuldrerne.)

Intet.

Sadelmageren.

Men saasom den naadige Frue og Herr Hofraaden
ere i Slegt sammen, i al Ære og Respekt, og den naa-
dige Frue i Dag lod falde et Ord om, i al Ære og Res-
pekt, at hun behøvede kun at lade Pengene hente hos
Herr Hofraaden — —

Hofraaden.

Sagde hun det? (til Fruen.) Alt bedre og bedre!

Sadelmageren.

Ja Herr Hofraad, i al Ære og Respekt, og see nu,
saa vilde jeg kun erkynlige mig, om hendes Maade allerede
havde talt med Herr Hofraaden angaaende Pengene?

Hofraaden.

Ikke et Ord, og vil vel heller ikke tale derom.

Sadelmageren.

Og har hun da ingen Penge staaende hos Dem, i al Ere og Respekt?

Hofraaden.

Ikke en Skilling.

Sadelmageren.

Oh! du min Gud! Jeg vil ikke haabe at den naadige Frue vil i al Ere og Respekt bedrage en ærlig Haandværksmand for hans suurt fortiente Brød?

Hofraaden.

Hvorsor seer I Folk jer ikke for, hvem I borger?

Sadelmageren.

Oh! du min Gud! Herr Hofraad! det er jo dog fornemme Folk, som vi og vores Lige maae have Respekt for. Da det staaer ikke heller skrevet i enhvers Pande, i al Ere og Respekt, hvad enten han er en Bedrager, eller ei. Men hvad skal jeg nu giøre, kiereste Herr Hofraad?

Hofraaden.

Han maae bie til i Morgen.

Sadelmageren.

Men, du min Himmel! i al Ere og Respekt! naar hun ikke har noget staaende hos Dem, saa saar jeg i Morgen ligesaa meget som i Dag.

Hofraaden.

Det kan nok være.

Sadelmageren.

Og Herr Hofraaden vil heller ikke betale for hende, i al Ere og Respekt?

Hofraaden.

Ikke en Hvid!

Sadelmageren.

Herr Hofraad! jeg gior dette Spørsmaal, i al Ere og Respekt, af Kierlighed og Erbodighed for Dem; men naar

naar De ikke vil betale, og tvinge Dem dertil kan jeg vel ikke, saa lader jeg den naadige Frue stevne i al Ære og Respekt, og lader hende prostituere i al Ære og Respekt.

Wilhelmine. (bedende.)

Min Fader!

Hofraaden.

*Tie! — Mester, til i Morgen synes mig nok, Han
funde bie.*

Sadelmageren.

*Jeg vil bie til i Overmorgen, og endnu længere, naar
Herr Hofraaden vil give mig sit Ord, i al Ære og Respekt.*

Hofraaden.

Nei, jeg gaaer ikke i Caution for nogen.

Sadelmageren.

*Ta saa gaaer jeg standebene hen til en Procurator, og
lader ham sætte mig en Klage op, i al Ære og Respekt, om
hun ogsaa kunde forskaffe mig ti Leverancer.*

Hofraaden.

Hvad for Leverancer?

Sadelmageren.

*Oh! hun har lovet mig Leverancen til begge Regimen-
terne: Waldek og Schorlem.*

Hofraaden.

*Den har jo Olderman? Regimenterne ere saare
vel forniedede med ham, det veed jeg; det er mig, som
staarer for Udbetalingen; jeg har endnu for et Par Dage
siden contraheret med ham paa nye.*

Sadelmageren.

*Nu! vil noget Menneske bare see mig, hvad det er
for Sikunterier, i al Ære og Respekt. Hun vilde endnu i
Morgen give mig 200 Rdlr. paa Haanden; men de ligge
vel ved de 200 Luisd'orer. Og jeg dumme Mar, i al Ære
og Respekt, jeg beloe alt den tykke Olderman. Mester*

Wunderlig! Mester Wunderlig! der har du ladet dig sætte
en hæsselig Vor næse paa, i al Ære og Respekt. Jeg be-
hovede jo kun at tenke paa Adrienen hos Jøden Abraham.
Men jeg vil min Siel, det er en hoi Ged, i al Ære og
Respekt, ikke heller nöle længere: jeg gaaer nu standebene
hen til Procuratoren, og saaer jeg først mine Penge, saa
vil jeg hedde Mester Dumsmude, i al Ære og Respekt, der-
som jeg, uden Abrahams Caution borger de høie Herre kabrer
saa meget som en Svands-Nem. Adios, Herr Hosraad.
(gaaer.)

Scene II.

Hofraaden. Fruen. Wilhelmine.

Hofraaden.

Hvilke nederdrægtige Streger det dog ikke er?

Fruen.

Det er vel sandt, min Beste! Men kun denne eene
Gang endnu heder jeg Dig; lad min Tante ikke bestik-
mes af denne grove Tolper.

Hofraaden.

Der vedersares hende, hvad Det er.

Wilhelmine.

Min beste, min eiegode Fader.

Hofraaden.

Du ogsaa? — Har Du alt saasnart forglemt min
Advarsel? Mit Barn! 200 Louisd'ors ere ikke en Strim-
mel Blonder, som man saaledes gaaer hen og giver bort.

Wilhelmine.

Saa megen Eftertanke har jeg, min Fader; men at
vedligeholde vores Paarørendes gode Navn — — Har jeg
min Faders Tilladelse, saa vil jeg tilkigbe dem med mine
Klæder og mine Brillanter. Tor jeg, min Fader, tor jeg?

Hof-

Hofraaden. (vort.)

Pige! Du holder ikke Ord! Det er imod vor Aftale.
Du angriber mig, hvor Du sikker ved, at jeg maae give
mig.

Wilhelmine.

Bed Deres fortreffelige Hjerte! O min Fader! Ikke
sandt? De gior det? De gior det denne eene Gang endnu?

Hofraaden.

Nu vel! Godt! ogsaa det! Men med en Betingelse,
(sætter sig og skriver.) Dernygelse kan ikke stade dem, og
den kan staffe mig Nolighed.

Fruen.

Mine! Jeg kunde næsten blive misundelig paa Dig!

Wilhelmine.

Hvorsor det, min kære Moder?

Fruen.

Jeg havde ikke udrettet det hos Din Fader;

Wilhelmine.

O jo visselig, visselig! Han er ligesaa kierlig en Mand,
som han er god Fader.

Hofraaden.

(aabner Chatollet, tager en Pung med Penge frem, og
veier den med Haanden.)

Kan jeg dermed staffe mig dem af Halsen, saa ere mine
Penge vel anvendte. Men sole det maae de — Ah! der
komme de. De have en god Næse. Jeg troer min Siel!
de kan lugte Guldet paa tusende Skridt.

Scene 12.

De Forrige. Frue von Schmerling
og Obersten.

Frue von Schmerling.

Paa min Ere, en fin Levemaade! Familien sam-
men

men i Værelserne, og Giesterne faaet at see til, hvorledes
de kan amusere sig selv. Brav Herr Hosraad!

Hosraaden.

Nu, naadige Frue, i al Ære og Respekt, jeg havde
Hørretninger, som jeg maatte besørge, i al Ære og Re-
spect.

Frue von Schmerling.

Et besynderligt Spreg!

Hosraaden.

Jeg har just nyelig lært det. I al Ære og Respekt.
Hvor den dingler, hvor den ruller. I al Ære og Re-
spect. Det skal være ret en herlig Vogn. I al Ære og Re-
spect. Hans Excellence har ogsaa alt ført til Hove i den,
i al Ære og Respekt.

Obersten.

Men mærker De det ikke? Sadelmageren har sikkert
vareret her. Jeg tænkte nok, at der vilde komme dumt Os-
terudaf.

Frue von Schmerling.

Min Herr Broder!

Obersten.

Nu, nu!

Frue von Schmerling.

Herr Hosraad! jeg beder Dem, at tale tydeligere.

Hosraaden.

Som Deres Maade besøler, i al Ære og Respekt;
Vester Wunderlig erkundigede sig, i al Ære og Respekt,
hvor høit de Capitaler beløb sig, som Deres Maade har
staende hos mig, og glædede sig, i al Ære og Respekt, over
den belovede Leverance!

Frue von Schmerling.

Det er en Flegel!

Hof-

Hofraaden.

Vist nok; han har Mangel paa savoir vivre; thi han
gaaer just nu hen, i al Ere og Respekt, og lader Dem
konne.

Obersten.

See, der har vi det! jeg maae blive Dicvels over de
Streger.

Frue von Schmerling.

Og De lod den Karl ogsaa løbe?

Hofraaden.

Sa, hvad skulde jeg giøre? Deres Maade havde jo
ikke endnu besalet mig, i al Ere og Respekt, at betale
ham.

Frue von Schmerling.

(kaster sig paa en Stoel.)

Malheureuse que je suis!

Wilhelmine.

Naadige Tante!

Frue von Schmerling.

Vort!

Hofraaden.

Stod ikke Deres Talsmand fra sig; De har hende at
takke for min sidste Bisstand. See her, Deres Maade,
her er Guld. De har saa eengang giort mig det til en
Vane, at bøde for Deres Narrestreger. Jeg vil ogsaa
giøre denne god igjen. Herra Oberst, understkris denne
Seddel, saa ere Pengene Deres.

Obersten.

(stager Seddelen, læser, skær Tænder af Brede, og
kaster Seddelen fra sig.)

Jeg skriver ikke under.

Hofraaden.

Det glæder mig for Deres Skyld.

Frue

Frue von Schmerling.

(springer op og tager Sedelen op af Gulvet.)

Lad see engang. „Bud Modtagelsen af 200 Louis
 „d Ors love vi Underskrevne, begge for Een, og Een for
 „begge, aldrig meere at betraede Hosraad Reinhardts
 „Huus.“ —

Hosraaden.

(visser hende Pengene.)

Her er Guld! — og der henne er Pen og Blæk.

Frue von Schmerling.

Og her er mit Svar! (river Seddelen i tu.) Nei det
 er alt for galt! Men skielv Herr Hosraad! Skielv Herr
 Hosraad for min Hevn! Jeg er et Fruentimmer!

Hosraaden.

Det hører jeg.

Frue von Schmerling.

Et fortornet Fruentimmer. Jeg skal hevne mig paa
 det grusomste; jeg skal lade saadanne Miner springe imod
 dem, som De ikke skulde vente.

Hosraaden.

Jeg maae da contraminere.

Frue von Schmerling.

Og Deres fordomte Huus skal jeg ikke for betraede,
 forend jeg kan triumphere over Dem. Hvad bryder et Fru-
 entimmer sig om, hvorledes hun hevner sig, naar hun kun
 bliver hevnet. (gaaer.)

Scene 13.

Hosraaden. Fruen. Wilhelmine og Obersten.

Hosraaden.

Ha! ha! ha! Paa denne Maade eller en anden!
 naar jeg kun bliver af med dem. — Hvad! græder I?

Frue

Fruen.

Du er en haard Mand.

Hofraaden.

Zeg har længe nok været blad: jeg har ladet mig leede
omkring af Jer alle, som en Skolepog, man løffer til
Skole med en Kringle.

Wilhelmine.

Men De lovede mig dog!

Hofraaden.

Zeg lovede Dig at give hende Guld: har jeg ikke tilb
budet hende det, og det meere, end jeg lovede?

Wilhelmine.

Men Maaden, min Fader! Maaden!

Hofraaden.

Var passende paa hendes Maade, til hendes Opsørelse,
Hun har faaet, hvad hendes Gierninger vare værd!

Obersten.

(Som hidindtil i det bagste af Skuepladsen er gaaet op og ned i
dybe Tanke.)

Herr Hofraad! jeg har et Par Ord at tale med Dem
alene.

Hofraaden.

Mesdames! gaae De ned til Selskabet.

Wilhelmine.

(tager hendes Faders Haand.)

Min Fader!

Fruen.

Zeg beder, jeg besværer Dig for vor Kierligheds
Skyld.

Hofraaden.

Nu hvad er der? Hvad er det da?

Wilhelmine.

Tillad at vi blive her.

Hof

Hofraaden.

Gort! Ved en Erklæring imellem Mænd, maae ingen
Fruentimmer være tilslæde.

Fruen.

(i det hun gaaer.)

Kom, Mine! — Herr Oberst, det er min Mand — og
De er min Uncle.

Obersten.

Det veed jeg.

(Fruen og Wilhelmine gaae.)

Scene 14.

Hofraaden. Obersten.

Hofraaden.

Nu, hvad har de at besale, Herr Oberst?

Obersten.

Jeg er fornærmet.

Hofraaden.

Det glæder mig, at De siger det.

Obersten.

Og jeg er en Mand og Soldat.

Hofraaden.

Det ere tvende Omstændigheder, som de alt for lange
siden skulde have gjort gieldende.

Obersten.

Her tales kun nu om det nærværende Dicblik.

Hofraaden.

Nu vel! hvad vil De?

Obersten.

Jeg troer her kan kun være een Ting at ville, og at
De let giettede det.

Hofraaden.

Vi maae slaaes: ikke?

Obersten.

Obersten,

Jeg veed intet andet Middel.

Hofraaden.

Det kan vel være.

Obersten.

(sætter sin Hat paa.)

En Erklæring, min Herre!

Hofraaden.

Jeg har ingen Hat ved Haanden; jeg skulde ellers besvaret deres Høfslighed. — De vil have en Erklæring? Her er den; jeg er Borger i Staten, jeg er Mand og Fader! — jeg slæbes ikke. Det er: jeg stiller mig ikke hen, for med frit Forset at stille Fædrenelandet ved en nyttig Borger, at giore Konen til en trosteslos Enke, og Vorrene til grædende Fader- og Moderløse.

Obersten.

Udflugter!

Hofraaden.

I Deres Hine maaskee, da De ikke kiender Forholdet imellem Mand og Fader; da De formedelst Fordomme ikke vil kiende den Pligt at vedligeholde den enkelte Deel, naar det Heele skal bestaae. I mine Hine er den forsættelige Duellant den første Forbryder, som jeg ikke veed haard Straf nok for. Den forsættelige siger jeg — men kold De mig en Skurk, isald jeg ikke staer for dem, ja for Fanden selv, dersom De har Lyft til at grieve mig an. (gandstæ kold.) Nu Herr Oberst! tag Deres Hat af, jeg kan ikke taale Høfslighed inden mine Døre.

Obersten.

(tager Hatten af.)

Mand! Hvad vil De giore af mig? — for Diælen, jeg soler Styrken af Deres Grunde alt for vel — men jeg kan ikke handle derefter.

Hof-

Hofraaden.

Maaſkee kunde De det, naar De hører min anden
Erklæring. Min Seddel har fornærmet Dem?

Obersten.

Det har den, min Siel!

Hofraaden.

Havde De skrevet den under, saa vilde jeg beklaget,
at De havde havt Uniform paa, siden De ikke var værd
at bære den.

Obersten.

Dersom jeg gribet til min Kaarde. — —

Hofraaden.

Saa falder jeg paa mine Folk. Uden Hæftighed
Herr Oberst, uden Hæftighed; og dog glæder det mig, at
see Dem saa hæftig. Kort! De underskrev ikke. — —

Obersten.

Oh! da maatte jeg have været en Skurk!

Hofraaden.

Det var tilforn min Meening. Men, just fordi de
ikke gjorde det, men kastede mig Seddelen for mine Fot-
der, fulgte jeg, jeg tilstaaer det reent ud, fulgte jeg for for-
ske Gang Agtelse for Dem.

Obersten.

Før første Gang?

Hofraaden.

Før første Gang! De sagde før; De var en Mand,
var Soldat. Sommer det sig for Manden, sommer det
sig for Soldaten, at være en Slave af et Fruentimmer?
(ester et Ophold) De svarer mig ikke? — De siger, hvad
jeg vil sige! — Og hvem er dette Fruentimmer? — det
er ikke Deres Kone, ikke Deres Maitresse, af hvilke vi
Gud veed hvorfor? mangen Gang lade os tyrannisere:

det er Deres Søster, som er en Mar; som De gier Naadsens-Brod, og som af Taknemmelighed ruinerer Dem, og hvad der endnu er det værste, givt Dem til Latter over heele Byen.

Obersten.

Min Herre! — ja — jeg flaaes ikke med Dem.

Hofraaden.

Som De vil.

Obersten.

Jeg skulde ville omkomme den Læge, som vil helbrede mig? Deres Haand, min Herre!

Hofraaden.

Her er den; og Deres Læge vil jeg ogsaa være, dersom De — vil være en Mand. Hvorledes Deres Søster er kommen til at faae Herredemmet over Dem, gider jeg ikke undersøge; jeg vilde maafkee kun opdage flere Svagheder paa Deres, og endnu flere Naragtigheder paa Deres Søsters Side; Men nu at faae en Ende paa dette Tyrannie, det er her Sporsmaalet.

Obersten.

Det skal faae Ende, Dicølen tage mig, skal det ikke.

Hofraaden.

Givt De Begyndelsen dermed — forudsat, at De ikke først vil flaaes med mig.

Obersten.

(Falder ham om Halsen.)

Med Dem? Med min Læge og min Besrier?

Hofraaden.

Altcaa Punctum. I Morgen den Dag flytter De med Nup og Stup ind i mit Huus, og lader Deres naadige Søster blive i hendes brosfældige Huus, i Selskab med hendes Ahner, Notter og Muus. Hun mane gierne

Kun sex Retter.

¶

give

give 18 Retter, saa tidt hun kan faae dem til høggs, og
De tager til Takke hos mig med sex betalte Retter.

Obersten.

Ven! hvorledes skal jeg — — —
Hofraaden.

Fald mig ikke ind i Talen. De kan magelig leve af
Deres Gage; men naar der er prænumerert paa den for to
Aar; naar De, for at stoppe eet Hul, maae gisre twende
nye, saa gaaer det ikke an. Jeg vil, fordi jeg vil det,
være Deres Forvalter. Giv mig en Fortegnelse paa De-
res Gield, jeg vil betale den, og siden lidt ester lidt giøre
mig betalt igjen, og i fem Aar skal De være i gode Om-
stændigheder.

Obersten.

Mand! De sonderknuser mit Hjerte.
Hofraaden.

Sagte! Her har De uden al Beskæmmelse og uben
al Underskrift 500 Louis d'Ors. Gaae De nu hen, og
betal Sadelmageren, og Deres meest krigende Gield.

Obersten.

Jeg kan ikke tage imod disse Penge. Jeg er jo alt t
Deres Gield til op over Drene.

Hofraaden.

Nu katt De, nu skal De tage derimod.

Obersten. (tager dem.)

Gud! Og jeg har saa lenge funnet miskiende denne
Mand!

Hofraaden.

Sildig Fortrydelse er bedre end slet ingen. Gaae,
min Herre, gaae.

Obersten.

Jeg kan ikke, min Herre! — jeg maae græde —
græde som en Kvinde!

Hof-

Hofraaden.

(leder ham til Doren.)

Det er alt godt! alt godt! (Obersten gaaer.) At redde en Mand fra Undergang, og udaf en Juries Kloer! — jeg er tilsreds med mig selv; jeg er lykkelig i dette Diblik. Jeg skal ikke igien knurre over min Skæbne. Den, som er dannet til at føle andres Nod; sat i den Stand at kunne lindre Fremmedes Kummer — er han vel ulykkelig?

Scene I 5.

Hofraaden, (i det han vil gaae, møder ham)

Kammerherren.

Kammerherren.

Forend jeg tager Afseend, Herr Hofraad. — —

Hofraaden

Ydmyge Tienere! Vil De alt forlade os?

Kammerherren.

Hans Durchlauchtighed vil efter Taffelet ride ud af spadsere, og jeg skal give ham Geleide.

Hofraaden.

Ha! det er en anden Sag; Herretieneste gaaer for Hornsielse, isald De ellers finder Hornsielse hos os.

Kammerherren.

Jeg vilde niaastee sundet den større, dersom det havde behaget Herr Hofraaden at tage en Erklæring for Alvor, som Tilsældet i Dag ved Vorbet, lagde Frue von Schmerling i Munden.

Hofraaden.

Det gior mig ondt, Herr Kammerherre, at jeg ikke kan svare til det naadige Sindelav, De har for mit Huus, saaledes som De ønsker.

Kammerherren.

De kan ikke — eller vil ikke?

Hofraaden.

Kommer det ikke ud paa et?

Kammerherren.

Lad os altsaa bryde af med det.

Hofraaden.

Med fornøjelse.

Kammerherren.

Hans Durchlauchtighed har paalagt mig — —

Hofraaven.

Seg venter paa Sammes Besaling med Erbodighed.

Behag at sidde. (begge sætte sig.)

Kammerherren.

Seg har hverken for eller under Maaltidet villet tale om Forreningen.

Hofraaden.

Det er en Opmærksomhed, som jeg erkender, saales des som jeg bor.

Kammerherren.

Hans Durchlauchtighed har ladet Dem vide, hvore ledes han ønskede, at Saget imellem Herredssogeden Beil og Forpagter-Enken i Loxhausen maatte blive afgjort.

Hofraaden.

Det har Hans Durchlauchtighed rigtig nok. Men jeg undrer mig over, at Hans Durchlauchtighed, efter at jeg i min underdanige Betenkning om Sagens Tilstand, og Enken Meyers retmæssige Paastand, har forelagt samme min endelige Dom, kan anbefale mig at afgjøre en Sag paa en Maade, som er stridig imod al Rettergang.

Kammerherren.

De kan gjerne forundre sig derover, Herr Hofraad, men

men det er nu engang Fyrstens naadige og udtrykkelige
Billie.

Hofraaden.

Saa gior det mig onde, at jeg ikke denne Gang kan
opfylde Hans Durchlauchtigheds Billie.

Kammerherren.

Ikke opfylde den?

Hofraaden.

Nei!

Kammerherren.

Zeg udbeder mig Aarsagen, og ikke et tort Nei!

Hofraaden.

Fordi at Fyrsten har ingen Billie heri.

Kammerherren.

Ingen Billie heri?

Hofraaden.

Nei! her maae hans Love være hans Billie.

Kammerherren.

Og hans Anseelse?

Hofraaden.

Ved en standhaftig Haandhaevelse af hans Love, ved-
sigerholder han hans Anseelse.

Kammerherren.

Zeg troede, at Fyrsten var over Lovene.

Hofraaden.

O ja; han kan ganße og aldeles kuldkaste Lovene;
men saa længe det endnu ikke er skeet, saa lader jeg ingen
Huller giøre deri; og just derved vedligeholder jeg Fyrstens
Anseelse mere, end ved at adlyde hans lovstridige Billie.

Kammerherren.

De forglemmer Dem selv.

Hofraaden.

Aldrig, naar jeg taler om min Fyrste og hans Love

Kammerherren.

Det bliver altsaa ved Deres Beslutning.

Hofraaden.

Ord til andet. Enken forblicher ubehindret i Besidelsen af hendes Forpagtning, som hun efter den afdode Godseiers klare Testamente, er indsat til; og hendes Contrapart, Herredsfogden, bliver afsvist med hans uberettigede Klage, og som billig er, domt til at betale Processens Omkostninger; thi det er en slet Karl, som vilde bringe en fattig Kone med sem umyndige Børn til Bettelstaven, for at berige sig selv.

Kammerherren.

Skal jeg berette hans Durchlauchtighed det?

Hofraaden.

O ja: og De kan legge dette til: at dersom Hans Durchlauchtighed vil giøre sit Folk dydigt og lykkeligt, saa maae han for alting være retfærdig imod samme. Afsigelse fra Retfærdigheden baner Lasterne Veien.

Kammerherren.

Hans Durchlauchtighed har, selv adskillige moralske Skrifter i sit Haand-Bibliothek; han læser heller fligt selv, end han hører det.

Hofraaden.

Og jeg ønsker, at han ikke lod det blive ved Læsningen alene.

Kammerherren.

Og Donna Valettis Kammertiner?

Hofraaden.

Skulde egentlig henges, dersom jeg var en Elsker af at lade hænge Folk. Men for den affyelige Karl, og for Forbrydelsen af et voldsomt Røverie, og næsten udsvrede Mord, vilde Døden være en alt for lemfauldig Straf. I

Morgen

Morgen bliver hans Dom publiceret; i Morgen bliver han offentlig kagstrøgen; i Morgen gaaer han sluttet med Hænder og Fodder til Skufkarren, igennem Gaderne. Det er Straf og Exempel tillige; jeg forener gjerne det ene med det andet.

Kammerherren.

Veed De, i hvis Dienste Karlen er?

Hofraaden.

De har jo nu nylig nævnet Personen,

Kammerherren.

De veed dog, paa hvad God hun er med Hans Durchlauchtighed,

Hofraaden.

Tael ikke ud. Destoverre! veed jeg det. Men Hjørstens Svaghed vil De dog vel ikke fremføre mig som en bevægende Marsag, til at standse Retfærdigheden i sin Gang? Jeg blues paa Deres Begne! Dog, hvad De som Hofmand maae giøre, behøver jeg som Dommer ikke at giøre.

Kammerherren.

Desuden maae den arme Diævel — —

Hofraaden.

Gaae i Skufkarren! Og det i Morgen uden for Donna Valettis Binduer.

Kammerherren. (haant.)

Er De allerede saa streng, Herr Hofraad? — Skulde privat Had imod Karlens Herrestab ikke her være med i Spillet?

Hofraaden.

Deres Spørsmaaale, min Herr Kammerherre, ere fornærmede. Jeg har ikke dette Fruentimmer — jeg foragter hende. Men ogsaa denne Foragt har ingen Indflydelse havt paa den Dom, som jeg har fældet. Og fort!

om denne Karl ogsaa var Kammertiner hos den første Minister, ja hos Hans Durchl. selv, saa skulde han dog gaae i Skuskarren. Forbryderens Unseelse gior ikke Forbrydelsen mindre, og en Lov maae ikke være en Spindelvæv, hvori de smaa Fluor blive hængende, og de store smutte igienem.

Kammerherren. (leende.)

Jeg haaber, at Karlen altsaa sor denne Gang bliver en stor Flue, som smutter igienem.

Hofraaden.

Meener De?

Kammerherren.

Ganske sikkert. Naar jeg kan sige Dem, at Hans Durchl. absolut vil see ham reddet, og at jeg har Besaling, at give Dem det tilkiende. — Hans Durchl. har givet Donna Valetti sit Ord —

Hofraaden.

Et Ord, som Hans Durchl. ikke kunde give, kan ikke bindre ham.

Kammerherren.

Veed De vel, at denne Gienstridighed kan skille Dem ved Deres Embede?

Hofraaden.

Det skal være mig en Ære, at tage det for Næstighedens Skyld.

Kammerherren.

De bliver altsaa i begge Sager ved Deres Dom?

Hofraaden.

I begge Sager. Herredssogden skal bode, og Kammertineren gaae i Skuskarren.

Kammerherren.

Jeg skal bibringe Hans Durchl. alting. Jeg recomenderer mig, strenge Herr Hofraad! (gaaer.)

Hof

Hofraaden.
Eeligemaade, smidige Herr Kammerherre!

Scene 16.

Hofraaden. (alene.)

For Dixelsen! hvad saadan en **Hos**-Snog maae have
for et Begreb om Justitien; og dette er nu Hans Durchl.
daglige Selskab; som besidder hans hele Fortrolighed; er hans,
saa kaledede, høire Haand. Bee det Land, hvis Fyrste an-
betroer sit Hierte i en Mars Hænder! som ikke seer med
sine egne, eller en viis Ministers Nine! — Og den fine
Donna Valetti! — Jeg veed ikke, hvor jeg sikte Koldindig-
hed nok fra, til at tale saa rolig om den Skive. Det
staer herlig til med et Folks Lyksalighed, naar Maitresser
blande sig i Statssager, og i at give Love. Den Erfa-
ring har man! — Nei, Deres Durchlauchtighed! tag mit
Embede og mit Hoved! men min Sa...vittighed og Pligt
vil jeg beholde ubesmittet.

Scene 17.

Hofraaden. Friß. Siden Friderich.

Friß.

Min kiere Fader! jeg vil kiøre ud af Porten med min
Søster.

Hofraaden.

Ud af Porten, nu?

Friß.

Ja, jeg vilde probere de nye Heste.

Hofraaden.

Og bække Halsen paa Dig og Din Søster? De Heste
ere endnu for halsstyrige.

L 5

Friß.

Fri^z.Jeg kan kmre; jeg skal nok holde dem i Toisen.

Hofraaden.

De ere vlge, min Son; stige i Veiret og slaae
bag ud.Fri^z.

Det vil intet sige.

Hofraaden.

Du troer altsaa, at kunne tvinge dem?

Fri^z.Jeg tnker det. Man maae kun lade dem fle, at
man er deres Herre; og siden engang imellem caressere
dem, naar de ere rolige.

Hofraaden.

Og saa gaaer det?

Fri^z.

Det maae gaae.

Hofraaden.

Hr Fri^z! Du giver mig der en fortreffelig Verdom.
Jeg finder megen Lighed mellem din Maade at opdrage Heste,
og min Maade at opdrage Born. Hidindtil har jeg ca-
resseret Dig; jeg vil ogsaa engang holde Dig i Toisen. Du
skal ikke kmre ud.Fri^z.

Hvorsor ikke?

Hofraaden.

Fordi jeg ikke vil.

Fri^z.Ja saaledes bre de sig ad allesammen. De give os
Besalinger i Stedet for Grunde, og blind Lydighed er vor
fri Villie.

Hofraaden.

Knegt!

Fri^z.

Friß.

Jeg er ingen Barn mere,

Hofraaden.

Gud give, Du endnu var Det, saa kunde jeg endnu
hænge!

Friß.

At jeg sagde Ja til alting, og kyste Riset, som fleg
mig? Dersom det kom an paa Dem, saa kom jeg til at
at giøre det endnu?

Hofraaden.

Banartige! — Jeg er din Fader!

Friß.

Det hører jeg paa Deres Tale,

Hofraad.

Min Gud! hvor bliver ikke den Glæde til Galde,
som jeg følte, da mig blev født en Søn! Friß! Friß!
Er det min Tak for de vaagne Nætter, som Din Ungdom
har voldet mig; er det Takken, at jeg har dannet Din For-
stand og din Person; Takken for de Penge, som Du satte
til paa Universiteterne?

Friß.

Oh! den Gang tog De med den eene Haand, hvad
De gav mig med den anden. Jeg levede af min Modrene-
Arv; jeg indseer ikke, hvad Tak jeg er Dem skyldig dersor.

Hofraaden.

Dreng! skal jeg endnu forbande din Moder i hendes
Grav, fordi hun har fordærvet Dig?

Friß.

Gior ikke det! Hun maatte svare Dem; hvorsor for-
mindster Du, ved et andet Ægteskab, mine Borns Arve-
Part?

Hof-

Hofraaden.

Gaae fra mine Dine, Bastard.

Frik.

Min Moder var en ørlig Kone.

Hofraaden.

Da jeg kunde avle saadant et Afflum med hende? Fra
mine Dine.

Frik.

Giv mig min Modrene-Arv, saa vil jeg gaae.

Hofraaden.

Hvor vil du gaae hen? Hvad vil du tage Dig for?

Frik.

Jeg vil gaae til Amerika.

Hofraaden.

Hvor Udfudet af heele Europa har hjemme.

Frik.

Der gaae ørlige og brave Folk hen.

Hofraaden.

Sa, de, hvis Kald bringer dem derhen. Og hvilket
er dit?

Frik.

Det, at jeg ikke her vil lade gaae Møl i mig. Jeg
har Marv i mine Knokler, og Kraft i mine Nærver, og
Hierne i Hovedet. — Jeg vil ikke gaae her og lade det
første. Der er det entenude som et Lys, eller ogsaa
man bliver til noget Stort.

Hofraaden.

Har Du Marv, har Du Kraft, har Du Hierne, saa
anvend det for Dit Fædreneland.

Frik.

Sa saa lad mig blive Officer her.

Hofraaden,

Nei, aldeles ikke.

Frik.

Friß.

Hvorsor ikke? Hvad har De imod Standen?

Hofraaden.

Imod Standen intet, men alting imod dine Hensigter. Du vil isore Dig Uniformen for at begynde igien, hvor Du slap ved Universiteterne. Jeg kiender dine Udskeieler.

Friß.

O! hvad er ikke Udskeieler i Deres Hine! det er ret latterlig! Nu, Alderen har kolet Dem, og forvandlet Deres Blod til Sis, nu kan De saa godt og saa herlig philosophere. Vilde Hædrene kun ikke domme vo're Lidenstakaber og Forngielser efter Deres? det kommer mig ligesaadant for, som om en Blind vilde holde en Forelæsning over Farvernes Blanding. — Kort og godt, til America eller her Officer.

Hofraad.

Kort og got: i morgen bliver du indsørt i Cancelliet.

Friß.

Saa min Siæl om jeg gier! For der at lade mia oversuse af enhver Secretair og Contoir-Chef, og at reenskrive, hvad en anden har sammensmurt i en barbarisk Cancelliestil? For at ærgre mig en Svindsot paa Hassen, naar jeg tydelig seer, at de Karle har makket noget sammen, som er dumt Toi, og endda ikke at torde kny? Overvei, hvad jeg har sagt Dem; og dersom De ikke vil, som jeg vil, saa løber jeg min Vej, som jeg gaaer og staarer. Med mit Hoved og min Kraft i Sielen kan jeg komme igennem Heele Verden. — Nu vil jeg køre ud.

Hofraad.

Du skal ikke, Du skal blive hos Selskabet.

Friß.

Friß.

Der nede hos de Karle? Jeg kan ikke sympathisere med dem; De ere saa lade som Eseler, baade i at tanke, og i at drifke. Jeg maae nyde Guds fri Lust; bevæge mine Lemmer, og kigre i ring med mit Blod. Farvel, min Fader!

Hofraad.

Hvor vil Du hen?

Friß.

Kigre ud vil jeg.

Hofraad.

Uden min Tilladelse? (ringer) Det vil jeg dog see paa.
(Frederich kommer.)

Friß.

Det skal De saae at see.

Hofraaden.

Friderich! siig til Kudsen: han skal ikke uden min Besaling spende for, for hvem det ogsaa er; og siig til Nets-Detienten: han skal ikke lade Friß komme ud af Porten; og vil Knechten bruge Vold, saa tag Kudsen og Gaardskarlen til Hielp, og kast ham ind i et Værelse, og slaae Doren til for Næsen af ham.

Friderich.

Meget vel.

(gaaer.)

Hofraaden.

Nu kan Du ansønde Dit Hoved, og Din Krast i Sio-
len, og gaae. — hvorhen Du vil.

Friß.

Fortreffeligt! at give mig til Priis for Domestiquerne.

Hofraaden.

Du har ført dig op derefter.

Friß.

Frih.

De vil hedde Fædre? Tyranner ere de. — (gaaer.)

Hofraaden. (alene.)

Var det min Son? — Gud! Gud! straf mig ikke
saa haardt, fordi jeg har baaret over med ham for hans Moder
Skyld; at jeg ikke skal bande ham, hans Moder i hen-
des Grav og mig selv for denne Overbærelse! — Men
Træet er gront endnu — — jeg skal boie det, og vil det
ikke, nu, som Gud vil, saa faaer det at brioste, og mit
Hierge af Kummer med.

(gaaer.)

Ende paa den tredie Act.

Fierde

Fjerde Act.

Scene I.

Wilhelmine. Lieutenanten.

Wilhelmine.
Saa vil De da endelig reise?

Lieutenanten.

Maae jeg ikke? Maae jeg ikke?

Wilhelmine.

Et Par Dage kunde De nok blive endnu. Hvor let kan en Ding ikke forandre sig!

Lieutenanten.

Nei, min Dyrebare, for mig forandrer sig ingen Ding. Jeg vil altid blive den ulykkelige Carl, som Skieben viser sit bitre Lune imod.

Wilhelmine.

Klag ikke, Carl! med et Herte som Deres er, kan man ikke være ulykkelig.

Lieutenanten.

Ha! just dette Herte, dette følsomme Herte, er min Ulykke! Tag dette bløde, dette følsomme Herte, og betragt mit sorte Levnetsløb, hvori næsten enhver Dag er betegnet med et nyt Uheld. — og belag mig.

Wilhelmine.

Kære Carl, saa tidt vi gjøre Afregning med Skieben, tænke vi gjerne paa det virkelige og indbildte Uheld, og glemme de Glæder, vi have nydt.

Lieutenanten.

Ak! de bleve mig alt for sparsomelig tildeelte, at jeg kunde sætte dem i Ligning med Hine. Selv denne Dags

Dags første lykkelige Sieblik i mit Liv, da jeg læsde min
Lykke i Deres Hine. — bliver det ikke Grunden til en
grændseløs Jammer for mig?

Wilhelmine.

Lad os haabe, Carl.

Lieutenanten.

Før mig er alt Haab forloren.

Wilhelmine.

Modløse Mand!

Lieutenanten.

Ha! hvo der vil lære at bære Tabet af Dem, er
sandelig ikke modløs.

Wilhelmine.

Og er dette Tab da saa ganske afgjort?

Lieutenanten.

Afgjort? Hundgaaeligt!

Wilhelmine.

Dersom det var, Carl! vilde Deres Wilhelmine da
være saa roelig?

Lieutenanten.

Det er en Svaghed, kierste Wilhelmine, men en
misundelsesverdig Svaghed hos Deres Kion, i alle Gien-
vordigheder stedse endnu at haabe.

Wilhelmine.

Nu saa nedlad Dem engang til os.

Lieutenanten.

Gierne, meget gierne! dersom jeg blev den mindste
Sandsynlighed vaer. Men Hofraaden fiender mine Om-
stændigheder, veed, at jeg eier intet, uden mit gode Navn,
og min Raarde, ved hvilken jeg i enhver anden Tieneste
snarere og hastigere kunde stige, end hos de fredelige Hol-
lendere, som ere politiske nok til, at afgjøre deres Krigs
med Ducater.

Kun sep Retter.

M

Wil-

Wilhelmine.

Oh, derfor holder jeg just af dem, de gode Hollænder
dere; og er et Lod Menneske Blod, som udgydes i Krigens
ikke meere værd, end ti Lod Guld?

Lieutenanten.

I Deres Mund klinger det fortreffeligt, og gør Der
res menneskelige Hjerte Ære! Min Kaarde forbryder
mig at tenke saaledes. Kort! er dette Menneske, med
denne usle Udsigt, en Mand for Wilhelmine? — hvis
Ondigheder, hvis Fortjenester, og — forlad mig, at jeg
ogsaa bringer dette i Beregning; — hvis Formne gør hende
Rettighed til den meest glimrende Lykke?

Wilhelmine.

Den glimrende Lykke er selden en sand Lykke.

Lieutenanten.

Det var en rigtig Anmarkning, men ingen Modst
gelse.

Wilhelmine.

Troe mig, kiere Carl! Min Fader vil vist foretrække
hans Datters sande Lykke for den glimrende.

Lieutenanten.

Det vil jeg ogsaa tilstaae Dem! ja ogsaa tilstaae
Dem, at Deres Fader vil foretrække Deres sande Lykke
med mig — (Slaer sig for Panden.) Hvad var det, jeg
vilde sage? — Jeg er ret en Drømmer! — Der vilde
alt Haabet igien skyde sig frem for det fornuftige Overleg.
Wilhelmine.

Jeg skalde snart troe, kiere Carl, at De fande
noielse i at quele Dem selv. Om De nu ogsaa drømte, var
det da ikke en Grumhed, at forstyrre sig selv i en behages
lig Drøm?

Lieutenanten.

Bedre, at jeg forstyrrer mig nu, end at Drømmen
skulde

Skulde leede mig for langt bort, og saaledes gøre mig mit
Opvaagnelse endnu ubehageligere. — Og nu ønskede jeg,
at Deres Herr Fader vilde komme; at jeg havde taget Af-
sted, og at jeg alt var i Selskab med min Græmmelse,
ude af Porten.

Wilhelmine.

Og paa min Græmmelse tænker De ikke?

Lieutenanten.

Ah! Wilhelmine! hvilke Vaaben bruger De ikke
Emod mig?

Wilhelmine.

Kierligheds Vaaben! Utaknemmelige!

Lieutenanten.

Det er jeg ikke, Wilhelmine! det er jeg ikke. Nej,
min Dyrebare, jeg erkender Din himmelske, Din nedla-
dende Godhed.

Wilhelmine.

Og Du vil reise?

Lieutenanten.

Ikke denne Tone, Wilhelmine! ikke disse Taarer!
eller jeg dør for Dine Fodder.

Wilhelmine.

Du vil reise?

Lieutenanten.

Ha! det var grusomt! det kommer mit Hjerte til at
brekke, det børver mig Forstanden, det børver mig min
smule Standhaftighed!

Wilhelmine.

(Lider emfindlig.)

Dersom Standhaftighed her er en Oyd, saa vil jeg
ikke skille Dem ved den. Nej! — Lev vel.

(vil gaae.)

Lieutenanten.

(holder hende tilbage.)

Hvorhen? Umenneskelige, hvorhen? — Gud! hvad skal der blive af mig? Men det faaer at være! — Dog, førend jeg tigger Dig af Din Fader, fortryllende Pige! saa hor kun en eeneste Forestilling, den sidste, som jeg endnu er i Stand til at gisre, og saa offsig min Dom. Du er ikke en almindelig Pige; Dig tor jeg sige det, at jeg er mere forelsket i Din skonne Siel, end i Dit Ansigt; Dit Guld forager jeg; — Vil Du, at jeg med denne Ænke-maade skal krybe for Din Fader, og tiltigge mig Dig? Siig kun et Ord, og jeg skal gisre det; der kan ikke sættes mig for hoi Priis paa Din Besiddelse. Men ved min Ære! (med det sterkeste Udtale) ved min Ære! jeg overlever aldrig den Skam, at faae Aflag. Nu, kom!

Wilhelmine.

O Earl! Earl! hvilken Mand Du er! For at eie Dig, vilde jeg opoffre altting — jeg — jeg vil tigge Dig af min Fader. — Kom —

(i det de gaae, maaede de Hofraaden.)

Scene 2.

De Forrige. Hofraaden.

Hofraaden.

Nu, hvor vil J hen? See, her er jeg ale. Er det sandt, Fætter, at De reiser?

Lieutenanten.

Jeg vilde — —

Hofraaden.

Jeg vilde! — og det med saadatt en hiertersgrende Zone? (seer dem begge stift i Ansigtet.) Hvad er det? Jeg troer,

troer, I har grædt en Duet sammen? I Marke! det er jo ikke for evig! — Ad Aare kan De jo igien søge om Permission og tilbringe et Par Maaneder hos os. Dienesten hos jer vil saa ikke sige meget; I ere meget fredsmelige Folk, I Hollandiske Krigere! I trække jeres Kaarde lige saa lidt, som Manden i Harnisket paa jeres Ducater. — Nu, kiere Fætter, naar De aldeles ikke vil lade sig overtale, saa ønsker jeg Dem en lykkelig Reise, og glem os ikke. — Men hvorledes staar I der begge, som to malede Helgenne? Har I tabt Maal og Mole?

Wilhelmine. (paa Knæ.)

Min Fader!

Hofraaden.

Nu, hvad er der nu igien? Oh! jeg gietter det, han har ingen Reisepenge. Hvor meget har han nødig? Han behøver jo kun at lukke Munden op; han giver jeg gierne.

Wilhelmine.

De har altid forsikret mig om Deres Kierlighed —

Hofraaden.

Og ogsaa beviist det, haaber jeg?

Wilhelmine.

Oh ja, min Fader, ja.

Hofraaden.

Nu? Og nu skal jeg give Dig et nyt Beviis derpaa, ikke saa? — — Saa staae op, og tael! Jeg kan ikke lide den sordomte Knælen.

Wilhelmine.

Vi elsker hinanden:

Hofraaden.

Ih nu, det er godt, det er godt!

Lieutenanten.

(Læster sig hurtig for hans Fodder.)

De vil altsaa — —

Hofraaden.

Ja nu, ja dog, ja! hvor meget bruger De?

Lieutenanten.

Gør mig uudsigelig lykkelig.

Hofraaden.

Folk, jeg forstaer jer ikke. Tael dog reent ud, i
Dævels Skind og Been.

Wilhelmine.

Carl elsker mig, og jeg elsker Carl. Vores fælless
Lyksalighed henvoraa Deres gode Samtykke.

Hofraaden.

Saa? Altsaa var Talen om den Kierlighed, hvor-
til Manden i den sorte Kirole skal give sin Belsignelse? Det
burde jeg have funnet hørt paa Sproget. Staae op! der
bliver ikke noget af. Staae op, siger jeg. (de staae op.)
Jo, du er mig en smuk Turteldue! Du vil tidlig parres!
Og De Herr Lieutenant? Hvad tænker De? Hvorpaa vil
De tage sig en Kone? Paa Deres Port d'Epee? Og har
De ikke mere Ere i Livet, end at De blot vil leve af Deres
Kones Formue. Skammer De sig intet?

Lieutenanten.

(Gaaer hastig bort.)

Lev vel, Wilhelmine!

Wilhelmine.

Carl! Carl! — for Guds Skyld, min Fader! min
Fader! kald ham dog tilbage — han holder sit Ord — og
tager Livet af sig selv.

Hofraaden.

(Isber ester ham.)

Fanden rider ham dog vel ikke?

Wil-

Wilhelmine.

O Gud! dersom han alt var borte! — Jeg er Dodsens — Hvor mit herte banker! O Carl! Carl!
 (Hofraaden kommer alene tilbage; hun, som seer det, giver et stort Skrig af sig, og falder ned paa en Stoel.)

Hofraaden.

(springer hen til hende.)

Hei! Wilhelmine! forbandede Streg! — Hei! Wilhelmine!

Wilhelmine.

(kommer til sig selv.)

For himlens Skyld! er han død?

Hofraaden.

Ja hvorsor ikke død! Du Mar! havde Du ikke næremmet Livet af mig!

Wilhelmine.

Hvor er han, min Fader? Hvor er han?

Hofraaden.

Nu, han kommer nok.

Wilhelmine.

Er det vist? O De bedrager mig! Og saa er jeg føren!

Hofraaden.

Jeg har sendt Friderich efter ham; han vil nok hente ham ind. Du troer nok, at jeg er ligesaa roek til Guds, som han er? Han syrkede sig jo ned af alle Trapperne, ud — — —

Wilhelmine.

Ud i Vandet?

Hofraaden.

Ja hvorsor ikke. Det er en Officier, han maae skyde sig ihiel, isald han vil være en Mar.

Wilhelmine.

Min Gud! De kan spøge ved dette, da jeg er færdig
at forgaae af Angest.

Hofraaden.

Jeg maae ret lee, din Narr! nu jeg først overveier det.
Datteren stikker sin Fader afsted, for at løbe efter hendes
Kiereste — og jeg løber ogsaa. (Lieutenanten kommer.)

Wilhelmine.

(Iler i hans Arme.)

Der er han! Oh! Carl!

Hofraaden.

Alt bedre og bedre! Og det lige for mine Dine? Vil
Jeg se hverandre? (Lieutenanten skilles fra Wilhelmine.)

Lieutenanten. (kold.)

Hvad har De at befale, Herr Hofraad?

Hofraaden.

Hvorsor løb De bort?

Lieutenanten.

Fordi jeg ikke kan taale nogen Slags Fornedrelse af
hvem det saa er. Lad Deres Datter tale.

Wilhelmine.

Det vil jeg. O min Fader! dersom De kiedte hans
fortreffelige Hierte, hans ødle Tænkemaade! Han afslog
mig alene af den Marsag, fordi han tænkte for ødelt til, at
have en Kone sin Lykke at takke.

Hofraaden.

Gjorde han det? (kaster hende i Lieutenantens Arme.)

Der, tag hende!

Wilhelmine.

O Carl!

Lieutenanten.

Wilhelmine! Du — min?

Wil-

Wilhelmine.

Ja Din, min Earl, for evig Din!

Hofraaden.

(seer i noen Tid paa deres Henrykelse og tørre
sine Dine.)

Jeg er dog ikke ganske ulykkelig! Jeg har atter gjort
et Par Folk lykkelige.

Begge.

(omsavner ham.)

Hofraaden.

Nu, lad det nu være nok. I sører nu mere, end I
fædrer, saaledes maae det ogsaa være; men jeg er koldere.
Hør mig: Himlen velsigne Jer. (Knæler begge.) Den
gjære Jeres Egteskab lykkeligere, end — mit første var;
og lykkeligere end mit andet er! Staae op (omsavner dem)
Knæs, det har stedse været min Plan, at bøde paa de
dumme Streger, som Lykken spilte Dig. Jeg har længe
holdt Dine med Dig; jeg troede i Dig at finde en Mand, som
vilde gjøre min Wilhelmine lykkelig — —

Lieutenanten.

Det skal jeg, min Fader, det skal jeg — —

Hofraaden.

Ja det forsikre vi allesammen for Brællyuppet. Jeg
forslader mig ikke paa dine Forsikringer, men paa Dit Herte.
Jere komme min Plan i Forklaret; og det er ogsaa ret
godt, at De selv har fundet hinanden, som jeg havde bes-
kemt for hinanden; jeg kan nu være saa meget mere rolig.
Retter — og nu min Son, som skal erstatte mig Tabet af
min egen! (græber, tørre sine Dine, og fatter sig igjen.) Min
Son, jeg anbetroer Dig i denne Pige den største Deel af
min Lyksalighed, min Diesteen; elsker Du hende ikke, naar
den første sværmeriske Kærlighed er gaet over, naar Friertis

den er forbi, ligesaa omst, — gior Du hende ikke saa lykkelig, som jeg ønsker og haaber, saa bringer Du mig i Graven.

Lieutenanten.

O min dyrebare Fader!

Hofraaden.

Stille! nu taler dine Lidenskaber! Bliv her sammen, mine Born! forliekte Folk har altid noget, og slet intet at sige hverandre. Jeg vil ikke forstyrre Jeres fælleds Henvykelse. Gud velsigne Jer! (han gaaer; i det han aabner Døren, møder han Friderich.)

Scene. 3.

De Forrige. Friderich.

Friderich.

Herr Hofraad — —

Hofraaden.

Hvad er der?

Friderich.

Her er en Louisd'or.

Hofraaden.

Hvortil skal den?

Friderich.

Det skulde være Drifkepenge til mig, dersom jeg vilde besørge dette Brev fra Deres Herr Son til Kammerherren.

Hofraaden.

Fra min Son til Kammerherren?

Friderich.

Ja! men jeg troede, at det var bedre forvaret i Des res Hænder end i Kammerherrens. Der staer nok ikke meget godt i det; han bander og sisier i hans Arrest.

Wil-

Wilhelmine.

Gud! min Broder i Arrest!

Hofraaden.

(tager Brevet.)

Giv hid!

Fridrich.

Han er kun en Stue-Arrestant.

Hofraaden.

Behold Du Louis d' Oren, og see der, der har Du
endnu een for Din Opmærksomhed.

Fridrich.

Jeg har den Ere at takke, Herr Hofraad!

Hofraaden.

Altsaa handte han?

Fridrich.

Forsørdelig! Han vilde absolut affæd. Men Nets-
Betienten havde slaaet Skaaden for Porten, og da
han vilde bruge Gevalt, fløjtede han paa Kudseen; denne
fik et Drag over Hovedet, at Tænderne dandsede, og hans
Knebels-Barter skælvede derved; han tog imod det, men
han tog ham ogsaa strax i Tyndstegen, og slæbede af med
ham, som en Sæk Havre.

Hofraaden.

Bliv uden for, maa ske har jeg Dig nødig. (Frede-
rich gaaer, og Hofraaden brækker Brevet.) Hvad kan den
Knegt have med Kammerherren at giøre? — Ganske vist
igien et nyt Spilop!

Wilhelmine.

Min eiegode Fader! det er dog Deres Son.

Lieutenanten.

Og nu min Broder; jeg beder ogsaa for ham.

Hof-

Hofraaden.

Intet! han har misliendt den milde Fader; nu skal
han lære at kiende den strenge.

Lieutenanten.

Maa ikke kan fornuftige Forestillinger — —

Hofraaden.

Hos ham? — Og ligesom jeg ikke havde forsøgt det?
Jeg har endogsaa nedladt mig til at bede ham. Nei, nu
er det reentude! Strenghed er nu en Velgierning for ham,
og hvem, der beder for ham, er hans Fiende. Altsaa ikke
et Ord mere, Born, ikke et Ord! Vi vil dog see, hvad
det er, som han har for med Kammerherren. (aabner Bre-
vet og læser.) „Jeg kan ikke holde Ord, og leve Dem min
„Søster i Laxhausen,, — —

Wilhelmine.

Levere? mig?

Lieutenanten.

I Kammerherrens Hænder?

Hofraaden.

„Min Fader aßlog mig, at fåsre ud med hende; han
„har endog spærret mig inde. See De kün til, at De kan
„flaske mig paa frie Foed, saa skal vi nok hitte paa andre
„Midler..“

Wilhelmine.

Himmel! er det mueligt!

Lieutenanten.

Deres egen Broder!

Hofraaden.

Nu, heed dog for ham! Giør ham fornuftige Fore-
stillinger! Gud! Gud! Hvad maa jeg dog opleve?

Lieutenanten.

Men hvad kan hans Forehavende vel være?

Hof-

Hofraaden.

Hans Forehavende? Den nederdrægtige Skurk! At sammenkoble hans Søster med Kammerherren, det er det han vil. Den Ting seer en Bortførelse saa lig som eet. Eg det andet. Heller vel ogsaa — Jeg gyser ved den Tanke! at sammenkoble hende med Fyrsten!

Wilhelmine.

Nei min Fader! saa nederdrægtig kan han ikke være.

Hofraaden.

Det Afskum er i Stand til alting. Men det stak for en Dag. (Ringer; Frederich kommer ind.) Frederich! stik paa Dieblikket hett paa Postgaarden: der skal strax en Chaise med fire Heste kigre uden for Jacobs-Porten, og blive holdende der, til der kommer nogen fra mig, som sætter sig i den. Gesvindt.

(Frederich gaaer.)

Lieutenanten.

Hvad har De i Sinde?

Hofraaden.

De har jo Deres Karl ved Haanden?

Lieutenanten.

Ja.

Hofraaden.

Tag min Caspar til Hjelp med; det er kun i paakommende Tilsælde; og kig lige hen til Vertsihuuset i Laxhause; giv noie Agt paa Kammerherren; om der maa ske skulde være gjort visse Anstalter! Kommer Fyrsten med, saa veed jeg, hvor jeg har hjemme.

Lieutenanten.

Men betænker De ogsaa?

Hofraaden,

Alting! Du tager dog vel ikke i Betenkning, at fise

te

re ud med Din Donna? Er Du en Elske? Og er ikke
strax ude af Huset; og uden Porten?

Wilhelmine.

Geg Kiælver, min Fader! dersom De bruger Gevalt!
Lieutenanten.

(Slaer paa sin Kaarde.)
Den frygter jeg aldeles ikke for.

Hofraaden.

Geg ikke heller. Det tillader Fyrsten ikke. Saa
gierne som de Store ogsaa vil giøre Ondt, saa gierne vil
de ogsaa undgaae Skinnet deras. Gaae, Born! gaae! —
I mindre end en Time er jeg hos Jer, dersom der ikke
forsalder noget Vigtaere.

Wilhelmine.

De besaler det, min Fader!

Lieutenanten.

Kom, min Dyrebare! kom! Saadan en Kierlighed,
som min er, trodser enhver Fare.

(begge gaae.)

Scene 4.

Hofraaden, siden Friderich.

Hofraaden.

Er det, som jeg formoder — er det een af de Miner,
som min naadige Tante vil lade springe imod mig; skyder
Kammerherren blot Kuglerne, som hun støber. — saa
skal jeg saaledes contraminere, at I alle begge skal flyve i
Lufter.

Friderich.

(Kommer ind.)

Herredssogden fra Laxhausen er derude.

Hof-

Hofraaden.

Lad ham komme ind! (Friderich gaaer.) det er ogsaa
een af Kammerherrens smukke Klienter. Han vil forundre
sig bandsat, at hans mægtige Talsmand ikke har udrettet
noget.

Scene 5.

Hofraaden. Herredsfoeden, siden Friderich.

Hofraaden.

Hvad er hans Begiering?

Herredsfoeden.

Velbaarne Herr Hofraad! Herr Kammerherren har
sagt mig, at De alt har fældet Dom i min Sag.

Hofraaden.

Deri har Kammerherren gjort meget ilde. Hvad jeg
har sagt ham, sagde jeg ham som Sendebud fra Fyrsten,
og ikke fordi han skulde fortælle Dommen for dens Publica-
tion. Han vilde tids nok have faaet det at viide i Mor-
gen.

Herredsfoeden.

Nu, Velbaarne Herr Hofraad, tag det ikke ilde op.
Hvorsor har man vel Venner i Verden? Og man har dem
meest nødig hos de høivise Herrere Dommere.

Hofraaden.

Denne Gang vil Hans Venner ikke kunde hielpe ham
noget. Jeg kan overalt slet ikke begribe, min Herr,
hvordes han har funnet faae i Sinde, at begynde denne
Proces. At angribe Indholdet af et klart og tydeligt Es-
tamente?

Herredsfoeden.

Men, Velbaarne Herr Hofraad! enhver er sig jo
selv nærmest, og saa aldeles uret har jeg dog ikke heller;
der-

dersom De alene vilde have den Maade at ansee dette Document, og overveie — (giver ham en Pakke Skrifter.)

Hofraaden.

Det kan han fremlægge ved Appellationen, isald han har Lust til at fordoble hans Omkostninger.

Herredsfogeden.

Der vil maa ske ingen Appellation gisres nødig, dersom De vil modtage dette Document; det er vigtigt, og kan give min Sag et ganske andet Udseende. En Dommer, Velbaarne Herr Hofraad! maa jo dog tage alle Ting i Betragtning!

Hofraaden. (tager det.)

Jeg er dog nysgierrig efter at vide, hvad hans Procurator, jeg veed nok, at han er een af de sindrigeste Chicaners, igien har avlet for Skingrunde. (aabner det, og der falder en Rusle med Penge paa Gulvet.) See, see! jeg forstaer det; det er sandelig et vigtigt Document. (ringen, Friderich kommer ind.) Friderich! bed Geheimraaden gisre mig den Ere at komme et Dieblik til mig; en anden kan tage hans Kort; og hør!

(han siger ham noget i Dret; Friderich gaaer.)

Herredsfoeden.

Jeg har den Ere at recommendere mig, Herr Hofraad!

Hofraaden.

Bly han kun! (tager Rullen op.) dette Document, min Ven, vil rigtig nok give hans Sag et andet Udseende. Men det er alt for vigtigt, at jeg alene kan beslutte noget deri.

Herredsfoaden.

Velvise Herr Hofraad! Documentet er ganske og alene indrettet for Dem; naar De kun vil have den Maade,

de, i Mag at overveie det. Jeg vil imidlertid have den
Vere at recommendere mig.

Hofraaden.

Nei, nei; tov kun lidt.

Scene 6.

De Forrige. Geheimeraaden, og siden en
Rettens-Betient.

Geheimeraaden.

Ei, ei, Herr Collega! De kommer jo slet ikke til
Selkabet!

Hofraaden.

Jeg har Forretninger, som De seer.

Geheimeraaden.

Hvad er til Deres Dienste?

Hofraaden.

De veed Herr Geheimeraad hvorledes det staer sig
med denne Mands Sag?

Geheimeraaden.

Aha! contra Enken Meier?

Hofraaden.

Sa!

Geheimeraaden.

Min Ven! vær dog ingen Mar, at sætte Hans Penge
til paa Processer. Lad Han den gode Kone sidde i Noe
med hendes Born. Han skal ikke fordrive hende. Hans
Proces har han taft cum expensis; i Morgen saaer Han
sin Dom, og gaae Han dermed hjem, og vær Han glad ved,
at Han slipper dersra med et blaat Die. Forstaar han
Dansk?

Kun sex Retter.

M

Hof-

Hofraaden.

Men imidletid, Herr Geheimeraad! saasom der
mangen Gang ved den stemmeste Sag, endnu kan findes
en gunstig Omstændighed, saa — —

Geheimeraaden.

Saa? Det skulde dog være besynderligt!

Herredufogden.

Seg har den Ere at reco — — —

Hofraaden.

Nei, nei, bliv han kun.

Geheimeraaden.

Bliv!

Hofraaden.

Vil De have den Godhed at overveie dette mig nylig
insinuerte Document.

(giver ham Skrifterne og Nullen.)

Geheimeraaden.

Seg bliver jo ikke et Bogstav var. — Men hvad er
vel dette? (aabner Nullen.) Ha! ha! lutter sionne ran-
dende Ducater.

Hofraaden.

Elendige? Mig? — Mig ville Du bestikke?

Geheimeraaden.

See, see! Men har han ogsaa husket paa at leve
et Par Harer, eller et godt Daadyr ned i Kiskkenet?
Ha, ha, ha!

Hofraaden.

Det er mig ret kiert, Herr Geheimeraad, at De just
lykkeligiis var i mit Huns; vær saa god at beholde dette
smukke Document til noiere Undersøgelse. Og Du, (rin-
ger) Nederdrægtige, som i mig søger at bestemme den
hele

helse ærværdige Justice. (Politiebudet kommer ind.) **Hør**
Politie! soer den Karl i Arrest.

(Politiet gribet ham.)

Herredsfogden.

Belbaarne Herr Hofraad! —

Gehimeraaden.

Net saa, Herr Collega! ret saa! Assted med Dig!
Hvad seer Din Noerdige, vores anseelige Collegium an
for? Jeg har ogsaa for myelig kastet saadan een ud af
Binduet; han gjorde det ret suint, han slog en Thekop i tu
for mig, som om det skeede af Vanvare, Koppen var et
Par Mark verd, og saa skikkede han mig den anden Dag et
heelt Service, som havde kostet nogle hundrede Rigsdaaler;
men jeg troer nok han fik sin Bekomst. Net saa, Herr
Collega, fiat justitia & pereat med saadan en Skurk! —
Assted med Dig! —

Politiet.

(Gribet ham troelig haandsor an.)
Nu, March!

Herredsfogden.

Belysse Herr Hofraad, jeg er uskyldig; dersom De
vilde behage, at lade Netsbetienten gaae lidt uden for,
saa skal jeg opdage denne Ting. —

Hofraaden.

Assted, assed! —

Gehimeraaden.

Nu, nu! Herr Collega, audiatur! — Hvem veed
hvad der endnu kan være for Ugler i Mosen.

Hofraaden.

(til Nets-Betienten.)

Gaae uden for, men ikke videre.

(Nets-Betienten gaaer.)

Geheimeraaden.

Nu Karl! hvad har I nu at forebringe?

Herreds-fogden.

Velbaarne Herr Hosraad! Jeg veed nok, at man ikke kan komme til Dem med fligt noget: det havde heller aldrig faldet mig ind; men Hr. Kammerherren har givet mig det Maad; jeg vilde aldeles ikke til det; men han holdt ved, og sagde: det havde saa sine Aarsager.

Hosraaden.

Saaledes! (sagte.) Atter en Mine!

Herreds-fogden.

Dersom velbaarne Herr Hosraad vilde lade mig ubehindret gaae hjem, saa skulde jeg opdage Dem ganste andre Ting.

Hosraaden.

Ingen Vetingelse! Dersom I ikke frivillig bekjender, saa har jeg andre Midler, som nok skal aabne Munnen paa Jer. (griber til Klokk'en.)

Herreds-fogden.

Strenge Herr Hosraad! lad Maade gaae for Rest, jeg vil bekiende alting. Kammerherren har bestilt et Besølje i mit Huus i Laphausen for Deres Jomfrue Datter —

Hosraaden.

For min Datter?

Herreds-fogden.

Ja! han sagde, at Jomfruen vilde gierne givte sig med ham; men De vilde ikke tillade det, og dersor vilde De opholde sig hemmelig hos mig, indtil at De havde givet Deres Samtykke.

Geheimeraaden.

Ei, ei, ei! Er det mueligt? Det havde jeg dog ikke troet om Jomfrue Reinhard.

Hos-

Hofraaden.

Kan De vel troe sligt om min Datter? — Nu mis
Ven! jeg takker ham for de gode Esterretninger; og for
hans Beredvillighed, (ringer, og Nets:Betienten triner
ind) at lade sig bruge til deslige Skielmsstykker, kan han i
otte Dage forsøge, hvorledes Brød og Vand smager.

Herredsfogden.

Strenge Herr Hofraad! —

Hofraaden.

Kun i otte Dage! den varme Mad vil siden efter
smage dobbelt saa godt. Politie, sæt ham paa Raad-
stuen, paa Vand og Brød i otte Dage.

Rettens Betient.

Godt, Herr Hofraad! (i det han fører ham bort.)
Dine tykke Kieber vil nok blive smallere!

(gaar begge.)

Scene 7.

Geheimeraaden. Hofraaden.

Hofraaden.

Nu hvad siger De om vor naadige Fyrstes Favorit?

Geheimeraaden.

Jeg er som om jeg var bleven til Steen.

Hofraaden.

Men det er mig hertelig kiert, at De har været
Vidne dertil,

Geheimeraaden.

Vi skal ogsaa vide at føre os det til Nutte. Naar
Eid kommer, kommer ogsaa Raad! Den Historie med
Derers Datter løber mig stærk om i Hovedet.

Hofraaden.

Sorg kun ikke! for min Datter er jeg ubekymret.

Hvad den Karl, den Herredssoged, der sladrede, det er
noget som Kammerherren har paalagt ham.

Geheimeraaden.

Kiere Ven! En Pige er en Pige, og Glas er Glas,
og Deres Datter er et Fruentimmer.

Hofraaden.

Men min Datter hun er i fuldkommen Sikkerhed.
Geheimeraaden.

Ja, naar saa er, Concedo! Jeg troer ellers ikke de
unge Piger nu omstunder paa et Haar. Og jeg pleier
altid at sige, naar en Pige, især i store Steder, har været
til Skrifte: periculum in mora. Ha, ha, ha!

Scene 8.

De Forrige. Kammerherren. Friderich.

Friderich.

(som aabner Doren for Kammerherren.)

Herr Kammerherren! — (gaer.)

Kammerherren.

(i Ridedragt.)

Deres ydmyge Tiener! — mine Herrer!

Geheimeraaden.

Ydmyge Tiener!

Hofraaden.

Hvad er til Deres Tiensse?

Kammerherren.

Jeg kommer fra Hans Durchlauchtighed.

Geheimeraaden. (vil gaae.)

Saa vil jeg ikke forstyrrer Dem.

Hofraaden.

Behag at blive, Herr Geheimeraad; (til Kammer-
herren) Det er dog vel ingen Hemmelighed?

Kam-

Kammerherren.

Før nærværende Tid er det vel en Hemmelighed; men i Morgen saaer hele Byen det dog at vide.

Hofraaden.

(til Geheimraadn.)

Altsaa!

Geheimraaden.

Nu, og hvad kan det vel være?

Kammerherren.

Det gior mig ondt, at jeg skal være Overbringeren af denne ubehagelige Tidende, hvorvel jeg har alt sagt Dem det forud; men De vilde ikke lade sig advare.

Hofraaden.

Uden Indledning, om jeg maae bede.

Kammerherren.

Meget gierne! Hans Durchl. hoist unaadig over den Haardnakkenhed, hvormed De al sin Tid har modsat sig hans høieste Villie, er endelig feed deraf, og fritager Dem fra dette Dilekt af for hans Dieneste.

Geheimraaden.

Hvem? Hofraaden?

Kammerherren.

Ham selv.

Geheimraaden.

Saadan en Mand!

Kammerherren.

Hans Durchl. beklager maaske selv Tabet af saa due-
lig en Mand; men han seer ogsaa gierne, at Duelighed er
forbunden med Høielighed.

Hofraaden. (meget rolig.)

Hans Durchl. har stedse været meget naadig imod
mig, endogsaa heri har han forekommet mit Ønske.

Kammerherren.

Hvi saa?

Hofraaden.

Tilige eller sildig havde jeg dog maattet tage min Af-
seend, dersom visse Ting ikke havde forandret sig; Hans
Durchl. bewiser mig kun den Maade, at unde mig for Noe
og Hvile, end jeg kunde haabe det. — Jeg kan undvære
Hans Durchl.; kan Hans Durchl. undvære mig, saa skal
det glæde mig. Det er et Bevits, at der i hans Lande
ikke seiler paa duelige, og som jeg gierne troer, paa
meere smidige Folk.

Kammerherren.

Er det Deres heele Svar?

Hofraaden.

O ja! og De vil giøre mig Dem forbunden, dersom
De vil berette det Ord til andet.

Kammerherren.

Hans Unaade har De; syngt for hans Brede!

Hofraaden.

Jeg beklager den Hyrste, som kan fortornes over
Sandhed.

Kammerherren.

Et godt Ord — min Forbon! —

Hofraaden.

Hint giver jeg ikke, og denne frabeder jeg mig. D
ovrigt Herr Kammerherre, ønsker jeg Dem til Lykke.

Kammerherren.

Mig? hvorledes det?

Hofraaden.

At mit Lod ikke treffer Dem.

Kammerherren.

Hvi saa?

Hofraaden.

Tenk engang, om De havde saaet Deres Afseend,
hvad vilde De have grebet til? Jeg ønsker Dem dersor
endnu engang til Lykke.

Kam-

Kammerherren.

De er meget overmodig.

Hofraaden.

Af Luther Glæde. Jeg beklager alene at min Datter nu ikke mere vil være noget anstændigt Partie for Dem. (Kammerherren seer betenklig paa ham.) En afflediget Hofraads Datter — og Hertzens Favorit.

Kammerherren.

(i en letindig Tone, som Hofraaden kan tage, som han vil.)

Maafee jeg kunde sætte mig ud over det! — Maafee det kunde være et Middel — — —

Hofraaden.

Til at flikke mig ind igien? I Sandhed? Ha, ha, ha! Gior Dem ingen Uleilighed, min dyrebare Velvender! jeg beklager, at dette Anslag ogsaa faaer feil. Der gives underlige Folk i Verden, som man paa ingen Maade kan komme nær. — Og hvor alle de Kugler, som man skyder paa dem, falder tilbage. — De har Hastwerk, som jeg seer, Herr Kammerherre, De skal ride med hans Durchlauchtighed til Laxhausen; jeg ønsker, isald De der har et partie de plaisir fore, at det ikke heller maae slaae Dem Feil. Jeg recommendserer mig i Deres Maade, og som sagt, ønsker Dem af mit gandske Herte til Lykke.

Kammerherren.

Og jeg ønsker Dem, at De lenge maae beholde dette gode Luune, men jeg frygter, at Efterveerne vil komme siden, ha, ha, ha!

Hofraaden.

Frygt kun ikke dersor; jeg haaber paa en god Forlossning, ha! ha! hal

(Kammerherren gaaer.)

Scene 9.

Geheimeraaden. Hofraaden.

Hofraaden.

Nu, Herr Geheimeraad hvorledes staer De der?

Geheimeraaden.

Som om jeg var slaet for Panden!

Hofraaden.

Hvorover forunderer De sig?

Geheimeraaden.

Naar Fyrsten hugger saadan en Stamme over Ende,
hvad skal der da blive af Skoven? Ei, ei!

Hofraaden.

En smuk lys Skov, hvor Binden ret kan suuse. Naar
en Max sidder ved Moret, kaster man de Kloge Holk over
Borde, paa det at man ikke skal see, hvorledes Skibet sæt-
tes paa Grund.

Geheimeraaden.

En Mand, der ligesom kun tiente honoris causa;
som opfrede Hornsielse og Formue for Statens Vel. —
At give ham Afsked! Ei! ei!

Hofraaden.

See De det an for en fyrstelig Erkiendtlighed. For
min udviste troe Tieneste tillader han mig nu at leve rolig
og fornøjet for mine egne Penge.

Geheimeraaden.

Vil De vil tillade at Deres Kudse maae spende for?

Hofraaden.

Hvor vil De nu hen, Herr Geheimeraad?

Geheimeraaden.

Hen at tage min Afsked, eller ogsaa at staffe Dem
Opreisning. Jeg vil ikke paa min gammel Alder blive til

Spot

Spot og Skam, og det vilde jeg vist blive, naar saadanne
Folk tages bort fra min Side, i mit Collegio, og deres
Sted maafsee igien besettes med Born.

Hofraaden.

For min Skyld ikke et Skridt, Herr Geheimeraad!
De maae indklæde det som De vil, saa bliver det stedse en
Hornedrelse for mig.

Geheimeraaden.

Saa tager jeg min Afskeed, om jeg ogsaa med min
Podagra skal hinke op paa Slottet, isald De ikke vil lade
spønde for.

Hofraaden.

Kiere underlige Ven! Ytre Deres Vensteb for mig
paa en anden Maade; ytre det derved, at De lader mig
leve de faa Aar, som jeg endnu har tilbage i Noe og Fred
i min Families Skyd. Naar jeg har min Son forsørget,
som jeg tanker snart skal skee, haaber jeg, at kunne leve
tolig og lykkelig.

Geheimeraaden.

Ven! 'gamle Folk ere underlige og egensindige. Jeg
beder Dem for det Vensteb Skyld, som er imellem os,
lad der spøndes for; jeg hinker min Siel ellers asted.

Hofraaden.

Naar De endelig vil have det. Kun — —

Geheimeraaden.

Min Herre! Deres Ere er min Ere; Deres skal
ikke lide det mindste Skaar; men jeg beviiser Hyrsten og
Landet en Welgierning, naar jeg aabner Dinene paa ham,
og vil han ikke see, saa har jeg giort min Skyldighed. Hyr-
stens Magt maae ikke være en Kniv i et Barns Hender,
derfor ere vi og vore Lige til.

Hof

Hofraaden.

Gior, hvad De vil, Herr Geheimeraad, men jeg for beholder mig doa, at giøre hvad jeg vil; (ringer, Frederich kommer.) Frederich, lad strax spønde for. Geheimeraaden vil giøre bort. (Frederich gaaer.)

Geheimeraaden.

Og jeg vil have tabt Deres Vensteb, og De maae kielde mig for en Kierlinge-Præst, dersom De ikke skal blive forniet med mig.

Hofraaden.

Men det falder mig just nu ind: at De ikke treffer Tyrsten; han er reden ud.

Geheimeraaden.

Treffer jeg ham ikke, saa bier jeg til han kommer tilbage. I sin Herres og sine Venners Dieneste er Tiden altid vel anvendt. — Hvor har jeg nu gjort af det smukke Document. — Aha! her er det. — Wie, du Hof-Kras bat, det skal brække din Hals! (tager ham ved Haanden.) Ven! en eclatant Satisfaction, eller ogsaa jeg har ikke mit Embede længere. Lev vel saa længe. (Hofraaden vil folge ham.) Ingen Omstændigheder inter Amicos, bliv! bliv! (gaaer.)

Scene 10.

Hofraaden. (alene.)

Jeg vilde, at det blev som det er. Spøndt fra Mo-
ben og frie fra Aget i min Herres Dieneste, det vilde være roligere og bedre for mig. Og nu Sagen staer saaledes, ønskede jeg, at mine Born vare her. Hvor vil de Herrer Fægere ikke giøre store Dien, naar de finde Bildtet i et fremmed Revier, og de gaae glip af saadant et flignt Stykke

Stykke Vildt. Min Wilhelmine er en Mourceau de Prince; man har Exempel, at en Durchlauchtig Fyrste for en slettere Lædkerbidsten har sat sit Land i Pant. Nu hun er i gode Hænder, det er en vacker Knos, den Lieutenant! Hvorsor er min Son ikke ogsaa saaledes!

Scene II.

Hofraaden. Majoren. Kirke-Inspecteuren.

Majoren.

Før 1000 Kanon-Kugler! Det er mig et artigt Spilosp. Geheimeraaden er nu ogsaa hæltet afsted, og Fruen tager vase paa hendes Forretninger i Kiskkenet; det var jo ellers ikke hendes Arbeide?

Hofraaden.

Fra i Dag af Hr. Major.

Majoren.

Bravo! gid jeg seer det ene eller det andet, det er ret brav! En Kone maa ikke skamme sig ved selv engang at sætte en Poste til Ilden, og — og, om hun ogsaa var en Superintendents-Fru!

Kirke-Inspecteuren.

Jeg forstaaer Dem, Herr Major; det skal gaae ud over min kiere Hustrue, som aldrig kommer ud af Stuen; „Rogen,“ siger hun, fordærver Teinten, og hvorsor har „man vel sine Folk.“ For at beholde den kiere Fred, saa maae man lade dem være lige.

Majoren.

Og imidlertid lade det gaae Hulder til Bulder i Hus-holdningen. Hvorvel I Herrer, som leve af Kirkerne, kan gierne lade det gaae flodt til, i sær, naar man har Inspection over hele Provindser.

Kirkes

Kirke-Inspecteuren.

Herr Hofraad vil De fortsætte Partiet ?

Majoren.

Aha ! han svinger venstre om.

Hofraaden.

Endnu kan jeg ikke, mine Herrer. Det er i Dag en Uroeligheds Dag for mig! Jeg har nyelig havt et, endført ikke uventet Oprin; men det kom dog bag paa mig, og jeg har endnu en soer Forretning, som forestaaer mig. De har dog bestilt det, Hr. Major!

Majoren.

I Dieblifikket.

Hofraaden.

Det er en Forretning, Herr Kirke-Inspecteur, hvor ved jeg vel ikke har Deres Hjælp nødig; men ogsaa De er Fader! De skal være Bidne til, hvor dyrt dette Navn ofte kommer os at staae! Hvor tungt det bliver een, at være Fader, naar man vil være det ret. (ringen.)

Kirke-Inspecteuren.

Børn give Hiertesorg! men jeg troede, De havde Glæde af Deres.

Hofraaden.

De vil nu strax faae at see, hvor megen Glæde jeg har. (til Friderich, som kommer ind.) Hvad tager min Son sig for?

Friderich.

Han slaaer den eene Rude ud ester den anden for Tidsfordriv.

Hofraaden.

Lad ham komme hid. (Friderich gaaer.)

Kirke-Inspecteuren.

Han har maafkee et Tilsælde in cerebro ?

Hof-

Hofraaden.

Gud give at det kun var det! Jeg vilde hellere see mit Barn paa Veien til Daarekisten, end paa Veien til Stokhuset. Gud forlade mig den Tanke!

Kirke-Inspecteuren.

Bevare os vel! Er det kommen saavidt med ham, at han er sine Forældre ulydig; at han er bleven en anden Absalon?

Scene 12.

De Forrige. Friderich. Friz.

Friz.

(Stoder Friderich ind paa sin Hals.)

Flegel! jeg skal nok finde Veien af mig selv.

Hofraaden.

Min Son!

Friz.

Son? Snart skulde jeg troe, at jeg er en Bastard; med Deres Son omgikkes De ikke saaledes.

Kirke-Inspecteuren.

Ei, ei, Herr Reinhard, taler et Barn saaledes til sin Fader?

Friz.

Det er ligesom Fædrene ere til.

Hofraaden.

Friz! Jeg har stedse været Dig en langmodig og overbærende Fader, og endnu staar det til Dig, hvad jeg skal være Dig i Fremtiden. Jeg vil end ydetmøre bede, besvørge Dig: twing mig ikke til at blive en streng Fader imod Dig, af Kierlighed til Dia.

Friz.

Er det ogsaa Kierlighed, at lade mig paagribe af

Rude

Kudsten og Gaardskarlen, og som en Hund lade mig kaste
i et Hul? Sid Fanden have den Kierlighed?

Hofraaden.

Hvorsor satte Du Dig op imod min Besaling? Og —
en god Aand gav mig det ind; ikke at lade Dig ligre ud. —
Biid det, og rodmes af Skamfuldhed, isald Du endnu er
i Stand til at have denne Holesse; viid, at Hensigten af
Din Spadsretur er mig vel bekjendt!

Friß.

(til Friderich.)

Din Skurk!

Hofraaden.

Tie! Hawde Karlen været en Skurk, saa var Din
Søster nu — — Dog, jeg vil endnu ogsaa spare Dig for den
Hornedrelse, at fortælle Din Gavtyostreg i disse Herrers
Mærværelse. Friß! for sidste Gang, for sidste Gang
taler Din milde Fader med Dig — Udaf mit Huns
lader jeg Dig ikke komme, førend Din Opsørel gør mig
sikker for Udsævelser. Der skal blive Dig sendt Acter op
paa Dit Kammer til Udarbeidelse. Du kan flittig ove Din
Jus, som Du paa saa skammelig en Maade i nogen Tid
har slengt paa Hylden, og ved vedholden Flid, paa Talent
soiler det Dig ikke, snart avancere ind i Haadet.

Friß.

Jeg gør det ikke.

Hofraaden.

Min Søn!

Friß.

Jeg gør det ikke! Lad mig blive Officier, som Tyrsten
har lovet mig.

Hofraaden.

Jeg beder Dig!

Friß.

Friß.

Jeg gør det ikke.

Hofraaden.

Belan! saa maae jeg da dertil. Du følder selv Din Dom, og sonderknuser — mit Herte. Men lad det saa være! Jeg vil ikke tage den Bebreidelse med mig i Graven, at have været Skyld i Din Ulykke. (gaaer nogle Gange op og ned og søger at fatte sig.)

Kirke-Inspecteuren.

Ei, Herr Reinhard! Herr Reinhard! Det er en haardnakket Forstokkelse! Gaae, benyt Dem af dette gunstige Dieblik, oversavn Deres Faders Knæ — —

Friß.

Og flæbe! og krybe! Jeg er intet Barn!

Hofraaden. (rolig)

Før at blive en brav Officer, maae man lære den ringere Dieneste — Friderich! (Friderichaabner Sidedøren og der kommer tvende Underofficerer ind) Herr Major! jeg overleverer Dem her en Recruit (til Underofficererne) Mine Herrer! dette unge Menneske har stor Lust til at blive Soldat. Min Ven, Herr Majoren er saa god, at antage ham ved sit Compagnie; De vil altsaa sørge for, at han gør Compagniet Ære.

Underofficeren.

Det skal være vor Sag, Herr Hofraad! borsom gobe Ord ikke vil hielpe, saa (lostter Stokken i Veiret) tage vi den knortede til Hielp.

Hofraaden.

Det er Net. For det øvrige vil Herr Majoren selv sørge.

Majoren.

Lad mig kun raade. Jeg har bragt andre Heyeder
Kun sex Retter. O til

til Raison; vi har fleere saadanne forskieede Drengeborn ved Compagniet. Her har De min Haand paa, Ven, og Handen skal tage mig, dersom Kamisbrod og et Spanker ikke inden fire Uger skal giøre en dygtig Karl af ham. — (til Friß.) Reinhard! I gaaer med disse tvende Underofficerer strax hen i mit Qvarter, og lader jer ifore Munderings-Sorterne, og begynder strax at marchere. Underofficer!

Underofficeren.

Herr Oberstvagtmester!

Majoren.

Han giver ham et Sengested, og gaaer ikke fra hans Side, paa det at det ikke skulde falde ham ind at desertere. Endskont, jeg tænker: at Lysten vil forgaae ham, at dandse igennem den lange Nække. Om Aftenen ved Tappens-eeg, og om Morgen'en ved Neveillen tager han ham med ved Vissteringen, paa det at han kan lære at gaae ordentlig til Sengs, og at staae tidlig op. Og paa det at han ikke skalforglemme at skrive, saa lad ham flittig reenskrive Compagnie-Listerne. (til Friß som staarer og tygger paa sine Negle.) Nu, hvorledes staar I der? Hovedet i Beiret! (han retter ham.) Skyd Brystet op! Knib Maven ind! Lad Armene hænge lige ned. March! det vil nok gaae!

(Begge Underofficererne tage ham hver ved sin Arm og føre ham bort.)

Hofraaden.

Seer De, hvilken Haardnakkenhed? Ikke en Lyd han gav fra sig. Kom, mine Herrer! jeg maae tage lidt frisk Lust. De har været Vidner, mine Herrer, De ere osaa Fædre: kunde jeg som Fader, giøre mindre; kunde jeg giøre mere. (gaae samtlige bort.)

Friiderich.

Friderich.

Han har min Siel giort det derefter. Det er en Galgensfugl! Han maae have kostet Hosraaden en god Daler's Penge, og er dog en Dogenikt. Vi og vore Lige ville gierne lerte noget, og have ikke den Leilighed dertil. Men de lærer dig nok Mores! De vil nok drikke dig til med de Mæsesthyvere og Puf i Ribbenene, som jeg har maattet stikke i Lommen.

Scene 12.

Friderich og Lise.

Lise.

(med Vanden i Halser.)

Min Gud! Friderich, hvad er der paa Førde? Hvor føre de den unge Reinhard hen? Jeg modte ham med tvende Underofficerer. Alle Folk paa Gaden stumlede sammen.

Friderich.

Saa? Ih nu, hun veed jo, at den unge Herre har villet være Officer, men nu er han avanceret tilbage, og er bleven Musketeer.

Lise.

Vores unge Herre? — Musketeer?

Friderich.

Ih ja! O, det vil klæde ham ret godt, med den stive Pidse og den sorte Kiole. Kan Hun huske, da han kom fra Zena, da havde han ogsaa saadan en kort Jakke paa, og en Pidse, saa tyk, som min Arm; klædte det ham ikke vakkert? Hun sagde endda, at man i den sorte Jakke kunde se, hvad der var ved en Karl at sige, man kunde saa smukt see hans Laar. Derfor kan hun vel ogsaa saa godt side den hollandske Rideknægt?

D 2

Lise.

Lise.

Ah! Han er ikke ret klog!

Fridrich.

Så det er ret en net Fyr, — en Karl, som han var
støbt.

Lise.

Han er ganske vist ikke saadan en Grobian, som han er.

Fridrich.

O nei; det er ret en galant Ridknight; han kan rads-
brække et par latiniske og fransosiske Ord.

Scene 14.

De Forrige. Fruen.

Fruen.

Er I nu sammen igien? — Gaaer det igien ud over
Herkabet? Hvor er min Mand?

Fridrich.

Han er gaaet ned i Haven.

Fruen.

Der er en Allarm her i Huset i Dag, som ikke er at
holde ud. Er det sandt, hvad Folk fra Baden nylig har
fortalt mig?

Fridrich.

Hvad for noget, Fru?

Lise.

Ah! jo vist er det sandt! jeg har selv seet ham.

Fruen.

Min Stedsøn iblant Soldater?

Fridrich.

Ta, Fru! Herr Hosraaden troede, at siden han
endelig vilde være Officer, skulde han begynde ved Mu-
sketeer.

Fru

Fruen.

Min Gud! hvad tænker den Mand dog! At profis-
ttere sig i sin egen Son! det vil give et artigt Raisonne-
ment i Byen.

Lise.

Børn paa Gaden veed alt at tale derom.

Fruen.

Det er en Skam for den hele Familie. Havde jeg
dog kun ikke givet ester! Gud! hvilken Mand! hvilken
Mand! — Dersom han spørger ester mig, saa er jeg i
mit Cabinet.

(gaaer.)

Friderich.

Hvilken Mand! hvilken Mand! — Ham kan man
ret kalde en Mand, Frue! — Honsfrue Lise, jeg er i mit
Cabinet, dersom hun spørger ester mig.

(gaaer ud af den eene Side.)

Lise.

Jeg bryder mig Pøkker om ham!

(gaaer ud af den anden Side.)

Ende paa den fjerde Act.

Femte Act.

Scene I.

Fruen. Obersten.

Fruen.

Han lader sig hverken see eller høre; jeg kommer til at gaae ned igien. Jeg ved ikke, med hvad for et Ansigt jeg skal komme frem for Selvskabet. O Gud! de Mænd! naar det falder dem ind, at have deres Hoved for sig selv!
(vil gaae.)

Oberst. 1.

(kommer fra Gaden.)

See god Aften, Niece. Hvor er Deres Mand?—
(strykker hendes Haand.) True, hvilken Mand De har!

Fruen.

En hidsg, underlig Mand!

Obersten.

Engang imellem! det kan nok være, naar man giv
ham det for broget; men ellers den beste Mand paa Guds
store Jord.

Fruen.

Og det siger De?

Obersten.

Det er mig som siger det, og Fanden skal tage den,
som siger mig imod.

Fruen.

Saa skulde han nær have taget mig; thi jeg var i
den Fristelse, at sige Dem imod.

Obersten.

De? De har Uret, og det ubeseet, De har Uret.

Vi

Vi have alle miskiendt ham, De og jeg, og jeg meest. Jeg har miskiendt ham for et Fruentimmers Skyld, som ikke er værd, at være min Søster.

Fruen.

Min Tante?

Obersten.

Som ikke heller er værd, at være Deres Tante. Det er hende, som har stiftet alt det Onde i Familien: hun havde forblindet mig imod den redelige Mand; hun har sat mig i Gield, og giort mig til Mar; og det er ham, som hælper mig derudaf, uden at jeg nogensinde har fortient det af ham.

Fruen.

Det havde jeg dog aldrig troet, at De skulde blive hans Lovtaler.

Obersten.

Jeg maae — jeg maae! om ogsaa Beddelen stod med Sværdet over mit Hoved. Der seer De — (viser hende Pun- gen) Dette har jeg endnu tilovers, efterat jeg har betalt al min Klat-Gield. Men for dette Snavs Skyld — har jeg aldrig i mine Dage havt Agtelse for ham — men fordi han har reddet mig fra Skam og Skandsel; fordi han har giort mig opmærksom paa min Værdighed, og frelst mig for en Djevel i quindelig Skikkelse.

Fruen.

De er uden for sig selv.

Obersten.

Af bare Hornsels. Jeg aander nu Frihed og Lyk- salighed. Endnu i Dag flytter jeg herind, for at nyde Li- vet i en Mands Selskab, som vil være min Ven, og min Ledssager.

Fruen.

De? — Glytter De ind i vort Huus?

D 4

Obersten.

Obersten.

Ga, ja! jeg, ind i Deres Huis, mine Pakkenikker
ere alt komme.

Scene 2.

De Forrige. Frue von Schmerling.

Frue von Schmerling

Ah! bon soir ! Nu, Niece? Spender Herr Hosraa-
den endnu Buen saa høit, efterat han i Maade har faaet
sin Afskeed?

Fruen.

Hvem? min Mand?

Frue von Schmerling.

Veed De det endnu ikke? Det skulde giore mig ondt,
dersom De skulde befinde Dem i de Omstændigheder, —
hvor en pludselig Alteration — —

Obersten.

Har Hosraaden sin Afskeed?

Frue von Schmerling.

Ga, min Herr Broder! Jeg kommer just nu fra
Assemble hos Ministerens; han har allerede Ordre til at
udstæde den. Kammerherren har alt i Forveien forkynnet
ham det. Havde man giort sig han til Ven, og ikke begaaet
visse Insolencer, saa havde alting endnu været godt. Men,
som man laver det, har man det.

Fruen.

Store Gud! min Mand har faaet sin Afskeed!

Obersten.

(til sin Søster.)

Og det siger De med saadan dævelsk Glæde?

Frue von Schmerling.

Jeg har jo sagt, at jeg ikke for skulde betræde hans
Dortærskel, førend jeg kunde triumphere over ham. Han
har

har sin Aſſeed, og nu er jeg her. Som man reder, ſaa
ligger man. Han har jo ikke villet have det anderledes.

Oberften.

De har altsaa havt Fingre med i Spillet?

Frue von Schmerling.

Geg har blandet Kortet, og givet det.

Oberften.

Aſſyelige Qvinde!

Frue von Schmerling.

At ſige mig det?

Oberften.

Ja, til Dig, Dig! ſom jeg ikke meere vil erklaende
for min Søſter; ſom jeg reent ſlaær Haanden af — —

Frue von Schmerling.

Er De gal? Er det en Tale til mig?

Oberften.

Ja, det er en Tale, ſom jeg allerede før ſkulde have
ført med Dem. Men Taalmodighed! For Dem er ogsaa
Kortet alt blandet og givet.

Frue von Schmerling.

Ha! ha! ha!

Oberften.

Lee, Satan, lee! Vi vil ſee, hvem der ſteer fidſt!

Fruen.

O Gud! min Mand! min Mand!

Oberften.

Vær rolig, kiere Niece! Maafsee alſting kan blive
godt igien; og dersom ogsaa; dersom det ogsaa blev derved:
Deres Mand har ikke Hyrſten nødig, men han ham.

Fruen.

Det er altsammen godt nok. Men Folke-Snak. Det
kommer Slag i Slag. O Tante! Tante! Hvad har De
giert?

Frue von Schmerling.

Hvad jeg maatte gisre. Jeg skal lære ham at tractere
folk af min Stand en Bagatelle.

Scene 3.

De Forrige. Friderich.

Friderich.

Herr Oberst! Deres Sager ere alt bragte ovenpaa;
og Deres Heste, skal de trækkes ind i vores Stald?

Obersten.

Ja, min Son! Jeg kommer siden selv ned, for at
see lidt efter.

Friderich.

Godt, Herr Oberst. (gaaer.)

Frue von Schmerling.

Hvad var det?

Obersten.

Som man lader det, saa har man det. Lee dog!
Jeg er flottet fra Dem Madame, for ikke lengere at leve
under eet Tag med saadan en Furie. Jeg skal lære Dem,
at tractere en Broder en Bagatelle. Nu, hvorfor leer De
ikke? Og i Morgen den Dag lader jeg Huset over Hove-
det paa Dem sætte til Auction, og sælge det til den Hoist-
bydende, og saa maae De gierne for mig — flytte ind
til Mester Wunderlig — i al Ere og Respekt; Nu,
De leer jo ikke?

Frue von Schmerling.

Af Hiertensgrund! Ha! ha! ha!

Obersten.

Det synes mig dog ikke; Instrumentet er forstemmet.

Frue von Schmerling.

Paa min Ere ikke! Jeg leer ret hiertelig af Dem;

De

De er den uselste Skabning af et Mandsolk, som Horden
kan bære; vakkende som et Ros, uden Kraft, uden Fasthed;
som dandser efter enhver Pibe.

Obersten.

Det troer De, fordi jeg hidindtil har været godvillig
nok til at dandse efter Deres? Men nu er Viisen ude,
naadige Frue Søster, og De skal endnu i Dag komme til
at dandse efter Noder, hvorfaf Harmonien aldeles ikke vil
behage Dem.

Scene 4.

De Forrige. Hofraaden.

Fruen.

(gaaer ham i Modt.)

O min Beste! hvad har De gjort?

Hofraaden.

Jeg?

Frue von Schmerling.

Ah! Deres Tienerinde, Herr Hofraad — — har
været.

Fruen.

Saa er det sandt, min Engel? Saa har De saet De-
res Aflæed?

Hofraaden.

Tja, mit Barn! Glæder det Dig ikke, at Fyrsten har
havt den Raade, at skenke mig mine, og mine mig igjen?

Frue von Schmerling.

De tager Deres Partie, som en viis Mand.

Hofraaden.

Madam! Hvad søger De i mit Huus?

Frue von Schmerling.

Jeg opbygger mig ved Deres Taalighed i Lidelsær.

Hof

Hofraaden.

Deri gior De meget vel. Øv dem i Tide deri, De
kunde maaskee faae den nodig. — (til hans Kone.) Min
dyrebare! vær rolig; Du seer jo, at jeg er det. Hvad
skal den Flæben til? — God Aften, kiere Herr Oberst,
hvør gaaer det?

Obersten.

Godt, ret godt, vakkre Mand! Sladdre kan jeg ikke
meget, men (trykker ham i Haanden.) De søler, hvad jeg
onser at kunne sige Dem.

Hofraaden.

Alt godt, kiere Ven! alt godt.

Frue von Schmerling.

Det er jo ret en broderlig Enighed.

Obersten.

Bel er jeg nu af Deres Huusfolk; men jeg har ikke
noget i dette Værelse at besale. Jeg beder altsaa om Deres
Tilladelse, (tager sin Øsster noget fast ved Haanden.) at rense
Lusten.

Frue von Schmerling.

Nu, nu, saa sagte!

Hofraaden.

Nei vist ikke, Herr Oberst! den naadige Frue vil des-
uden ikke lange skænke os Æren af hendes Nærverelse;
Hun har Indretninger at giøre hiemme i Hendes Huus.

Frue von Schmerling.

En smuk Spodshed! Altsaa er Obersten virkelig flyt-
tet ind i Deres Huus?

Hofraaden.

Virkelig!

Frue von Schmerling.

Tor at blive en fuldkommen Smarodser?

Obersten.

Obersten.

Qvinde!

Hofraaden.

Vær rolig, Herr Oberst! Madame, Dere~~s~~ Herr Broder er efter min Begiering flyttet ind til mig, for at bringe hans forsaldne Omstændigheder i Orden igien, som ikke gjøre ham, men Dem Skam; og for at komme hans fuldkomne Ruin i Forkisbet, som han ved Dere~~s~~ viise Economi~~e~~ mie ilede i fuld Fritspring i mode. Jeg er med stor Fornoielse bleven hans Forvalter; Vogt De sig, at Dere~~s~~ Creditorer ikke blive dere~~s~~ Forvaltere.

Fruen.

Gud! og det maae jeg saadan høre paa! — Tør jeg vel spørge, om — — —

Hofraaden.

Om hvad?

Fruen.

Om vores Son virkelig er — —

Hofraaden.

Han har alt for to Timer siden lært at marschere.

Obersten.

Hvem?

Fru von Schmerling.

Deres Son?

Fruen.

O Gud! hvilken Mand! At lade ham ved hoi lys Dag føre igennem Gaderne.

Hofraaden.

Det er min Son, den der lider meest derved, det er mig selv. At sørge for hans Opdragelse paaligger mig; og om det er mulige, endnu at gifte ham bedre. Veiene til Forbedring ere forstellige. Jeg har maattet vælge denne. Dette har jeg Dem ogsaa for den største Deel at takke,

Le ser, Madam. Havde De ikke sat ham disse Officier-Griser i Hovedet, saa havde det unge Møneste ikke tenkt derpaa. Jeg ørgrer mig kun over, at jeg for en Deel har maattet efterleve Deres Villie: De vilde giøre en Officer af ham; og han begynder nu for det første med Musketeer

Frue von Schmerling.

Min Friz, Musketeer!

Hofraaden.

Deres Friz Musketeer; ved Major Wurmb's Compagnie.

Fruen.

Og betenk hvilken Skam, naadige Tante: at lade ham ved hoi Lys Dag føre igennem Gaderne!

Frue von Schmerling.

Det er asskyelig! — Men jeg skal nok fåske ham frie igien. — — I Morgen tilig skal jeg tage op til Hans Durchl.

Hofraaden.

Gør Dem ingen Ulejlighed Madam! Saavidt strækker Fyrstens Magt sig ikke, at giøre Indgreb i en Faders Retigheder, som ere helligede ved Naturen og Lovene.

Frue von Schmerling.

Ikke?

Hofraaden.

Nei, Madame, nei, nei!

Scene 5.

De Forrige. Friderich, siden Sadelmageren.

Friderich.

Sadelmageren Wunderlig! —

Hofraaden.

(noget bestyrket, sagte til Obersten.)

Er han ikke tilfredsstillet?

Obersten.

Obersten. (sagte.)

Jo! men han skal endnu ikke lade sig mærke dermed.
Hofraaden.

Saa, saa; — Lad den ærlige Mand komme ind.
(Friderich gaaer.) Det angaaer nok Dem, Madame.

Obersten.

Lee dog Frue Sester. Dette er een af de Piber, som
De vil komme til at dandse efter.

Frue von Schmerling.

(Som skuer hendes Utrighed.)

Jeg vil dog see hvad saadan en Karl vil fange an
med en Kone af min Stand!

Hofraaden.

Alt det, sem hans retsærdige Fordring bringer med
sig. Troer De, at funne giore Deres Stand til en
Skandse, bag hvilken De ustraffet kan træde Pligter og
Lovenes under Hodder? Nei, saa bestemmer De Adelen.
Enhver Dyds Udwelse, den strengeste Jagttagelse af
Ære og Netskaffenhed, Lovenes Haandhævelse — det er
det, som giver Adelen dens Verdi, Glands og Fortrin.

Frue von Schmerling.

Jeg takker, Herr Professor.

Sadelmageren. (kommer ind.)

I al Ære og Respekt; Herr Hofraad! jeg har al
Ærbodighed for Deres Huus; jeg har kun et Par Ord at
tale med den naadige Frue, i al Ære og Respekt.

Hofraaden.

Saa meget som han vil.

Sadelmageren.

Kan Deres Naade betale mig, i al Ære og Respekt?

Frue von Schmerling.

Han er en feedsommelig, paahængende Mand. Hvad

sæver.

overslober ham mig for? Han er jo bestilt til i Morgen,
og dermed er det nok.

Sadelmageren.

Dermed er det ikke nok? Deres Maade. Jeg veed,
at jeg i Morgen faaer ligesaar meget som i Dag, i al
Ære og Respekt. — jeg veed at det med Leverancen har
heller intet paa sig, i al Ære og Respekt; jeg veed ogsaa,
at De er foart hen til Jøden Abraham og rundt omkring i
Byen for at borge, i al Ære og Respect; og at De ikke
har faaet, fordi at De ingen Fides har, i al Ære og
Respekt!

Frue von Schmerlina.

Han er en ubehovlet grov Mand! Beed han vel det?

Sadelmageren.

Grov hist, og grov her! Mester Wunderlig er Höf-
ligheden selv, i al Ære og Respekt. Nota bene, naar
han faaer sine Penge. Men hos Dem seer det ikke ud
derefter, i al Ære og Respekt. Jeg kommer nu mylig
hiemme fra Deres Huis, der finder jeg en smuk Forstyr-
relse! Reent udsejet! saa sandt som jeg er ørlig! der er
hverken Vorde, Stole, Seng eller Gardiner, i al Ære
og Respekt; her er Intet, og der er Intet, uden nogle
stormagtige Skilderier, men som ere ormstukne og fulde
af Huller, og som jeg ikke sik fire Skilling for hos en Mar-
kandiser, i al Ære og Respekt.

Frue von Schmerling.

(til Obersten.)

De har dog vel ikke dreven Deres impertinenes
saavidt?

Obersten.

It jeg har. Jeg har taget, hvad der hørte mig til.

Sadel-

Sadelmageren.

Og saa siger min Procurator endda, at De, i al
Ære og Respekt, var en Juks i Aspecten.

Hofraaden. (leende).

En Fuga suspecta — —

Sadelmageren.

Ta, jeg veed ikke hvad det Krimskramms hedder in ju-
re; jeg lod mig det forklare paa dansæ, og saa hedder detz-
een, som er paa flygtende Been, og i saadanne Tilfælde
kunde man sætte flig en Person i Arrest, i al Ære og Re-
spect. Og derfor har jeg med Deres Maades Tilladelse,
i al Ære og Respekt, bragt et Par af Byefogdens Folk
med mig, som skalde kigre hiem ned Deres Maade, og be-
tine Deres Maade saalænge, til jeg fåt min Betaling, i
al Ære og Respekt.

Fruen.

Min Tante i Arrest? Det taaler jeg ikke. Jeg tillæ-
der ikke at min Tante beskæmmes.

Hofraaden.

Vilde Du kun ikke blande Dig i Sager, som ikke
angaae Dig.

Fruen.

Ikke angaae mig? Gaaer min Families Ære ikke
mig an?

Hofraaden.

Jeg skalde troe, at jeg har gjort nok for denne Ære.
Jeg beder Dem, min Beste, bring ikke min Mund i
Gang i denne Mands Nærvarelse.

Fruen.

Men at hun bliver arreteret, det tilstæder jeg aldrig.

Sadelmageren.

Ih nu, dersom Fruen vil have den Maade, at betale
Kun sep Retter. P.

sor hendes Maade, i al Ære og Respekt, det kommer mig paa et ud.

Hofraaden.

Min Kone kan ikke uden min Tilladelse betale noget.

— Madame, giv De Manden Svar.

Frue von Schmerling.

(græder af Arighed.)

Han kan komme igien i Morgen.

Sadelmageren.

Ta det skal jeg ogsaa, Deres Maade, i al Ære og Respect. Men Byesogdens Folk føre hjem med Dem, i al Ære og Respect.

Fruen.

Men min Beste, jeg beder Dem, for alt, som er til!

Hofraaden.

Mester, Han har brugt den fornødne Forsigtighed. Lad Han kun Folkene blive der nede, og gaae Han rolig til Sengs; den naadige Frue har et vidtløstig Bekendskab, og mægtige Venner ved Høfset; de skaffe maaskee nok Raad.

Sadelmageren.

Nu, Herr Hofraad, bliv ikke vred, i al Ære og Respect, at jeg har incommoderet Dem saa sildig. Men hvorledes vilde det til sidst gaae med os fattige Haandværkfolk, i al Ære og Respekt, naar man snart bliver snydt af Peer, og snart af Povl. Jeg onser Dem saaet lig en god rolig Nat, i al Ære og Respekt. (gaacr.)

Scene 6.

Hofraaden. Fruen. Frue von Schmerling. Obersten.

Obersten.

Nu, min Frue Søster! hvorfør saa estertenksom? Som man redet, saa ligger man.

Frue

Frue von Schmerling.

Godt! — det er godt; men det skal komme jer alle dyrt at staae.

Hofraaden.

Madame, lad ikke andres Forbrydelsser gaae ud over os. Jeg har allerede haardt nok følt den mægtige Indflydelse, De har ved Høfset. Men hvad kan jeg giøre for det, at Manden ingen Levemaade har. Men jeg tanker, at han ogsaa er straffet nok med, at han ikke faaer den belovede Leverance.

Frue von Schmerling.

Spot De kun! Men jeg skal ikke før legge mit Hos ved til Hvile, førend jeg har hævnet mig paa det Esters trykkeligste.

Obersten.

(til Hofraaden.)

Hun vil have Tid med at legge sit Hoved til Hvile, thi hun har ikke en Seng i hele Huset.

Fruen.

Jeg beder Dig min Beste, for vor Kierligheds Skyld.

Hofraaden.

Nei, mit Barn, for meget er for meget. Enhver Ting maae have sine Grandser; Slægtskabs og Venskabs Pligter maae ogsaa have deres. Jeg troer, uden at prale, at jeg har gjort mere, end man med Billighed kan forlange af Venner og Paarsrende. Forlad mig, Herr Oberst, at jeg i Deres Nærværelse er nødt til at tale derom.

Obersten.

(omfavner ham)

O min Ven! De har gjort mere for os, end den ene Broder for den anden.

Scene 7.

De Forrige. Friderich, siden Philip.

Friderich.

Der kommer Philip. Herr Hosraad, ansættendes i
fuld Galop.

Hosraaden.

Endelig. Jeg var alt halv bange. Lad ham strax
komme ind.

Friderich.

Der er han alt. (til Philip.) Du rider som bare
Tanden!

Philip.

Ja, det gaaer ikke anderledes til i Dienesten.

(Friderich gaaer.)

Hosraaden.

Hvad bringer Du for Godt?

Philip.

For det første mig selv. Min Herre hat stikket mig
i Forveien, og her er jeg.

Hosraaden.

I Forveien. Altcaa komme De snart efter?

Philip.

Vi ere ikke et Kanonstuds fra hinanden.

Hosraaden.

Nu, hvad tildrog der sig?

Philip.

Underlige Ting, Herr Hosraad. Chaisen stod par-
rat, og vi lod strax staae til. Jeg skulde troe, at vi ikke
har saaet Postmærerne, for at vinde Fienden en March
af. Vi stod af ved Verte-huuset, og derpaa fordeelte min
Herre sine Poster: vi maatte ride tilbage; jeg holdt et
halvhundrede Skridt fra Slagbommen; og Caspar ved Slag-
hom-

kommen. Det varede ikke længe, førend vi fik Dine paa de fiendtlige Forposter; men efterdi jeg ingen Ordre havde til at indlade mig med dem, saa skamuzerte jeg aldeles ikke med dem, men trak min anden Post til mig, og trak tilbage til Hovedarmeen.

Hofraaden.

Du est en Nar; til Sagen!

Philip.

Ta, Herr Hosraad! en Relation maae være udførlig og tydelig. Fienden rykkede an; han var sterkere end vi; men min Herre og Gomfrue Reinhard —

Fruen.

Og hvem? — — —

Philip.

Og Gomfrue Reinhard havde forsøndset sig oppe i den øverste Etage, og oppebiede Fienden paa staende Fod for Binduet.

Fruen.

Er Karlen af Lave? Hvad sladdrer han der om min Datter?

Hofraaden.

Stille! fald ham ikke ind i Talen.

Philip.

Jeg holdt med min Hest uden for Vertehuset. Fienden kom an, og recognoscerte. „Hvem hører denne Chaise til?“ raabte Kammerherren, da han kunde see det hvide i vore Dine.

Hofraaden.

Var Fyrsten derhos?

Philip.

Det forstaer sig! „Min Herre!“ svarede jeg, „Hvem er jeres Herre?“ Der ligger han oppe i Binduet. De Dine glemmer jeg aldrig, saa længe jeg lever,

som de begge spilte op, da de blev min Herre og Honsfrue Reinhard vaer. De havde vist ikke formodet os i saa god Disposition.

Fruen.

Gid jeg blive Dodsens, om jeg forstaer et Ord af al denne Sladder!

Hofraaden.

Stille! om jeg maae bede!

Philip.

De trak forbi, og strax derpaa blev Kammerherren detacheret, for at opfordre Besætningen. Han stieeg af, og jeg lod ogsaa sætte af, og saa marcherede vi op af Trapperne. Den første Compliment var kort og kold. Endelig sagde Kammerherren: „Min Herre, jeg skal spørge i „Hans Durchl. Navn, hvad De bestiller her med dette „Fruentimmer. Det kommer ham fordegtigt for, at „forefinde Dem begge her alene, og det med Posthestet, „Herr Kammerherre!“ gav min Herre til Svar: „Dersom „De sporger i Hans Durchl. Navn, saa kan De melde „ham, at jeg er ført ud at spadsere med min Kiereste.“

Fruen og Frue von Schmerling tillige.

Kiereste? Hvis Kiereste?

Hofraaden.

Ja saa! det veed De endnu ikke. Jeg har for et Par Timers Tid siden givet Herr Lieutenant von Altdorff Kvæste paa min Datter.

Fruen.

Wilhelmine?

Frue von Schmerling.

Til vores Fetter Carl?

Obersten.

Bravo! det under jeg den ærlige Karl af min ganske
Siel.

Hof

Hofraaden.

Jeg haaber, at Du mit Barn, og De Herr Oberst,
seer det gierne. Det er et vakkert ungt Menneske.

Obersten.

Det er han, det er han, det maae jeg kyisse Dem for,
at De saaledes hielper en fattig, men retskassen Officer.

Hofraaden.

Men Dem, naadige Frue, maae jeg bede om Forla-
delse, at jeg har giort Deres Plan til Sintet. De seer,
at Deres Miner ere alle vel contraminerede — det var vel
ret et smukt net Værelse, som der var bestilt hos Herreds-
fogden. Skade at den gode Mand ikke kunde være nærvæ-
rende; thi han sidder alt for tvende Timer siden paa Vand
og Brød. Deres Hensigt med samme Mand var ogsaa
ret god; men jeg miskendte den. De vilde der hiulpen
mig til Hundrede skionne randede Ducater, og jeg var saa
eenfoldig, ikke at ville forstiene dem, da det dog kun kom an
paa et lille bitte Skielmsstykke.

Frue von Schmerling.

Forbandet! Alting er opdaget!

Hofraaden.

Alting. De maatte da ellers endnu have meget for-
bekte Miner.

Fruen.

Er det Deres ramme Alvor, at De har givet min
Retter Lovste paa Wilhelmine?

Hofraaden.

Mit ramme Alvor.

Fruen.

Og hvor er hun da? Jeg troede hun var i Haven?

Hofraaden.

Nei! Hun er alt for et Par Timer siden liget ud at

spadsere med min Svigerson. Villad nu, mit Barn, at Philip maae blive ved. Nu Philip?

Philip.

Det Ord Brud forserdede Kammerherren meget; han saae ud som en demonteret Kanon. „Men,” blev min Herre ved, „sporger De af egen næsevits Nysgierighed, „saa retirer Dem, eller — her slog han paa sin Kaarde, „jeg skal vise dem Veien ud af Døren, eller igennem „Binduet.“ Han vilde vel ikke saa lige lade det komme an derpaa, saasom han formodentlig ikke kunde volstigere, men, da han saae, at der ikke var at tenke paa nogen Capitulation, saa drev han af. Det varede ikke lange, saa kom han igien. „Hans Durchl. sagde han, kommer det „fordægtig for, at finde en anseelig Mands Datter fra „Byen sammen her med en fremmed Officer. De maae „dersor usortovet begive sig tilbage til Staden.“

Hofraaden.

Tor paa en bequemmere Tid at udføre Deres Forehavende. Nu?

Philip.

Min Herre svarede: „Jeg beklager Deres Prinds, „dersom han har Officerer ved sit Corps, som give „ham Aaledning til at formode saadan en slet Streg af „en Officer.“

Hofraaden.

Det var vel svart, ret godt!

Obersten.

Hvad Eren er angaaende, da forstaar han ingen Spøg.

Philip.

„Ikke i Folge hans Befaling, sagde min Herre; „thi jeg tiner General-Staterne, og ikke ham; men fordi „at

„at det er sildig, dersor kører jeg tilbage til Staden.“ Og dermed lod han ham staae, satte sig i Vognen, og kørte afsted. Mig gav han et Vink, jeg gav min Hest af Sporen, jagede, alt hvad Toiet kunde holde, og her er jeg.

Hofraaden.

Du er en loierlig Fyr! Har Du gjort Campagne med?
Philip.

Jeg er bleven ung i Feldten Herr Hofraad. Det første Feldttag gjorde jeg med bag paa min Moders Nyg. — Min Fader var Sergeant, og min Moder vaskede og kaagte for salig Oberst-Lieutenantens Compagnie, den brave Herre, og mig havde hun lagt sig til underveis. Siden efter har jeg tumlet artig omkring. Den salig Herre holdt meget af mig, ret meget! — Tag det ikke ilde op, Herr Hofraad, jeg maae græde, saa tidt jeg tænker paa ham; thi jeg har ham altting at takke. Feldpræsten maatte undervise mig; jeg var flittig, og lærte mere, end jeg til mit Kald havde nodig. Men siden efter har det gjort mig god Dieneste. Da den salig Herre døde, gjorde han mig til Hofmester, Kammertiner og til Rideknecht hos hans Søn.

Hofraaden.

Det er en dygtig Knop! Ikke sandt, Herr Oberst?
Obersten.

Jeg kiender ham, Herr Hofraad! jeg kiender ham.
Philip.

Jeg skulde troe at vi have hilpet os honest og ærlig igennem Verden. Min Herre gjorde i sit trettende Åar den første Bataille med. Der gif det heedt til; men han gif i Ilden, som en Brandenborger, og hvor han var, der var jeg ikke langt borte, omendskient min Post var bag ved Wagagen. Men vi tale ikke gierne om vore Campagner.

Hofraaden.

Jeg har nu givet Din Herre et godt Vinterqvarteer —
P 5 Philip.

Philip.

Det har De, Herr Hosraad; men De har ogsaa faaet
en Svigerson, som gior Dem Ære.

Hosraaden.

Før Dig skal jeg ogsaa sørge. —

Philip.

Det gior nok min Herre; hos ham vil jeg leve, hos
ham vil jeg dse.

Scene 8.

De Forrige. Friderich. Lise, siden Lieute-
nanten, Wilhelmine, og strax derpaa
Kammerherren.

Friderich og Lise.

(komme styrrende ind og sige tillige.)

Der er de! der er er de!

Hosraaden.

Hvem? Hvem er der?

Friderich og Lise.

Wilhelmine, Wilhelmine og Lieutenanten.

Wilhelmine og Lieutenanten,

(gaae til deres Fader.)

O min Fader!

Hosraaden.

(omsfavner dem.)

Mine Børn! (bliver Kammerherren vær.) Hvad be-
hager, Herr Kammerherre?

Kammerherren.

Efter Hans Durchl. Besaling har jeg maattet fulgt
med Vognen.

Hosraaden.

O! det er for stor Ære for mine Børn!

Kam-

Kammerherren.

Hans Durchl. formodede — —
Hofraaden.

Jeg veed, hvad De, Herr Kammerherre, lod Hans Durchl. formode, jeg veed ogsaa, hvad De, Herr Kammerherre, selv formodede — See her, Herr Kammerherre, har jeg et Brev til Dem fra min Son; det kommer noget sildig i Deres Hænder, fordi Posten underveis blev opholdt. (giver ham Brevet.) Jeg beklager, at De har gjort en forgives Spadseretur, og at Deres forehavte partie de plaisir, saa ganste besynderlig er bleven forstyrret.

Kammerherren.

(Cleser, og er saa bestyrtet, som det er muligt, for
en Hosmand.)

Dersom De vilde tale tydeligere, saa maaskee jeg
forstod Dem.

Hofraaden.

Anstalterne vare vel ret gode, ikke sandt, Herr Kammerherre? Den gode Pige, Wilhelmine, elskede Dem saa hestig, og vilde saa gjerne givtes med Dem; men den stemme egenständige Fader vilde ikke. Ham maae vi derfor saae paa en anden Maade — Saa skyder man sig ind under Broderen, som er en Dogenicht, og han skal kigge ud at spadsere med Søsteren. Saa bestiller man hos Herredsfogden, som er en Skurk, et Værelse, saa godt, som man paa Landet kan have det. Bravo! Herr Kammerherre! Bravo! — Det kommer mig snart lige saadan for, som om Høfsets hele Forstilleses-Kunst, ikke kan redde Dem fra at blive rød.

Kammerherren.

(vender sig meget hastig til Frue von Schmerling.)
Hvorledes befinner De sig, min Maadigste?

Hof-

Hofraaden.

Heller ikke med det Beste! — Gy! Herr Kammerherre, hvem vil saa strax komme ud af sin Horsatning, og skule sin Forlegenhed bag et usfelt Stammende: Hvorledes befinder De sig? Il faut faire bonne mine à mauavis jeu.

Kammerherren.

Min Herre! jeg frabeder mig alle Spidsfindigheder.

Hofraaden.

Dem kan De strax undgaae, dersom De vil have den Naade, at forlade mit Huus, som De har villet sætte en Klik paa. De er demasseret, min Herre! og Deres gode Venner, som De har brugt til Mællemhandlere; ogsaa den Naadige Frue hisset henne havde for længe siden forladt hendes Stoel og hendes fortvivlede Stilling, og hersket mig den Ære af hendes Nærvoerelse; men hun tor ikke komme ud af Huset, fordi der er et Par tienstændige Aander, som bie paa hende.

Kammerherren.

Paa hvem?

Hofraaden.

Paa den naadige Frue! der er en Flegel af en Sadelmager, som er saa impertinent, at forlange sine fortiente Penge, og som har saa liden Levemaade, at han lader den naadige Frue arrestere. Det er asskyelligt, at man hos gemeene Folk finder saa liden savoir vivre.

Frue von Schuerling.

(springer op.)

Herr Kammerherre! har De ikke 200 Louisd'orer hos sig?

Kammerherren.

(fører hende til en Side.)

Ikke een engang. Jeg har i Gaar taft alting i det for-

forbandede Neversino, og jeg veed ikke heller at faae nogen til Laans; jeg vilde juist nu have bedet Dem om noget.

Fru von Schmerling.

Forbandede Streg!

Hofraaden.

Er det nu galt igien? — Nu, Herr Kammerherre, og begge Deres andre gode Venner. — Min Herr Son er ansat som virkelig Musketeer ved det høilovlige Brandstæ Insanterie-Regiment, for at giøre sig stikket til den naadigst udvirkede Lieutenants Plads; og Herredsfogden bruger en slags Kuur; han sidder paa Vand og Brod og gior Elegier over Tabet af hans 100de Ducater, som falde til Fisco. Nu veed De alting, hvad der hører til Udgangen af Deres Historie; De tillader nu, at jeg gior, som om jeg var himme. — Barn! omfavner jeres Moder.

Lieutenanten og Wilhelmine.

(Kyss Fruens Haand.)

Deres Velsignelse, beste, mildeste Moder!

(Kammerherren og Fru von Schmerling gaae imidlertid op i Bagdeelen af Skuepladsen, og tale meget hidsig sammen.)

Fruen.

Fætter Carl! og Du Wilhelmine! I har begge fort mig bag Lyset. Jeg formodede ikke fligt noget imellem jer to. Det er nu skeet; min Mand vil saaledes have det, og min Villie skal jo være hans undergiven, siger Præsten. Værer lykkelige, mine Barn; jeg vilde være det fuldkommen, dersom — —

Hofraaden.

(Opsfarende.)

Hvad! dersom — —

Fruen.

Dersom min sidste Bon maatte formaae noget hos Dig.

Hof-

Hofraaden.

Barn! jeg er ubevægelig. Men forstyr nu ikke min Glæde.

Wilhelmine.

(til Obersten.)

Min beste Uncle! ogsaa om Deres Belsignelse beder jeg!
Obersten.

(Isster hende i Beiret og kysser hende.)

Kom min gyldene Pige! Jeg har altid elsket Dig som mit eget Barn! (kysser hende etter.) bliv ikke jaloux, Herr Lieutenant! med mig har det ingen Fare mere.

Lieutenanten.

Det vil intet sige.

Obersten.

(trykker ham til sit Bryg.)

Og nu kom Du hid, ødle gode Dreng! Jeg har stedse agtet Dig høit, men jeg var en fattig Djevel, ligesom Din Fader; jeg kunde ikke giøre noget for Dig. Nu er Du belønnet for alt hvad Du har lidt.

Lieutenanten.

Det er jeg. Belønnet over min forvorne Forventning. O Wilhelmine! O min Fader!

Hofraaden.

Børn! Huussaderens Stand er en haard, svar Stand, som har sine Bitterheder; men saadant eet eneste Dieblik, at see sine Børn lykkelige, kommer os til at glemme al vor Kummer.

Scene 9.

De Forrige. Majoren. Kirke-Inspecteuren.

Majoren.

Aha! her er jo stort Selskab? og De lader mig sidde der

der nede alene hos Geistligheden, og tumle mig omkring med Piquet.

Kirke-Inspecteuren.

Den sidste Neunziger glemmer jeg Dem ikke saa let.
Majoren.

Ha! ha! ha! for 1000de Ulykker! den var ret udpiunt.
Kirke-Inspecteuren.

Og altid de 14 Damer.

Majoren.

Ta, jeg har altid haft megen Lykke hos Damerne,
undtagen, da jeg givtede mig med min Kone.

Hofraaden.

De er munter, det fornsier mig; men jeg maae bede
om Forladelse, at jeg har ladet dem sidde saa længe alene.

Majoren.

Det skader ikke, Herr Hofraad! det skader ikke! De
har Deres Forretninger.

Hofraaden.

Og just tilendebragt den allerbehageligste: at giøre
een af mine Born lykkelig. Jeg har givet min Fætter Alt-
dorff min Wilhelmine til Kone.

Majoren.

Til Lykke, Herr Krigskammerad! til Lykke! det vil give
en god Art af sig. Men een Ting vil jeg sige Dem: Vil De
komme frem i Verden, saa forlad den hollandske Dieneste!
der har man ikke andet end Øste at sable ned.

Lieutenanten.

Jeg vil betenke mig derpaa. Men, Herr Oberst-
Bogtmester, det som maaske er den fineste, og, De kan
gierne legge til, den beste Stats-Klogskab, fortiener ikke
Deres Spot. S det mindste saa længe jeg hører denne
Røse, tillader jeg aldrig — —

Majoren.

Majoren.

Net saa, Herr Kammerad! Dens Brod jeg spiser,
dens Viise jeg synger. Det er vel tænkt! ja Handen tage
 mig, er det ikke! — Jeg udbeder mig Deres Vensteb.

Lientenanten.

De berüser mig en stor Ere.

Kirke-Inspecteuren.

Det er Net! Fred ernærer, og Krig fortærer. — Eh
nu! det er ret et smukt Par Folk? Jeg har al sin Tid
været en hengiven Tiener af Deres Huns: jeg tager en
hierdelig Andeel i Deres Families Formearelse, jeg recom-
manderer mig i stedsevarende Bevaagenhed. —

Majoren.

Ja dog, ja dog; der skal ingen anden komme til at
forrette Bielsen.

Kirke-Inspecteuren.

Skal De da altid paa tvers falde mig ind i min Ta-
le? — Jeg ønsker det unge Brudepar Held og Velsignelse.

Majoren.

Og sunde Born og deelige.

Kirke-Inspecteuren.

Det er ikke at holde ud med Dem.

Hofraaden.

Mine Venner! mine Born! det er sildig. Hvorle-
des staar det til i Kiskkenet, min Beste?

Fruen.

Der kan blive anrettet, naar Du vil.

Hofraaden.

Net alvorlig? — Jeg har med Turnoieselje hørt, at
Du i Dag for første Gang har været i Kiskkenet. Det er
brav Kone, ret brav! det bestemmer ingen Kone. —
Naadige Fru, Herr Kammerherre! jeg har ikke meere
end mine sædvanlige sex Netter, og dem vilde jeg gierne
for-

fortære med fornsiet Sind; jeg maae dersor frabede mig
den Ære af Deres Selskab.

Fruen.

Wilhelmine! Din Tante — tael til. Din Fader.

Wilhelmine.

Min Fader!

Hofraaden.

Sladder Du med Din Earl og lad mig kun raade.

Herr Oberst! — (spørger ham sagte om noget.)

Obersten.

So, jo! jeg har det hos mig. (giver ham et Papiir.)

Hofraaden.

Maadige Frue! jeg vil befrie Dem for den Angest,
at blive opvartet af Rettens Veriente. Her er Sadelma-
gerens quitterede Regning. — See De nu til, hvorledes
De kan faae Pengene igien af Generalen; jeg skenker
Dem disse. Men saa sandt som jeg er en ærlig Mand,
det er de sidste! Og kom De aldrig meere inden mine Dø-
re; jeg er feed af den Uroe, som De har udbredet over
min Familie.

Frue von Schmerling.

(river Quitteringen fra ham.)

Nu denne Steen er falden mig fra Hjertet, saa bes-
leer jeg Dem og Deres heele Familie. (gaaer.)

Obersten.

(Craaber efter hende.)

Tenk flittig paa pain bis & honneur.

Frue von Schmerling.

Jeg foragter Dem alt for meget til, at jeg engang
fuslede værdige Dem min Brede. Pain bis & honneur
vaut mieux que de ramper devant la crapule.

Hofraaden.

(buffer sig dybt.)

La crapule vous rend graces.

(Frue von Schmerling gaaer bort.)

Scene IO.

De Forrige. Geheimeraaden.

Geheimeraaden.

O Bee! havde den naadige Frue ikke nær løbet mig over Ende. (sætter sig.) Med Tilladesse! den Pøkkers Pødagra! — og den Slotstrappe! —

Hofraaden.

Saa sildig, min Ven? Det glæder mig, at De vil formeere vort lidet Selskab.

Geheimeraaden.

Og om jeg ogsaa skulde luuret der til Midnat. Jeg passerede ham op ved hans Cabinet.

Hofraaden.

Hvem?

Geheimeraaden.

De veed jo, hvor jeg har været, kiere Ven. Vor Samtale var fort og eftertrykkelig — og — ses der, læs! der er Resultatet. Læs! læs! — (leverer ham et Skrift.)

Hofraaden. (tager det.)

Fra Hans Durchl. egen Haand?

Geheimeraaden.

Ja, ja! han har nok i lang Tid ikke skrevet noget egenhændig. Herr Kammerherren besorgede ellers Hans hemmelige Correspondence. Det er ret vel, at De er her, Herr Kammerherre.

Kam-

Kammerherren.

Har Hans Durchl. noget sat besale?

Geheimeraaden.

Hør kun ester. Læs, kiere Ven! læs høit.

Hofraaden.

(brækker det og flyer det til Lieutenanten.)

Der, læs min Son. Jeg gider ikke mere læst,
hvad der kommer fra Høfset.

Lieutenanten. (læser.)

„Min værdige Geheimeraad von Schenck har aab-
net mine Hine over adskillige Ting, som vare forebragte
mig i et gandse falskt Lys. Det er et sorgeligt Lod
for Fyrsterne, at de, som omgive dem, og besidd.
deres Fortrolighed, at de misbruge den til Uretfærdig-
heder; men det er endda en Lykke for dem, at de be-
holde den Formue tilovers, at giøre en Uretfærdighed
god igien.“

Hofraaden.

Ikke alle tider, Deres Durchl. ikke alle tider!

Majoren.

Mei saa min Siel ikke! Hvor ofte bliver ikke et Hos-
ved kappet af paa en uretfærdig Maade, og siden at sætte
det fast igien, det forstaae Fyrsterne, Djevlen komme
ester mig, dog ikke.

Lieutenanten.

„Jeg iler, at giøre det samme ved ham. Jeg for-
færdes over de ondskabsfulde Snarer, som ere blevne
lagte for ham af hans egne Paarsrende, og af Kammer-
herre von Wilsdorf, og over den Nederdrægtighed,
hvor i den sidste endnu i Dag har gjort sig skyldig.
Bliv han ved, ogsaa som Geheimeraad at tiene mig og
mit Huus“ — — —

Majoren.

Bravo, Deres Durchl., Bravo! Jeg gratulerer, Herr Geheimraad. — —

Kirke-Inspecteuren.

Af mit ganske Hierte.

Hofraaden.

Sa, dersom jeg tager derimod.

Majoren.

Det maae De, Diævelen komme ester mig, det maae De. Naar Fyrsten indseer at han har Uret, saa maae vi ikke være egenständige.

Hofraaden.

Læs kun videre.

Lieutenanten.

„ Ogsaa som Geheimraad med den Midkierhed og
 „ Sver at tiene mig, som jeg nu maae beundre, da jeg
 „ hører, at han ikke af Halsstarrighed, men af Kierlighed
 „ til Retsfærdigheden har sat sig op imod min Villie. Von
 „ Wilsdorf — — ”

Majoren.

Oho! Kammerherren er kappet af.

Lieutenanten.

„ Kan han betyde, at han ikke mere lader sig lisee
 „ ved Høfset, og at han ikke uden Tilladelse reiser ud af
 „ Byen. Jeg har høistvigtige Aarsager til at lade an-
 „ lægge en formelig Proces imod ham, formedelst adskil-
 „ lige Beskyldninger, som jeg hidindtil ikke har villet give
 „ Gehør. Jeg er hans affektionerede.”

Carl August.

Hofraaden. (tager Brevet.)

Herr von Wilsdorf! De seer her Fyrstens egenhæn-
 dige Underskrift. Havde jeg ikke Ret, da jeg i Dag ons-
 fede

Fede Dem til Lykke? Hvad vil vi nu gribet til? Vi har ikke lært andet end at Courialisere.

Majoren.

(stiller sig ved Siden af ham.)

Maalet har han!

Kammerherren.

Saalænge indtil Sagen er til Ende, saa vil jeg nok frabede mig denne Tone. — Og det er altsaa Dem, som har gjort dette smukke Stykke Arbeide særdig?

Geheimeraaden.

Det har jeg gjort, og jeg har ikke heller ladet det blive mig suurt, med min Podagra at humpe op af Slots-trapperne, for at aabne Dinene paa min Regierende Herr, og at skaffe denne vakte Mand Opreisning, og at besege saadan en, som De er — Magten til at giore Ondt.

Kirke-Inspecteuren.

Den, som graver Graven for andre, falder gemeenlig selv i den.

Kammerherren.

Endnu er jeg ikke falden deri.

Majoren.

De vil Tids nok komme til at stode Deres Kolbotte.

Kammerherren.

Hvilken Maade at udtrykke sig paa!

Majoren.

Den kommer fra Pommern. Det er sandt nok, den er ikke saa sod og zitlig som Deres Maade, Herr von Wilsdorf, slet og ret.

Kammerherren.

Deres Tiever, mine Herrer. (gaaer.)

Scene II.

Hofraaden. Fruen. Lieutenanten. Wilhelmine. Obersten. Majoren. Kirke-Inspecteuren. Geheimeraaden. Friderich. Lise. Philip.

Majoren.

Vindbeutel! Jeg har aldrig funnet side den Karl. Han inficerte mig altid den hele Bataillon med hans lugtende Sager, naar han kom paa Paraden.

Geheimeraaden. (staer op.)

Nu, min værdige Collega, det glæder mig hertelig, at vi igien trække i Aag sammen. Det er nu engang vor Bestemmelse; det er vel et tungt Arbeide, men det er dog ogsaa en Fornoielse, at tienne sin Herre og Landet vel.

Hofraaden.

Jeg vil! — den, som har Skuldre til at bære et Embede, bør ikke undslaae sig dersor. Jeg vil.

Geheimeraaden.

Net saa, Herr Collega, ret saa! At blive gammel og graa ved Arbeide, er dog altid roesværdigere, end at ligge paa den lade Side. Troe De mig, det lindreroste mine Smarter her neden, (gnier sine Been.) naar jeg tænker, at jeg ikke har Lediggang ellers fine Vine at takke for min Podagra, men alene den megen Sidden i min Herres Tjeneste.

Hofraaden.

Godt værdige Mand, jeg takker Dem altsaa — —
Geheimeraaden.

Slet intet, intet. Dersom alle Fyrster varer saa vilige til at høre enhver, og selv at prøve, hvad de hørde; varer de alle saa villige til at indsee, at de ere kun Mennesker, og altsaa

altsaq ikke uden Feil; vare de alle saa villsige til at tilstaae deres Feil, og at rette dem igien, som vores naadige Herre, saa vilde det see bedre ud for mangt et Land.

Majoren.

Det var Fanden komme efter mig, et sandt Ord! — Og nu lyttig — See, see! staae de unge Brudefolk ikke der, som om de vilde sluge hinanden med Dinene. Taalmodighed Herr Nibber! han vil Tids nok komme til at hænge med Vingerne.

Geheimeraaden.

Hvad er det for Brudefolk?

Hofraaden.

Wilhelmine og min Fætter Carl.

Geheimeraaden.

Saa? Med Deres Tilladelse, min unge Mand. Vel er De endnu kun en ung Saldat, og disse Herrer troer jeg sielden meget om; men naar denne Herre vælger Dem til Svigerson, saa maae De være en retskaffen Mand.

Hofraaden.

Det er han ogsaa, det er han ogsaa, Herr Geheimeraad.

Altsaa giver jeg Dem min beste Lykonestning, unge Par! (til Hofraaden.) Det er ret en kion Mand! Gratulor ex animo!

Hofraaden.

Jeg talker, Herr Geheimeraad. Og nu til Bords, til Bords! Mine sex Retter Mad bie paa os. Jeg havde dog ikke troet, at der paa denne urolige Dag, skulde have fulgt en saa fornisielig Aften.

Majoren.

Vi ville være fornisiede, ret fornisiede! — Og det udbeder

beder jeg mig, Geheimraad, at den store Vocal i Aften maae spadsere rundt, og saa ville vi iftemme:

Hvor mon man bedre er,
End blant sin' Slaegt og Venner!

(de gaae alle, undtagen Tienestefolkene.)

Sidste Scene.

Friderich. Lise. Philip.

Friderich.

Du, hvad skal vi gøre med hende?

Lise.

Kast hellere med Terninger om mig.

Friderich.

Nei; skal vi deele?

Philip.

Fy, Kammerat! det gaaer sommetider an i Feldten,
men i Garnisonen ikke. Alt eller slet intet.

Lise.

(til Philip.)

Der har Du mig heel og holden.

Philip.

Tænkte jeg det ikke nok? Der har jeg Feberen paa
Nakken af mig.

Friderich.

Det vidste jeg alt i Forveien. De Fremmede komme
her hid, og snappe os Landets Producter bort, midt
for vor Næse. (gaae alle.)

Ende paa Skuespillet.

Den

Den
Velhaarne Frue.

Comoedie i fem Acter

ester

Stephanie den Ungres

Die Wohlgebohrne.

Oversat

af

Frideric Schwars.

Personerne:

Herr Jokel, en riig Forpagter.

Marthe, hans Kone.

Julie, deres Datter.

Krone, Jokels Halvbroder.

von Bergenbergs. } Julies Elskere.
Kallebod.

Frue Klinge, en Officers Enke.

Trækholt, en Negociant.

Lust, Bergenberg's Tiener.

Claus, Kallebods Tiener.

Lotte, Stuepige hos Jokels Kone.

Handlingen skeer i Staden.

Første Act.

Skuepladsen forestiller et Værelse.

Scene I.

Lust og Claus.

(Begge komme ind af Stuedøren, og gaae hver til sin Side,
Lust seer paa Claus med en foragtelig og fortredelig
Mine, Claus esteraber altting paa en dum Maade.)

Lust. (sagte.)

Nu skulde Pøkker ogsaa føre den Karl hid! (Sætter sig ned, Claus gør det samme.) Jeg troer han gør Mar af mig. Er jeres Herre her?

Claus.

Nei!

Lust.

Hvad bestiller I da her?

Claus.

Jeg har rygtet et Erende.

Lust.

Men hvad vil I da i dette Værelse?

Claus.

Claus.

Sieg skal bie efter Svar her.

Lust.

Af hvem har I lært at sætte jer ned i Herstabet's Værelser?

Claus.

Nu lærte jeg det af jer.

Lust.

(staer og sætter Hatten paa.)

Veed i vel Slubbert, der er Forstiel paa mig og jer.

Claus.

(staer ligeledes op og sætter Hatten paa.)

Va veed jeg ikke hvori den bestaaer; I er jo Tieners saavel som jeg.

Lust.

Jeg tieners hos en Cavalier, og I hos en Bondeson, altsaa, ligesaalidet som nu min Herre kan omgaaes med jeres Bondeknold, uden at besmitte sin Ere, ligesaalidet hør I understaae jer at gaae i Laug med mig.

Claus.

Ligesaalidet som jeres Herre troer at besmitte sin Ere, ved at snappe min Herres Kiereste fra ham, ligesaagodt tor jeg vove at kalde jer Kammerat, og maae I endda holde jer det for en Ere; thi jeg har endnu aldrig min hele Livstid forrettet det Slags Tienester, som I andre fornaenne Tienere tit maae forrette i Smue. Jeg er altsaa meer end I min Ven; og skjont jeg da forretter dette Slags Tienester, saa faaer jeg dog min Rost og Lon, ligesaa fuldt som I.

Lust.

Dersom det ikke var her i Husset, saa skulde jeg vise jer, hvor meget I er min Undermand.

Claus.

Claus.

Stedet skal altid have Skyld, naar man ikke tor ytre
sit Overmod.

Scene 2.

De Forrige. Lotte.

Lotte. (til Claus.)

Hans Herre kan komme naar han vil.
(Claus vil gaae.)

Lust.

(Holder ham tilbage.)

Bie lidt!

Claus.

(vil slide sig los.)

Hvad har I med mig at besale?

Lust.

Jomfruen har ikke forstaet det ret, (vinker hemmelig
af Lotte.) der er ingen hemmne for jeres Herre. Man ven-
ter min Herre.

Claus.

Ei hvad! meener I at jeg vil være jeres Mar? Jeg
retter mig efter Jomfruens Svar. (vil gaae.)

Lust.

(Holder ham tilbage.)

Han er jo ikke ret klog! seer han ikke at den lille Hæx
gjor Mar af ham? Hans Herre gaaer forgiveves og sordær-
ver kun sit Spil derved; den naadige Frue har ikke Tid at
tage imod ham i Dag. Ikke sandt? (til Lotte.) Naa,
hold ikke den ærlige Karl længer for Mar. Han er et godt
stakkels Dienestebud, og han har kun siden Fortred af sin
Herre. (sagte til Lotte) Saa siig dog ja.

Lotte. (sagte.)

Det kan jeg jo ikke, thi min Frue vilde — — —

Lust.

Lust.

Der hører I jo, at den naadige Frue ikke kan tale med jeres Herre i Dag. — Den lille Skielmsmester vilde først haft nogle Loier af jer, og siden havde hun nok sagt jer Sandheden. Gaae kun.

Lotte.

Vist ikke — — —

Lust.

(som støder Claus aften.)

Nigtig, vist ikke! Ligesom man ikke kiendte jer, I Kammer-Terner! (støder Claus reent ud.) Hun behøver ikke at undskynde sig, han regner det ikke saa noie; gaae kun og lad jer herre vide: at han i Dag ikke har nødig at komme, og I maae take mig til, at jeg i saadan Hast har revet jer ud af denne Kammerkidkens Kloer, som vilde øve hendes laante Vittighed lit paa jeres ørlige Dumhed.)

(Claus gaaer.)

Scene 3.

Lust. Lotte.

Lotte.

(vil løbe efter Claus.)

Ih saa — — —

Lust.

(holder hende tilbage.)

Lad ham løbe. Hvad skal vi med den Dumsnude her?

Lotte.

Men jeg har meldt ham, og mit Herskab venter ham, dersom den dumme Knegt mi gaaer hen og fortæller alt dette til sin Herre — — —

Lust.

Lust.

Saa vil han blive borte af Frygt, og deri gisør han vel. — Lad os nu ikke tale mere om det. — Ah læg ikke saadant noget paa Hierte, jeg tager alting paa mig. Hør! min Herre vil i Formiddag føøre en Tour med Din Frue, og han lader forhøre, naar det er hende beleiligt. Nu seer Du jo at Kallebod da vil være os i Veien. — Gaae nu ind, og læg det sædvanlige Ceremoniel til. — Min Herre lader fornemme — om Fruen har sovet vel — han kysser hendes Hænder ic. og bring mig saa Svar.

Lotte.

Men Herr Kallebod — — —

Lust.

Er bleven meldt, og antaget, alt det veed jeg. Men det veed jeg ogsaa, at, naar Du melder min Herre, saa tenker man ikke mere paa den eensfoldige Kallebods Besøgelse: og saa maae Du ogsaa vide, at paa denne Spadsretour, skal Din Frøkens Givtermaal fuldkommen afgiores.

Lotte.

Din Herre kan gierne kigre set Par Heste ihiel inden han faaer dette Givtermaal afgjort; jeg troer neppe, at vores Gamle giver sit Minde dertil.

Lust.

Lad det kun være min Sag. — Gaae og meld min Herre.

Lotte.

Strax. Men saa sender jeg tillige Bud til Kallebod, og lader ham vide, at han kan komme, thi jeg vil ingen Deel have i Din ubesindige Dristighed; den Gamle var jo nærværende, da jeg meldte ham.

(vil gaae.)

Lust.

Lust.

Lotte, var ikke gienstridig. Gaae og gior hvad jeg besaler Dig, og kom ikke her og forstyr min Plan.

Lotte.

Monsieur Balzer, tael ikke saa i den hydende Tone, ellers bliver han aldrig min Mand. Troer han nu allerede at være Herre, hvorledes vil det da ikke see ud efter Drølluppet?

Lust.

Ti Gange verre. (Lotte bliver vred.) Ja jeg sætter min Ere deri, at jeg siger min Brud i Forveien, hvor mange bestemte Pus hun kan giore sig Regning paa om Maaneden, uden at tale om Accidenherne, og at hun desvagter af bare Kierlighed til mig, ikke skal være bange for disse Pus.

Lotte.

Du Nar, før at behage Dig, skulde jeg ogsaa giøre mig gal. (vil affied.)

Lust.

(holder hende.)

Oh, Lotte! Set dog ikke med fri Forset hendes hele Lykke paa Spil. Veed hun vel, at, dersom jeg bare vilde sige hendes Frue, hvor haardnakket hun er, hun da vilde blive jaget paa Porten.

Lotte.

Og veed han vel, at hvis jeg underretter min Herre om hans Anslag, at han tilligemed hans Herre ikke tor komme inden vores Dørtærskel, og at jeg, til Trods for min Frue, skal blive i Huset. (lober bort.)

Lust.

Oh, det kan man nok faae sat en vind for — men nu alvorlig! hør dog! (vil holde hende tilbage men hun undløber)

leber ham.) Det er en Satans Los — Herr Valher,
Skeen i den anden Haand! intet er farligere end naar
Kammerpigen, spiller under Dække med Herren; saa kan
Fanden ikke faae hende ud af Huset.

Scene 4.
Bergenberg. Luft.

Bergenberg.

Nu hvor gaaer det?

Luft.

Jeg har bedt Lotte, at melde hendes naadige Frue
Deres Forstag, og jeg bier endnu paa Svar.

Bergenberg.

Min kiere Valher. Det er næsten halv af Fortviv-
else at jeg søger Dig her, da jeg dog ellers efter vor Af-
tale skulde bie efter Dig hjemme. Jeg troer, at vi giorde
bedst i, at tænke paa vor Vorltreise og lade alle Ting
fare.

Luft.

Hvorledes Herre! Jeg skulde altsaa forgives have
giort alle disse Kloge Anslag.

Bergenberg.

Der er intet andet for! Du vil selv finde min Uroliga-
hed grundet. Saastart jeg havde sendt Dig bort, kom
der nogle af mine Creditorer, som truede mig med Arrest,
hvis jeg ikke inden foie Tid betaler dem deres Fordringer.
Jeg seer at det endnu er langt frem med Givtermalet;
og hvad hilper det mig da omsider? Den gamle Krabat er
en Snier. Nok at han er Forpagter — og hendes Vel-
baarenhed, hans kiere naadige Egteselle, er en Nar, der
kan altsaa ikke komme noget ud af det.

Den Velbaarne Frue.

X

Luft.

Lust.

Hvad har De da sor et andet Anslag?

Bergenborg.

Vi vil gaae til Petersborg.

Lust.

Og spille?

Bergenborg.

Sa.

Lust.

Hem! det Indsald er ikke saa galt; vi har aldrig side
Mod under Hans Kongelige Pharaoiske Majestets Fahne.
Men, skal vi forlade dette Sted, uden at giøre vort Navn
udsædeligt? Dette skulle være det første Sted som er unds-
gaaet vor Contribution. Nei holdt! vi maae ikke saaledes
tabe vor Reputation.

Bergenborg.

Vore Creditorer vil have Aarsag nok til at giøre os
beklendte.

Lust.

Ah det er allerede saa almindeligt, at giøre Gield og
siden romme; det er dermed vore unge Herrer begynde
Løbebanen af deres berømmede Gierninger. Men kunde
vi snyde den gamle Jokel for 50 pro Cento, det vilde giøre
os Ere. Han er gierrig, egennytig, som en Isde der
laaner paa Pant; hun er stolt af, at have haft en Hendrik
til Fader, saa at hun gior Paastand paa at gaae i
Rang med de fornemste Damer. De ere to af de latterligste
Kreaturer, som ret fortjene, at vi hielpe dem til at blive
navnkundige; vor Seier vil være roesværdig, siden hele
Verden vil unde dem det.

Bergenborg.

Sa kunde vi fun komme til Ende dermed.

Lust.

Lust.

Frygt kun De for ingen Ting, Balzer Lust paatager
sig ingen Ting, som han jo vil udføre.

Scene 5.

De Forrige. Lotte.

Lotte.

Ah! naadige Herre! er De alt her? Det er ret godt,
saa behøver jeg ikke at tale med Deres grove Tiener. Jeg
har formeldt Hendas Velbaarenhed Deres Compliment, som
er hende ret angenem; og om en Timestid vilde hun have
hentet Dem af, men da De nu alt er her, saa vil jeg melde
Dem, og hun vil formodentlig strax være hos Dem.
(vil gaae.)

Bergenborg.

Hør mit liere Barn! siig at jeg kysser den Velbaars-
ne Frues og Frokens Hænder, og at de har at befale om
jeg skal oppebie dem her, eller komme til dem i deres
Værelse.

Lotte.

Meget vel.

(vil gaae.)

Bergenborg.

(holder hende tilbage.)

Endnu et Ord. Hvorfor er hun da saa unaadig på
min Tiener, hvad har han gjort hende imod?

Lotte.

Det ubehovlede Menneske! Han troer, han har at be-
stille med sin Bevnlige, naar han taler med mig, og fortør-
ner migoste paa det groveste. Hvis jeg ikke havde tages
i Betenkning, at han var i min naadige Herres Dieneste,
saa havde jeg allerede gjort Tegn, som om hun vilde give

Drefigen) adskillige Gange betalt ham for hans Dum-dristighed.

Lust.

En Lykke for mig at jeg har Nygstd. (sagte.) Hvor dog alting ligner hinanden. Som Fruen, saa Pigen. Hun er ikke min Sevnlige. Ha, ha, ha! Jeg tiener hos en forarmet Herremand, og hun hos en adelig Forpagter-Kierling! Hun er en Haarstærers Datter, og jeg er en Peruk-magers Son, det er en mægtig stor Forskiel.

Bergenborg.

(Som imidlertid har talt sagte med Lotte, siger med en sat Mine.)

Hvad har der da været imellem jer?

Lust.

Vi kunde ikke blive eenige om vores Medgivt, og derover blev hun vred. Hvad kan jeg dertil at jeg tænker saa ørlig? Jeg kan ikke love hende mere end jeg er i Stand til at holde hende.

Lotte.

Jeg vil ikke at hans Herre skal lide under hans Grovheder, ellers skulde jeg nok vise ham noget andet.

(gaaer.)

Scene 6.

Bergenborg. Lust.

Lust.

Som jeg siger — Herre, jeg kan ikke give mit Samtykke til, at vi reise, forend vi saae naaet vor Hensigt; det er en alt for latterlig Familie, til at vi ikke skulde giøre os ret lystig paa deres Bekostning. Maar vi efter fuldført Arbeide reise herfra, saa kan vi paa Reisen til Petersborg læs ad den høiadelige Forpagter-Familie.

Ber-

Bergenborg.

Lykkes dette os, saa har vi her giort et større Mestersyfke end i Augsburg med Borgemesteren.

(Gaaer ud.)
Luft.

Hum! jeg veed ikke hvilket der er størst. Det var heller ingen dum Streg at snyde en regierende Augsburgise Borgemester for sein Tusende Rigsdaler, som hans Son havde tabt i Spil.

Bergenborg.

Stille! — Vi maae vogte os, at ingen lurer paa os, paa det vi ikke skal forraade os ved vor Stortalenhed. Gaae imidlertid hjem, og bie efter mig, paa det man ikke skal treffe os sammen. Det kunde sætte dem Skruler i Hovedet, dersom man mærkede vor Fortrolighed.

(Luft.)

De har Net. Det kan jeg lide, naar De kan ogsaa vil være fortrolig med mig ved Deelingen af Byttet.

(Gaaer.)

Bergenborg.

(Sætter sig tankesuld ned.)

Hvilket uroligt og farligt Liv er det ikke at forestille en Cavalier, gisre Opsigt og forblinde Folkes Dine, uden at eie en Skilling? At reise fra eet Sted til det andet, aldrig at være sikker, at blive gammel, og endelig at være huusvild hvor man kommer.

Scene 7.

Bergenborg. Frue Jokel og Luft.

(Luft lukker Doren op, lader Frue Jokel gaae ind, og bærer hendes Slæb.)

Frue Jokel.

Slip fun, min kiere Ven!

R 3

Luft.

Lust. (sagte.)

Hvor naadig er ikke vor Frue Forpagters,
Bergenborg.

(gaaer hende i Mode og kysser hendes Haand.)

Jeg ønsker min naadige Frue en god Morgen.

Frue Jokel.

Underdanigste Tienerinde Herr von Bergenborg, jeg
wünsker Dem det samme. De vil giore sig en lidet For-
nisielse med en behagelig Spadsretour? Oh hvor vel gisr
De ikke i at nyde Tiden. Min Gud! Folk som vi, har
tit Affaires og Forhindringer. — Fra store Forretninger
kan man ikke altid rive sig los! — Men jeg er meget glad
over at kunne accompagnere Dem.

Bergenborg.

Det er den største Lykke for mig, at Deres Naade
findet Fornisielse i den foreslagne Spadsretour.

Lust. (spodst.)

Hvem vilde vel afflaae den Lykke at conversere en saa-
dan Dame.

Bergenborg.

Men den naadige Frøken gisr dog vel Selskab med?

Frue Jokel.

See dog hvor Copido strax kiger frem! Man kan
ikke skule det, naar man er forlbt. Hun vil strax værs-
her, en nsdvendig Forretning forhindrede hende i at folge
med. (til Lust.) Kald paa Julie,

Lust.

(slukker Døren op, og kalder som paa en Hund.)

Soli! Soli! Soli!

Frue Jokel.

Hvad skal det betyde?

Ber-

Bergenborg. (kalder.)

Balzer!

Lust.

Herre!

Bergenborg.

Hvad gior Du?

Lust.

Jeg kalder paa den lille Goli.

Frue Jokel.

I skal kalde paa min Frsken Datter, og ikke paa
Hunden.

Lust.

Om Forladelse Deres Naade! jeg vidste ikke at Hun-
den og den naadige Frsken havde eet Navn.

Frue Jokel.

Der er jo dog vel Forskiel paa Julie og Goli; men
man hører strax paa jeres Navn, at I er kommen af ges-
meene Folk. — Balzer, jeg kiender intet dummere Navn.

Lust.

Forlad mig det Deres Naade! Balthesar den Første
var de Mohrers Konge i Østerland, han staer i det nye
Testamente,

Frue Jokel.

Dersor! Marthe staaer ogsaa deri, og er dog et gam-
meldags Navn.

Lust.

(i det han gaaer.)

Jeg troer, hun gav meget Godt til, at hendes Navn
ikke saa ofte erindrede hende om det hun er.

Scene 8.

Bergenborg. Frue Jokel.

Frue Jokel.

Det er dog en Sandhed, at et Menneske med saa
dumt et Navn har sielden nogen Vittighed. Jeg ørgreer
mig tit over, at jeg heder Marthe. De, som ikke kiende
mig, holde mig maafkee tit for lige saa dum, som Navnet
er; men hvor gør man mig ikke Uret!

Bergenborg.

Oh, jeg beder om Forladelse, min naadige Frue!
Marthe er intet gemeent Navn?

Frue Jokel.

Hvem kan vel giøre dersor, at eens Foreldre har slige
Indsald. Dersom min Moder havde tænkt mere paa min
Stand, saa havde hun nok valgt mig et adeligt Navn:
Leopoldina, Carolina, saadan noget, som man ikke har til
Fælles med enhver Borgerkone. Dersom jeg endnu funde
lade mig dobe om — dog, man faaer desuden ikke at vide
hvad jeg heder, tiere end jeg har Depecher at underskrive.

Bergenborg.

Men naadige Frue, fortæl mig heller hvorvidt De
har bragt det med Deres Herr Gemahl, i Henseende til
Deres Frøken-Datter.

Frue Jokel.

Han er meget Egensindig, som De veed; dog har han
i Aftes lovet mig, at ville tale derom med en Halvbroder
han har. Han har stedse været imod, at give min Datter
til en Cavalier, men jeg kan ikke hielpe ham, hun skulde
heller dve Ugift. Medgivten er Hovedaarsagen; han troer
at kunne asspise en Vorger med nogle Tusende Rigsdaler,
derimod her — — —

Ber-

Den Velbaarne Frue. 265

Bergenborg.

Ah! jeg forsikrer: at Frøkenens Haand er det vigtigste for mig, og jeg tanker ikke — — —
Frue Jokel.

Gh! Vancer ikke min Tænkemaade! Jeg skulde opleve den Skam, ikke at have udstyret min Datter adelig nok. Vel veed jeg, at De ikke behøver det, men uden Hundrede Tusende Rigsdaaler skal hun ikke komme ud af mit Huis. En Cavalier maae ogsaa have en Cavaliermessig Medgift. Man vilde strax sige: der seer man hvad Forstand hun har; hun vil vere Adel, og veed ikke hvad der hører til. — Mei, saaledes skal man ikke domme om mig. Desuden er hun jo eeneste Barn, og alting hører hende dog til med Rette; vi beholde næsten to Gange saa meget tilbage.

Bergenborg.

(Kysser hendes Haand.)

Dersom De besaler det, saa skeer det blot for at adlyde Dem. — Men endogsaa, uden en Skilling vilde Frøken Julie stedse have veret mig uskatterlig.

Frue Jokel.

Af uden Penge! det er saa borgerligt. Man maae jo holde sig skadesløs paa een Maade. Vel er hun af Stand paa Moders, men ikke paa Faders Side. Altsaa, dersom Medgivten ikke bøddede paa det Sidste, hvor kunde jeg da uden Vankelighed have giort mig Negning paa en adelig Svigersen. Der kommer hun.

Scene 9.

Julie. De Forrige.

Frue Jokel.

Man kan strax see paa hende, at hun har arvet det

adelige af mig. Dersom hun var en Son, saa vilde den borgelige Fader temmelig stikke frem; men hun er mit livagtige Villede.

Bergenborg.

De har Met; naadige Frue; Frøkenen er fød til at være Dame.

Julie.

Dersom De troer det, saa mag, at jeg snart kan blive det.

Bergenborg.

Skylden er ikke min.

Frue Jokel.

Jeg har jo alt sagt Dem, at alting skal i Dag blive afgjort. — Nu vil vi køre ud.

Julie.

Men herte Mama, vil De ikke bie', til Papa er reden ud; han har alt befalet, at sadle Hesten, ellers holder han sig op over os igien.

Frue Jokel.

Met saa, Frøken! Tak Himmelnen mit Barn! at din Moder tænker adelig. Hvis min Fader ikke havde været Hendrich, saa var jeg af lige saa nedrig Geburt som min Mand; hvad for en Opdragelse havde Du da faaet, og hvad for et latterligt Kreatur havde Du da ikke blevet i den store Verden med samt Dine tre Hundrede Tusende Rigsdaler.

Julie.

Ja ganske vist, sode Mama! jeg havde da vel maatte tage til Tøffe med enten Jen Kibmand, eller Embedemand.

Frue Jokel.

Det gode Barn! hun har min hele Tænkemaade.
(Kysser hende.)

Scene

Scene 10.

De Forrige. Lust,

Lust.

Herre, naar skal Vognen køre frem?

Frue Jokel.

Naar skal Vognen køre frem! Kan I ikke sige:
naar besaler Deres Maade Vognen? Ikke den mindste
Smule Levemaade! I maae endnu lære meget,

Lust.

Jeg beder om Forladelse, Deres Velbaarenhed, hav-
de jeg tient i et saa sygnemt Huus, som Deres Maades,
saa vilde jeg have kert meget mere. Jeg takker underdå-
nigst for den velbaarne Erindring.

Frue Jokel.

See saa, naar Folk endda har Lyst til at lære, saa
er der endnu Haab. Forlad, Herr Bergenborg, at jeg i
Deres Marværelse tog mig den Frihed at rette lidt paa
Deres Tiener. Jeg kan umuelig taale, at Tienepestolk
setter Respektken tilfide.

Bergenborg.

Deres Maade har fuldkommen at befale over alt hvad
mit er. Naar besaler De altsaa Vognen.

Frue Jokel.

Omtrent om en halv Time.

Lust.

Som Deres Maade besaler, (sagte.) Du skal nok
komme til at betale din Besalning. (vil gaae.)

Herr Jokel.

(inden for.)

Marthe, Marthe!

Lust.

Lust.

(Kommer igien med en forstilt Spodshed.)

Deres naadige Herr Gemal kalder paa Marthe; jeg veed ikke om han meener Deres Naade, eller Kokkepigen.

Frue Jokel. (vred.)

Jeg veed nok hvem han meener. Min Mand er lige saadan en Bengel som I.

Lust.

Det er en stor Naade for mig, at staae i Raang med Deres Naades Herr Gemal.

Frue Jokel.

Uforskammede Karl! Herr von Bergenborg, denne Karl maae De — — —

Scene II.

De Forrige. Herr Jokel.

Herr Jokel.

(aabner Doren og raaber.)

Marthe! (kommer ind.) er Du her?

Lust. (sagte.)

Det var en Lykke at han kom derimellem, ellers havde jeg nok faaet min Afskeed.

Frue Jokel.

Jeg tog imod Herr von Bergenborg her; men min Slut, hvor tit har jeg ikke bedet Dig, at Du ikke skulde falde mig Marthe! Det er alt for gemeent.

Herr Jokel.

Dersom Du havde et andet Navn, saa kaldte jeg Dig ved det, men nu heder Du jo kuns Marthe.

Frue Jokel.

Men det stikker sig ikke at kalde hinanden ved Dobenavnet,

Den Velbaarne Frue. 269

Navnet, som Bonderne gisre. Dersom jeg nu vilde kalde
Dig Peer, hvordan vilde det gesalde Dig.

Herr Jokel.

Hvorsor skulde jeg skamme mig ved mit ærlige Navn?
Og desuden hvortil tiener Navne, naar man ikke vil bruge
dem?

Frue Jokel.

Hos Personer af Stand blot til Underskrift, og hos
gemeene Folk, for at skielne dem fra hinanden. Altsaa
naar vi vil nævne hinanden, saa maae det hedde: min
Skat! min Engel! min Slut!

Herr Jokel.

Gaae Din gamle Fiancée! jo, hvorsor ikke min Skat!
— Ha! ha! Det har jeg ikke engang sagt da Du var
Pige; og nu skulde jeg begynde paa det, efter at jeg i tyve
Aar har haft Dig til Kone; og saa min Engel! min Slut!
og saa vel ogsaa min Hjerte? Jo det vilde være deiligt.—
Det er kun for unge Knæsse og ikke for Egtesolk.

Frue Jokel.

Har Du hørt at Grev Pralenkiold har kaldt sin Ge-
malinde ved andre end deslige søde Navne?

Herr Jokel.

Ei hvad! jeg gider ikke være sør. Hvad en Greve
gisr, det kan jeg ikke gisre. Havde Du forlangt det af
mig som Kiereste, saa havde jeg ikke givet mig af med Dig.

Frue Jokel.

Det er Din Lykke, at det ikke er falden mig ind.

Herr Jokel.

Jeg gad nok have seet, hvem der havde taft mest
derved, hvis jeg ikke havde ægtet Dig, jeg eller Du. Du
var maaskee endnu Jomfrue Fændrichs.

Frue

Frue Jokel. (opbragt.)

Du er ikke værd, at have saet et Fruentimber af Stand.

Herr Jokel. (smigrende.)

Maa, maa, giv Dig tilfreds min Stat, vi vare beskemte for hinanden.

Frue Jokel.

(klapper ham kisen paa Kinden.)

Saaledes min Engel, det er artigt, naar Du saaledes er om, saa kan Du let tilfredsstille mig.

Herr Jokel.

Var det omt? Dersor kom det ikke heller fra Hierret. Men over Dit Fianerie staaer jeg her og glemmer mine Forretninger. I mit Skriverpult ligger Hundrede og Tyve Nügsdaler aftalt til Smede-Regningen, hvis han kommer saa betal ham dem.

Frue Jokel.

Zeg vil levere dem til Skriveren. Herr von Bergenborg har havt den Godhed at invitere mig til en Spadseretur,

Herr Jokel.

Den unge Kallebod vilde jo komme her, hvor kan Du da tage ud?

Frue Jokel.

Zeg har alt ladet ham sige af, og udbedet mig hans Besøgelse til en anden Tid.

Herr Jokel.

Det forstaer jeg ikke. I lader jer sige an, og sige af, I tager een Besøgelse an, og strax lader man sig udbede den Ere for en anden Gang.

Frue Jokel.

Den Gang vidste jeg ikke min Slut! at Herr von Bergenborg vilde bevise mig den Ere. En Cavalier kan man

man ikke vise af for en Borger, det var imod al Leve-maade.

Herr Jokel.

Ba, ja, tilstaae det kun, Du har Lyft til at soite.
Det evige Omflakken. (til Bergenborg.) Jeg veed ikke hvor-
ledes det skulde kunne falde mig ind, at køre og ride min
Tid bort, saaledes som vore Tiders unge Herrer. Det
lader som om de alleneste vare til i Verden for det samme.
Den unge Herre her, vor Naboe, han er lige saadan,
Klokkens syv om Morgenens i en Diable, og der staer han
som en Saltstætte, Gade op og Gade need. Klokkens ni
paa Rideskolen, hvor han rider en halv Snees Heste. Om
Estermiddagen rider han ud igien, og saa trækker Rideskneg-
ten endda frem eller ses Heste efter ham, paa det Folk skal
see, hvilke smukke Hestedækener han har. Nei det er alt
for galt.

Bergenborg.

Det skeer for at lære Rideskolen tilgavns.

Herr Jokel.

Men saaledes har han alt holdt ved et heelt Aar, i
den Tid vilde jeg lære at ride Handen baade sonder og sammen. — Siig heller: at De veed ikke hvad De skal giøre
for Ledighed.

Bergenborg.

Herr von Jokel! De er en god gammeldags Mand;
De taler som De tanker.

Herr Jokel.

Det er sandt, og det er mig kiert, naar man troer
det om mig; thi Folk, som tale anderledes end de tenke,
hos dem kan man ikke vente noget Netskaffens. — Men
jeg har saa tit bedet Dem, at De ikke skulde kalde mig von;

til

tilsidst maae jeg troe, at De vil holde mig for Mar. Jeg er en Birkedommers Son og ingen Adelsmand.

Bergenborg.

Jeg beder om Forladelse, det er den store Verdens brugelige Sprog.

Herr Jokel.

Med Deres forbandede store Verden! Hvor er da nu denne store Verden? Jeg troer, at vi begge ere fodte i en Verden, og i den har jeg fra min Ungdom af lært, at den, som giver sig ud for det han ikke er, er enten en Mar, eller en Bedrager. Og jeg vil ingen af Deelene være; jeg siger Dem det for sidste Gang, kom ikke min Galde til at løbe tiere over.

Bergenborg.

Jeg skal adlyde Deres Besalning, men det vil koste meget — — —

Herr Jokel.

At være en fornæstig og ørlig Mand?

Bergenborg.

Aldeles ikke. Men at nævne Folk, som jeg bør høitelse for, ved deres blotte Navn, uden at lægge noget til.

Herr Jokel.

I mellem os sagt, man maae aldrig lægge noget til Folkes Navn, thi ellers er man ikke ørlig. Har De maae skee lagt noget til Deres Navn?

Bergenborg.

De fornærmer mig! jeg har viist Dem mine Adresser, paa det De derefter kunde forespørge sig om min Familie. De maae ikke opsee en Feil, som blot reiser sig af, at jeg stedse er vant at omgaaes Personer af Stand, for en Last.

Herr

Herr Jokel.

Paa det De ikke i Fremtiden mere skal begaae den
Heil hos ærlige Vorgerfolk, saa bliv De smukt hos Deres
Folk af Stand. Forstaer De mig.

Frue Jokel.

Nu min Skat, tag Dig det ikke saa nær! Herr von
Bergenbergs beviser os den Ære at anholde om vor Dæ-
ter, og altsaa — — —

Herr Jokel.

Den Ære vil maaske komme mig dyrt at staae.

Bergenbergs.

Aldeles ikke. Jeg tager Deres Datter uden en halv
Skillings Medgivt.

Herr Jokel.

Naar saa er, saa ere vi eenige.

Frue Jokel.

Nei min Skat! Om ogsaa Herr von Bergenbergs
tenker saa ædelt, saa kan man dog ikke lade ham overgaae
os. Vi maae i det mindste give vor Datter Hundrede
Tusende Rigsdaaler til Medgivt. Folk vilde lee mig ud,
hvis jeg, som en Person af Adel, ikke vidste, hvad Med-
givt der tilkommer en Cavalier.

Herr Jokel.

Oh, lad Du kun hele Verden lee Dig ud. Den
Skade kan Du gierne lide for Hundrede Tusende Rigsdaaler.
Skammen er ikke Din, den er Verdens. Du har jo intet
havt, altsaa kan Du ikke heller give noget. Midlerne kom-
me jo fra mig, og vi havde endnu havt fleere, hvis det
ikke saa øste var saldet Dig ind, at Du var Adel.

Julie.

Kiereste Papa! kiereste Mama! lad det dog ikke gaae
ad over mig. Naar De ikke blive eenige, saa faaer jeg jo
Den Velbaarne Frue. S

ikke

ikke Herr von Bergenbergs. Dersom han vil have mig uden Midler, saa kan De jo sagte være tilfreds kiere Mama.

Frue Jokel.

Giant! Du veed meget hvad der skiller sig. (til Jokel.) Og Du veed ikke, at min Stand er meget for fornem for Dine Midler.

Herr Jokel.

Og Du, naadige Frue, er en indbildst Giant! Du veed meget, hvor tungt det er, at give saa mange Penge ud. (til Bergenbergs.) Da De saa fornuftig har erklæret, at ville tage min Datter uden Penge, saa holder jeg ret af Dem. Jeg seer, at De elsker hendes Person, som det sig bør. Jeg lover Dem, at De ikke skal faae hende uden Midler; jeg vil tale med min Broder derom, og saa vil vi skride til Sagen. Kixr De kun ud med Deres Kiereste, og min Skat. I Estermiddag skal vi tale nærmere derom. Jeg maae nu ride ud. Diæveln! der staer mine Heste og vente; for bare Sladder havde jeg nær glemt dem. Adieu! Marthe, glem ikke Smedden. (gaaer.)

Scene I 2.

De Forrige.

Frue Jokel.

(raaber efter ham.)

Og glem Du ikke, at Du ikke meer maae falde mig Marthe. Det er dog affydeligt, hvor de Vorgernykker henge ved den Mand.

Bergenbergs.

Det skal De ikke krænke Dem for, naadige Frue. Ens hver veed dog, hvor megen Hviagtelse De fortienet.

Frue

Frue Jokel.

Af Gud! sæt Dem i mit Sted, og tank saa, hvor
ondt det maae giøre mig, at lade mig såaledes begegne,
jeg som alene tanker vaa at holde Familien i Anseelse. —
Nei, aldrig skal jeg oposstre min Datters adelige Blod for
Borgerstanden, som destoverre! er skeet med mig, om
hun ogsaa kunde vinde ti Millioner ved hendes Givter-
maal.

Julie.

Ja, men siden Papa er forsviet, saa kan De jo ogsaa
være det herte Mama! Man kan jo sige: at Papa har
givet mig saa meget med, som De selv vil.

Frue Jokel.

Hold Munden! det gaaer ikke an! Herr von Bergen-
berg maae holdes skadeslos. Det forstaaer Du dig
meget paa.

Bergenborg. (sagte.)

Hendes Tænkemaade kommer mig ret tilpas, dersom
det kun kommer i Stand.

Julie.

Jeg er forsviet med alle Ting, naar jeg kun faaer
Herr von Bergenborg.

Bergenborg.

De fortryller mig, naadige Frøken, i det jeg seer at
De saa ivrig ønsker vor Forbindelse.

Frue Jokel.

Dette alene kan tilveiebringe Dig min Naade, at Du
elsker Herr von Bergenborg saa hoit. Jeg sørger vist for
Dig heri som en fornuftig Moder.

Scene 13.

De Forrige. Lust.

Lust.

Deres Maades Vogn er, som Deres Maade naadigst
har besalet, til Deres Maades naadigste Dieneste.

Frue Jokel.

See saa, det var ret. Nu tilgiver jeg jer hvad I
sor giorde galt.

Lust.

Og jeg er meget sor, at giore det godt igien, som jeg
har giort galt.

Frue Jokel.

Naar De besaler?

Bergenborg.

De har at besale.

(giver hende Haanden.)

Frue Jokel.

Folg De kun Julie, jeg vil støtte mig paa Balzers
Arm.

(Bergenborg folger Julie; Frue Jokel løner sig
paa Lusts Arm, og gaaer meget affecteret
bort.)

Ende paa den første Act.

Anden

Anden Act.

Scene I.

Lotte, kommer ind af den store Dør, tilligemed
Kallebod og Claus.

(Kallebod har en stor Bouquet i Haanden.)

Lotte.
Der er ingen hiemme.

Kallebod.

Min Tiener har nok sagt mig det, men jeg vilde dog
selv see om det var sandt. Komme de snart hiem?

Lotte.
Det veed jeg ikke. De komme knap, forend om et
Par Timers Tid.

Kallebod.

Nu da, saa vil jeg bie saa lenge.

Lotte. (forlegen.)

Men Tiden vil blive Dem lang.

Kallebod.

Oh nei! bliver hun ikke hos mig.

Lotte.

Det gaaer ikke an, jeg har — noget — at forrette
i Viinkielderen.

Kallebod.

Ih saa vil jeg gaae med. — Min Tiener kan imid-
lertid blive her — jeg vil see paa hende, og saa fordriver
jeg Tiden med det samme.

Lotte.

Det skikker sig ikke; Tank engang! dersom man sit

at vide, at De havde været i Kielderen med mig, det vilde være artigt.

Kallebod.

Ih, hvorfor det? Jeg er ikke storagtig. Den Tid min salig Papa endnu levede, da var jeg med Karlene og Pigerne, snart i Stalden, snart i Kielderen, snart paa Høestet og allevegne. Og vor Præst roste mig ogsaa ders for, at jeg var saa ydmyg.

Lotte. (sagte.)

Oh! Du ydmyge Haarehoved. (høit.) Det kan alts sammen gierne være, men i Byen gaaer det ikke an, De maae altsaa finde Dem i at være alene. (vil gaae.)

Kallebod.

Hendes Maade, Frue Klinge, er dog vel hjemme.

Lotte. (sorlegen.)

Jeg veed det ikke.

Kallebod.

Jo jeg saae hende i Binduet.

Lotte.

Godt; vil De da gaae op til hende imidlertid, saa vil jeg melde Dem?

Kallebod.

Nei, nei, jeg vil ikke komme hende til Uleilighed. — Lad hende kun komme til mig.

Lotte.

(i det hun gaaer.)

Han er et Mynster paa sin Levemaade.

Scene 2.

Kallebod og Claus.

Kallebod.

Froken Julie er dog ret kien. Gid hun kun alt hørte mig til!

Claus.

Claus.

Ja, det meener jeg ogsaa Velbaarne Junker, for kan
De ikke sige synderligt om hende.

Kallebod.

Det maae dog vere ret flignt, naar man har en
smuk Kone.

Claus.

Ja, det maae ret være et herligt Liv! — Og man
kommer ret i Anseelse hos andre for sin Kones Skyld.

Kallebod.

Min salig Papa maae have holdt meget af mig, siden
han har udsøgt mig saadan en smuk Troken.

Claus.

Ja det maae Velbaarne Junker ogsaa søge at gien-
giede.

Kallebod.

Ja, naar jeg engang faaer en Son. — Herr von Ver-
genberg havde nok Lyst at snappe mig hende bort.

Claus.

Ja det har jeg ogsaa nok mærket, at han spidser sin
Næse paa hende. — Og hans Tiener — det er en Fandens
Karl, som profekt forstaaer sig paa flige Ting.

Kallebod.

Oh! der bliver ikke noget af. Min salig Papa har
testamentteret mig hende.

Claus.

Men Velbaarne Junker. Bruden kan dog vel ikke
kuldkaste Testamentet? Jeg har for seet flige Konstgreb hos
Organisten.

Kallebod.

Ei! vist ikke. — Og min Sviger-Papa, har jo lovet
min salig Papa, at jeg skulle faae hende.

Claus.

Det er endnu det beste, Velbaarne Junker.

Kallebod.

Ieg skal ogsaa omgaaes hende ret artig, naar jeg har saet hende; hun skal sove saa lenge hun gider, og spise det, som smager hende. Ieg vil lade hende blive hiemme den hele Dag, og jeg skal besorge alle Ting for hende.

Claus.

De smukke Klæder, maae Herren ikke glemme. Thi, naar Fruentimmerne kun kan vere pyntede, saa kommer det dem til at glemme alt andet. Og saa maae De ogsaa lade hende giøre hvad hun vil, saa bliver hun nok fornøjet.

Scene 3.

De Forrige. Frue Klinge.

Frue Klinge.

Hvorfor kom De ikke op til mig paa mit Kammer?

(Claus gaaer.)

Kallebod.

Ieg ønsker min naadige Frue, en velsignet god Morgen. — Tag det ikke ilde op, jeg vilde ikke kemme Dem til Uleilighed.

Frue Klinge.

De troer altsaa, at det er mageligere for mig, at komme til Dem? (sagte.) Det er ret et Kalvehoved.

Kallebod.

Hi! hi! Underdanske Tiener, med Deres Permission.

Frue Klinge.

(Stager noget Shetsø frem af hendes Syepose og giver sig til at arbeide.)

Kom lad os sætte os. (Sætter sig.) Tag Dem en Stol, og sæt Dem need.

Kallebod.

Kallebod.

Det var alt for stor — — —

Frue Klinge.

Ih! gør dog ingen Omstendigheder.

Kallebod.

Med Deres Permission — —

Frue Klinge.

Vil De blive staaende?

Kallebod.

Heg er ikke træt — med Deres Permission.

Frue Klinge.

Som De behager — —

Kallebod.

(gør en uebehøvet Compliment.)

Underdanige Tiener.

(begge tie i nogen Tid.)

Frue Klinge.

Vi har deiligt Veir i Dags.

Kallebod.

Ja ret deiligt; med Deres Permission.

Frue Klinge.

Men jeg troer ikke det varer ved.

Kallebod.

Hum! — — —

Frue Klinge.

Vi kunde maa ske faae Regn i Estermiddag.

Kallebod.

Det kan gierne være, med Fruens — Permission.

(efter en lang Pause.)

Frue Klinge. (sagte.)

Jeg veed ikke hvad jeg skal sige til dette dumme Men-
neske? (hvit.) Ved De intet Nyt?

Kallebod.

Nei, med Deres Permission.

Frue Klinge.

(ester et lidet Ophold.)

Hvor gammel er De, Herr Kallebod?

Kallebod.

Til Mortensdag, om Gud vil! er jeg atten Aar —
med Deres Permission.

Frue Klinge. (spodse).

Altsaa en Mortens-Gaas?

Kallebod. (leende.)

Sa, med Deres Permission.

Frue Klinge.

De gisr Deres Fodselsdag Ere.

Kallebod.

Underdanige Tiener.

Frue Klinge.

De har dog artige Midler; De burde have reist
Udenlands et Par Aar, og seet Dem om i Verden.

Kallebod.

Sa, seer De, naadige Frue, jeg'er bange for Torden,
dorsor har jeg ikke tordet reise.

Frue Klinge.

Det er en viktig Aarsag! Gives der da ingen Tor-
denveier her? Og hvad gisr De da, naar det tordner?

Kallebod.

Saa gaaer jeg hen til andre Folk, og bliver hos dem,
til det er forbi, med Deres Permission; thi seer De,
naadige Frue, naar jeg kun ikke er alene, saa gaaer det
nok an.

Frue Klinge.

Det er altsaa kun en Vane. De skulde være Soldat
i nogle Aar, for at vænne Dem fra deslige Børnestreger.

Kallebod.

Oh! vor Herre bevare os! jeg kan ikke taale at høre
Skud.

Frue

Frue Klinge.

Og De gaaer dog paa Jagt?

Kallebod.

Sa, jeg kan nok selv skyde, men jeg taaler ikke at høre andre.

Frue Klinge.

De er ret fød til at leve paa Landet! det vilde være Skade om De forlod det.

Kallebod.

Oh nei! naadige Frue! det gior jeg aldrig. Jeg vil blive paa mit Gods, saa længe jeg lever. Thi hvad har jeg vel at bestille i Byen? — Ikke tiere end naar jeg skal kreve mine Rentepenge; ellers aldrig. Hjemme er jeg opfødt; jeg kiender der hver en Plet Jord. Jeg behøver ikke engang en Ladefoged, jeg veed selv hvor megen Udsæd jeg har; og naar jeg nu faaer en Kone, og jeg ikke mere behøver at belymre mig om Kræet, saa faaer jeg mere Rolighed, og kan altsaa leve ret fornøjet.

Frue Klinge.

Saa bliver Deres Kones Forretning at holde Salstab med Kræet?

Kallebod.

Ta; dog — med Deres Permission — vel at forsaae, hun skal ikke selv drive det, enten i Marken, eller af Marken; ikke heller skal hun selv forrette Stald-Arbejd. Ah! langt fra! hun skal kun holde Folkene i Ave, og have Opsigt med dem. Thi seer De, naadige Frue! det kommer meget an paa, at Øvæget bliver ordentlig rygtet; og saa at Folkene ingen Skade gior paa Engene. Thi, seer De vel, de drive Øvæget mangen Gang efter deres eget Ykke, hvor de selv finde det for godt; og man maae ogsaa holde Orden paa Engene. Det maae min Kone under:

undertiden see efter, men hun behøver ikke at gaae til Gods; jeg har en Kariol, som har hørt min salig Mama til, den kan hun lade spende en Hest fore, saa kan hun ligesom kigre sig en Tour, og med det samme see paa vort Beste.

Frue Klinge.

Men det er jo ingen Forretning for Deres Kone; der skulde De tage et Menneske an til, som De kunde forlade sig paa.

Kallebod.

Oh! Himmelens bevare os, man bliver alt for meget bedraget; man maae selv have Tilsyn med alting, ellers gaaer alting til Grunde. Min salig Papa har tit sagt mig: at jeg selv skulde see til alting, saa vidste jeg hvordan jeg var stædt i det.

Frue Klinge.

Men hvorfor forpagter De ikke Deres Gods bort, og lever saa i Byen af Deres Indkomster?

Kallebod.

Oh! der vilde Tiden blive mig for lang. Og hvorefore skulde jeg vel ogsaa lade fremmede Folk berige sig paa mit Gods? Det kan jeg jo selv tage.

Frue Klinge.

Saaledes som De er vant til at tænke, saa har De Met; men om Deres Kone vil blive fornæret, det vil vi saae at see.

Kallebod.

Men Frøken Julie er jo ogsaa opfødt paa Landet, og folkelig ogsaa vant til Landlevnet.

Frue Klinge.

Hun er vant til et ganske anderledes Landlevnet, end det, De kan byde hende i Deres Egn: Hun har aldrig betyret sig det mindste om Huusholdningen; hun stod op

Klok-

Klokken 9, ligesom i Byen; sad for sit Matbord til Klokken 12. Om Eftermiddagen kørte hun ud med hendes Mama, eller ogsaa blev hun hjemme naar det var ondt Veir, og spilte Kort; gjorde Visiter i Egnen, eller og tog imod; med eet Ord, hendes Mama har opdraget hende som en Trocken, der med Tiden skal blive en ørkesløs Kone. De seer altsaa, at hun paa den Maade ikke kan passe sig for Dem.

Kallebod.

Det er vel sandt, dersom hun vil være saa doven.
— Men maaſkee hun af Kierlighed til mig, vil finde sig deri?

Frue Klinge. (spodſt.)

Kan vel være; jeg ønsker, at De ikke maae flattere sig forgives. — Der har De jo en uforlignelig Bouquet; er det tilladt?

Kallebod.

Som De befaler, naadige Frue! (stager Bouquetten løs og holder hende den under Næsen.) Den lugter godt, ikke sandt? (sætter den igien paa Bryset.)

Frue Klinge.

Der er intet at udſette paa Bouquetten, uden at den er for stor. — Men vil De ikke sætte sig?

Kallebod.

(stager sig en Stol og sætter sig hos hende.)

Jo, med Deres Permission. — Fruen arbeider der paa noget ret smukt.

Frue Klinge.

Det er et Par Mands-Mansfetter.

Kallebod.

Men det er og ret smukt, naar en Kone kan giøre Mands-Mansfetter?

Frue

Frue Klinge.

Ja, det er ganske artigt. — Hvorledes fordriver
De Tiden, da De ikke er vant til at være i Byen?

Kallebod.

Jeg gaaer ud paa Toldboden, og seer Skibene komme;
hvorledes de lodse; eller, naar nogle seile bort, hvorledes
Folk gaae Ombord; eller ogsaa jeg gaaer hen til en Slag-
ter, og seer hvorledes de partere Studene, og der bliver
jeg undertiden staaende hele to til tre Timer.

Frue Klinge.

Altsaa er Vand og Stude Deres Tidsfordriv?

Kallebod.

Ja, med Fruens Permission —

Frue Klinge.

Siden De er fra Landet, saa undrer jeg mig ikke
over, at De finder Fornsielse i Studie. Men De finder
nok ikke stort Selskab der?

Kallebod. (glad.)

Oh! der er mangen Gang saa fuldt, at man ikke kan
komme frem; jo, jo! der kommer min Troe mange Folk
hen. Det er sandelig ret fornieligt, hvor saadan en
Stud vender Pine, naar de maae give den to til tre Slag
for Panden.

Frue Klinge.

Og det kan fornoie Dem, at det arme Dyr bliver
saaledes marret? De er ret et hæsseligt Menneske! De
kan umuelig have et ømt Herte, naar De kan finde For-
nielse i saadan sæjt Medfart.

Scene

Scene 4.

De Forrige. Herr Jokel.

Herr Jokel.

Phy! det er varmt i Dag — (sætter sig.) God Morgen Soster. — Ha! Herr Kallebod, er De ogsaa her? Min Kone har jo ladet Dem sige af?

Kallebod.

Ja, men jeg er dog kommen, alligevel —

Herr Jokel.

Ih nu! det seer jeg. Men veed De vel, at De begaaer en stor Fejl imod min Kone, naar De kommer uden hendes Tilladelse? (til Frue Klinge.) Ikke sandt?

Frue Klinge.

Jo vist, det er imod alle Belanständigheds Negler.

Herr Jokel.

See, der hører De det. — Ha, ha, ha! Hvad Dævlen har De der for en Urtekost? Jeg troer De vil ogsaa være a la Modens? Ei, ei! dersom De det vil, saa maae De tage sig en Informator an, som ret kan lære Dem den Ting; thi jeg troer, at denne Urtekost er nok for stor.

Kallebod.

He! he! — den er — bestemt til en vis Gen. —

Frue Klinge. (Sagte.)

Nu mærker jeg det. (Leende i det hun gaaer.) Det er ret et Laassehoved!

Herr Jokel.

Hvor gaaer De hen?

Frue Klinge.

Jeg gaaer ind i mit Kammer. Jeg holdt kun Herr Kallebod med Selskab. Og nu, da De er her, saa troer jeg,

jeg, at jeg behoves ikke. (spodst for sig.) Og jeg er glad,
at jeg slipper fra den Esler. (gaaer.)

Scene 5.

De Forrige.

Herr Jokel.

Maa! hvorledes staer det Dem an her? Sid need.

Kallebod. (sætter sig.)

Det staer mig ret godt an; men jeg vilde dog heller,
jeg var hjemme. — Der bliver dog altid bestilt mere, naar
man selv er tilstæde.

Herr Jokel.

Det er sandt; men paa denne Tid er Arbeidet ikke
saal vigtigt. — Siig dog til min Broder, Deres Formyn-
der, at han maatte komme hid til mig i Daa, jeg havde at
tale med ham. Jeg troer, det vilde være bedre, om De
for det første blev ugit, De er endnu alt for ung til at
givtes! ikke sandt?

Kallebod. (sorvirret.)

Me — Me — Men — det troer jeg ikke, med
Deres Permission.

Scene 6.

De Forrige. Frue Jokel. Herr von Ber-
genberg. Julie og Frue Klinge.

Frue Jokel.

(til Herr Jokel.)

Himmelens velsigne Dig, min Engel! er Du alt kom-
men hjem? (til Frue Klinge.) Lad sætte Stole ma chere.

Frue

Frue Klinqe.

(Gaaer til Doren, kommer strax ind igien, og bringer en Tiener med sig, som seer ud som en Skriver; han sætter Stole; de sætte sig alle, men Kallebod ikke.)

Frue Jokel.

(til Kallebod.)

See! er De ogsaa her?

Kallebod.

Ta, med Frueens Permission.

Frue Jokel.

Jeg har jo frabedet mig Deres Besogelse til i Morgen.

Herr Jokel.

Seer De at jeg spaade rigtig?

Kallebod.

Forslad mig, kiereste Frue Sviger-Mama.

Frue Jokel.

Lad kun denne Titel blive borte.

Kallebod.

Min Tiener sagde mig, at det syntes ham, som om Herr von Bergenbergs Herr Tiener, kun havde villet spøge med ham, da han sagde ham, at De ikke var hjemme for mig.

Frue Jokel.

Deres Tiener er en eensoldig Zaasse.

Kallebod.

Jeg har arvet ham efter min salig Papa.

Herr Jokel.

Oh! min kiere Kallebod, desmindre er han i Moden. Jeg kan nu ikke mere bære det, hvad jeg har arvet efter min Fader.

Frue Jokel.

Men jeg has endogsaa sendt Dem Bud siden efter.

Den Velbaarne Frue.

T

Kallebod.

Kallebod. (bange.)

Saa maae jeg alt have været borte.

Frue Jokel.

Nu! der er just ingen Skade seet; jeg beklager alene
at De ikke har fundet nogen hjemme.

Kallebod.

Oh! Underdanigste Tiener.

Frue Jokel.

(til Herr Jokel.)

Min Engel! vi har kort dygtig omkring; det er saa
behageligt — — —

Herr Jokel.

Det er mig kiert, naar Hestene kun ikke har noget
derimod.

Bergenborg.

Tilsorladelig ikke.

Kallebod.

(som imidlertid har taget Bouqetten los, og nærmest
sig til Julie, giver hende det.)

Deilige, naadigste Froken! da det er Deres Ge-
burtsdag om fioerten Dage, saa tager jeg mig den Frihed,
at opvarte Dem med en lille Bouquet. Jeg ønsker at De
altid maae være saa frisk og smuk — som denne Bouquet.
(alle leer.)

Julie.

Da vil jeg ikke blive lenger smuk. — Men at forære
en Bouquet bort fioerten Dage i forveien!

Frue Jokel. (leer.)

Men hvor har De lært det?

Kallebod.

Jeg var bange, at den inden den Tid skulde visne;
og desuden har min Gærtner frevet mig til, at Blomsterne
alt begynde at blive rare.

Frue

Frue Jokel. (opbragt.)

De tanker altsaa at det kun skal være en lampen Urtekost, som De skal forære en Froken til hendes Geburtsdag? — Min Froken-Datter er ingen Bonde-Tos. Og overalt saa bor hun ikke tage imod nogen Geburtsdagsforering af Dem. (tager Bouquetten med Vrede fra Julie, og giver den til Kallebod.) See der! tag Deres Bondestads tilbage, og forær den til Deres Degnedatter.

Herr Jokel. (leende.)

Marthe, Marthe! — giv den stakkels Kallebod det ikke for broget.

Frue Jokel. (vred.)

Marthe! Marthe! — Folk skulde snart troe, at de vare hos Bonder, naar de høre, hvorledes Du omgaes mig.

Herr Jokel.

Ha! ha! ha! saaer jeg ogsaa noget af Din naadige Vrede? Kom, Herr Kallebod, kom, ellers bliver det ti Gange verre.

Kallebod. (Kielvende.)

Seg har, med Deres Permission, den Ere at recommendere mig underdanigst.

(Det han gaaer bort, vil han forære Frue Klinge Bouquetten, men hun neier meget dybt og spodst; han sætter den igien i Brystet og gaaer bort med Herr Jokel.)

Scene 7.

De Forrige.

Frue Jokel.

Det usordragelige Menneske! — Og saadanne Folk lige understaae sig at giøre Fordring paa anseelige Familier!

Frue Klinge. (noget sagte.)

Min kiere Søster! det volder, at hans Fader var ogsaa Forpagter. Man tænker altsaa slet ikke mere paa Din Stand, men maaler alting efter Din Mand.

Frue Jokel

Oh! kom mig ikke til at tenke derpaa. Du Herr von Bergenborg, jeg haaber, det nu ikke vil have flere Vanskelligheder. — Men De reiser dog vel ikke bort, strax efter Brylluppet?

Bergenborg.

Vel ønskede jeg, at kunne snart fremstille min tilbedelsige Julie for min Familie, men jeg seer, at hendes naaevige Mama vil maasee ikke tilstæde det, jeg vil dersor rette mig efter Deres Besaling.

Frue Jokel.

Sandt er det, at De vil giøre megen Opsigt med min Kroken-Datter, og jeg vilde gierne unde Dem denne Triumph snart; men De maae tillade mig, at jeg først gistr hende bekjendt hos vores Adel som Frue Bergenborg. I det første Aar kan De altsaa ikke tenke paa Deres Afreise.

Frue Klinge.

Det er vist — inden man faaer reist hele Landet igennem. — Paa mange Steder komme De til at op holde sig i otte Dage, og saaledes gaaer Tiden bort.

Julie.

Hvad? Skal jeg reise omkring, for at lade mig see?

Frue Jokel.

Der talte den borgerlige Fader igien. — Den Stand, som Du træder ind i, fører det med sig, at man maae bekjendtgjøre Formælingen. Du faaer da Besøgelse fra hver Herregård, om det ogsaa var tyve Miile herfra. Det maae

mage Du igien betale paa samme Maade, enten Personlig, eller ved en Fuldmægtig. Det er noget andet at træde ind i en adelig Familie, end at givte sig med en Borgermand.
(Seer ved det sidste Ord, sukkende og bedrøvet til Frue Klinge.)

Frue Klinge.

Giv Dig tilsreds Søster, Du har dog i det mindste den Lykke, at see Dig selv leve op i Din Datter.

Frue Jokel.

Det har jeg ogsaa altid tragtet ester — og Himlen
Seet Tak! nu haaber jeg snart at see mine Ønsker opfyldte.
Til al god Lykke har jeg ingen Son bragt til Verden, som
kunde forplante det borgerlige Navn, og tilintegjøre alt
mit Haab.

Bergenberga.

(Som imidlertid har talst med Julie.)

Maadige Mama! jeg har nødvendige Forretninger
hjemme; jeg skal i Eftermiddag tilsladelig have den Ere
at giore Dem min Optræning.

Frue Jokel.

Jeg venter Dem ganske vist.

(Bergenberg gaaer.)

Scene 8.

De Forrige.

Frue Jokel.

Nu, Julie, nu bliver Du snart til en Dame.

Julie.

Men, min søde Mama, jeg troer at min Papa har
ikke endnu aldeles samtykket det?

Frue Jokel.

Det er saa godt som afgjort, lad mig sørge dersor.
Ja, hvis ikke min Faders Blod talede i mine Arter, saa
maaske, jeg bekymrede mig lige saa lidet om Din Lykke,
som min Mand. Men Himlen være lovet! det skal ikke
giøre mig feed af at vedligeholde min Families Ere.

Frue Klinge.

Det er ogsaa Din Skyldighed, kicreste Søster, thi
man kan ikke regne Din Mand det til onde, at han tænker
saa borgerligt. Han er jo en halv Bonde?

Frue Jokel.

Det føler jeg, destoverre! alt for ofte. Dersor skal
jeg ikke heller hvile, førend jeg faaer alting i Stand. Han
er alt paa gode Veie, dersom hans Broder kun ikke faaer
ham til at vende om. — Dog nei! det skal jeg nok vide
at sætte en Pind for. — Men kiere Frue Klinge, an-
gaaende vor Pynt? Vi maae tænke derpaa i Tide?

Julie.

Oh ja! søde Mama.

Frue Jokel.

Det første er et Fiskebeens-Skjort — og det maae
vi jo passe, at vi ved Forlovelsen lade os begge see i Fiske-
beens-Skjort.

Frue Klinge.

Eet kan jeg bringe til Veie.

Frue Jokel.

Det var brav. — Men nu det andet?

Frue Klinge.

Min Skräder har altid nogle i Forraad, hos ham
kan Du strax faae et.

Frue Jokel.

Tortrefsigt! Julie, send strax Lotte hen til ham, og
lad ham sige, han maatte i Dieblifiket komme til Frue
Klinge,

Klinke, og tage nogle Fiskebeens-Skiorter med sig, men gør det saaledes, at Din Fader ikke mærker noget.

Julie.

Min hierte Mama, kun et Fiskebeens-Skiort! Hører der ikke ogsaa smukke Klæder til at være naadige Frue?

Frue Jokel.

Det forstaaer sig, mit Barn! Men Fiskebeens-Skiortet er det allernødligste, det øvrige skal jeg nok sørge for.

Julie.

(Kysser hendes Haand.)

Oh ja! kiereste Mama! men snart —

(gaaer glad bort.)

Scene 9.

Frue Jokel. Frue Klinke.

Frue Klinke.

Ak Søster! jeg er endnu bange, at der skal komme noget i Veien. Din Svoger er Kallebods Formynder, og jeg troer, at han og hans salig Papa (i Kallebods Tone) har besluttet, at givte ham med Din Datter; han vil alt-saa prædike Din Mand Drene fulde derom.

Frue Jokel.

Du gør mig ganske bange. Maar jeg sandt skal sige, saa veed jeg endnu ikke, hvorledes min Mand er findet imod den Mar. Jeg vil — ja jeg over det — jeg vil, uden Omstændigheder, ved Lotte lade ham sige, at han aldrig understaaer sig at komme mere i mit Huus.

Frue Klinke.

Det verste er, om Din Mand skulde have Hensigter med ham. Du kender ham. — Ja, var han kun i Tysenste Led af Adel, saa vilde han vist, med hans store Mid-

ler ikke tanke paa anden Svigerson, end en Cavalier. Men estersom — Men jeg veed ikke heller, kiere Søster, hvor Du den Gang har haft Dine Vine.

Frue Jokel.

Af min Gud! Nød bryder alle Love; jeg havde ingen Formue; min Moder var gammel, og jeg kunde ester hendes Død ikke giøre Regning paa en halv Skillings Indkomst — jeg maatte altsaa begvemme mig dertil, esterdi ingen af Noblessen engang saaet til mig. Og overalt saa har jeg i alle andre Omstændigheder ikke gjort saa galt et Valg; jeg har saact Kionne Midler.

Frue Klinqe.

Men kan Du giøre med dem hvad Du vil? Du kan jo ikke engang klæde Dig som Adelen. Uagtet alle Dine Kionne Midler, saa seer man dog Forpagter. Konen stikke frem.

Frue Jokel.

Det er just det, som frænker mig! Men Taalmodighed! Er min Froken-Datter først en Dame, saa kan jeg siden giøre Fordring paa prægtige Klæder. Min Datters Selskaber blive mit Nyastod, at jeg maae klæde mig Standsmæssig, for at kunde vise mig der.

Scene IO.

De Forrige. — Kallebod.

Kallebod.

(Kommer ganske beestret ind.)

Af naadige Frue Sviger-Mama! jeg tager al min Tilflugt til Dem, Min kiere Herr Sviger-Papa har nysens sagt mig, at jeg ikke maatte giøre mig nogen Regning paa den naadige Frøken Julie; at han vilde give hende med

med Herr von Bergenbergs, esterdi jeg var endnu alt for ung, og al for eensoldig, sagde han.

Frue Jokel.

(begge meget glade.) Hvad?

Frue Klinge.

Kallebod.

Ga! tænk nu engang, om jeg ikke har Alrsaag at tage min Tilflugt til Dem, for at anholde om Deres Bistand. De veed, naadige Frue Sviger-Mama, at min salig Papa vil saaledes have det; vær saa naadig, og tael med den naadige Sviger-Papa, siig — — —

Frue Klinge.

Ha! ha! ha!

Frue Jokel.

Hvad! jeg skulde endnu bede min Gemahl, at give min Frøken-Datter til saadant et Menneske, som en Bondepige kunde være god nok til? — Hvor kan De være saa usorskammet! Gaae deres Bei — De faaer lige saa lidet min Frøken-Datter, som De, med samt Deres Penge, kan kisbe sig de Ahner, som dertil ere fornødne. — Kom, min kære Ma Soeur! jeg maae see, jeg kan finde min kære Gemahl, han fortiner at kysses.

Frue Klinge.

Stakkels Karl! Siden man ikke vil give Dem Frøken Julie, saa kommer De selv til, indtil videre, at have Omsorg for Øvæget.

(gaaer begge.)

Scene II.

Kallebod, alene.

Jeg troer saamen, man holder mig for Mar. — Det har ikke været min salig Papas Meening. Mit gode Hiertelav, som jeg vilde have viist ved denne Forering, (viser paa Bouquetten) det holder man for dumt. Jeg for ung? Frøken Julie er jo heller ikke ældre, og dog vil man give hende med en anden. — Oh! jeg mærker det nok, Herr von Bergenbergs har flere Penge end jeg. — Men jeg vil ikke lade mig holde for Mar; jeg skal fortælle min Formynder alting, og dersom jeg ikke faaer Frøken Julie — saa — saa — saa maae de dog vist betale mig de Bekostninger, som jeg har sat mig i.

Ende paa den anden Act.

Tredie

Tredie Act.

Scene I.

Skuepladsen forestiller et prægtigt Værelse i
Herr von Bergenbergs Huus.

Bergenberg, siden Lust, som kommer ind
af Døren.

Bergenberg.

Eroe mig, det kostede, inden jeg sik Trakholst overtalt.
Lust.

Men han lod sig dog vel overtale?

Bergenberg.

Sa.

Lust.

De maatte vel love ham stor Profit?

Bergenberg.

Fire Hundrede Rigsdaler mere end han begierede for
Ring'en.

Lust.

Oh! saa har han kun giort Vanskeligheder for at
faae Dem udpresset. Det er heller ikke mere end billigt,
at De under ham denne Profit; den gode Mand maae dog
i det mindste have Paptiirs Glæde.

Bergenberg.

Han vil selv være tilstæde, naar jeg forører Frue
Jokel Ringen.

Lust.

Bravo! Saa kan hun tilsidst selv komme til at be-
tale den. — Jo, man forsøge kun at bedrage saadan en

Hielp.

Hjelpinød, de passer nok at sætte sig selv i Sikkerhed. — Men hvorledes gav den naadige Frue Dem hendes Meening at forstaae? Det stede nok paa en temmelig fin Maade?

Bergenborg.

Hun talte om den Stads, som min Kiereste nok sik; og saa, sagde hun, (esteraber Frue Jokels affekteerte Tone.) faaer jeg at have en Ring, enten min Mand vil, eller ei; i det samme smidkede hun til mig, saa jeg strax mørkede, at det var mig meent, der skulde give hende den.

Lust.

Mu, Ringen faaer hun! men vi paa vor Side faae da ogsaa noget. Vi maae imidlertid giore os reisefærdige; Herre, paa det at vi paa Dieblikket kan tage asted med Medgivten.

Bergenborg.

Sandt at sige, saa er jeg keed af at flække videre om Ring. Naar man ved Givtermaal er bleven Eier af Hundrede Tusende Rigsdaler, saa er det dog vel Umagen værd at man søger at komme i Rolighed.

Lust.

Det er sandt nok. Hundrede Tusende Rigsdaler paa et Bræt — ja jeg er selv af den Meening, at man da faaer sig til Rolighed. — Men Herre, De faae dem vist ikke strax. — Vi lægge jo selv an paa halvtrediesindstyve Tusende Rigsdaler, men jeg vedder, at vi lade os gierne noie med Halvparten, og Resten komme vi til at bie efter til Forældrene ere døde; og betenk, hvor usikkert det er, at vente paa Doden. Det kunde hende sig, at den naadige Frue Sviger-Mama blev Enke, og jeg torde giore min Eed paa, at hun da efter hendes Samvittighed troer sig pligtig: at forære Dem en adelig Sviger-Papa, for nogens-

nogenledes at rense Familien fra Mesalliance; og saa tager Fanden ved det meeste deraf.

Bergenborg.

Ah! hvem vil vel tenke saa langt frem!

Lust.

(visende paa sig.)

En fornustig, klog Mand! Kom an! vi vil ikke engang sætte dette tilfælde. Vore Sager staae desvaalet dog paa meget slette Hold; saasnart Brylluppet er forbi, maae De betale Deres Gield; thi vore Creditorer vente med Smerte efter dette Givtermaal, eller rettere sagt, paa de tilkommende aarlige Indkomster; paa disse kan De vente til Evigtid. Altsaa, hvor meget beholder De tilovers af Deres Medgivt? — En Trediedeel. — Hvad kan De begynde ned den? Og dertil kommer da Deres Sviger-Papas forsædelige Stoen.

Bergenborg.

Jeg skal vide at stille mine Creditorer saaledes tilfreds, at De for det første endnu ikke skal tænke paa Betalningen, — og saa om et halvt Aar maae de gierne bryde los.

Lust.

De beholder altsaa Medgivten heel og holden? Desstobedre! — Altsaa et Tusende Rigsdalers Indkomster, og dertil en Kone? — Kan De vel leve deraf? Nu, da De er ugitt, har jeg som Deres Skatmester ofte mangt et Aar havt tre Tusende Rigsdaler i usicke Indkomster, som jeg rigtig igien har anført Dem til Udgivt, og det saaledes, at De meget seldeni — oh! næsten aldrig, har beholdt noget per Casse; med et Tusende Rigsdaler er der altsaa aldrig at tænke paa et stikkeltigt Udkomme.

Ber-

Bergenborg.

Du har Net, Luft! — — Vi vil blive ved som vi
har begyndt.

Luft.

Ga, det er det fornuftigste. — Endnu een Ting. —
Vi maae spende alle Kraester an, for at blive udbetalte,
saa snart som muligt, paa det at vi jo soer jo hellere kan
komme til at pakke os; thi den gamle Jokel har vist soegt
at faae Kundskab om Deres Familie- Omstændigheder.
Det vilde være et Tordenstag for vore Anslag, hvis der
indløb Breve, og han kom under Veir med —

Bergenborg.

Han kan ingen Esterretning faae saasnart, thi jeg
har givet ham en temmelig forvirret Adresse. I midlertid
ere dine Aanmerkninger sande, og jeg vil i alting folge
dine Maad. Nu gaaer jeg hen og henter Trækholt, og
saa gaaer jeg hen til min Sviger-Mama: kom derhen om
en Time. (gaaer.)

Scene 2.

Luft, alene.

Min Herre har Net. Her gior vi et Mesterstykke.
Men hvis man ret examinerede vor Forsatning, hvor
summelt vilde det da ikke see ud her i vore Børsser,
med al vor laante Pragt. — Uagtet saa mange strenge
Undersøgelser, dog at blive anset for en reisende Cava-
lier, og oven i Kisbet givte sig. — Det er loierligt. — Men
hvoraaf kommer det ogsaa? Det kommer deraf, at vi ere
dristige, og tye just til det Slags Folk, hvis Sag det er
at undersøge Tingene, gior brav Wind for dem; saaledes
dysser vi dem i Sovn; og paa Sikken maae disse Herrer
see

se i gien nem Fingrene med os, fordi vi ere blevne for nære
klaendt med hinanden.

Scene 3.

Lust og Claus.

Lust.

(vil gaae, i det samme kommer Claus ind.)

Hvad er paa Færde?

Claus.

Min Herre vilde gierne tale med hans Herre.

Lust.

Min Herre er ikke i hemme. Er det noget magts-
vaaliggende saa kan han sige mig det. Siig haim altsaa,
at han kan faae mig i Tale.

Claus.

Jeg veed ikke, om han vil betroe jer sine Hemmeligh-
heder.

(gaaer.)

Lust.

(Som seer, at der staer en Stol, bærer den gesvindt ind i
næste Kammer.)

Gesvindt bort med den, paa det jeg ikke har nødig at
byde ham sætte sig.

Scene 4.

Kallebod og Claus.

Claus.

(seer efter Lust.)

Han er her ikke; men han kommer nok strax. Herren
maae have lidt Taalmodighed.

Kallebod.

Godt.

Claus.

Claus.

Men mig synes, at det virkelig var bedre, at De lod dette Givtermaal gaae overstyr; en Kone, som først har en Cavalier i Hovedet — den kan ingen Diævel komme afsted med.

Kallebod.

Men jeg troer endnu ikke ret, at han givter sig med hende; og naar jeg først har udfriddt hans Hensigt, saa skal jeg nok vise ham Veien.

Claus.

Jeg troer dog alligevel, at det er hans Alvor. Frokken er ikke saa hæflig — og Penge — Penge gjor altting godt. Den gamle Jokel maae jo have hele Kieldere fulde af Penge. Tank kun paa det, Herre, hvad Deres salig Papa saa tit sagde.

Scene 5.

De Forrige. Lust.

Kallebod.

Underdanige Tiener, min Ven!

Lust.

(med et opblæst Væsen.)

Hvad er til Deres Tieneste?

Kallebod.

Jeg vilde gierne talte med hans Herre; men han er jo ikke hjemme? —

Lust.

Nei. Kan jeg maaske være Dem til Tienest?

Kallebod.

Oh ja! og jeg skal ogsaa vise mig ret erkendtlig.

Lust.

Lust.

Det giores ikke nodig; jeg tiener aldrig Folk for Pen-
ge, enten skeer det for Eren, eller for Venstabs Skyld.

Kallebod.

Om Forladelse. Jeg vilde kun spørge mig for, om
det er Herr von Bergenbergs ramme Alvor, at givte sig,
med Permission at sige, med Frøken Jokel?

Lust.

Der er noget om. — Men De er ganske vist ikke
vel fornsiet dermed? Jeg hører, at hun har været forlo-
vet med Dem?

Kallebod.

Sa, min salig Papa har testamenteret mig hende.

Lust.

Jeg beklager Dem af mit ganske Hjerte.

Kallebod.

Sig mig dog: Skulde det ikke være mueligt at over-
tale Herr von Bergenbergs til at slaae hende af sine Tanker.

Lust.

Det vil holde haardt; thi han er saa forlbt i hende,
at han ikke engang bryder sig om sin Familie.

Kallebod.

Hvordan det?

Lust.

De vil ikke tilstede, at han maae givte sig i Borger-
standen, og han kan tage meget derved.

Kallebod.

Er det fordi han er saa fornem?

Lust.

Sa.

Kallebod.

Det er dog meget. (Sagte.) Det maae jeg fortælle
min Sviger-Mama.

Den Velbaarne Frue.

II

Lust.

Lust.

Som jeg seer, saa ligger det Dem meget sterkt paa
Hjertet.

Kallebod.

Ta, det gør mig ogsaa ondt for Deres Herre, at
han gør sig selv ulykkelig.

Lust.

Ta, hvem kan gøre derfor! men han har desuden
nok at leve af; han beholder dog næsten endnu en Million
i Formue.

Kallebod.

Det gaaer an. — (sogte.) Jeg kan ikke sætte mit
Guds derimod. (til Lust.) Hvad! om De talte med
ham, og sagde ham, at der var ikke meget ved Krokenen at
giøre? — Saa kunne De redde ham fra hans Ulykke. —

Lust.

Oh! alt det har jeg alt forsøgt, men det hælper intet;
han render af alle Kæster lige ind i Ulykken.

Kallebod.

Men det er dog slemt.

Lust.

Han agter ikke mere hvad jeg figer.

Kallebod.

Hvorledes skal vi da bære os ad?

Lust.

De staar sig jo vel hos den gamle Jokel?

Kallebod.

Nu ikke mere; han har for nyelig sagt mig, at jeg
skulde ikke mere giøre min Regning derpaa.

Lust.

Den Gamle? Oh! De spørger —

Kallebod.

Nei! nei! det er den reene Sandhed.

Lust.

Lust.

Naar har han sagt Dem det?

Kallebod.

I Dag Morges. Og siden vilde jeg soge om Hjelpe hos den naadige Frue, men hun vilde slet intet vide deraf.

Lust.

Det er bedrøveligt. (sagte.) Men godt for os.

Kallebod.

Mit eeneste Haab beroer nu paa min Formynder, og hvis han ikke kan udrette noget — —

Lust.

Jeg vil give Dem et godt Raad. De maae lade Sagen staae lidt hen; maafee min Herre kan blive andres ledes til Sinds. I den første Heede lader han sig ikke sige.

Kallebod.

Sa, men endnu i Dag skal Forlovelsen være?

Lust.

Oh troe ikke det, det gaaer ikke saa geswindt til.

Kallebod.

Det er ganske vist. Den gamle Herr Jokel har sagt, at han vilde have Ende paa den Sag.

Lust.

Det er dog forstækeligt! (sagte.) Godt! saa kan vi snart reise. (Hoit.) Sa! hvis saa er, saa troer jeg neppe, vi udrette noget.

Kallebod.

Ophold kan jeg sagtens giore i Brylluppet. —

Lust.

(forstilt glad.)

Hvorledes da?

Kallebod.

Jeg lagger Sag an imod Herr Jokel, fordi jeg er kommen til Byen for hans Frøken-Datters Skyld, og har

sat mig i Omkostninger, og de Omkostninger vil jeg have igien.

Luft.

Hvor høit beløber det sig.

Kallebod.

Temten Rigsdaler og To Mark.

Luft.

Og naar De faaer dem, er De saa fornset?

Kallebod.

Jeg faaer vel, thi han har endnu ikke givet mig Losse paa Frøkenen. Min salig Papa har kun sat i Testamenteret, at jeg skulde givte mig med hende, dersom han vilde give mig hende. Og nu siger min Formynder ogsaa: at jeg ikke kan lægge Proces an imod ham.

Luft.

De er meget at beklage. Paa den Maade kan man ogsaa giøre Dem Deres Bekostninger stridig; thi hvem har bedet Dem at komme? De er jo kommen af sig selv?

Kallebod.

Ih! men det var jo ret uchristeligt.

Claus.

Ei! frygt ikke for det, Herre! Bekostningerne kan ingen dispentere Dem af — jeg veed ogsaa hvad Skif og Brug er.

Luft.

(seer paa ham med Foragt.)

Naar man har hans Raad nødig, saa skal han blive spurgt. (til Kallebod.) Dog, jeg skal selv tage mig af den Sag, men De maae begynde derpaa i Tidé.

Kallebod.

Hvordan det?

Luft.

Min Herre, som De har hørt, staær ikke fra sit Forætt;

set; de Gamle ere alt eenige; og altsaa staer Sagen ikke mere til at endre. Der har ingen hart Bud efter Dem: dersor er heller ingen forbunden til at betale Dem noget. Med det Gode udretter man meget. Skriv altsaa et Brev til min Herre; anhold hos ham om Pengene, og astaae ham med det samme Frskenen, saa skal jeg nok siden overtale ham til at betale dem.

Kallebod.

Det var brav; men naar kan jeg faae fat paa ham?

Lust.

Gaae De nu lige hjem, skriv Brevet, og send det hid; jeg bliver endnu hiemine en Timestid, saa vil jeg tage det med, naar jeg gaaer hen, hvor min Herre spiser.

Kallebod.

Det vil jeg giøre. Men dersom det endnu er mueligt, at snakke ham det Givtermaal af Hovedet, saa gior det af Kierlighed til mig.

Lust.

Jeg vilde ønske, at jeg var i Stand dertil! og meest for hans egen Skyld; men jeg veed forud, at naar han sætter sig noget for, saa er han ikke at overtale.

Kallebod.

Og jeg skulde just være den Ulykkelige, som han skulde trefse paa! — Maa jeg gaaer. — Dersom jeg endnu i Dag faae Pengene, saa reiser jeg i Morgen. Besog mig engang, imedens De ere her; jeg boer kun sex Mile fra Byen; Stedet hedder Bommelsborg. Kirkedommerens store Gaard hører mig til; kom kun, det vil ret fornoie mig.

Lust.

Hvis jeg faae Tid, saa skal jeg nok komme.

Kallebod.

Sez recommenderer mig. —

Lust.

Deres Tiener.

(vil gaae med ham.)

Kallebod.

(holder ham tilbage.)

Oh! bliv dog; det var alt for meget.

(Kallebod og Claus gaaer.)

Lust. (alene.)

So, Du har truffen paa den rette. Maa! vore Saer
ger staae paa gode Fodder. Selv den Gamle er paa vor
Side. — Nu maae det bryde los. Den sidste Storm er
— at faae Medgivten forud. — Dersom det lykkes, saa
vil jeg ogsaa snart slaae mig til Nolighed: thi det vilde
maafee ellers med Tiden dog see galt ud for mig.
(gaaer.)

Scene 6.

Skuepladsen forandres, og forestiller det første
Værelse i Herr Jokels Huus.

Frue Jokel og Frue Klinge.

Frue Jokel.

Altting maae kibbes paa Dit Navn. Er først Bryls
lupet forbi, oh! saa kan han siden ikke negte mig det.

Frue Klinge.

Siiig mig alt hvad Du vil have? —

Frue Jokel.

Jeg kan ikke nævne noget i Særdeleshed; med eet
Ord, jeg maae fra Top til Taae være anderledes klædt; det
maae Du selv altsammen besørge og navngive.

Frue

Frue Klinge.

Godt! Men min beste Frue Søster, isald jeg skal være med, saa maae Du ogsaa lade mig giøre et Par Galla-Kiosler.

Frue Jokel.

Vist skal Du være med, ellers havde jeg jo ingen Standsperson til at holde mig med Selskab, og hvad Kleederne angaaer, saa sorg ikke for dem; Brudgommen maae giøre Dig en Present, det skal jeg nok mage.

Frue Klinge.

Bel var det hans Skyldighed — —

Frue Jokel.

Han gior maakee alt Indkisbet, han veed, hvad der er brugeligt. — Naa! naa! lad det være min Sag. — Men angaaende Dandsen — saa bestil Du Dandsemestren. I Dine Værelser vil vi dandse tre Timer om Formiddagen, og tre Timer om Eftermiddagen, og fornemmelig Julie. Det er meest for Fiskebeens-Skiorterne, at man veed at skifte sig i dem; jeg vil snart lære at finde mig deri igien, men Frøkenen —

Frue Klinge.

Det vil altsammen give sig. — Da jeg kom til Regimentet, lærte jeg i en Tid af otte Dage, at dandse saa godt, som den første Dame. Naar man har point honneur, saa lærer man altting.

Scene 7.

De Forrige. Kallebod.

Kallebod. (Hæsblefsende.)

Ah! naadige Frue Sviger-Mama, jeg har noget magpaaliggende at sige Dem. —

Frue Jokel. (vred.)

De maae ikke mere kalde mig Driger: Mama, det har De jo hørt?

Kallebod. (bange.)

Som De besaler.

Frue Jokel. (som sør.)

De! — De! — jeg hedder Deres Maade. —

Kallebod.

Ja — Deres Maade — med Deres Permission.

Frue Jokel.

Naa! hvad vil De endnu have? De har jo alt hørt, at De ikke faaer min Kroken-Datter,

Kallebod.

Maasee faaer jeg hende dog. — Med Deres Permission.

Frue Jokel.

Aldrig.

Kall. bod.

Hør kun! — Deres Maade! jeg var myelig hos Herr von Bergenbergs, og da sagde hans Tiener mig, at der var indløbet Breve fra Herr von Bergenbergs Familie, og at han ikke maatte give sig ned den naadige Kroken, fordi han er for fornem for hende —

Frue Jokel.

Hvad? For fornem?

Kall. bod.

Ja! og at han vilde tage for meget af hans Fortume; Tieneren er ganske angst — og — altsaa troer jeg, at jeg maasee endnu tor giøre mig Haab.

Frue Jokel.

Aldrig! (til Frue Klinge.) Nu maae man arbeide sterkt paa, at faae det i Rigtighed, forend han igien betænker sig. Jeg har stedse været bange for, at Familien skulde

Skulde giøre Omstændigheder. Det er een af de allersor-
nemste.

Frue Klinge.

Naar ere Brevene komme?

Kallebod.

Nu nyelig.

Frue Jokel.

Men hvor er Herr von Bergenberg?

Kallebod.

Tieneren veed det ikke.

Frue Klinge.

Og han har brækket Brevet?

Kallebod. (forleuen.)

Jeg troer — Ja — med Deres Permission.

Frue Jokel.

Det er meget dristigt. (til Frue Klinge.) Nu maae
vi ikke lade min Mand have Noe. (vilgaae.)

Kallebod.

Naadige Frue, maae jeg da haabe, med Deres Per-
mission.

Frue Jokel.

Ja, ja! De kan haabe. — Maar der ingen Cava-
lier er mere til i Verden.

Kallebod.

Det vil vare længe. (sagte.) Den Gang hialp min
Logn mig intet. —

Scene 8.

De Forrige. Herr Jokel.

Frue Jokel.

Kommer Din Broder ikke snart, min Skae? Jeg
synes vi skulde see at saae det i Rigtighed.

Herr Jokel.

Seg kan jo ikke bære ham hid, naar han ikke vil
komme. (til Kallebod.) De har dog sagt ham det?

Kallebod.

Ta — med Deres Permission.

Frue Jokel.

Oh! jeg vil selv sende et Bud efter ham.

(vil gaae, men giver Frue Klinge Tegn at
hun skal blive.)

Herr Jokel. (til Kallebod.)

Seer De vel, man troer Dem ikke engang; De staer
Set anstreven, med Deres Permission.

Scene 9.

De Forrige. Julie.

Julie.

(kommer glad ind.)

Gode Mama, Fiskebeens-Skiorterne — —

Frue Jokel.

St! St! — —

Julie.

(bliver forvirret, da hun seer Jokel.)

Som høre Frue Klinge til, ere komme.

Frue Klinge.

(ligeledes forvirret.)

Det er godt. (til Jokel.) Det er mine Fiskebeens-
Skiorter, som — som jeg har ladet giore i Stand.

Herr Jokel.

Hvad behøver jeg at vide det? Jeg har jo ikke spurge
hende derom. (Seer paa Frue Jokel og Julie, som ere saa for-
virrede at de ikke veed, enten de skal gaae eller blive.) Ha! ha!
den, som ingen god Samvittighed har, den røber sig strax.

Det

Det er ganske vist Fiskebeens: Skorter for Brøken-
Bruden?

Frue Jokel.

Ih! bevare os! det maae Brudgommen besørge.
(hun og Julie gaae.)

Herr Jokel.

(raaber efter dem.)

Saa meget vil jeg sige jer: dands ikke førend I har
Musik.

Kallebod.

Ta, det er reene Ord — med Deres Permission.

Scene IO.

De Forrige.

Frue Klinge.

Deres Bekræftelse fattedes ogsaa.

Herr Jokel.

Min kiere Kallebod! De kommer altid ilde an.

Kallebod.

Det har intet paa sig, med Deres Permission.

Herr Jokel.

Vær dog ikke saa eensoldig, at sige ved ethvert Ord,
med Deres Permission. Begynd at blive munter, De kan
uumuelig behage, naar De er saa dum. — Jeg vil give
Dem et godt Raad: Givt Dem med Frue Klinge, hun vil
nok giøre Dem munter.

Frue Klinge.

Ha! ha! ha! hvilken et smukt Indsald!

Kallebod.

Jeg vilde nok ikke være hende tilpas.

Frue

Frue Klinge. (spodse.)

Nei! vi to ere ikke staatte for hinanden, med Deres Permission.

Herr Zokel.

Naa! hvorsor ikke? Han har et Gods, som der ingen Gield hæster ved, det er syrgetive Tusende Rigsdaler værd. — Han er et ung Menneske, hvorsor skulde han ikke staae Dem an? Hordi han ingen Levemaade har? — De maae tage ham lidet i Skole, saa bliver De begge hilspne.

Frue Klinge. (stolt.)

Jeg er en Officers Enke.

Herr Zokel.

Jo! det har noget at betyde! — Er De maakee ogsaa for fornem? Ha! ha! det er alt for galt. Hor, jeg maae dog sige Dem lidt Sandheden. (fortrolig.) Da De ikkun var Kammer-Zomfrue, vilde De have været glad ved, isald han havde villet havt Dem. De æ-tede Deres Mand som Corporal, han var en brav Soldat, dersor blev han ogsaa Lieutenant; ved hans Død gjorde han Dem til Officers-Enke, og i Deres egne Tanker til en Standsperson. Han var en brav Mand, men dog ikke af Adel; De kan altsaa paa ingen Maade giøre Fordring paa at agere Dame, og dersom De ingen Pension havde, saa maatte De jo igien grieve til Deres første Profession. Burde De altsaa ikke være fornsiet, naar De kunde giøre et saadant Partie? Det er fornustigere at være onständig givt, end orfeslös at være paa andres Maade, og af en indbildsk ugrundet, og latterlig Hormod, tringe sig som Enke til Eansomhed. — Dersom han viser at det er hans Alvor, saa betenk sig ikke et Dieblik, eller De er — —

Frue

Frue Klinge.

Jeg kan ikke elste ham; det er hele Marsagen.

Herr Jokel.

Ia det kan jeg ikke for. (gaaer.)

(Frue Klinge vil ogsaa gaae, men Kallebod holder hende tilbage.)

Kallebod.

Med Permission at sige, naadige Frue, saa har jeg rigtig nok Lyst. — Dersom De vil give sig med mig, saa behager De mig lige saa meget, som Frøkenen.

Frue Klinge.

De beviser mig en stor Ære, men jeg kan ikke satte nogen Slutning. — Maaske med Tiden — naar De faaer mere Levemaade — men forlad Dem ikke derpaa — tag enhver anden end mig — thi jeg lover Dem intet vist. (gaaer.)

Kallebod.

Det troer jeg er et Slags Haab?

Ende paaz den tredie Act.

Fierde

Fierde Act.

Scene I.

Julie og Trækholt.

Min Mama kommer paa Dieblifiket, hun har endnu noget at tale med min Papa.

Trækholt.

Oh! jeg er ikke fortrydelig over, at man lader mig alene i saa godt Selskab. — Nu! min smukke Frøken, De bliver altsaa i Dag erklæret for Herr von Bergenbergs Brud?

Julie.

Saa sigeres der. Dersom der kun ingen stiere Hindringer komme derimellem!

Trækholt.

Det haaber jeg ikke. Jeg vil indestaae for Brudgommen. Det har sagtens kostet mig Umage nok. (venlig.) Og jeg troer derved at have fortient nogen Rettighed til Deres Vensteb, min sødeste Frøken.

(Kysser hendes Haand.)

Julie.

Tilforladelig, og jeg vil stedse være Dem forbunden dersor.

Trækholt.

Herr von Bergenberg kan saa sandelig ret slattere sig lykkelig. — Aa! hvis jeg ikke alt var givt! — Neppe! neppe! havde jeg ladet Dem i Fred. — Min sødeste Engel! (fortrolig.) Naar De undertiden trænger til Penge, og

og ikke vil lade Deres Gemahl det vide, saa aabenbar De sig kun for mig, saa skal De paa Dieblifiket strax faae saa saa mange, som De vil have. Stads; — med eet Ord: alt hvad De forlanger — og det altid uden Renter. — Ja! ja! vi skal nok blive bekjendt sammen.

Julie.

Oh! kiereste Herr Trækholt, nu skionner jeg først, at De meener det ret godt med mig. De skal altid være min beste Ven.

Trækholt.

Det var Net, det var Net, min smukke Frøken.

Julie.

Min Mama har tit havt saadan en Ven nødig. — Men jeg haaber, at Herr von Bergenbergs ikke lader mig lide Pengemangel. — Men det er dog altid godt at have en god Ven i Baghaanden.

Scene 2.

De Forrige. Frue Jokel.

Frue Jokel.

Himlen velsigne Dem, kiereste Trækholt! bringer De noget nyt?

Trækholt.

Nei, jeg vilde alene besøge min naadige Frue. — Jeg hører lutter gode Tidender.

Frue Jokel.

Oh! jeg veed ikke selv, hvor jeg er — min Svojer er hos min Mand — og det er alt nok.

Julie.

Beste Mama! han bringer dog vel ikke Papa paa andre Tanker?

Frue

Frue Jokel.

Hvis jeg ikke var, saa giorde han det vist. Men
sorg ikke, Din Lykke er mit eeneeste Diemeed.

Trekholt.

Jeg bidrager ogsaa mit dertil, naadige Frue.

Frue Jokel.

Det var ret; hvor er Herr von Bergenborg? Har
De ikke seet ham i Dag?

Trekholt. (sorlegen.)

Jo — hvorsor?

Frue Jokel.

Kallebod har bragt mig den Esterretning, at han
skal have saact Breve fra sin Familie, som sætter sig imed
hans Giviermaal — jeg vil dog haabe, at han ikke bry-
der sig om det.

Trekholt. (sagte.)

Det var noget for mig.

Frue Jokel.

Nu, veed De noget? — Hvorsor siger De mig det
ikke?

Trekholt.

Jeg vilde ikke forurolige Dem.

Julie.

Himmel!

Trekholt.

De veed, at jeg strar i Begyndelsen har taget mig
stærk af Sagen, og jeg gør det endnu, uden at Deres
Maade veed noget deraf. Det er altsammen sandt, hvad
Kallebod har fortalt, og Herr von Bergenborg havde maa-
ske givet Familien Gehør, men jeg var just hos ham, da
Brevene gjorde stærkest Indtryk paa ham. — Naadige
Frue! De kiender mit Vensteb for Deres Huis — jeg
vil

vil ikke rose mig selv. — Men Udgangen skal vise, at jeg gør mig en sand Hornsielse af, at fremme Deres Lykke.

Frue Jokel.

Oh! beste Trækholt! (tager ham til en Side.) saa snart jeg faaer Penge, saa skal De blive fornøjet.

Julie.

(tager ham med Hvirighed ved Haanden.)

Over mig har De aldeles at befale. Kan jeg være Dem til Dienste i noget saa — —

Trækholt.

(Kysser hendes Haand.)

Jeg skal nok vide at kræve min Gield.

Julie.

Men det fortryder mig dog lit at Bergenborg er saa vegelsindet.

Frue Jokel.

Oh! beklag Dig over ham, Du veedst ikke, hvad han oposfrer for Din Skyld. Ja! man kan ikke heller fertække Familien deri — en Mesalliance er ingen ringe Ting. — Dog, saasnart jeg lægger mig derimellem, saa falder Vankelighederne bort.

Scene 3.

De Forrige. Herr von Bergenborg.

Frue Jokel.

Omsider kommer De dog! alting bier paa Dem med stor Længsel.

Bergenborg.

Jeg beder at have mig undskylt; en fortredelig Sag — — —

Den Velbaarne Frue.

X

Frue

Frue Jokel.

Vi veed alting.

Bergenborg.

(Seer bestyrtset paa Trækholt.)

Frue Jokel.

Han har allerede undskyldt Dem. (Sagte til Julie.)
Seer Du, hvor han elsker Dig! Han vil ikke engang at
man skal saae de Forhindringer at vide, som der legges
ham i Veien.

Bergenborg.

(Sagte til Trækholt.)

Er det saaledes De holder Ord?

Trækholt.

Dersom De kun vidste det, saa vilde De ikke giøre
mig saa mange Gebreidelser. Her tales ikke om Ningen.
De har Fiender; man misunder Dem deres Lykke; jeg
har taget Dem i Forsovar, og giort alting godt igien.

Bergenborg.

Beste Ven!

Frue Jokel.

Vær De kun rolig, jeg bryder mig ikke derom. Store
Familier giøre det ikke anderledes.

Bergenborg.

(Ganske forundret for sig selv.)

Himmel! hvem kan have forraadt mig. (Skælvende.)
Jeg lover mig al Tilgivelse af min naadige Frue. — Men
veed Deres Gemahl det alt?

Frue Jokel.

Jeg har selv sagt ham det. Det er i hans Hine,
en Fortieneste mere hos Dem.

Bergenborg.

(Forundret for sig selv.)

Jeg begriber intet af alt dette.

Julie.

Julie.

Sørg ikke! jeg skal ingen Bebreidelse giøre Dem.

Bergenborg. (som før.)

Som jeg mærker, saa er her en Misforstaelse. Maatte
te det kun falde ud til min Hordeel!

Frue Jokel. (stolt.)

Det tiener mig til Horsvar i mit Forset.

Bergenborg. (sagte.)

Det give Himmelten! Jeg beder altsaa, at min naa-
dige Frue desaarsag ikke børsover mig Deres Beskyttelse.

Frue Jokel.

(klapper ham fierlig paa Kinden.)

Vær dog ingen Barn.

Lotte.

(kommer ilende ind.)

Frokenen maatte strax komme op til Frue Klinge.

Julie.

(til Bergenborg.)

Med Deres Tilladelse! jeg kommer strax igien.

Bergenborg.

Det vil glæde mig meget.

(Julie og Lotte gaae.)

Trækholt.

Maae jeg give Frokenen Geseide?

Frue Jokel.

Nei! min fierre Trækholt! lad hende for denne Gang
være alene med Frue Klinge. — De har noget at forrette.

Trækholt.

Som Deres Maade besaler.

Bergenborg.

(tager i Lommen efter Ringen.)

Tillader Deres Maade! at — — —

Frue Jokel.

Geg hører, min Mand kommer med hans Broder.
Gaae imidlertid begge ind i mit Værelse, jeg maae være
eene med dem.

Bergenborg.

Deres Naade kommer dog ester?

Frue Jokel.

Sa! saasnart det er mig mueligt.

Bergenborg.

(til Trækholt, i det de gaae bort.)

Nu maae De forklare mig den hele Sag.

Trækholt.

Hiertelig gierne. I Dag har De mig at takke for
alting; det var paa den høie Tid for Dem, at jeg kom hid.
(begge gaae.)

Scene 4.

Frue Jokel. Herr Jokel og Krone.

Krone.

(i den han kommer ind.)

Du kan for mig giøre hvad Du vil, Broder! Nu
har jeg sagt Dig min Meening.

Frue Jokel.

Og jeg ogsaa min; (til Jokel.) jeg troer, at Du vel
agter mere paa hvad jeg figer; thi en Moder maae natur-
lig have mere Omsorg for sit Barns Vel, end en Halv-
broder. (til Krone.) Jeg begriber slet ikke, hvorledes De
kan blande sig i vore Sager, og hvorledes De kan komme
saadan Uorden og Fortred afsted i et Huis, som for Resten
ikke kommer Dem videre ved.

Herr

Herr Jokel.

Nu! nu! Marche! vær fornustig. Jeg har bedet min Broder, at sige mig sin Meening om dette Givter-maal, og det har han giort. Hvad kommer det Dig ved? Jeg har dog Lov til at spørge mig til Raads?

Frue Jokel.

Er jeg ikke Raad nok?

Herr Jokel.

Jo, dersom Du ikke havde Din adelige Naptus; men just dersor er jeg nødt til, at tage min Tilflugt til andre; Du hverken seer eller hører i denne Din Forplum-ring. Og overalt, er det da noget uhørligt, at en fornustig Mand, naar det angaaer hans Borns Lykke, ikke troer sin Kone alene, men tager fornustige Folk i Raad med sig?

Frue Jokel.

Altsaa er jeg usornustig? — Jeg har, Gud skee Lov! mere Indsigt end den hoiviuise Herr Svoger. Anlegget gaar vel igien ud paa den fine Herr Kallebod? — —

Krone.

Dersom De i Deres Hidsighed kun ikke fornærmede Folk saa meget! Jeg har ikke ladet mig forlyde med et Ord om Kallebod.

Herr Jokel.

Du har ikke nødig at retsærdiggjøre Dig, Broder! hvad jeg gør, det maae vere Det. (til Konen.) Jeg staar just nu og tænker paa, om jeg ikke skal give Kallebod min Datter. Han er dum — men jeg vil tage ham et Par Aar i Huset til mig, og saa kan Du jo sege at bibringe ham en adelig Levemaade — saa vil han nok blive fornustig.

Frue Jokel.

Dette rosende Indsald bliver dog vel kun ved Tanken
alene, vil jeg haabe?

Herr Jokel.

Net nu haaber jeg det ikke.

Scene 5.

De Forrige. Lust.

(Som kommer tvivlaadig ind, og bliver staacende nogen Tid,
som en, der tanker efter; om sider griber han i Lom-
men, tager et Brev og triner noget frem.)

Lust.

(til Frue Jokel.)

Min Herre lader formelde sin Respekt til Fruen, og
sender Deres Maade dette Brev, som for lit siden er bles-
ven ham tilskifket fra Herr Kallebod.

Frue Jokel.

(laeser sagte.)

Herr Jokel.

(spodst til Krone.)

Broder! Det er dog vel ingen Udsordring?

Krone.

Det er jeg ikke bange for.

Herr Jokel.

(estter lidet.)

Nu! naadige Frue Gemahlinde, tør man ogsaa
vide det?

Frue Jokel.

Sa, hiertelig gierne, paa det Du paa eengang kan
faae Dinene op over Din Svigersøn. (giver ham Brevet.
— Til Lust.) Gaae kun, jeg taler nok selv med jeres
Herre derom.

Lust.

Lust. (sagte.)

Dersom jeg nu kun vidste, hvor han var, paa det jeg
paa Dieblikket kunde underrette ham herom.
(gaaer.)

Scene 6.

De Forrige.

Herr Jokel. (læser.)

" Høistagtbare naadige Herre! Jeg er reist til Byen
" for at give mig med Frøken Julie. — Og De er her
" ogsaa, og vil ogsaa give sig med hende, og kanske De
" ogsaa faaer hende. Men nu vil min Høistagtbare naa-
" dige Herre! tage det op i det gode, og ikke i det onde,
" at jeg har en lidet Hordring paa Dem. Denne er,
" nemlig: at jeg paa min Hidreise, og i den Tid jeg har
" opholdt mig her, har fortørret, og udgivet for Frøkenens
" Skyld sumten Rigsdaler to Mark, og som jeg ellers ikke
" havde givet ud, altsaa har jeg sat mig i Bekostninger for
" Deres Kiereste; De vil altsaa først udbetale de sumten
" Rigsdaler to Mark, førend De gaaer videre med Deres
" Givtermaal. Og lader jeg Dem hermed vide, at jeg
" siden ikke bekymrer mig om Frøkenen, men overlader
" Dem hende frit og ubehindret."

Hans Peer Kallebod.

Herr Jokel.

Mu, det er sandelig temmelig dumt.

Frue Jokel.

(spodst til Krone.)

De indlegger sig stor Ere med Deres Recommen-
dation.

Krone.

Min kiere Svigerinde, jeg beder, at De ikke vil forærme mig paa saa solelig en Maade; jeg har ikke talt et Ord for ham, og vilde heller have raadet fra end til, thi de vare begge blevne ulykkelige. Jeg har aldeles ingen Deel i dette Givtermaal. Den gamle Kallebod har onsket dette Partie, og som Formynder er det min Pligt at hielpe til hans Sons Lykke, saasremt det er muligt. — —

Herr Jokel.

At astaae min Datter for semten Rigsdaler og to Mark, det er alt for galt.

Krone.

Men jeg skal ogsaa forebuge, at ingen anden skal blive ulykkelig derved; lad mig altsaa med Fred, min kiere Svigerinde. Jeg har sagt ham min Meening om Bersgenberg. — —

Frue Jokel.

Nu! maae man ikke saae den at vide? — De vil dog vel ikke giøre ham hans Familie stridig?

Krone.

Himlen bevare mig derfra! jeg har erknydiget mig derom, det er en fornemme Familie, og han er virkelig af samme — —

Frue Jokel. (glad.)

Nu! der hører Du det, min Engel.

Herr Jokel.

Man maae erknydige sig noiere — thi det er alt syv Aar siden han forlod sit Hjem — ikke sandt? syv Aar?

Krone.

Jo.

Frue Jokel.

Det er ogsaa efter hans eget Sigende. Fem Aar har

har han staet i Dienesten, og nu reiser han for at see sig om i Verden.

Herr Jokel.

Men hvad har han nodig at givte sig paa sine Reiser.

Frue Jokel.

Julies Skionhed, og De Artigheder, som jeg har bragt hende, har besnoret ham; han havde maakee ellers aldrig tænkt derpaa. Har Du ikke selv, min Engel! forslibet Dig i min Skionhed alene?

Herr Jokel.

Jo, jo! jeg veed det meget vel. Tænk kun ikke mere derpaa.

Frue Jokel.

Hvorfor maae jeg ikke tænke derpaa? Det er altid en Triumph for os, at besnøre Mandfolkene.

Herr Jokel.

Det er ogsaa alt hvad I due til. (til Krone.) Men om Indkomsterne veed Du alesaa intet?

Krone.

Desangaaende har jeg nyelig skreven, og venter hver Dag Svar.

Frue Jokel.

Indkomsterne ere henimod fem Tusende Rigsdaler.

Krone.

Ga, saa meget kan det omrent være, dersom der kun ikke er et andet Om ved.

Frue Jokel.

Ei! hvad andet Om skulde der vel være?

Herr Jokel.

Marthe! Du er jo forstrekkelig gesteig. Man kan jo ikke vide — —

Frue Jokel.

Saa meget kan man dog vide, at et slet og ret Mens
neske kan ikke have saadan en ædel Tænkemaade. Men jeg
beder Dig ret indstændig, min Engel! kald mig dog ikke
mere Marthe.

Herr Jokel.

Kierling, Du har Din hele Livstid ikke varet saa
naragtig med Dit Marthe, som siden den Tid at Bergen-
berg kom her.

Frue Jokel.

Det har heller aldrig været saa nødvendigt. Tænk
engang hvilke Visiter vi vil faae, naar Hormælingen først
bliver bekjent; hvor sygt vilde det ikke klinje, og hvor
latterligt vilde det ikke giøre mig, hvis Du vedblev at kalde
mig Marthe.

Herr Jokel.

Skal jeg maaskee lade Dig dobe endnu engang?

Frue Jokel.

Det gisres ikke nødig, husk alene paa, hvad jeg i Dag
har sagt Dig.

Herr Jokel.

Min Engel! min Beste? — —

Frue Jokel.

Ja, min Slut! saaledes!

Herr Jokel.

Det seer aldrig; for skulde ogsaa Julie i Evighed
aldrig blive givt.

Frue Jokel.

Egensindige Hoved!

Herr Jokel.

Du adelige Mar!

Krone.

Men godt Folk, tag jer det dog ikke saa høftig.

Herr

Herr Jokel.

Hvem er Skyld deri, uden hun? Jeg skulde paa min gamle Alder endnu blive saa barnagtig! Desom Du endnu taler eet Ord om det, saa skal den forgynte Bergen-berg ikke mere komme inden min Dørtærskel. Det er mig desuden ikke meget om at giøre, at have en Adelsmand til Svigersøn, og jeg skulde oven i Købet giøre mange Omstændigheder med Dig. — Nei der gif for meget med! At give mine Penge bort, og kalde Dig min Engel! Ha! ha! ha!

Frue Jokel.

(Faster sig i en Stol.)

O! Gud! hvilken Pine!

Herr Jokel.

(til Krone.)

Kom Broder, jeg gider ikke længere hørt paa alt dette.

Frue Jokel.

(Springer op og holder paa ham.)

De vil dog vel ikke gaae hen og fordørve alting?

Herr Jokel.

Jeg har jo sagt: at hvis Du ikke lader mig have Fred for Dine Marrestreger — saa er alting ude.

Frue Jokel.

Jeg vil jo gierne tie.

Herr Jokel.

Det vil ogsaa klæde Dig bedre. Altsaa Broder, op-
rigtig — paa det jeg kun kan komme i Rolighed — —

Krone.

Som jeg har sagt, naar der ingen anden Omstændig-
hed er i Vejen — —

Herr

Herr Jokel.

Jeg maae oprigtig bekjende, at jeg saa halv om halv har besluttet det; thi saa meget er vist, at jeg ikke giver hende til Kallebod. Det Brev, dette dumme Brev har fordaervet hans hele Sag hos mig. Og Bergenborg erklærede i Dag, at han vilde ægte Julie, uden en Skillings Medgivt. Det har sat ham i stor Credit hos mig.

Frue Jokel.

Om han endogsaa foreslaer det, saa maae man dog ikke give sit Minde dertil.

Krone.

Det er ogsaa mit Raad. Naar den første Kierlighed er uddunstet, saa har man ved den mindste foresalgende Omstændighed denne Debredelse at vente sig: Hun har intet bragt med sig. Min Broder, Du behøver jo ikke at giøre Dig for nær.

Frue Jokel.

Ih! det forbyde Himlen! Hundrede Tusende Rigsdaler er jo kun en tredie Deel af vore Midler.

Herr Jokel.

Oho! der er ikke at tænke paa — det er for meget — ikke sandt Broder?

Krone.

Det er ikke for meget, hverken paa Din, eller hans Side.

Herr Jokel.

Du meener altsaa: Ja?

Krone.

Jeg meener først Ja, naar man er i Sikkerhed for alle Omstændigheder.

Frue Jokel.

Har det eene været rigtig, saa er det andet vel ogsaa.

Herr

Herr Jokel.

Eftertænk min Broder: at han har villet øgte hende
uden een Skillings Medgivt, det er dog meget.

Krone.

Jeg har nu sagt mine Tanker, Du kan nu giøre hvad
Du vil.

Frue Jokel. (venlig.)

Nu, min Slut! giv Dit Samtykke dertil, Du skal
siden takke mig derfor. Giv mig dog den eeneste Glæde,
og tag en adelig Svigersøn. Saa vil jeg ogsaa forglemme,
at Du saa tit har kaldt mig Marthe.

Herr Jokel.

Og vil ogsaa i Fremtiden lade Dig kalde Marthe.

Frue Jokel.

Ih nu! naar Du ikke kan venne Dig af dermed —

Herr Jokel.

Du er dog en naragtig Kierling. Nu, det faaer saa
at være. Jeg kan sige Dig Broder: det begynder at glæde
mig, at min Julie skal være, naadige Frue; han skal da
faae hende, (til Konen.) og den Medgivt, som Du har
bestemt.

Frue Jokel.

(Kysser hans Haand.)

Min Engel! Du er min himmelske Mand!

Herr Jokel.

Naar I Kierlinger kun faae jeres Billie, saa er al-
ting saa skønt.

Frue Jokel.

Vi kunde altsaa endnu i Dag lade opsette Ægte-
skabs-Contracten?

Herr Jokel.

Tor mig gierne; naar det er forbzi, saa har jeg
Noe.

Frue

Herr Jokel.

Saa vil jeg da strax bringe Julie dette gladelige
Budskab. (gaaer.)

Scene 7.

Herr Jokel. Krone.

Herr Jokel.

Inden Brylluppet er forbi, bliver den Kierling vist
til en Mar.

Krone.

Det er ikke anderledes, min kiere Broder. De første
Begreb, som man i vor Ungdom indprenter os om os selv,
giver det sterkeste Indtryk paa vore Hjertter, og bliver deri
saa længe vi leve. Hendes Fader var Fændrik, men dog
ikke af Adel; desvagter lod hendes Moder hende dog al-
drig kalde andet end Froken. Nagtet hun ikke havde mere
end halvtrediesindstyve Rigsdaler aarlig at leve af, saa
hialp det dog ikke. Hendes Datter maatte ikke være Dom-
frue, men hun skulde være Froken. Hun blev altsaa op-
draget med lutter adelige Tanker. Du veedst, hvad Umag
det kostede, inden hun vilde give sig med Dig, da hun dog
var i de ussellste Omstændigheder, og Du besad en umaaedes-
lig Rigdom? Hun bliver ved intil denne Time at bilde sig
ind, hun er af Stand; hun har ogsaa bibragt Julie deslige
Tanker fra Barnsbeen af. Dersor er altting saa adeligt i
hendes Hoved.

Herr Jokel.

Ja! jeg veed det selv best! dersom hun ikke havde
den fordomte naragtige Grille, vilde hun være mig dobs-
best saa kier.

Krone.

Krone.

Hun har dog ellers et godt redeligt herte, Du kan dersor let holde hende denne Svaghed tilgode, og desuden besidder Du jo næsten en adelig Formue; det kan endogsaa tilgives, om Din Datter ægter en Adelsmand.

Herr Jokel.

Saa meget kan jeg sige Dig, at hvis jeg blev ung igien, saa givtede jeg mig aldrig mere, med saadan en halv Frøken.

Krone.

De ere de verste. Hordi at Faderen hændelsevis har faaet et Par Blessurer, strax sige Mødre, Dottre, og hele Familien: Vi have oposfret vort Blod for Staten.

Herr Jokel.

Det hører jeg tit min Marthe raabe paa. Endnu mere: Hendes Fader er bleven skudt i Hoden, og naar Veiret forandrer sig, strax føler hun det ogsaa i sin Hod; thi hun har, som hun selv siger, arvet dette Barometer efter hendes Papa.

Seene 8.

De Forrige. Lust.

(Siger ind af Døren, men vil strax igien afdæd.)

Herr Jokel.

Hvad vil han?

Lust.

Min Herre har bestilt mig hid, jeg troede at han var her.

Herr Jokel.

Han kommer maastee strax, bliv kun her saa længe.

Lust.

Som naadige Herre besøler.

Herr

Herr Jokel.

Han er lige saadan en Mar som hans Herre; nævn
mig ved mit Navn, ellers taler jeg ikke med ham.

Lust.

Som De besaler Herr von Jokel.

Herr Jokel.

Jokel ligesrem, og ikke Herr von. — Siig mig en-
gang, hvor lenge har han været hos hans Herre?

Lust. (sagte.)

Han vil vist fritte mig ud; her gielder det at have
Hornsten samlet.

Herr Jokel.

Nu! veed han det ikke?

Lust.

Oh jo! jeg regnede det just ud paa Dag og Datum.
Dersom jeg havde min Pengepung hos mig, skulde jeg sige
Dem det paa Dilekillet; thi den er min Geheime-Secre-
tair; jeg lægger hver Maaned en Ducat op, og paa den
Maade kan jeg vide det paa en Time nært.

Herr Jokel.

Det behøves ikke. Siig kun saa ungesær.

Lust.

Ungesær? — Sex Aar.

Herr Jokel.

Han har altsaa aldrig været paa hans Godser?

Lust.

Jeg beder om Forladelse — jeg var der næsten i et
Aar.

Herr Jokel.

Det er jo allerede syv Aar siden hans Herre drog
hemme fra, hvorledes kan han da have været der?

Lust.

Min Herre var heller ikke med, jeg var der alene.

Herr

Herr Jokel.

Hvordan det?

Lust.

Han sendte mig fra Badet derhen, jeg skulde —
(Hosser og rømmer sig.) med Deres Tilladelse.
(Spøtter i Tørklædet.)

Herr Jokel.

Hvad skulde han der da?

Lust.

Tage imod Forvalterens Regnskab.

Krone.

Han?

Lust.

Ga. Han kunde ikke finde nogen der var ham mere
troe.

Krone.

Men Godserne staae jo under Formynderskab?

Lust.

Ikke Regnskabet over Godserne, men — over Kassen;
thi jeg maatte bringe ham ti Tusende Rigsdaaler til Spaa.

Herr Jokel.

Hvor hoit belse hans Indkomster sig?

Lust.

Imod tyve Tusende Rigsdaaler. — Ga, Herr Jokel,
De kan ikke troe det, hvad de Bergenberger ere for en ald-
gammel Familie. For to Tusende Lar gives der allerede
Bergenberger. Familie-Navnets Oprindelse er denne:
Stamherren for Familien var Zeger hos Hertugen Ula-
dislaus Sextingentus, som regierede paa samme Tid, og
heed Berg. Hertugen var paa Jagt, og da kom der en
stor Tiger efter ham, og han kunde ingen andensteds redde sig
fra ham, uden bag ved denne Herr Berg; dette giorde
han, og sagde nogle Gange i sin Angst: Du maae berge

Den Velbaarne Frue.

Y

mig

mig Berg. Herr Berg vilde just tage sig en Prise Tobak, og kunde i denne Skynding ikke faae Daasen igien i Lommen, han slog altsaa al Tobakken i Tigerens Ficæs, som gik ham lige paa Livet, heraf maatte Bæstet nyse, og imidlertid fioed han det paa Pelsen. Siden han nu havde reddet Hertugens Liv, saa blev han slagen til Ridder, og sik til evig Erindring af denne Hændelse det Navn Bergenborg. Hos Keiser Octavianus har en Bergenborg været Ober-Post-Directeur. De havde alt for lange siden funnet været Fyrster, men de vilde hellere være Herr von, desto ældere er deres Familie, og desto mere udbrede de sig.

Krone.

Men hvor har han alle disse Esterretninger fra?

Lust.

Naadige Herre, hold mig det til gode. Min største Feil er Nygierrighed. Da jeg var paa Herrens Godser, ragede jeg hele Archivet igennem, og fandt jeg iblant andre gamle Antiquiteter en Dødsdom over en Postilion, som Ober-Post-Directeur Thadeus von Bergenborg havde underskrevet.

Herr Jokel.

En Dødsdom? Og hvorledes det?

Lust.

Postilionsen havde valtet Hans Keiserlige Majestæt Octavianus i en Diabel, og dersor maatte han døe.

Herr Jokel.

Der har vi det, saa har de allerede den Gang havt Diabler, jeg troede, at man først nylig havde opfundet dem?

Lust.

Oh! langt fra! —

Krone.

Krone.

Hvor længe stod hans Herre i Dienesten?

Lust.

Saa vidt jeg veed, fem Aar.

Krone.

(sagte til Jokel.)

Det treffer ind.

Herr Jokel.

Men siig mig Kiere, vil Familien ikke giøre store
Dine, naar de saae at høre, at hans Herre givter sig
med en Forpagters Datter?

Lust.

Det har ingen Nod. Jeg fande i blant andet en For-
ordning i Archivet, hvori der blev de Herrer von Bergen-
berger paalagt, at givte sig i Borgerstanden uden Om-
stændigheder, saasnart de derved kunde faae en anseelig Ca-
pital til Medgivte, og det treffer jo ind her. Herr Jokel
er jo den rigeste Gubbe i hele Landet.

Herr Jokel.

Men hans Herre har jo villet øgte min Datter uden
Medgivte.

Lust.

Kierlighed til den smukke Kroken har formaet han
dertil, og desuden naar Herr Jokel engang doer — —

Herr Jokel.

Her er nu ikke Spørsmaal om det? Jeg forslanger
ikke at vide, hvor længe jeg endnu har at leve.

Lust.

Om Forladelse, De doer ikke seenere for det. —

Herr Jokel.

Og ikke heller tidligere. Min Datter er mit eeneste
Barn, og dersom jeg vidste at hans Herre blot saae paa

mine Midler, endogsaa efter min Død, saa skulde han vist aldrig blive min Svigersøn.

Krone.

Lad dog den Karls Snak ikke giøre Dig vranten.
Herr Jokel.

Den Knegt har giort mig ganske vranten, med hans Død. — Kom op med, Broder, paa min Skriverstue, saa ville vi endnu tale noget om den Sag. (Jokel og Krone gaae. Lust, som alt staær ved Doren lukker den op, og lader dem gaae ud.) Lad han kun være med hans Dienstagstighed, om jeg ogsaa dør, saa faaer han dog ikke noget af mine Midler. (begge gaae.)

Scene 9.

Lust, alene.

Men jeg skal faae noget af dem, endnu medens Du lever. — Men jeg gad nok vist hvor min Herre er? Nu har jeg søgt ham to Gange forgives her, thi det er dog høistnødvendigt, at jeg underretter ham om den Fremgang jeg har giort, paa det at han ikke skal fortale sig; han veed ikke noget om Brevet — dog han har endelig vel lært saa meget, at han bekræfter altting, saa vel som at skifte sig i enhver nye Opsindelse.

Scene 10.

Lust, Frue Klinge og Julie.

Julie.

Hvad bestiller han her?

Lust.

Leg søger min Herre.

Julie

Julie.

Det er ikke saengen han var hos min Mama,
han er formodentlig gaaet ind med hende i hendes Kam-
mer. (til Frue Klinge.) Folger De med?

Frue Klinge.

Sa! (De vil gaae. Lust aabner Doren, og i det
samme kommer Kallebod ind.)

Scene II.

De Forrige. Kallebod med Bouquetten.

Kallebod.

(til Frue Klinge.)

Jeg vilde gierne, med Deres Permission, tale med
Deres Maade?

Frue Klinge.

Jeg har nu aldeles ingen Tid — min kiere Kallebod.

Kallebod.

Kun et Dieblik. —

Julie.

Hør dog hvad han vil, jeg vil ikke forstyrre Dem.
Kom med, Lust, saa vil jeg sige hans Herre, at han
er her.

Lust.

Oh ja! Frøken, vær saa god at kalde ham ud, jeg
har noget magtpaalliggende, at tale med ham.

(Julie og Lust gaae.)

Scene 12.

Frue Klinge og Kallebod.

Frue Klinge.

Hvad er til Deres Tieneste?

V 3

Kallebod.

Kallebod.

Da jeg ikke kan saae Hroken Julie til Kone, og Deres
Naade staarer mig lige saa godt an, og saasom Herr Jokel
har bragt mig paa de Tanker, saa vilde jeg gierne spørge
Dem, om De vilde giote sig med mig? Og isald De svares
de Ja, saa vilde jeg forære Dem, som min Brud, med
Deres Permission, denne Bouquet.

Frue Klinge.

Jeg takker Dem for Foræringen; jeg er vel en stor
Esster af Blomster — Men jeg kan dersor dog ikke begveme
me mig til at giote mig med Dem.

Kallebod.

Men hvorsor ikke? med Deres Permission.

Frue Klinge.

Fordi ingen af os vilde være tient dermed.

Kallebod.

Ja jo! jeg nok.

Frue Klinge.

Men jeg intet. Jeg kan ikke fornedre mig fra naadige Frue til Madame Kallebod — og saa er De ikke heller
en Mand for en Dame af den store Verden, Deres Ver-
sen er alt for landsbyeagtig — med eet Ord, De maatte
være mere beleven og af Stand, naar jeg skulde ægte Dem.

Kallebod.

Men naadige Frue, jeg har hort at jeg skal have
Penge, og ogsaa, at man for Penge kan kisbe alting;
giot mig dog et Forstag, hvorledes jeg skal bære mig ad;
jeg vil giøre alting, naar jeg kun kan saae Dem, fordi De
staarer mig saa godt an. (Kniber hende i Kinden.)

Frue Klinge. (vred.)

Ikke saa bondeagtig, det er det første, som De maae
venne Dem af med.

Kallebod.

Kallebod. (Kielvende.)

Ja! — ja! —
Frue Klinge.

Saa her da: For det første, maae De lade Dem nobilitere; saa vil jeg strax ægte Dem — Taalmodighed. — Siden maae De opholde sig et Par Aar i Hovedstaden, for at lære Fransk, at segte, og at dandse, og naar De saa har faaet den herstende galante Tone, saa ville vi først komme sammen. Thi i al den Tid, De endnu er ubehøylet, vil jeg leve for mig selv, og De skal besørge mit Udkomme. — Staer det Dem an saaledes?

Kallebod.

Ja! — —
Frue Klinge.

Dersom De elsker mig, som De foregiver, saa vil De giøre sig Umage for, snart at faae mig.

Kallebod.

Ja! naadige Frue, jeg skal strax hen og underrette min Formynder derom.

Scene 13.

De Forrige. Frue Jokel. Julie og
Trækholt.

Frue Jokel. (meget glad.)

Min kiere ma Soeur! hvad jeg har meget at fortælle Dig! — Nu er jeg ret lykkelig! for det første har min Mand, aldeles ved min Foranstaltning billigt Julies Givtermaal, og Forlovelsen skeer endnu i Dag. Dernæst; (har en Ring i Haanden, som hun kysser.) See! betragt engang denne kostbare Present, som Herr von Bergenbergs har giort mig. Det kunde jeg aldrig have ventet af en

borgerslig Svigerson. (Seer paa Kallebod. Herr Treckholt siger, at den er fem Tusende Rigsdaler værd imellem Brodre.

Treckholt.

Ja, naadige Frue, det giver jeg gierne for den.

Julie.

(beser Ringen.)

O! den er prægtig! Herr von Bergenbergs veed sattdelig ret at leve.

Kallebod.

(til Frue Klinge.)

Nu gaaer jeg hen til min Formynder.

Frue Klinge.

(giver ham hendes Haand at kysser.)

Glem ikke, hvad jeg har sagt Dem.

(Kallebod gaaer.)

Frue Jokel.

(til Frue Klinge.)

Hvad siger Du nu?

Frue Klinge.

Jeg glæder mig hiertelig derover.

Frue Jokel.

Jo! jo! Han er en Cavalier, og dermed nok sagt,
Men nu kommer der en svær Post.

Julie.

Hvorledes, hierte Mama? — —

Frue Jokel.

Jeg tor ikke viise min egensindige Mand denne Ring,
— han vil strax vide, hvor jeg har faaet den fra? Siger jeg ham det, saa troer han strax, at Herr von Bergenbergs
har bestukken mig med den, for at faae Givtermaalet bragt
i Stand, og saa gior han sig maaskee atter nye Betænknings.

Julie.

Julie.

Det er sandt. — Oh! for alting i Verden, viis
ham den ikke.

Frue Jokel.

Bilder Du Dig maasee ind, at jeg for Din Skyld
ikke skulde bære Ningen?

Julie.

Men Mama har jo saet den for min Skyld?

Frue Jokel.

Gior Du mig Bebreidelser? Er det ikke mig Du
har at takke for Din Lykke?

Julie.

Jo, det er sandt nok! men der er dog stor Forstiel
paa en Mand og paa en Ring.

Frue Jokel.

Utnemmelige Barn! Kan Du misunde Din Mo-
der denne Glæde, da jeg dog har forskaffet Dig en Adels-
mand?

Julie.

Men ester Deres Sigende maatte jeg jo miste ham,
hvis De vilde bære Ningen.

Traekholst.

Jeg troer, naadige Frue, at det kan gaae Dem begge
ester Ønske?

Frue Jokel.

Hvorledes det?

Traekholst.

Viis ikke Ningen forend ester Brylluppet, thi saa kan
De sikker bære den, og saa kan Givtermalet heller ikke
mere gaae overstyr.

Frue Klinge.

Det gaaer ma koi an.

Julie. } (paa engang.)

Ja det er sandt, Mama.

Frue Jokel.

Ja paa en vis Maade, men saa kunde jeg ikke høre
den i denne Tid, da vi ville faae mange Visiter, og heller
ikke ved Brylluppet, hvor jeg ogsaa ret vil stadse; jeg vilde
derover tage meget i min Anseelse.

Julie.

Men saa Mama, der er jo nu ikke saalænge til at
Brylluppet er forbi.

Frue Jokel.

Tie! det kan ikke gaae an paa den Maade, og jeg vil
ikke være den, som skal lide derunder.

Julie.

(bedrøvet for sig.)

Men skal jeg da lide derunder?

Frue Jokel.

(efter at have betænkt sig noget.)

Ha! der sik jeg et klogt Indsald. (til Trekholt.)
Bring De Ringen til min Mand, og tilbyd ham den for
en ringe Priis, saa kieber han den vist, og saa maae han
førere mig den.

Frue Klinge.

Tortrefsigt ma Soeur! det var et Engle-Indsald.

Frue Jokel.

Ikke sandt? (til Julie.) See Du finder Din Fader,
og sig ham, at Herr Trekholt har noget magtpaalligende
at tale med ham.

Julie.

Julie.

Han er paa sin Skriverstue.

(gaaer ud af den Side hvor Jokel og
Krone gif ud.)

Scene 14.

De Forrige.

Frue Jokel.

Begier fun to Tusende Rigsdaler, — han forstaer sig paa Diamanter, det vil lække ham, og saa kieber han den vist. Pengene leverer De siden til mig; paa denne Maade vinder jeg dobbelt. Jeg skal nok vise mig erkientlig for denne Tienstagthed.

Erckholt.

Fruen kan forlade sig paa, at jeg nok skal forrette mit Erende.

Frue Klinge. (sagte.)

Ma Soeur! — saa kan Du bruge disse Penge til min Stads.

Frue Jokel.

Sa! ma cher Soeur — mit Hhuus maae være adeligt.

Scene 15.

De Forrige. Julie.

Julie.

De maatte bie lidt. De ere just i Færd med at opsette Egteskabs-Contracten, saa han har nu ingen Tid.

Frue Jokel.

Og det uden mig? Jo, min Mand vil nok makke noget smukt sammen; nei, jeg maae selv være tilstede. Der

er ganske vist ingen som tenker paa, at Medginten maae udbetales for Brylluppet. Gaae imidlertid ind i mit Kammer med Julie og Frue Klinge, jeg skal lade Dem vide naar det er Tid.

(hun gaaer ind i Gokels Skriverstue.)
Trækholt.

Gierne — (til Julie.) Mærker Frøkenen hvor meget jeg maae bidrage til hendes Lykke?

(giver hende Haanden, for at føre hende ud.)

Frue Klinge.

(træder imellem og giver ham hendes Haand.)

Saa sagte Frøken — saa sagte — en Dame har altid Fortrinet for en Frøken.

(gaaer bort med Trækholt, som vender sig om, og seer efter Julie. — De gaae.)

Julie.

(Som gaaer bag efter.)

Med Himmelens Bistand skal jeg ikke længe bære det Skieldssord — Frøken.

Ende paa den fjerde Act.

Femte

Femte Act.

Scene I.

Frue Klinge og Trækholt.

Trækholt.
Og De kan overtale sig dertil?

Frue Klinge.

Hvorfor ikke? Det er et smukt ungt Menneske;
naar han lader sig nobilitere, og faaer nogen Undervis-
ning i den galante Levemaade, hvad feiler ham da?

Trækholt.

Hans Formynder tilstæder det ikke saa let, med mindre
nogen lægger sig derimellem.

Frue Klinge.

Skal jeg maaskee bruge Dem til Mellemmand?

Trækholt.

Bevare os! jeg siger det ikke dersor; jeg er gierne
for at være til Dieneste, men at byde mig selv til, — at
det skulde lade som om jeg vilde fortjene noget derved, det
er aldrig min Sag.

Frue Klinge.

Gaae De kun, og pas Deres Kremmerie, og bekymre
Dem ikke om mine Sager.

Trækholt.

Men dog ved Leilighed at legge et godt Ord for
Dem. — Jeg er meget for at giøre mig Venner. —
Ha! ha! (Gaaer ind til Zokel.)

Scene

Scene 2.

Frue Klinge, alene.

Seg kunde dog have ham nødig! — Dersom Kallebod kun ingen Formynder havde, saa gik Sagen ret godt. Hans Person er ikke hæslig — et Gieldfrie Gods — og dertil Penge paa Rente — jeg kan komme til at leve ret godt — men at lade sig nobilitere, ja det maae han.

Scene 3.

Frue Klinge. Kallebod.

Kallebod.

Geg ledte ester Dem, naadige Frue! jeg har talst med min Formynder, Herr Jokel var tilstede, og han talte ogsaa med ham derom.

Frue Klinge.

Nu! hvorledes udled han sig.

Kallebod.

Hvad vil De sige dermed?

Frue Klinge.

Dug meener: hvad Deres Formynder sagde?

Kallebod.

Slet intet, med Deres Permission.

Frue Klinge.

Det syntes ham vel underligt at jeg nedlod mig saa dybt.

Scene 4.

De Forrige. Lotte.

Lotte.

Dug skulde bede om De vilde komme til min Frue.
(Gaaer.)

Frue

Frue Klinge.

Tillader De, at jeg forlader Dem?

Kallebod.

Tør jeg folge med Dem, naadige Frue?

Frue Klinge.

Vil De gaae ind i mit Kammer saa længe?

(gaaer.)

Kallebod.

Gierne, med Deres Permission.

(vil gaae.)

Scene 5.

Kallebod og Claus.

Claus.

Jeg har meget magtpaalggende at sige Dem.

Kallebod.

Mu?

Claus.

Forskæf Dem ikke.

Kallebod.

Er der Ild los paa Bomelsborg?

Claus.

Nei — men Herr von Bergenbergs vil fordre Dem ud paa et Par Pistoler.

Kallebod. (beængster.)

Hvem har sagt Dig det?

Claus.

Hans Tiener, han raadte mig: at skule os i et Par Aar, til hans Herres Vrede var uddampet — hvor skal vi altsaa putte os hen?

(Jokels Dør aabnes. — Kallebod seer Krone komme, og bliver forsøkket.)

Kallebod.

Kallebod.

Hos Frue Klinge.

(gaaer frygtsom bort med Claus.)

Scene 6.

Krone og Trækholt.

Krone.

Den har vist hørt en ung Herre til; eller ogsaa en Kone, som hendes Mand — uafvidende — —

Trækholt.

Noget saa nær. Men man løber dog ingen Fare derved, man kan kisbe den uden Betenkning.

Krone.

Leg troer, at der øste kommer Folk til Dem i deslige Ereender?

Trækholt.

Oh! jeg er altid plaget. Men hvad skal man giøre, man maae staae hverandre bi.

Krone.

Kalder De det at staae bi? At understette unge Mennesker og oddsle Koner i Liderligheder ved slig Handel, det er at besordre deres Ulykke, og at fylde Staten med Tiggere og Misdædere.

Scene 7.

De Forrige. Herr Jokel.

Herr Jokel.

Her har De fire Tutter, hver med hundrede hollandske Ducater, og firesindstyve i denne — gior i alt to Tusende Rigsdaler.

Trækholt.

Ganske rigtig. Jeg har den Ere at recommendere mig.

Herr Jokel.

Wil De alt gaae?

Traekholt.

Man venter ester mig med Pengene.

Herr Jokel.

Saa kom da igien siden, og drif et Glas Viin med os, min Datter har Trolovelse i Dag.

Traekholt.

Jeg skal, med Deres Tilladelse, have den Ere.

(gaer.)

Scene 8.

Herr Jokel og Krone.

Krone.

Den Mand bliver Dag fra Dag foragteligere, han lader sig bruge til alting. Han skraber hver Dag uretfør dig Formue sammen, og styrter mange i Ulykke ved sic Laan; man skulde gisre sige Lagerkarle fredløse, ligesom man gisr med Noydyr, paa det de snart kunde blyve udrydede.

Herr Jokel.

Hvor skulde han ellers faae de mange Penge fra?

Krone.

Den første Grund til hans Midler var falsk Spil; da Spil nu er forbudten, saa forsøger han dem ved tredobelt Lager.

Herr Jokel.

Han er ikke saadan en Mar som de, der lade sige tage ved Næsen af ham. Hvis han ikke havde baaren sig faa-

Den Velbaarne Frue.

3

ledes

ledes ad, hvordan kunde han ellers have kiget sig en Nang,
og skult sit Skielme-Navn bag den?

Krone.

Det er et affyeligt og farligt Menneske; Bedragerie, Løsagtighed, Sviren og Sværmen, udgjor hans hele Levnetslob.

Herr Jokel.

Ih! hvad vil Du legge det paa Hiertet, Broder!
enhver bringer sine Vare til Torvs. Jeg glæder mig kun
over Ringen.

Krone.

Det er sandt, den er ret smuk.

Herr Jokel.

Min Marthe hun vilde ret lee.

Krone.

Tilforladelig, det var noget, hvorved man ret kunde
sætte sig i stor Naade hos hende.

Herr Jokel.

Men, mon den ogsaa virkelig er fire Tusende Nigsdaler værd?

Krone.

Dem vil jeg give Dig paa Stedet, og jeg tænker endda
at vinde noget paa den.

Herr Jokel.

Er det sandt. — (tænker efter.) Hør, Broder! min
Marthe maaatte blive for stolt deraf — og siden Du
siger, at Du kunde vinde noget paa den. — Top! giver
Du mig fire Tusende Nigdaler for den, saa er Kibbet
sluttet.

Krone.

Hvorledes? Jeg skulde kigge Ringen fra min Svigersinde?
Hvad vilde hun sige dertil?

Herr

Herr Jokel.

Oh! det var kun en Flyvetanke. Jeg har aldriq
vent hende til slige Ting, og jeg vil ikke heller nu først
begynde.

Krone.

Dersom det er Dit Alvor?

Herr Jokel.

Af mit ganske Herte. At vinde to Tusende Rigsdaler
reede Penge i en halv Time, kommer ikke saa snare
igien.

Krone.

Det er ogsaa mit Alvor. — Jeg vil altsaa sende Dig
Pengene.

Herr Jokel.

(giver ham Ringen.)

Det er godt. Men vi maae intet tale derom. Maar
Trækholt kommer maae vi ogsaa paalægge ham Taushed.
Der kunde nu just ved Bryllupet paakomme hende slig
en Lyst.

Scene 9.

De Fortige. Frue Jokel og Julie i Fiskebeenskjort. Herr von Bergenbergs
og Frue Klinge.

Herr Jokel.

Ha! ha! ha! Alt i Fiskebeenskjort?

Frue Jokel.

Ja, min Slut, for at skrive under — — —

Herr Jokel.

Skal Du da være i Fiskebeenskjort? Saa er det
je godt, at jeg som Svigersader har Sporer paa, at der

ogsaa er noget ridderligt ved mig, thi Contracten maatte
ellers ikke vere gieldende — — —

Frue Jokel.

Du har just ikke saa lige et adeligt Tegn nsdig. —
Dog, vi ville ikke forhale Tiden, her ere vi nu alle forsamlede,
og kan altsaa skrive Contracten under.

Herr Jokel.

Sa gierne, paa det at Du igien kan komme ud af
Fiskebeens-Skiortet. (tager Contracten af Lommen.) Las
Herr von Bergenbergs, for at see om De har noget imod
den at indvende.

Frue Jokel.

Min Engel, jeg maae bære Fiskebeens-Skiort til
Bryllupet er forbi.

Herr Jokel.

Dag og Nat?

Frue Jokel.

Ei vist ikke! Kun om Dagen.

Herr Jokel.

Himlen skee Tak! Hor! paa det at Du kan blive
ben Byrde qvit, saa skal Bryllupet skee saa snart som
mueligt.

Julie.

(Kysser Frue Jokels Haand.)

O ja! sode Mama! —

Bergenbergs.

Det er altsammen ganse riktig. De ere dog begge
ligelydende?

Herr Jokel.

Ord til andet.

Frue Jokel.

Nu, saa vil vi da skrive under. Lotte — — Blæk

og

og Pen! Julie! Du skriver først under, saa jeg, og siden
Du min Engel.

(Lotte bringer Blæk og Pen. Julie skriver un-
der; efter at hun har skrevet, leverer hun
Pennen til Jokel, som staer hos hende.)

Herr Jokel.

Hør Broder, vi kan strax slutte endnu et Partie.

Krone.

Det har ingen Hast.

Frue Jokel.

(viltage Pennen fra Jokel.)

Min Slut! jeg maae skrive under førend Du.

Herr Jokel.

Oh! det kommer jo paa eet ud. (vil skrive.)

Frue Jokel.

(holder ham tilbage.)

Det kommer ikke paa eet ud, jeg er af Stand, og
det er Du ikke.

Herr Jokel. (vred.)

Handen rider den Kierling skinbarlig med hendes
Stand.

Frue Jokel.

Oliv ikke strax vred, naar man vil lære Dig noget.

Herr Jokel.

Med Dine adelige Ovalmer! Det er nu forsildig
for mig at lære. (Skriver.)

Frue Jokel. (sortreden.)

Saa der dog skal begaaes en Feil?

Herr Jokel.

(Efter at han har skrevet, giver han hende Penen.)

Dersom det er den største Feil, jeg har begaaet, saa
vil jeg endda være fornøjet.

Frue Jokel.

(Efter at hun har skrevet.)

Nu Herr von Bergenborg.

Bergenborg.

Aldrig har jeg for sat Pennen til Papiir med saa stor
en Glæde.

(Skriver under.)

Krone.

Det troer jeg.

Bergenborg.

(Efter at han har skrevet.)

Herr Krone er saa god at underskrive paa mine Begs-
ne som Vidne.

Krone.

Jeg?

Bergenborg.

Ja. Eller skal jeg hente Oberst von Kroghielm?

Herr Jokel.

Nei, nei, (til Krone,) skriv kun under, Broder.
Krone.

Det kan jeg umuelig; jeg veed jo af ingen Ting.

Herr Jokel.

Det er det samme; Obersten veed lige saa lidet.

Krone.

Siden Du endelig saa vil have det; men jeg kan siden
ikke svare for nogen Ting.

(Skriver under.)

Herr Jokel.

Nu er da den Stohei forbi.

Frue Jokel. (Affekteret.)

Frauen Brud! jeg ønsker mig og hende til Lykke, til
denne adelige Acquisition.

Herr Jokel.

Julie, vær Din Mand smuk lydig, vær ikke egen-
findig, og foreskriv ham ikke hvorledes han skal kalde Dig.

Krone.

Det siger jeg med.

Bergenborg.

Min Fader, jeg takker Dem for denne Lærdom, og
jeg haaber altting af min Julie.

Julie.

Det kan De forlade sig til.

Herr Jokel.

(til Frue Klinge.)

Nu Frue! hvorledes staaer det sig med Dem?

Frue Klinge.

Jeg har eengang erklæret mig.

Krone.

Og det saa tydelig, at man lettelig kan forstaae at
De ikke vil have min Myndling.

Herr Jokel.

Hvorledes det?

Krone.

Han skal lade sig nobilitere, og maaske i fem til sex
aar studere paa at blive petit maitre, førend han kan blive
hende austendig.

Herr Jokel.

Ei! dersom De vil det, saa kan han jo siden ikke mere
øgte Dem, thi saa maae han jo see sig om en virkelig
adelig Brud.

Frue Jokel.

(som bliver Ringen var hos Krone.)

Hvor har De faaet den Ring?

Krone.

Jeg har klistt den.

Frue Jokel.

Af hvem?

Herr Jokel.

Hvad kommer det Dig ved?

Frue Jokel.

Hvad? Jeg troer sagtens at det kommer mig ved,
thi det er min Ring.

Herr Jokel.

Hvad! Din?

Frue Jokel.

Ja, min. — Har Trekholt ikke bragt den hid?

(Jokel og Krone ses paa hinanden
med Forundring.)

Herr Jokel.

Men hvorledes kommer Du til den Ring?

Frue Jokel.

Hvad kommer det Dig ved?

Herr Jokel.

Oh! det var artig! jeg troer nok det kommer mig
ved. Enten har Du staalen den, eller ogsaa Du er kom-
men til den paa en Maade, som ikke kunde være fornoe-
lig for mig. — Men — det maatte dog ogsaa være en
Nar, som paa Din Alder endnu vilde forcere Dig sig en
Ring. — Hvor har Du faaet den fra? Jeg vil vide det?

Bergenborg.

Den kommer fra mig, jeg har i Dag derved villet
vise Fruen min Erkiendtlighed.

Herr Jokel.

Saa! — Og Du lader den sælge for en saa ringe
Penge. Har Du ellers ostere sluttet saadant Kib-
mandskab.

Frue Jokel.

Hvor kan Du tenke saaledes om mig?

Herr

Herr Jokel.

Naa! — Der maae stikke noget andet under! Nu
vil jeg strax have det at vide.

Frue Jokel. (venlig.)

Geg vilde unde Dig den Fornøielse, min Engel, at
giøre mig en Foræring med den.

Herr Jokel.

Ha! ha! ha! Deri har Du gjort meget ilde,

Scene 10.

De Forrige. Lotte med et Brev.

Lotte.

(giver Krone Brevet.)

Deres Tiener har bragt dette Brev. (gaaer.)

(Krone brækker Brevet, og læser for sig selv.)

Frue Jokel.

Men Du giver mig dog vel min Ring igien?

Herr Jokel.

Min Engel! det gaaer aldeles ikke an. En vigtig
Aarsag hindrer mig deri. Betenk, jeg vinder to Tusende
Nigsdaler paa den, altsaa kan Du umuelig vente af mig,
at jeg skal kaste disse Penge ud af vinduet.

Frue Jokel.

(sætter sig halv grædende paa en Stol.)

Ubarmhertige! øfshellige Mand! kan Du krænke
mig for en saa ringe Ting?

Bergenberga.

Giv Dem tilfreds, naadige Frue, jeg skal nok vide
at giøre den Saag god igien.

(Krone efter at have læst Brevet, betrægger Berg-
enberg med en opmærksom Mine.)

Herr Jokel.

Nu Broder, hvad Myt fortæller Brevet, siden Du er saa tankefuld?

Krone.

Meget vigtigt. — See der — læs selv. (giver ham Brevet, og siger sagte til Frue Jokel.) Jeg er bange for en meget stor Allarm.

Frue Jokel.

Hvi saa?

Herr Jokel.

(til Bergenborg.)

Hvad? De er yngste Søn, og har allerede sat Aps-panagen for Deres øvrige Levetid overstyr?

Bergenborg. (forskrækket.)

Hvem siger saa?

Krone.

Dette Brev, det er fra Deres Herr Broder, De flinder formodentlig hans Haand.

Frue Jokel. (springer op.)

Det er Bagvækselse!

Herr Jokel.

Gaae Handen i Vold, naadige Frue, eller jeg skal slaae Dig til Ridder. (Frue Jokel gaaer beaengtet til en Side; — til Bergenborg.) Og De understaer sig, at indlade sig i Egtessab, da De ikke har en halv Skilling i Formue? Da De er et lidertligt Menneske, der ikke gør godt nogen Steds?

Bergenborg.

Min Herre! hold inde med slige Udtryk, veed De vel, at jeg dog bliver en Adelsmand, og at De kun er en Forpagter?

Julie.

Julie.

Oh! min beste Herr von Bergenborg! hvis De svarex
min Fader saaledes, saa bliver De aldrig min Mand.

Herr Jokel.

Der bliver desuden ikke noget af. Gaae Du, naadige Frøken, med Din naadige Mama, og alt, hvad som
er adeligt, Handen af Syne, eller jeg skal saaledes satte
jer ud af jeres Adelskab, ved min sorpagterlige Genewoldss-
Magt, at I aldrig mere skal tenke derpaa.

Frue Jokel.

Min Skat! giv Dig tilfreds — —

Herr Jokel.

Gaae, Du fordomte Skat! — Du dicevleblendte —
Marthe,

Frue Klinge.

Kom Søster — —

Frue Jokel. (til Julie.)

Kom mit Barn! kom, Din Papa er vred.

(Frue Jokel — Frue Klinge og Julie gaae alle
ind i et Sideværelse.)

Scene II.

Herr Jokel. Bergenborg og Krone.

Herr Jokel.

De fordomte Kvinder ere Skyld i altting med Deres
Satan's Hovmod.

Krone.

Men Herr von Bergenborg! hvor har De dog funnet
understaet sig at giøre sligt?

Herr Jokel.

Har De troet, at man ikke vilde erknydige sig om
Dem?

Krone.

Krone.

Og dog har Du ikke villet lyde mit Raad, og oppesiet dette Brev.

Herr Jokel.

Det er den helvedes Marthe Skyld i — — men det er derfor Tidsnok endnu. — Oh! skønt han er forlovet. — Gior Dem fun ingen Regning derpaa. — De faaer hverken mine Penge, eller min Datter. (leer af Brede.) Ha! ha! ha! jeg er ingen Mar! ha! ha! ha! ha!

Bergenbergs.

Oh! nu er Turen til mig at lee, Contracten kan ikke mere gøres til Intet, ha! ha! ha! ha!

Scene II.

De Forrige. Trækholt.

Trækholt.

Man mærker ret godt at Bryllupet er ikke langt borte. — Her gaaer det lystigt til.

Herr Jokel.

Det troer jeg, ved et saadant Bryllup har man nok Aarsag at være lystig.

Krone.

Maaske Herr Trækholt ogsaa har nogen Deel i denne Forening. Ikke sandt, De har solgt Herr von Bergensberg Ringen til en Forering for Frue Jokel?

Trækholt.

Jo! (Herr Jokel og Krone lee meget stærk.)

Trækholt.

Cesterat han har hørt paa dem noget, og bliver

Ringens var hos Krone.)

Aha! nu mærker jeg det, Anslaget er mislykkedes. (til Jokel.) De har ganske vist solgt den igien?

Herr

Herr Jokel.

(Som endnu leer.)

Hvad De er en smuk Raadmand, ha! ha! ha! ha!

Trekholt.

Det kunde jeg have sagt den gode Frue forud! ha!
ha! ha! ha!

Krone.

Men deraf lee vi ikke. Har Herr von Bergenborg
betalt Dem Ringen?

Trekholt.

Nei! (Jokel og Krone lee hestig.) Men det vil
intet sige.

Herr Jokel.

Nu! nu! naar De er fornaltet, saa er jeg det ogsaa.
Ha! ha! ha!

Krone.

Veed De vel, at Herr von Bergenborg ikke faaer min
Broder-Datter?

Trekholt.

(Lit forstrakket.)

Hvad?

Herr Jokel.

Og De veed vel, at han ingen flere Midler har?

Trekholt.

Det var forstrakket!

Scene 13.

De Forrige. Kallebod.

(Kallebod kiger ind af Døren, og da han bliver Bergenborg
vaer, vil han gaae igien. Men Jokel faaer ham at see,
og falder paa ham.)

Herr Jokel.

Kom kun ind. Kom kun ind. (Kallebod gaaer fryste-

som hen til Jokel.) Hvad er De saa bange for? (til Krone.) Til Trods for min Kone skal han nu saae min Datter.

Kallebod.

Seg? — med Deres Permission.

Herr Jokel.

Ja! (pegende paa Bergenborg.) thi han er kun en vindmager.

Kallebod.

Med Deres Permission. (sagte.) Saa behoer jeg i det mindste ikke foerst at lære at dandse, og at blive adelig.

Krone. (til Jokel.)

Ingen Overilelse!

Herr Jokel.

Oh! det er ingen Overilelse, denne sætter viist ikke saa meget overstyr i ti Aar, som den anden i een Maaned. (til Trækholt, som staer i dybe Tanker.) Nu! hvad tanker De saa paa? De udregner viist den Gevinst, som De har havt ved dette Kibmandskab! ha! ha! ha!

Trækholt.

Men veed De vel, at De skal betale syv Tusinde Rigsdaler for Dingen?

Herr Jokel.

Hvem! jeg?

Trækholt.

Ja! Herr von Bergenborg har paa Deres Kones Begne kibslaget med mig, for denne betydelige Summa. Her har jeg hans Revers, jeg holder mig altsaa til Dem. Ha! ha! ha!

Herr Jokel. (ganske bister.)

Den ugadelige Qvinde!

(vil løbe ind i hendes Værelse.)

Krone.

Krone.

Bliv, Broder, det er ikke klogt handlet.

Kallebod.

Men paa den Maade, var jeg, med min Bouquet,
dog mere værd end De? — thi jeg er dog ikke i Gield for den.

Bergenborg.

Tie! dumme Landsbye-Diævel, eller jeg skal ved min
Tiener lade ham sole, hvad Forskiel der er imellem os to.

Kallebod. (vred.)

Jeg — jeg — jeg — er dog ikke i Gield som De
er, jeg er ingen Landsbye-Diævel, veed De vel det?

Herr Jokel.

Pak Dig — Du sorgiældede — forarmede — ades-
lige Windhund!

Bergenborg.

Min Herre! disse Ord skal koste Dem saa meget, at
det skal komme til at soie til Dem og Deres.

(vil gaae.)

Herr Jokel.

Hvad! har De endnu noget hos mig at fordre?

Scene 14.

De Forrige. Lust.

Bergenborg.

Jeg troer det. I Ægteskabs-Contracten har man
forskrevet sig til — og det endda før Brylluppet — vel at
forstaae, at udbetale mig tredive Tusende Rigsdaler, her-
imod er indført min hele Formue, uden at bestemme den.

Herr Jokel.

Men De eier jo ikke en halv Skilling?

Bergenborg.

Destofor kan jeg holde mit Ord. Min Formue (som

De

De siger) bestaaer i Intet, og den skal De saae uden videre
Trætte. Altsaa opfylder jeg Contracten paa min Side,
opfyld den nu ogsaa paa Deres. Hvorfor har De ikke op-
sat den fornuftigere. Ha! ha! ha! ha!

Herr Jokel.

(til Krone.)

Er det rigtig?

Krone.

(sagte til Jokel.)

Han har destoverre! den største Ret i Hænderne.

Herr Jokel.

(løber omkring og river sig i Hovedet.)

Oh! jeg ulykkelige Mand! gid jeg dog aldrig havde
tenkt paa det Givtermaal!

Bergenborg.

Hvem har nu Aarsag til at lee, De eller jeg? Ha!
ha! ha!

Kallebod.

Men det er dog forstætteligt! han leer, og er dog saa
meget i Gield!

Krone.

Skammer De Dem ikke ved at være endnu saa usor-
skammet?

Bergenborg.

Skam De Dem, at De ikke har kunnet hulpen til at
giøre en bedre Contract. Ha! ha! ha!

Herr Jokel.

Ja, det har De Ret i, jeg er Dem ret nu god igien,
fordi De siger Sandheden. (til Krone.) Jeg troede, at
Du havde opslaget al Verdens Viisdom, og kan ikke en-
gang opsette en Contract saaledes, at jeg ikke havde nödig
at betale en Skilling. Ty!

Krone.

Krone.

Hvem er Skyld deri, uden Du selv? Havde Du ikke gniet paa Skillingen, men taget en Procurator dertil, saa var alting gaaet fornustigere til; eller ogsaa, hvis Du ester mit Naad, havde oppebiet Brevet.

Herr Jokel.

Det er ogsaa sandt! Min forbandede Marthe! — Men tilsidst ligger dog al Skylden paa mig; men hvorfor var jeg ogsaa saa foelig imod den adelige Skifling!

Trækholt.

(til Bergenbergs.)
Lad det nu være godt igien; De gaaer ikke tomhændet bort. Ringen har giort sin Skyldighed.

Luft.

(til Jokel.)

Naadige Herre! maaske min Herres Broder dser snart, saa saaer han første Fodsels-Net.

Herr Jokel.

Vindbøt! Du, Din Herre, og jeres hele Arkiv er fuld af Bind. Du Ober-Post-Directeurs-Mager hos Keiser Octavianus. Er der ingen Forordning for, at man kan sætte De herrer Bergenberger ved deres Vingebeen, naar de bedrage Folk?

Luft.

Nei, saadan en har jeg aldrig funnet finde.

Bergenbergs.

Men begynd dog engang at blive fornustig. De har nu eengang begaact Heilen; vil De endnu giore den større.

Herr Jokel, (rolig.)

Hvad vil De have af mig?

Den Velbaarne Frue.

A a

Luft.

Lust.

Ah! dersom De indlader sig i Tractater, saa vil jeg
hente hendes Maade. (Isber.)

Scene 15.

De Forrige.

Bergenborg.

De seer, at De ikke slipper saa let. De maae dog
udbetale mig noget; vil De nu kaste disse Penge ud af
Binduet? Giv mig Deres Datter, og i Steden for Med-
givten, saa kisb mig et lille Sordegods, der vil jeg leve i
Molighed med min Kone.

Trekholt.

Det er sandelig et godt Forstag.

(Jokel bliver staende i Tanker.)

Krone.

Broder, af to Onder maae man vælge det mindste.

Herr Jokel.

Oh! gaae Du Contractmager.

(Frue Jokel kiger ind ad Døren, og det
bliver Jokel var.)

Jo! kom kun hid, Du adelige Formular.

(Frue Jokel lukker Døren til igien.)

Kallebod. (til Jokel.)

Det kan De, med Deres Permission, dog ikke ville
gistre?

Bergenborg.

Tie han stille, eller jeg skal vise ham Vinterveien.

Kallebod.

Ga gierne — (sagte.) Det begriber jeg ikke, at fun-

ne være saa grov, og det uden at eie en Skilling. Dee
kunde jeg ikke.

Bergenberg.

Hat en Slutning.

Herr Jokel.

Nu vel! — Men gaaer De ikke hen, og selger God-
set igien, og siden protocolerer det i Deres Archiv? Den
Helvedes Lustpompe! (seer efter Lust.) Hvor er han nu?
Den Diævels Karl har lovet mig Halsen fuld.

Bergenberg.

Glem alt det. Lad os tanke paa, at giøre det for-
bigangne godt igien. Troe mig: de blive som øfest de
beste Huusfædre, der har tilsat deres Midler, og en Tid-
lang levet kummerlig; naar de siden komme i bedre Om-
stændigheder, saa kan de giøre Sammenligninger, hvilket
der er Det beste. Det er tungt at sværme omkring uden
at have nogen Udsigt. Hvem som har forsøgt det, vogter
sig nok dersor. Haab det Beste.

(ved de sidste Ord seer Frue Jokel

indad Doren.)

Herr Jokel.

Jeg begynder selv at troe, at det er Deres Alvor;
Saa — lad det da saa vere; jeg er fornyet dermed.

Kallebed.

Hvorledes? Saa faaer jeg jo dog ikke Frokenen?

Treckholz.

Nei, med Deres Permission.

Sidste Scene.

De Forrige. Frue Jokel. Julie. Frue
Klinge og Lust.
(Calle fra Sideværelset.)

Frue Jokel.

Kom, min Julie! Din Fader fortiner at kysses.
O! min Engel! Du har omsider viist Dig ret adelig.

Herr Jokel.

Og Du, min Engel! har viist, at Du ikke er af
Adel; at Du ikke besidder Kundskab om Standspersoner,
siden Du anseer den yngste Son for den Førstesøde.

Frue Jokel.

Min Engel, nu er det jo forbi?

Herr Jokel.

Dersom det hænder sig, at Udfaldet ikke bliver godt,
saa er det endnu ikke forbi, og saa skal jeg nok tale med
Dig om den Sag, min kære Marthe!

Bergenborg.

Frygt kun ikke for det allermindste. Jeg er alt for
glad til, at jeg ikke skalde ombytte Sværm med et roligt
Liv. (til Julie, hvis Haand han kysser.) Og De, min
smukke Brud! elsker De mig endnu? Kan De tilgive mig
mit Foretagende?

Julie.

Oh! evvel ikke derpaa. Jeg er alt for glad over, at
erholde Dem, at jeg nogensinde skalde kunde tænke derpaa.

Trækholt.

Nu! Herr von Bergenborg? Har jeg ikke spaaet
rigtig nok?

Bers

Bergenborg.

Io. Men jeg vil spaae Dem noget igien, som ikke vil være Dem kert, nemlig: at De ikke saaer en halv Skilling for Dres Ring.

Trækholt. (forsørdet.)

Og hvorsor?

Bergenborg.

Til en siden Advarsel, i Fremtiden ikke at drive Deres Jode-Haandværk, som De hidindtil har giort. De foraarsager kun lidenske Folk ved Deres Dienstagthed.
(Trækholt vil vise ham hans Revers.)

Bergenborg.

Oh! med den kommer De ingen Vei; De har forsølt Deres Net til den ved at sælge Ringen til Herr Jokel for to Tusende Rigsdaler — det kan De dog ikke nægte? Pengene har De endnu, behold Dem i Steden for Deres Betaling, og vær glad, at De endda saaer det.

Trækholt.

Det var artigt! jeg taber tre Tusende Rigsdaler berved.

Bergenborg.

Lad det tiene Dem til en Erindring, at De i Fremtiden ikke tager to Tusende Rigsdaler frivillig Douleur i Stedet for Renterne. Ha! ha! ha!

Trækholt.

Men mit øvrige Tilgodehavende — —

Bergenborg.

St — Fire og tyve pro Cento! Ved De hvad Straf der er for? Har De Lyst, saa legg kun Sag an imod mig. (alle lee af fuld Hals.)

Trækholt.

For en evig Ulykke! denne Gang har man sanget
mig. (Isber ganße vred bort.)

Lust.

(raaber efter ham.)

Vi være klogere end De. Ha! ha! ha!

Bergenborg.

Triumphher ikke saa meget Lust! I bedrager'jer. Det
gaaer ikke saaledes til, som I har troet. Fra denne
Time af er I ikke længer i min Dieneste. Jeg vil ikke
have et saadant Menneske hos mig, som er Skyld i min
Liderlighed, paa det at jeg ikke paa nye skal blive forsørt.
Vak jer bort, og vær glad ved, (gjor en Bevegelse, som om
han vilde slaae ham) at jeg lader jer gaae uden Afskeed.

Herr Jokel.

Ha! ha! Herr Skatmester! Hvor staer det sig nu?
Ha! ha! ha! — Ret saa, min Son! Nu begynder jeg
ret at kunne side Dem.

Lust.

Oh! jeg leer af denne Utaknemmelighed! En klog
Mand seer sig for i alle Tilsalde. (viser paa sin Domme.)
Ha! ha! ha! (gaaer leende bort.)

Frue Jokel.

Men min Engel! nu min Ring!

Herr Jokel.

Den er folgt.

Krone.

Broder, da vi nu alle ere glade, og da den er godt
Kiss, saa forsyn Din Kone, med at forære hende den.
(tager Ringen af Fingeren, og leverer den
til Frue Jokel.)

Herr

Herr Jokel.

Nu da! ogsaa det. Behold den, og saa tit Du
faaer Dine adelige Qualmer, saa betragt den, og tenk
paa, at Du ikke har faaet den, som naadige Frue, men
som Madame Jokel; og at Du dog kun er en For-
pagter-Kone, omendskoent Din Fader har voeret Hændrich.

Frue Jokel.

Du skal ikke faae mere Marsag til at beklage Dig
over mig, jeg erkender alt for vel min Daarlighed.

Kallebod.

(til Krone.)

Herr Formynder! jeg havde nok ogsaa Lyst til at
givte mig nu.

Herr Jokel.

Ih! nu! naar Frue Klinge vil have ham, saa slaae
til, Broder.

Krone.

(til Frue Klinge.)

Paa den Maade, som De vil, kan jeg ikke til-
fede det.

Frue Klinge.

Tie stille med det! — Gør mig ikke Skamfuld. —
Jeg indseer tillige min Skrøbelighed. — Jeg forglemmer
gerne den naadige Frue, og træder igien i min forrige
Stand. Jeg indseer det nu alt for vel, hvor naragtigt
det er, at lade sig skielde ud for naadig, da man selv
lever af Naade, og næsten trænger til at hebe enhver om
Naade. (til Krone.) Dersom De paa den Maade er for-
nøjet med mig — (til Kallebod, efter et lidet Ophold.) saa
forsikrer jeg Dem Herr Kallebod, at De i mig skal finde

en fornustig Kone. Jeg siger al Hovmod Farvel; og Dem skal jeg soge at befrie for den Dem indprentede Gierrighed. De skal komme til at nyde Verden, uden at være edsel; paa den Maade haaber jeg, vil vi begge blive lykkelige. — Stemmer De alle sammen i med? Vel-an da! (giver ham sin Haand.) Men jeg vilde vøre endnu lykkeligere, hvis jeg ved mit Exempel kunde helbrede mit hele Køn fra al usornustig Stolthed.

Ende paa Skuespillet.

(Aftenen)

In his spes enigo son stend oppe lantemus

Det

Det

standfede Bryllup.

Comoedie i tre Acter

af

Monsieur Cailhave.

Personerne:

Orgon, Leanders Fader.

Gorlix, Orgons Broder.

Leander, Julies Elster.

Julie, en ung Enke.

Sinette, Julies Pige.

Frontin, Leanders Tiener.

Scenen er i Paris i Orgons Huns.

Første Act.

Scere I.

Finette. Frontin.

Frontin.

Du elsker mig. Jeg tilbeder Dig. Derpaa maae jeg
have et Kys.

Finette.

(støder ham fra sig.)

Saa sagte!

Frontin.

Hvorledes skal vi da besegle vores Kierlighed?

Finette.

Vores Kierlighed? — Du er mig uudstaaelig.

Frontin.

Hvorsor da? Maar har den Afskye begyndt?

Finette.

Maar? Siden Du begyndte at have Hemmeligheder.

Frontin.

Jeg vil være en Skielm, om jeg ikke har sagt Dig
alt hvad jeg veed.

Finette.

Nei, see mig eengang! at lyve med saadan Frækhed!

Frontin.

Frontin.

Har jeg ikke sagt Dig, at min Herre er dødelig forsligt i Din Frue Julie, og at han i dette Øieblik udsukker sine forlakte Lidelser for hendes Fodder? Min Kierlighed til Dig kiender Du. Og det er alt hvad jeg kunde sige Dig.

Finette.

Er det alt?

Frontin.

(med en oprigtig og driftig Mine.)

Ja ret alt.

Finette. (spødse.)

Tienerinde, Monsieur Frontin, Speil paa Oprigtighed. Farvel. Jeg maae forlade ham for at forrette et Ærende af Vigtighed.

Frontin.

(holder paa hende.)

Hvorhen saa hastig?

Finette.

Til min Frue, jeg skynder mig for at aabenbare hende en vigtig Hemmelighed.

Frontin.

Maae man ikke vide hvori den bestaaer?

Finette.

Hvorfor ikke? Du skuler intet for mig, og jeg var meget usikr som om jeg ikke betalte Dig med samme Mynt.

Frontin.

Det kalder jeg at tale. Fortæl mig da, min Dukke.

Finette. (spids.)

Jeg gik for lidt siden forbi Dit Kabinet. Jeg hørte Din Herre tale med Dig ganske fortrolig. Han sagde, at Julie var ung og deilig, at han vilde øgte hende, men at en vis Orgon — — —

Frontin.

Frontin. (assides.)

Au! au!

Ginette.

Kunde saae i Sinde at sætte sig derimod; at man altsaa fik at giore Ende paa Sagen, uden at oppebie hans Samtykke. Og at man for alting maae holde denne Van-skelighed dulgt for Julie.

Frontin. (assides.)

Der har vi det. Hvad gisr jeg nu?

Ginette.

Du seer altsaa, hvor magpaaliggende det er, at jeg varer hende ad. Jeg maae dersor assted — — —

Frontin.

Et Ord!

Ginette.

Snak —

Frontin.

(holder paa hende.)

Et Dieblik.

Ginette.

Jeg maae bort.

Frontin.

Du fordærver den hele Leeg.

Ginette.

Saa meget dessbedre.

Frontin.

Jeg beder om Maade, og lover at sige Dig alting hers esterdags.

Ginette.

Vil Du da ogsaa sige mig Sandhed?

Frontin.

Det sværger jeg Dig til ved den Ekrak, Du hat bragt mig i Blodet; men lover Du mig da ogsaa at blive taus.

Ginette.

(b) Finette.

Sig kun frem; men Krist reent ud; Du kan troe
at jeg har lært at tie.

Frontin.

Du tenker nok, at I boer her i leide Værelser?

Finette.

Nu da?

Frontin.

Deri tager Du Heil, min Smukke; der er ikke et
Ord om. Du tenker at Leander er sin egen Herre?

Finette.

Formodentlig, siden han ingen Fader har i Livet.

Frontin.

(seer sig om til alle Kanter.)

Hys!

Finette.

Hvordan?

Frontin.

Hans Fader er levendes.

Finette.

Men hvorsor maatte vi ikke vide det?

Frontin.

Jeg mærker nok, at jeg maae tage Bladet fra Mun-
den og fortælle Dig vores hele Roman.

Finette.

Lad os nu høre!

Frontin.

Herr Orgon har, foruden sin Søn Leander, min
Herre, endnu en Datter Constance. Hun var kun tre Aar
gammel, da hun blev giftet til hendes Farbroder Herr For-
lix i Bourdeaux — — —

Finette.

Forlix kiender jeg; han har Venge som Græs.

Frontin.

Frontin.

Hos ham bliver Constance opdragen. Hendes Forstand og Yndighed voxer med Alarene. Og dette skonne Blomster, som en stor Medgivt gior endnu skinnere, drager alles Hine til sig. Nepppe bliver det semten Aar gammelt, før Hymen plukker det —

Finette.

(seer ham stift an.)

Hvem? Hvad?

Frontin.

(seer ogsaa hende an.)

Man skal see, Du veed ikke hvem Hymen er?

Finette.

Nei, ham har jeg ikke den Ere at kiende.

Frontin.

Det er Skade for min deilige Metaphore, som Du altsaa ikke forstaer. Hymen plukkede det deilige Blomster, det vil sige, hun blev gift.

Finette.

Saa! det er et artigt Sprog —

Frontin.

Tre Aar derestet sic Constance — — kan Du giette?

Finette.

Maafee en Arving?

Frontin.

Jo mænd! Nei hun sic det som bedre var. Hendes Mand pakkede ind, og ved hans Testamente sic hun alle hans Penge.

Finette.

Det var herligt.

Frontin.

Saa snart vi saae Dodsfaldet at vide her i Paris, reise vi strax, min Herre og jeg, for at troste den sorgen-

de

de Enke. Vores Bestalenhed har allerede afskaffet hendes Zaarer, og vi ere færdige at begive os paa Hjemreisen, da tvende unge Skionheder, deilige som Vaaren, et Par yndige Blomster i Veneris Have — ret plukkesærdige — til vores Lykke besluttede at reise med.

Finette.

Jeg forstaaer Dig. Julie den eene og jeg den anden. Hun havde da været Enke i tyve Maaneder, og var feed af sin Svigersfaders Chicaner, som vilde forholde hende hendes Midler, besluttede dersor efter Forlires Naad selv at reise hid til Paris for at sørge for sin Net, og jeres Farbroder overdrog til jer, at have Omsorg for os paa Reisen.

Frontin.

Og I gjorde Eder undervis til Mestere af vore Hierter.

Finette.

Det kommer mig dog sahhørt for, at Forlir ikke sagde os et Ord om, førend vi reiste, at han havde en Broder her i Byen.

Frontin.

Det kommer sig, fordi min Herres Fader forstaaer sig set intet paa Processer. — I giver os derpaa i Commission at skaffe eder Værelser. Leander giver mig et Vinck, som jeg godt forstaaer, og derpaa bringer jeg vores Skionne herind i vor egen Gaard. Selv leie vi os ind i andre Værelser, for ikke at give Ansledning til Mistanke.

Finette.

Orgon er altsaa uvivende om eders Tilbagekomst.

Frontin.

Det troer jeg. — Det er af den yderste Vigtighed. — Min Herre tilbyder Din Frue sin Haand, tager hun der-

Berlmod, holder han Bryllup i Aften, uden at lade sin Fader noget vide; thi hans Samtykke kan vi ikke vente, da han er gierrig som Hunden, og en Proces til Medgivt ikke vilde være efter hans Sind.

Finette.

Og til Julie taler I intet om denne Fader, siden I er bange for, at hendes strænge Dyd ingen Deel vil have i dette Bedragerie.

Frontin.

Justement. Naar derimod Bryllupet er forbi, saa kan Knuden ikke mere løses. Vi maae da stræbe at tilfredsstille saavel Julie, som Faderen. Men reen Mund — husk vel derpaa.

Finette.

Vær kun ikke bange, jeg skal holde Ord. Men hvær opholder Leanders Fader sig?

Frontin.

Paa sit Gods.

Finette.

Og hvis han i det samme kom herind til Byen.

Frontin.

Der kommer han aldrig om Sommeren. Og saae fremt ingen ond Land, misundelig over vor Lykke, bringer ham nogen Esterretning. — — — Men hører jeg ikke nogen komme?

Finette.

Det er vore Elskere.

Frontin.

Jeg længes efter at vide om Julie lader sig bevæge. Hvis hun afflaaer hans Haand, saa fortvivler min stakkels Herre.

Det standsede Bryllup.

W b

Finette.

Finette.

De tale sammen, lad os høre efter, saa faae vi det
vel at vide.

Scene 2.

De Forrige. Leander. Julie.

Julie.

Ja jeg tilstaer, at jeg havde besluttet at forblive Enke.
Min salig Mands Heil stod mig stedse i Tankerne. Men
fra den første Tid jeg faae Eder i Bourdeaux stod I mig
an. Eders Omhyggeleghed har siden giort Indtryk paa
mit Hierte. Det taler til Eders Fordel. Og min Bes-
lutning vakler. Jeg troer at vi ere skabte for hinanden.
Maatte vores Forening vare længe, saa er jeg lykkelig!

Leander.

Julie elsker mig! hun forsmaer ikke min Haand og
mit Hierte! hvor er jeg lykkelig!

Julie.

Vores Skiebne er overladt i vore egne Hænder. Op-
sat selv, kiereste Leander, vor Eggeskabs-Contract. Jeg
underskriver i Blinde, hvad min Ven tykkes.
(Gaaer med Finette.)

Scene 3.

Leander og Frontin.

Frontin.

Nu svommer nok Eders Siel i Bellyst?

Leander.

(Sukker bedrøvet.)

Oh! Gud!

Frontin.

Frontin.

Eders Glæde yttrer sig paa en meget sorgelig Maade.

Leander.

Ah! min stakkels Frontin!

Frontin.

Hvad skader Eder, om jeg maae spørge.

Leander.

Denne Daa vilde være den skønneste i mit hele Liv,
dersom jeg ikke bedrog min Fader og Julie. Jeg er hun-
drede Gange paa Veie at aabenbare alt.

Frontin.

Gior kun det, min Herre; men saa er ogsaa altting
ude. Mener I at beholde Julies Haand og Hierte, naar
hun faaer at vide, at I staer under den faderlige Myndighed? Og kan I tenke, at hun, som hver Dag sukker
over en Svigersaders Chicaner, skulde have Lyft at skaffe
sig endnu een paa Halsen lige saa gierrig og vranten, som
den forste?

Leander.

Jeg skielver ved Din Anmærkning.

Frontin.

Det har I vel Aarsag til. Jeres Herr Faders Hen-
sigt behøver I ikke at twile om. Hvor mange Sneese
Gange har han ikke sagt til Jer: (han paatager sig den
Gamles Mine og Stemme.) Det " " saa meget som Du
veed, min Son! Din Tilkommede maae I det mindste
være lige saa riig som Du. Heller en Grim til Kone som
har Penge, end en nogen Skønhed. Og hvem kan see,
at eens Kone er smuk, naar man har været givt sammen i
eet Aar? Guldet derimod taber aldrig sin Glands. Kort
og godt, min Sonnekone maae have mange Penge, eller
jeg giver aldrig mit Samtykke til Dit Egteskab. (tager

388 Det standsede Bryllup.

sin egen Stemme igien.) Er det ikke, som I hørte ham selv?

Leander.

Du har desverre alt for meget Ret.

Frontin.

Julies Lykke beroer paa en Proces, hvis Udsald er uvist, og hendes Ungdom, hendes Forstand og Yndighed regner den Gierrige for slet intet.

Leander.

Sæg maae give Dine Ord Magt. Maar jeg bliver Julies Mand, saa haaber jeg, hun vil tilgive mig en hældig List, hvorved saa godt et Baand er bleven knyttet.

Frontin.

Vær rolig i den Henseende. Det smukke Kion er kaansomt imod alle de Forseelser, som begaaes af Kierlighed.

Leander.

Hvad min Fader angaaer, saa veed Du, at mit Hierte erer ham. Glem nu for et Øieblik, at Du er min Tiener, og dem saa imellem ham og mig. Hvad Fortred og Uret gior jeg ham vel deri, at jeg giver ham nok en Datter, som ved sine Dyder vil blive en Prydelse for hans Familie?

Frontin.

Slet ingen.

Leander.

Og hvis han er saa ubarmhertig, at han vil tilintet giøre et Egteskab, hvorpaa al min Lyksalighed beroer, saa igienemborer han mit Hierte og berøver mig Livet.

Frontin. (gravitetisk.)

Dommeren holder til Medlidenhed, og giver Leander sin Stemme.

Leander.

Leander. (hestig.)

Sa, Kierlighed faaer Overmagten i dette Hierte!
hent Notarius.

Orgon.

(Kommer ind og skuler sig strax paa den
anden Side. — sagte.)

Der har vi dem! Godt.

Frontin.

Jeg maae aafsted, og skynde mig det beste jeg kan, at
ikke eet eller andet imellemkommede Tilselde skal giøre vor
Roman længere.

Leander. (gaaer.)

Saa Fal da mine Døske snart blive kronede!

Scene 4.

Orgon, alene.

Jeg haaber, min Son har ikke faaet Die paa mig.
Jeg tanker, at han er hos min Broder, imidlertid faaer jeg
under Haanden at vide, om jeg ellers kan troe Beretningen,
at den smukke Herre har faaet sig løs og har endogså
saa bragt en ung Maske herind i Huset. Er det Frugten
af Din Faders Exempel! — — Han ødelægger sig i Bund
og Grund. Men førend jeg taler med ham selv, saa maae
jeg have sat paa hans Fortrolige. Jeg maae passe ham
op — — men er han ikke der? Maa! er det sandt, som
man har sagt mig, vil her ligge et Fandens Huus.

Scene 5.

Orgon og Frontin.

(glad uden at see Orgon.)

Frontin.

Altig gaaer som det var smurt, i Aften holde vi
Bryllup.

Orgon. (afside.)

Han snakker for sig selv, lad os nærmere os sagte.

Frontin.

(uden at see Orgon.)

Hvem der vil faae store Pine, det vil være den Gamle,
naar han faaer denne artige Historie at vide.

Orgon.

Det troer jeg selv!

Frontin.

Nu maae jeg bruge Tiden, og giøre de fornædne An-
falter til Høitiden og Ballen.

Orgon.

(kommer frem.)

Saa sagte Kammerat!

Frontin.

(for sig selv.)

Jeg er om en Hals, der er den Gamle!

Orgon.

Vent ikke at slippe saa let, Gaystrik!

Frontin. (sagte.)

Jeg maatte flyve i Flint! (høit.) Hvor det glæder
mig, at see min kære Herre. (sagte.) Hvor jeg lyver!

Orgon.

Skal dette Bal være i Aften?

Frontin.

(for at slippe for at svare.)

J er blevet tyk og feed paa Landet, min Herre!

Orgon.

Orgon.

Kanste! men denne Høitid? — — Skal her være
Spisning i Aften?

Frontin.

Uh! Landlufsten har forsynet Her med et Par rodmose-
sede Kinder; I er blevet ti Aar yngre paa Landet — —
Der burde I blive bestandig.

Orgon. (utaalmodig.)

Lad saa være! nu gad jeg nok vidst hvad det er for en
artig Historie, hvorved jeg vil komme til at giøre store
Dine, og hvad den Nymphe heder, som I har indqvar-
teret hos mig?

Frontin. (sagte.)

Himmel! han er underrettet om alt. (Høit.) Der-
om kan Leander best give Her Underretning.

Orgon.

Du tænker at smøre mig om Munden med Snaa!
Men Politiet skal nok lære Dig at blive ved Klingen.

Frontin.

Politiet? (for sig selv.) Jeg har alt giort mere
Kniendskab med de godt Folk, end jeg sköttede om, disse
Herrer ere saa forbandet nysgierlige.

Orgon.

Vil Du ud med Sproget?

Frontin.

Ih! nu da, siden I endelig saa vil have det, saa
faaer jeg vel sige alt hvad jeg veed.

Orgon.

(megernysgierrig.)

Nu lad os da høre.

Frontin. (for sig selv.)

Sige alt — ! hvad bliver der da af min Herres og
min Kierlighed?

Orgon.

Han grunder paa hvorledes han skal føre mig bag
Eysen.

Frontin. (sagte.)

Hans Datter reiste meget ung til Bourdeaux. — Han
har ikke sett hende i de sidste femten Aar — —

Orgon.

Bliver der noget af?

Frontin.

(bryder ud med et.)

En stor Allarm! Jeg vil vide hele Sammenhængen?

Orgon.

Det op!

Frontin.

Jeg vil have Jeres Krig frem; og jeg faaer at adlyde,
men Jeg vil rodmne ved at have mistænkt Uskyldigheden selv,
og tillige skille Jer selv ved den største Fornsielse — —

Orgon.

Slidder! Sladder! herud dermed.

Frontin.

Jeres Datter Constance, som i sin første Ungdom
maatte savne en fier Faders Omsorg — — —

Orgon.

Hvad hun?

Frontin.

Hun er her.

Orgon.

Er det sandt, Du siger?

Frontin.

Ja hvad andet?

Orgon.

Ah! hvilken Fornsielse! Du siger altsaa at han

er — —

Frontin.

Frontin.

Sa! her i dette Huus. Leander, denne omhyggelige Son, som kun pynser paa at fornøie sin Fader, vilde ikke alene tage hende med sig, men — — —

Orgon.

Jeg maae hen til hende. (vil gaae.)

Frontin. (forvirret.)

Min Herre — — hun er taget ud for et Dieblik siden; men hun kommer snart igien. Leander altsaa, i den Hensigt at giøre det første Maade dobbelt angenemt, vilde i Aften have bragt hende i sin Faders Selskab, uden at sige, hvem hun var — —

Orgon.

Nu begriber jeg det! hvilken en kier Son!

Frontin.

Og for at faae Jer herind, har vi stikket en Expressen for at lade Jer vide, at nogle fornemme Damer ønskede at tale med Jer. — — Det var ikke saa galt anslag.

Orgon.

Jeg har ingen Expressen faaet.

Frontin.

Han maae være redet Jer forbi paa Veien.

Orgon.

Kan nok være! eller og vi ere komne hver ad sin Bei.

Frontin.

Ogsaa det.

Orgon. (grunder.)

Først skrev mig imidlertid til sidste Maaned.

Frontin. (opmærksom.)

Hvad godt skrev han?

Orgon.

At jeg snart kunde vente Jer paa min Gaard, og at

B 5

han

han maakee ogsaa mod Enden af Sommeren kunde faae i
Sinde at besøge mig.

Frontin.

Hvem? Forlix?

Orgon.

Sa ret han selv.

Frontin. (affides.)

Da gjorde han vel i at bie endnu noget.

Orgon.

Men han skrev mig ikke et Ord om, at min Datter
fulgtes med Jer.

Frontin.

(forvirret, og som meget forundret.)

Ikke det!

Orgon.

Nei.

Frontin. (fatter sig.)

Men hvor er den skarpsindige Herr Orgon henne?
Man skal nok see, at Jeres Herr Broder, en flog og sne-
dig Mand, skulde skrive det mindste Ord om hendes An-
komst, paa en Tid da vi har overlagt at giore Jer en uven-
tet Fornsielse? I kommer mig ret til at lee med Jeres
Godtroenhed!

Orgon.

Nu jeg er ogsaa ret en godtroende Stakkel!

Frontin. (affides.)

Det maae Du nok sige. (høit.) Leander har altsaa —

Orgon.

(falder ham i Ordet.)

Jeg faaeer da min Datter at see! hvilken Fornsielse.

Frontin.

Leander har derpaa — — —

Orgon.

Orgon.

Hvilken sod Lyst for mit Herte!

Frontin.

Leander — — —

Orgon.

Min kære Frontin, Du kan ikke forestille Dig min
Siels Vellyst.

Frontin.

(med en rørt Stemme.)

Ah! denne Vellyst var bleven tusende Gange større,
dersom jeg ikke var blevet tvungen til at robe Hemmeligheden og vi havde faaet Tid at udføre vort Foræt.

Orgon.

Jeg giver Dine Ord Magt.

Frontin.

Sielens bliver rørt paa en mere behagelig Maade,
naar man paa eengang smager den uventede Glæde, at om-
favne en elskværdig Sonnekone. — — —

Orgon.

Hvad siger Du.

Frontin.

En elskværdig Datter. (i det han fatter sig.) Om For-
ladelse. Jeg tager saa megen Deel i denne Situation,
at en vis Forvirring — — Ah! sode Dieblikke!

Orgon.

Hold op at græde ellers kommer Du mig til at græde
med.

Frontin. (Grædende.)

Ah! tring sig ikke Herr Orgon, og lad Eders Taare
kun rinde; vi ville begræde disse tabte sode Dieblikke. — —
Ah, min Fader! — ah! min Datter! kom i disse Arme!

— — — Det er hertebräkkende. — — (for sig selv.)

Him-

396 Det standsede Bryllup.

Himmel, min Herre kommer; nu kommer jeg nok til at
græde for Alvor.

Orgon. (grædende.)

Nei, intet kan være mere rørende, og denne Karl
har Ret.

Frontin.

(for sig selv i stor Lægervold.)

Kunde jeg blot give ham et Vink. Jeg arme Dævel!

Scene 6.

Orgon. Frontin. Leander.

Leander.

(meget glad uden at blive sin Fader vær.)

Min Lykke er understrevet og — — (for sig selv.)

Himmel! min Fader!

Orgon.

Der har vi Leander, men Frontin, hvorsor er han
saa bestyrtset?

Frontin.

Det er vel fordi han frygter for, at hans Anslag vil
flaae ham Feil. I er kommen for tidlig.

Leander.

(for sig selv.)

Ieg er i Dødsens Angest.

Orgon.

(gaaer Sonnen i Møde.)

Ieg er underrettet om alt. Du behøver ikke at for-
sille Dig.

Leander.

Hvorledes? Skulde denne Skielm have forraadt mig?

Orgon.

Ia han selv, og deri har han gjort meget vel,

Frontin.

Frontin. (sagte.)

Pist! det er skeet for at tiene Jer.

Leander.

Hvorledes, Forrader! det er altsaa Dig?

Frontin.

Ja, min Herre.

Leander.

Som saaledes bedrager mig?

Frontin. (sagte.)

Eet Ord — — (hsit.) Troer I, at være alene
Herre i dette Huus?

Orgon.

Saa! giv Dig tilfreds, jeg veed det hele Anlæg.

Leander.

Og det er Frontin, som har aabenbaret det?

Orgon.

Ja vist, og jeg vil selv betale — — Halvparten af
Omkostningerne ved dette Gilde.

Frontin.

Det falder jeg at tale! hvilken god Fader!

Leander.

(Hans Forvirring voxer.)

Men kan jeg troe mine egne Øren?

Orgon.

Jeg er saa fornoiet, at hvor gammel jeg end er, saa
vil jeg dandse med i Asten.

Leander.

Men — — — er det mueligt? — — —

Orgon.

Denne Dag skal være mig en Hsittid. Jeg smager
en mageloss Glæde paa mine gamle Dage, og det er Dig,
min Søn, jeg har dersor at takke.

Leander.

Leander.

Men — — jeg er uden for mig selv af Glæde.

Orgon.

Det kære Barn! er hun smuk? velskabt?

Leander.

Ja det siger mit Hjerte mig. Hun er uforlignelig.

Frontin. (sor sig selv.)

Endnu gaaer det ret godt.

Leander.

Hendes Forstand og Undigheder opvække hos hendes Kion en Forundring blandet med Misundelse. Hendes frie og derhos ukonselede Væsen forkynner nof som hendes ædle Herkomst. Der er noget ubeskrivelig sødt og indtagende i hendes Fine, men Hjertet især! ah! et Hjerte saa ødelt, saa ganske skabt for Dyden og sine Følelser — — — vil finde i hende den ømmeste, den fierligste Datter.

Orgon. (glad.)

Hvor han er intaget i hende!

Leander.

Hvor kan jeg andet?

Orgon.

Hun elsker Dig?

Leander.

Hendes Kierlighed er uden Grendser.

Orgon.

Jeg bliver ung paa nye ved denne fierlige Foreening.
Kun Skade at hun ingen Børn har.

Frontin.

Vær kun rolig for den Sag; hun er i den beste Alder. — — (sagte.) Jeg skielver for Enden.

Orgon.

Orgon.

Hør at krene alle mine Ønsker, maae Du min kiere
Søn ved et lykkeligere Egteskab, giøre mig til Bestes
Fader om et Aar i det seeneste.

Frontin.

Sæg haaber, at I skal blive fornæret inden fortære
Tid.

Orgon.

Hent mig dette elskværdige Barn hid jo før jo heller,
jeg længes efter at omfavne hende.

Leander.

Gud ! hvilken Lyksalighed ! jeg veed neppe hvor jeg er
for Glæde, og min fortryllede Siel — —

Frontin. (assides.)

Lad os skynde os hersra, thi min forbausede Siel —

Leander.

(Uden at give Agt paa Frontin.)

Sæg henter hende og siden ile vi i den beste Faders
Arme.

Frontin. (sagte.)

Og jeg løbet bag efter før at forklare ham alt.

Orgon.

Hvor jeg skal omfavne Dig, min kiere Constance.

Leander.

(Bliver staaende og siger til Frontin.)

Hvad er det min Fader siger ?

Frontin.

(Støder ham ud.)

Intet. Lad os skynde os bort.

Leander.

Leander.

(gaaer tilbage til sin Fader.)

Zeg synes min Fader sagde — — —

Frontin.

At I maae haste. (sagte, i det han slæber ham bort.)
Gaae dog, I fordærver ellers den hele Leeg.

Orgon.

Gior som han siger, jeg vil vente Tid begge paa
Sahlen. (alene med Omhed.) Det gior mig virkelig ondt,
at jeg ikke har ladet mig overraske. Min Hornioelse var
derved blevne saa meget des større. Men Frontin er alt
for oprigtig og jeg alt for skarpsigting.

Ende paa den første Act.

Auden

Anden Aet.

Scene 1.

Leander. Julie. Frontin.

Julie.

I bedrog mig altsaa Leander? Det havde jeg aldrig ventet. Men mit Hertete taler for Der og tilgiver.

Frontin.

Saa meget besbedre! Saalig go ovaar i gude
mug i eto andt. Leander.

Det er den eneste Gang jeg skal bedrage min Julie.

Julie.

Men jeg maae strax forlade dette Huus, som I selv bør drage ind i.

Leander.

Hvorledes? Julie tilgiver mig, og vil dog straffe mig med sin Traværelse?

Julie.

Jeg maae kiere Leander, alting trænger mig. Vel anstandigheden, ja endog den Egtelagt, som foreener os, men som vi ikke uden Eders Faders Samtykke kan fuldsbyrde. Tænk, jeg i min Kierestes Huus, som endnu ikke er min Mand?

Leander.

Bad dog. Deres Kierlighed formilde noget af denne Strenghed. Har jeg hidindtil sat den skyldige Verbsdig-
hed tilside? Jeg soer ved Deres Kierlighed, som udgjor
al min Lovsallighed, at jeg herefterdags skal fordoble min
erhellige Varsomhed, og denne Egtelagt, som foreerner
Det stansede Bryllup.

E c

vores

vores Skiehne — langt fra at nsde Dem til at forlade mig, giver mig endog Næt til at fordré det, som er tvertimod. De er ikke mere Deres egen, De hør forsøge — — alt, for ikke at martre en Brudgom, som ikke kan leve uden Dem. Det staer i Deres Magt. Midlet er sikert. Lad os benytte os af Frontins Opsfund.

Frontin.

Det er Parol ubetaleligt.

Leander.

Jeg tilstaer at jeg aldrig selv kunde saldet pag, at føre min Fader saaledes bag Lyset, men da det nu dog een-gang er skeet, og denne Digt desuden kan tiene til at vi kan blive sammen, saa lad os ikke giøre hans Ord til Løgn, men lade min Fader blive i Troen.

Frontin.

Det bør De giøre i alle Henseender. Det faaer ganske vist et godt Udfald.

Leander.

Stil Dem, blot i nogle Dage, han som De var Con-stance.

Julie.

Jeg hør agte Deres Fader, hvorledes kan jeg da saa-
ledes modtage hans Kierlighed, uden at blues ved mig selv.
Og I selv, hans kiere Son, betenker I ogsaa.

Leander.

Betenker De selv, sionne Julie, at det er mere en Vanheld, end Mangel paa hønlig Pligt, som har bragt mig til dette Skridt. Jeg haaber, naar min Julie i nogen Tid har været hos min Fader, saa vil hendes Ondighed og tækkelige Væsen vinde hans Hierte. Han vil tilshede min Brud under Navn af Constance. Maar saa denne Proces er endt efter vort Ønske, tilstaer jeg alt for hans Fod-

der, jeg afmaler ham min Kierlighed. Han vil sande med mig, at saa megen Dyd og Skjønhed fortiente at tilbedes. Og med Deres egen Haand vil han astore mine Taarer. Kierlighed skal give mine Ord Kraft. Elsker De mig?

(Frontin.)

Hvem kan andet end bevæges? — —

(Julie. (vaklende.))

Mit Hjerte hører Eder til — — men — — seer

I vel — — jeg beder — —

(Leander.)

Hvorledes? De er tvivlaadig — — Ah! ubarmhertige Julie?

(Scene 2.

De Forrige. Finette.

(Finette. (lobende.))

Herr Orgon.

(Frontin. (forvirret.))

O Himmel!

(Leander. (forvirret.))

Hvad skal jeg gribe til?

(Julie.)

(Endnu mere forvirret.)

Er han langt borte?

(Finette.)

Han følger mig i Hælene.

(Leander.)

Afslig min Dom.

(Julie.)

(vil gaae ud.)

Gad os undgaae hans Merværelse.

E c 2

Frontin.

404 Det standsede Bryllup.

Frontin.

Det er for sildig.

Finette.

Tag en Beslutning, det seer jeg hatt.

Julie. (i Veraad.)

Leander — — —

Leander. (paa Knæe.)

Jeg beder Dem paa mine Knæe.)

Frontin. (ydmyg bedende.)

Frue — — —

Julie. (rørt.)

Det er mig umueligt at sige Dem Nei. — — Men
om jeg røber mig selv — —

Frontin. (seet Orgon.)

Vist ikke — — — frisk Mod.

Scene 3.

De Forrige. Orgon.

Orgon.

Jeg kan ikke bie længer. Det er for længe at sætte
min Glæde op; og mit Hertie — — ah! der er hun.

Julie. (sorvirret.)

Lillaat dette Favnetag — — —

Orgon.

(comarmer hende.)

I Sandhed — — det er mig selv op af Dage. —
— Jeg kunde have kiendt hende igien, om jeg end aldrig
havde vist det.

Frontin.

Min Herre har gode Dine.

Orgon.

Jo, jo.

Finette,

Finette. (sagte.)

Hvor han let lader sig narre.

Frontin. (sagee.)

Meener Du, han er den eeneste Fader, som — he! he!

Orgon.

(omsfavner hende paa nye.)

Hvilke Træk, hvilken Undighed!

Leander.

I Morgen vil hun endnu blive kionnere i min Fævers Hine,

Julie,

Jeg vil gisre alt for at behage Dem.

Orgon.

Du faaer ikke Lov at reise fra mig. Vi vil altid
blive sammen,

Leander.

Ga vist.

Julie.

Maar saa er hvad har jeg da mere at ønske? Hvor
lykkelig er da Julie — — —

Frontin.

(sagte til Julie.)

Hem!

Julie.

(satter sig.)

Min Tilstand.

Orgon.

(til Leander.)

Staaer dette Forstag Dig an.

Leander.

Oh! min Fader, det fortryller mig. Men — —
(sagte til Frontin,) om jeg aabenbaredt min Hemmelighed?

Frontin.

Et ubetænksomt Ord foræver alt.

Orgon.

Forsix har længe nok nydt Din Mæverelse. Jeg
mæener, jeg bør have Fortrinet. Jeg er Fader.

Julie.

Brug altid dette kiere Navn; mit Hierke nyder en
sod Glede ved at høre det. Ja, min Herre — — —
Ja min Fader, (hun fatter sig.) min Lyksalighed skal be-
staae i at forsøge Deres. Min Omhue, min Verbodighed,
min Kierlighed — — —

Orgon.

Hvor Du indtager mig! min Datter — — —

Julie.

(meget hastig.)

All min Tid skal være deelt imellem en agtbar Fader
og en kierlig Mand.

Orgon.

(forundret.)

He!

Leander.

(som ikke veed, hvorledes hans Fader vil optage det.)

Himmel!

Frontin. (sagte.)

Nu er Koen solgt.

Finette. (sagte.)

Teue!

Julie. (sagte.)

Hvad har jeg sagt?

Orgon. (forundret.)

Hvad behager? Hvorledes? Hvad vil Du sige der-
med? Skulde Du have givtet Dig anden Gang uden mit
Samtykke?

Leander.

Leander. (Sagte.)

Ah! Frontin, jeg saer af Angest.

Orgon.

Det vilde være uskyldigt!

Julie. (Forvirret.)

De tenker — — De gior mig uret — —

Orgon.

Du taler mig om Din Mand.

Frontin.

(Springer imellem Julie og Orgon.)

Det er sandt, men hvad er vel deri? Her, da I talte om at blive Bestefader, sagde I jo, at Fruen skulde blive her, og ved at givte sig opfyldte alle Eders Ønsker. Det har vi igien fortalt hende. Og hun i sit Hiertes Uskyldighed gior den oprigtige Erklæring, at Manden skal ikke komme hende til at glemme Faderen, men at hun vil deele hvert Diblik af sit Liv mellem begge. Kan noget være mere naturligt?

Orgon. (leende.)

Jeg maae ret lee ad mig selv. Nør havde jeg troet imod al Rimelighed, at hun allerede var givt.

Frontin.

(Stiller sig ret forundret an.)

Hvad siger I?

Orgon.

Ja ganske vist.

Julie.

De alene skal raade for min Skiebne og min Haand.

Orgon.

Denne Tænkemaade gior Dig Ære. Og for at vise Dig, hvor vidt min Kierlighed til Dig gaaer, saa vil jeg endnu i Dag bringe et Forset i Rigtighed, som jeg har

udtanke imedens jeg ventede paa Dig. Jeg veed vist, at det vil fornære Dig. Jeg giver Dig bort.

Julie.

(forbauset, saavel som alle de andre.)

O Himmel!

Orgon.

(til Leander.)

Jeg giver hende til Valerius. Saa snart det blev bekjente at hun var bleven Enke, har alle hans Venner holdt an hos mig pm, at vi skulde forene vores Middler ved et hastigt Givtermaal. (til Julie.) Jeg vil strax se, jeg saaer sat paa Valerius. Han vil vist haue Dig an. Han er ung og velskabt, har store og mægtige Venner, og det som er Hovedsagen, han har mange Penge! — — spørg kun Leander.

Leander. (sagte.)

Frontin.

Frontin. (sagte.)

Nu ere vi vel opsigteret.

Orgon.

Vi holde Bryllup endnu i denne Aften,

Julie.

(holder paa ham.)

Jeg beder om nogen Opsettelse.

Orgon.

Stil Dig dog ikke an som et Barn,

Leander.

(holder paa ham.)

Man maatte dog først vide, om han saaer hende an.

Orgon.

Ikke andet! Valerius er ret stukt for hende.

Julie.

Julie.

Men tillad dog i det mindste — — — — —
Orgon.

Det kommer af Din Glyfærdighed at Du vil holde
mig tilbage. Men jeg begriber let, at Din Alder passer
sig kun lidet til Enkestandens Keedsomhed.

Leander. (fortredelig.)

Men min Fader — — — — —

Orgon. (forundret.)

Hvad i al Verden sætter Dig i saadant fortredeligt
Luune? Ah! nu begriber jeg det. Valerius har, som man
figer, en deilig, ung og elskværdig Søster, lige saa rig som
deilig. Giv Dig tilsreds. Det vil være en let Sag, at
staffe Dig hende til Kone,

Leander. (forstørket.)

Mig?

Orgon.

Ja.

Finette.

Min kære Herre, var dog saa god at tænke — —

Orgon.

Paa Dig? Jeg forstaar hvad Du vil sige, ikke
sændt. Nu da, jeg har tilstent Dig en ung Mand paa
en Snees Aar.

Finette. (sagte.)

Nei, hvilken Ægteskabs-Smed! tilsidst givter han
hele Verden sammen.

Orgon.

Farvel,

Julie.

Jeg ønsker alene, at kunde tækkes Dem og Leander.

Orgon. (kaagerleer.)

Og Valerius, om jeg maas bede — — — (til Le-

ander.)

E c 5

ander.) Jeg vil hente ham. I midlertid kan Du betyde Din Søster, hvor herligt dette Partie er, som vist vil giøre hendes Lykke.

Frontin.

Saamænd, Commissionen er vaker.

Scene 4.

Leander. Julie. Finette. Frontin.

(De betragte hinanden nogen Tid med Tausched.)

Julie.

Ah! Leander, hvilken Forvirring — —

Frontin.

Frue! maatte den kun ikke blive større. (betænker sig og siger til Leander.) Skulde Valerius ikke have seet Jeres Søster i Bourdeaux?

Leander. (hestig.)

Der er kun et Middel tilbage for at giøre Ende paa min Ulykke. Jeg gaaer hen for at tilstaae alt.

Julie.

For hvem?

Leander.

For min Fader.

Julie.

Han vil udøse sin Forbittrelse paa os begge.

Leander.

Nej! han har seet Dem, og jeg er rolig. De har det samme Herredomme over hans Herte, som over mit. Hvor fierlig omsavnede han Dem ikke? Desuden er det umueligt at see Julie, uden at elske hende. Deres Deilighed og mine Zaarer skal udlukke hans Brede. Og han vil være stolt af at berige sin Familie med saa kostbar en Skat. — — —

Julie.

Det standede Bryllup.

414

Julie.

Nu vel da! gør et Forsøg.

Frontin.

Min Herre! lad mig i det mindste være uden for.

Leander.

(Støder ham fra sig.)

Du er Alarsag i al min Ulykke. — — Fly og kom
aldrig mere for mine Dien.

Frontin.

Ga vel. — — dog kan jeg maaſkee endnu blive nød-
vendig. (afſides.) Jeg vil gaae bag efter og see til hvor-
ledes det spænder af.

Julie.

Ah! min kære Finette!

Finette.

Gaae ind Frue, og tillad mig at blive her, jeg skal
bruge baade mine Dien og Dren.

Julie.

(Gaaer ind.)

I hvor megen Bekymring har et Diebliks Usorsigtig-
hed styret mig!

Scene 5.

Finette alene; seer langt ind i Couliserne.

Der har han sat paa sin Fader — — han bliver
staende — — han taler med ham — — mit Hjerte
hanker — — han falder paa Kne. Dette Dieblik vil
afgiøre vor Skiebne — — han faaer ingen Forladelse.
Hvilken bister Mine hans Fader sætter op! Tys nu — —
jeg lever op igien! hans Ansigt formilder sig. Han vil
løſte ham op, han tager ham i Favn, han smiler. Og
den

den faderlige Omhed løses ud af hans Hine. Jeg maas
strax bringe min Frue denne lykkelige Tidende.

(gaaer ind.)

Scene 6.

Orgon, Leander, Frontin, langt bag efter.

Orgon.

Jeg veed vel, at Forstand kommer aldrig for Narene.
Maar man selv tenker lidt tilbage, bør man holde Ungdommen noget til gode. Hver Alder har sine Feil og Svagheder. I det tredsfindstyvende Aar er man vranten, og i det tyvende forløb,

Leander.

Hvilken Lykke at have saa sindig og saa god en Fader?

Orgon.

Du siger altsaa, at da Julie underskrev Ægtepagten
troede hun, at jeg havde været død længe.

Leander.

Det sværger jeg paa.

Orgon.

Og at hun meente, Du var Din egen Herre?

Leander.

Sa, min Fader.

Orgon.

Maar saa er, har hun jo ikke i mindste Maade uret?

Leander.

Nei vist ikke.

Orgon.

Hun vilde nødig til, siger Du, at bebrage mig under
Navn af Constance?

Leander.

Sa meget nødig.

Orgon.

Orgon.

Og det er denne Skjelm, denne Frontin, som ene
er skyldig?

Leander.

Ga, intet er vissere.

Frontin. (afside.)

Mine Actier staar ret smukt!

Orgon.

Han skal betale Gildet, den Forrader!

Frontin.

(for sig selv.)

Med mindre han spiller Bankrot.

Orgon.

Seg maae vase, at jeg er god dg kan tilgive, dog uden
at det skeer af Svaghed; men at jeg folger Fornustens
Stemme.

Leander.

Derom har jeg aldrig troylet.

Orgon.

Enhver anden i mit Sted vilde have gjort Dig arveg-
los til Straf for Din Dristighed, og begegnet Julie ilde.

Leander.

Ah! min Fader.

Orgon.

Du behøver Du akne at sige hende, at hun strax for-
søer sig ud af Huset.

Leander.

(Som gaaer over fra en stor Glæde til den mod-
satte Passion.)

Ud af Huset?

Orgon.

Ta, og det strar. (en bydende Tone.) For at rette
mig efter hende, vil jeg lade denne Sag dve hen, imod at
hun paa sin Side, uden Opsigt i al Stilhed, sønderriger og
til-

tilintetgjør denne Egtepagt, som dog i sig selv er ugyldig,
da den er sluttet uden mit Samtykke.

Leander.

Sonderrive min Egtefabs Contract! dette Stod
bringer mig i Fortvivelse. — — Hvad skal jeg bruge for
Vaaben mod saa ubarmhertig en Besaling? — —

Orgon.

Ingen. Julie er smuk, ung og elskværdig, men hun
har ingen Midler.

Leander.

Hun har en Proces af stor Vigtighed, hendes Net
er soleklar.

Orgon.

Men veed Du hvorledes den vil falde ud? Themis
er blind, Dog Begtskaalen kan falde til den ene Side saa
godt som til den anden. I en Haandevending kan Du
være en ruineret Mand. (Kort og bydende.) Skielv for Din
Frihed og for Julies med. Jeg er Herre. Adlyd.

Leander.

(Ude affig selv.)

Jeg doer af Sorg.

Scene 7.

Leander og Frontin, som gjør Reverentser
for sin Herre.

Leander.

Ah! er Du der Frontin?

Frontin.

Ja, jeg stod og hørte til.

Leander.

Da kiender altsaa min hele Ulykke?

Frontin.

Frontin.

Eil Punkt og Prifke.

Leander.

Hvorledes tor jeg komme for Julies Hine? Hvorledes
Sal jeg kunde bringe hende min Faders Ordre?

Frontin.

Jeg agter ikke at betale Gildet, som han behagede at
sige. Farvel, Herr Leander, jeg tager min Afsked.

Leander.

Jeg er i Fortvivelse. Og Frontin forlader mig!

Frontin.

Det steer, fordi jeg ikke kan paataage mig at betale
for andre, da jeg har nok i mit eget Negnskaab. Skyldige
Tiener.

Leander.

(Holder paa ham.)

Hvordan, Frontin, Du kan see mig i saa forskaak-
lig en Eilstand uden at have Medynk?

Frontin.

Kan jeg raade God paa den Ulykke, Eders Fremsu-
senhed har kommet assed? — — Havde Julie alene kun-
net blive her nogle saa Dage under Navn af Constance,
saa var maafkee alting faldet vel ud.

Leander.

Saa er det. Min Fader havde bedre lere at kiende
hendes rare Egenskaaber, og havde aldriig kunnet afaa saa
haard en Dom. Desuden var maafkee hendes Proces
imidertid blevet bragt til Ende. — — — Kan Du blot
vinde Eil?

Frontin.

Forslaget er herligt! vinde Eil! — — — opfinde
et Paasund, som kan dyse den Gamle i Sovn og giare
ham god igien. — — — (esteraber Damis.) Fly og kom
aldrig

aldrig mere for mine Dien — — — som sagt, saa seet.
Farvel.

Leander.

(med en ynklig Stemme.)

Frontin!

Frontin.

(i samme ynklig Tone.)

Min Herre!

Leander.

Deg tankte, Du var bleven rørt over min Hjertesorg.

Frontin.

I har afinalet mig alt for vel for Herr Orgon.

Leander.

Tien mig, jeg lovet Dig Hundrede Ducater.

Frontin.

I aarlig Indkomst?

Leander.

Ja vel, om det kan hielpe.

Frontin.

(i en Henrykelse.)

Stille! ah! hvor Guldet virker! — — — et herligt Indfald! Det vil skaffe mig et stort Navn i Verden!

Bravo! — — — Hør, sige mig eengang, om jeg kan mage det saa, at Julie blivet endnu tolv Dage her i huset, er I saa fornøjet?

Leander.

Som en Prinds! men hvorledes mulde det gaae til?

Frontin.

Pist! det er en Hemmelighed! See her er et Skri, verbord. — — — Kom nu, min Herr Secretaire, og skriv mig et Brev til Eders Fader. Jeg vil sige til.

Leander.

Kom an!

Frontin.

Frontin.

(Kaster sig i en Lehnestol, og caresserer sig selv smilende.)

Net saa, lille Frontin, Du er et klygtigt Hoved.

Leander.

Maa! hvad bliver deraf?

Frontin.

Saa sagte, om I behager — — — tilstaae mig dog, at det, jeg har sor, er ikke saa smal en Sag.

Leander.

Det tilstaaer jeg.

Frontin. (siger til.)

Hoisterede Herr Fader!

Da jeg har havt den Ulykke at fortiene Deres Brede, saa understaaer jeg mig ikke at komme for Deres Nine. Men jeg holder det for min Skyldighed at vare Dem ad, at De ikke fester Troe til nogen Ting, som Frontin maatte forebringe Dem.

Leander.

Du vil — — —

Frontin.

Skriv. (Bliver ved at sige til.) Ikke nok at han alle rede har fort Dem bag Lyset, han vil endog giøre alt godt igien ved paa nye at sætte Dem Briller paa.

Leander.

Jeg troer, Du drømmer — — —

Frontin.

Er jeg da en Tosse? Jeg veed vel hvad jeg gør. (Bliver ved.) Det er en Spitsbube, en Skielm, en Besdrager.

Leander.

Nei Frontin, dette gaaer alt for vidt.

Frontin. (Utaalmodig.)

Hvad behager? Vær saa god, Herr Secretair, at
skrive som jeg besaler. Har jeg da ikke Lov til at kalde mig
selv en Spitsbube, en Skielm, en Bedrager? Det er dog
en Frihed, som I selv tager Eder, og det alt for ofte.

Leander.

Jeg saaer da at skrive, som Du vil.

Frontin.

(Læser Seddelen.)

Lad mig see. En Spitsbube! Godt. En Skielm!
en Bedrager! ypperligt. Denne Seddel maae sendes til
Herr Orgon.

Leander.

Og dermed troer Du, at giøre mig Dieneste?

Frontin.

Lad det være min Sag.

(med Estertryk og poetisk Varme.)

Tit blinde Skiebnes Haand med Undergang os truer,
Den sande store Mand dog dersor ikke gruer.
Ledsag mig, ædle List! indblæs mig, viis Din Mage,
Hvormed Du høffer tit har under Fodder lagt!
Og Verden skal forbauist min Heltegierning pris — —
Dog tie, min Stolthed, lidt. Jeg først min Konst bør viise.

Ende paa den anden Act.

Tredie

Tredie Act.

Scene I.

Orgon. Frontin.

Orgon holder sin Stok i den eene Haand og et Brev i den anden; han slæber Frontin, uden at sige noget.

Frontin.

Saaer da denne Spadseren ingen Ende? Jeg er bange, min Herre, at Motionen bliver for heftig.

Orgon.

Nei, jeg har et Par Ord at tale med Dig her i Sahlen.

Frontin. (sagte.)

Nu vil det gielde.

Orgon. (sagte.)

Jeg vil bringe ham i Forvirrelse. (Hoit.) Vil den ærlige Frontin tillade mig, at jeg lader ham læse et vist Brev? — — —

Frontin.

Min Herre — — De gier mig alt for stor Ere
— — min Villie er i Deres Lomme.

Orgon.

Man lader mig underhaanden vide, at en Skurk af en Tiener, uden at tænke paa hvad han er mig skyldig, ikke alene i Formiddags har han spillet mig et skammeligt Puds, men at han endnu har i Sinde at holde mig for Mar. — — Siiig mig, Frontin, hvad kan meester Du den Skielm kunde fortjene?

Dd 2

Frontin.

Frontin.

Han burde døe under Stokken.

Orgon.

Geg havde tænkt, Du vilde have bedet for ham.

Frontin.

I kiender mig ikke Ret, min Herre. Lad mig kun
faae at vide, hvad den Galgefugl, den Skielm heder, og
jeg skal treschiaffke ham saaledes, at han skal huske det. Jeg
har, uden at prale, et ganske godt Haandlav.

(Han lader som han vil gaae.)

Orgon.

(Holder paa ham.)

Det er en Comission, som jeg ellers havde Lyst at
give enhver anden. Denne Galgefugl, denne Skielm —

Frontin.

Oh! nu, min Herre?

Orgon.

Er Du selv.

Frontin.

Oh! det er umueligt! det maatte jeg jo selv best
vide.

Orgon.

Jeg har Beviis derpaa i Hænderne.

Frontin.

So mænd! De behager at skiemte.

Orgon.

Du skal være nsdt til selv at tilstaae det.

Frontin.

Det er Deres behagelige Skierts.

Orgon.

Geg maae beskietme den Bedrager. See her, Skielm!
les dette Brev. Hvad siger Du dertil? He!

Frontin.

Frontin.

(Lader som han forundrer sig.)

Jeg maae falde i største Forundring — — (ester
nogen Betenkning.) Ha! ha! jeg lugter Luntens — —
ret saa, artig nok! nei see mig engang til min unge
Herre! — — og det er efter dette Brev, at I holder mig
for en Skielm?

Orgon.

Behøver jeg andet Devils? Er det ikke tydeligt?

Frontin.

Evertimod.

Orgon.

Evertimod? Hvorledes?

Frontin.

Hvordan? Herr Orgon, denne skarpsindige og kloge
Mænd, kan læse dette Brev uden at mærke den skulte
Snare?

Orgon.

Hvilken Snare?

Frontin.

Leander, som kiender min Erbædighed for min gamle
Herre, frygter for min aabenmundede Iver, at jeg maa-
ske maatte give Eder Underretning om hans Anslag, og
for at betage mig Troverdighed og komme mig i Forkisbet,
undser han sig ikke ved at skrive, at jeg er en Spitsbube,
en Skielm, en Bedrager.

Orgon.

Tingen er muelig.

Frontin.

Ah! lille Utaknemmelige, I fortiente, at jeg fortalte
alting til Eders Fader!

Orgon.

Net saa, hævn Dig.

Dd 3

Frontin.

Frontin.

Nei, nei! hvor opbragt jeg end er, vil jeg dog rive ham, at jeg gør min Pligt.

Orgon.

Din Pligt, Frontin, er at være en Fader om hans Sons Galtskaber, for at forekomme de onde Folger.

Frontin.

Det er sandt. — — Men, om Leander ikke det at vide, saa tog han Livet af mig. Hans Hemmeligheder ere ikke Hovelspaaner. Det gelder om vigtige Ting.

Orgon.

(mere nysgierrig.)

Silg frem, jeg lover Dig en evig Taushed.

Frontin.

Vie lidt. — — Lad os see, om her slet ingen kan høre os.

Orgon.

Ah! ha! min Herr Son!

Frontin. (sagte.)

Jeg skal give Dig noget at løbe med.

Orgon.

Hvad har Du da at sige mig?

Frontin.

Men for alting reen Mund.

Orgon.

Vær kun ikke bange.

Frontin.

Jeg tør vedde paa, at Eders Son har sagt Eder, at han var inderlig forelsket i en deilig Person, lige saa riig på Nidigheder, som sattig paa reede Penge, og at han frygtede for at mishage Her, og derfor ikke havde vovet at tilstaae sin Kierlighed?

Frontin.

Orgon.

Orgon.

Det er hans egne Ord til mig.

Frontin.

Vær forsikret om, min Herre, at det er den reene Sandhed. — — Men hør! har han ikke sagt noget om en vis Egtepagt, som er oprettet imellem ham og denne Skionne?

Orgon.

Sø.

Frontin.

Intet er vissere. Men hør! han har sagt, at jeg var en Bedrager, og at jeg ved min Snedighed havde ført Julie herind i Huset under Navn af Constance.

Orgon.

Ha vist har han sagt det.

Frontin.

(med Hestighed.)

Der har vi Løgnen! der har vi Uskammenheden! — — Himmel! hvilken sort Streg. — — — Det er, som jeg har sagt, hans Øyster i egen Person, som er her i Huset.

Orgon.

Men til hvad Ende skulde han have villet opspinde et saa ublue Bedragerie?

Frontin.

Hvorfor? uden for ved den Leilighed at faae sin Aller-
kiereste anbragt og antaget her i Huset.

Orgon.

Hvorledes det? Det begriber jeg ikke.

Frontin.

Skulde I aldrig have læst Romaner?

Dd 4

Orgon.

Orgon.

Dermed har jeg vel ogsaa spildt min Tid saa godt som andre.

Frontin.

Godt! I veed altsaa hvorledes det gaaer til i Nos maner. — — — Naar en Son givter sig uden sine Forsældres Samtykke, seer han til, hvorledes han paa een eller anden Maade faaer sin Kone ind i Huset, under det laante Navn af en Slegtrning eller Veninde; hun er mild, beleven, vittig og forekommende; hun indtager alle, og naar hun finder et lykkeligt Dieblit, snup — er hun paa Kne for Faderens Hodder, og han kan ikke bringe det over sit Hjerte at nægte en ung Skønhed, som har rørt hans Siel, Navn af Datter. Dette er just hvad Leanders Brud agter at giøre. Leander har i Sinden, ved sin Til staelse, at faae jaget sin Søster Constance ud af Huset, og om nogle Dage igien at bringe sin Kiereste ind i Huset under Navn af sin Søster, og saaledes bane hende Vejen til at vinde Eders Undest.

Orgon.

Er det med saadan Mynt han betaler sin Søsters Kierlighed?

Frontin.

Søsteren er med i Ledtoget.

Orgon.

Hvorledes, min Datter kass give sit Minde til — —

Frontin.

Det er just hende, som har udfundet dette herlige Middel, og paa det hendes Opsørel ikke skal give Anledning til Critiker, vil hun tage hen til en af Eders Venner, for at vente paa Udsaldet.

Orgon.

Orgon.

Begge to skalde saaledes holde mig for Gieb — —
(betunker sig.) Nei, Du lyver.

Frontin.

Det maae jeg finde mig i. I har jeres Aarsager for
ikke at fæste Troe til mine Ord. En Fader er altid Fader.
Herefterdags skal jeg beslite mig paa at være mindre op-
rigtig.

Orgon.

Hvordan? Du vil at Leander — — —

Frontin.

Min Herre! jeg vil slet intet.

Orgon.

Men forklar Dig, gior mig det begribeligt.

Frontin.

Det skal jeg vel tage mig vare for. Slaae kun Liid
til jeres Son. Han fortiner Fortrinet frem for mig.

Orgon.

Denne Karl bringer mig i den yderste Forvirring.

Frontin.

Jeg tilstaarer, at det er en twivslom Sag. Man be-
skylder mig for at gaae paa Nævekloer, jeg siger, at dette
passer sig just paa min Anklager. I bliver varet ad fra
begge Kanter. Men skielb for den Beslutning I fatter.

Orgon.

Den Skurk studerer ret paa at bringe mit Hoved
af Lave.

Frontin. (sagte.)

Han har Ret (hestig.) Hav bedre Tanker
om en troe Diner. Men jeg er angrebet paa min Ere,
og jeg vil legge min Erelighed for Dagen ved uomstodelige
Beviser.

Orgon.

Gior det, Du Plageaand, om Du kan.

Frontin.

Leander eller jeg farer med Logn.

Orgon.

Det har sin Rigtighed.

Frontin.

I seer hvor oprigtig jeg er.

Orgon.

Videre.

Frontin.

Beed I, min Herre, hvad I har at giøre? Mistroe
os begge.

Orgon.

Det lader sig høre.

Frontin.

Midlertid maatte I selv sage om Oplysning i Sa-
gen; skrive Herr Forlix til, og beholde den unge Person i
Huset, som Gidsel. — — Hvad siger I? He!

Orgon.

Det er et klogt Raad!

Frontin.

Jeg troer, uden Pralerie, at jeg slutter riktig.

Orgon.

Det er sandt. Derved er intet at vove.

Frontin.

Ikke det mindste.

Orgon.

(for sig selv.)

Du vil jeg see paa den, som skal narre mig.

Frontin.

(som hører det, siger med en listig Tone.)

Den skal staae tidlig op.

Orgon.

Orgon. (sagte.)

Jeg vil komme efter, om Leander har lojet eller denne — — (hoit.) Jeg har besluttet at skrive min Broder til i Dag, om tolv Dage har jeg Svar, og ulykkelig den, som da har fortient min Bredde.

(han gaaer.)

Frontin. (sagte.)

Jeg har ham.

Orgon.

(bliver staande for at betragte Frontin.)

Skulde det være en ørlig Karl.

Frontin.

Skynd her med at skrive. Jeg funde maaskee være en Skielm.

Orgon.

Vel! har Du sagt sandt, skal jeg belønne Din Dieneste, men dersom — — —

Frontin.

Om tolv Dage vil I sage at vide hvad jeg fører i Skoldet.

Scene 2.

Frontin, alene.

Vivat! Du kan belære dig paa Tusende nye Budser, inden det Svar kommer fra Bourdeaux. En god Skipper maae ogsaa kunne benytte sig af Modvind for at naae Havnen. — — Himmel! hvad seer jeg derhenne! Far broderen fra Bourdeaux. — — Forlix — — hvilken Ulykke! Han vil robe alt. Ah! grumme Lykke, hvad skal jeg sætte mod dine gientagne Stod? Frækhed og et usorsagt Mod.

Scene

Scene 3.

Frontin og Forlix.

Forlix.

Er her da ingen i dette Huns? Ah! der seer jeg
Frontin.

Frontin.

Ah! Herr Forlix, hvilken Lyksalighed! (Sagte.) hvil-
ken Ulykke! hvad gør Feber og Podogra nu omstunder,
at de ikke kan skaffe saadan en gammel Synder Forsald
underveis!

Forlix.

God Dag Frontin. Jeg længes ester at tale med
min Broder.

Frontin. (affides.)

Kunde jeg bare faae Tid at besinde mig. (Hvit i det
han holder paa ham.) Holder Deres Vogn endnu der nede?
Forlix.

Ja, hvorfor spørger Du derom?

Frontin.

De kan altsaa reise saa meget des mageligere. De
veed nok, at Deres Herr Broder er altid paa sit Gods om
Sommeren.

Forlix.

Portneren har dog sagt mig — —

Frontin.

(driver ham saa gevnt mod Døren.)

Portneren er fuld. Om Forladelse at jeg ikke kan
følge med Dem, jeg har en Ordre at udføre her i Byen,
som vil medtage nogle Dage.

Forlix.

Forlix.

(for sig selv, opmærksom.)

Vortneren eller denne lyver. Skulde det være een af hans gamle Streger? Jeg maae see mig for. Det er en listig Skielm. (hosit.) Hvordan? Hverken min Broder eller Leander er i Byen?

Frontin.

Ingen af dem.

Forlix.

Ventes de da snart ind igien?

Frontin.

Ta, om en Maanedstid.

Forlix. (sagte.)

Denne Knegt vil enten bedrage mig, min Broder eller Leander. (hosit.) Jeg har ogsaa en vigtig Sag at afgøre med min Correspondent i Lyon. Der vil nok ogsaa gaae en Maanedstid bort med. Og paa Landet bliver Tiden mig altid lang — —

Frontin. (sagte.)

Hvis han vilde reise, saa slap jeg af en helslig Knibe.

Forlix.

Jeg troer, jeg vil først reise hen og afgøre det alvorlige, for siden desbedre at tænke paa Fornoelsen, og leve nogen Tid her hos min Broder i Nolighed.

Frontin.

Det Forsæt er Guld værdt!

Forlix.

Du finder det godt?

Frontin.

Oppeligt.

Forlix.

Forlix.

(lader som han vil reise, og Frontin glæder sig;
men kommer igjen.)

Det er mig kert. — — — Det er for sildigt at
give mig paa Reisen i Dag. Jeg vil bie til i Morgen.

Frontin. (forbaust.)

Hvilken bandsat Grille!

Forlix.

(med forstilt Væsen.)

Det lader, som dette ikke staer Dig an. — — Lad
min Seng laves til.

Frontin.

Godt nok — — men — — da Hærstabet reiste
paa Landet, blev alle Sengene tagne ned.

Forlix.

(lader som han vil gaae.)

Det er en anden Sag, saa giv jeg best, jeg reiser.

Frontin. (sagte.)

Jeg har Forstand i Panden.

Forlix.

(kommer tilbage.)

Jeg faaer det Indfald, Frontin, at siden jeg ikke
ægter at reise før i Morgen tidlig, saa funde jeg logere i
Nat hos Frue Julie.

Frontin. (sagte.)

Gid Du faae en Ulykke med Dine Indfald!

Forlix.

Du kan følges med og vise mig, hvor hun boer.

Frontin.

Da hun mærkede, at det gif i Langdrag med hendes
Proces, saa reiste hun i Gaar.

Forlix.

Forlir.

Sæg er ret uheldig.

Frontin. (sagte.)

Hold Ørnene stive Frontin.

Forlir.

Farvel. Sæg maae affæd og reise lige saa godt først som sidst.

Frontin.

Det er det allerbeste De kan giøre.

Forlir. (sagte.)

Sæg maae see at komme efter, hvad her er under.

Frontin.

(alene leende.)

Hvor han er god at tage ved Næsen! Det er næsten en Skam at bruge sin Hærne mod slige Lossehaar.

Scene 4.

Frontin og Leander.

Frontin.

Sæg har vundet længere Tid, end I selv ønsker,
min Herre.

Leander.

Kiere Frontin, er det muligt! hvilken Lykke! vi hat
Esterretninger fra Bourdeaux fra to Kanter, som begge
melde om Forlig, og der behøves ikke tolv Dage for
at faae den fuldkomneste Bisched. Denne Frist, haaber
jeg — — —

Frontin.

Det er smaae Ting. Eders Farbroder har i dette
Dieblik forundt os en heel Maaned.

Leander.

Leander. (forvirret.)
 Min Farbroder?
 Frontin.
 Net han.
 Leander.
 (mere forvirret og urolig.)
 Jeg troer Du snakker over Dig. Men sig — —
 forklar Dig dog — hvad vil Du sige?

Scene 5.

De Forrige og Finette.

Finette.
 (kommer løbende ind ganske forstrekket.)
 Ah! min Herre!
 Leander.
 Hvad er det paa Ferde, Finette?
 Finette.
 Vi ere om'en Hals!
 Frontin.
 Hurtig! tael!
 Finette.
 Vi ere forlorne! Eders Fader veed alting.
 Leander.
 Hvordan?
 Finette.
 (ganske forpustet.)
 Eders Farbroder — — —
 Frontin.
 Forlix?
 Finette.
 Taler med ham — — —
 Frontin.

Frontin.

Saa for Fanden! det var et usorskammet Puds!
Den gamle Rev er altsaa ikke reist, men i den Sted ble-
ven her for at opdage alle vore Renker.

Finette.

Dem staer han og fortæller Eders Fader fra først
til sidst.

Frontin.

(Hører Stoien inden for.)

Det er godt at høre, siden de ere begge saa høi-
rostede.

Leander.

Saa gør da min Farbroder mig reent ulykkelig —
— Dog nei — ikke han, men min egen Opsørel. Hvad
skal jeg grib til? Hvor skal jeg skiule mig? Jeg tor
hverken lade mig see for min Fader eller Faderbroder. Deres
billige Fortornelse kan jeg ikke udholde. Men hvorledes
tor jeg komme for Julies Nine? Jeg har ved min usor-
sigtige Kierlighed forledet hendes Uskyldighed, et Skride
ester det andet, saa at hun nu maae staae rød og bleg for
alle mine Paarsrende. Maaske maae hun i dette Dies-
blif døie de bitræste Bebreidels'er! hvor er jeg strafværdig
baade som Son og Elster! jeg maae fortvivle, og dse af
Skam.

Frontin.

Og jeg af Angest! jeg maae sinere mine Støvler,
for ikke at sætte min Ryg blot for det Verste. Jeg maae
tage Flugten til Stormen legger sig. — — Ah! jeg er
om en Hals; man kommer og sperrer mig Udgangen.

(Han skiuler sig, da han ikke kan slippe ud.)

Sidste Scene.

Alle.

Julie.

Kierlighed er alene Skuld i min Forseelse.

Leander.

Og i mine Forbrydelscer.

Forlix.

(Stodt og opbragt.)

Ja, Kierlighed skal undskylde alle Daarligheder.

Orgon.

Bonner og Foreskillinge ere spilde hos mig. Min Sonnekone maae have Penge.

Forlix.

Det er vores Lod, naar vi i vor Blindhed ønske os Barn eller Broder-Barn. Vi opoffre for deres Skuld vore beste Aar, skaffe os mange misdige Timer — —

Orgon.

Og fortiene Penge til dem.

Forlix.

Og naar vi blive gamle saa skal vi tiene til Kastebold endog for deres Tienere.

Frontin. (Skult.)

Au? Det gielder min Nyg.

Leander.

Min har opspundet alt; men hvis den Skelm nogensinde kommer for mine Dien — —

Frontin. (Skult.)

Min Forfatning er ikke af de angenemmeste.

Julie.

(til Leander.)

Nu seer I det, Leander, at mit Herte var alt for lettroende. Kom Finette. (Hun vil gaae.)

Forlix.

Forlix.

(holder hende tilbage.)

Et Ord.

Julie.

Vil De behbreide mig min uheldige Usorsigtighed?

Forlix.

Nei. Men det gior mig ondt, at Deres Høielighed har fortient min Broders Vrede, som ikke bor eller kan formildes.

Orgon.

Ingen Midler uden en Proces?

Forlix.

Min Broderson har endnu mere Aarsag at angre sin daarlige Opsorrel, han vil neppe saa let glemme den — — (kaster et betydnende Øje til Leander,) thi for en ung og deilig Enke vil enhver giøre sit til, at forslaae Tankerne.

Leander.

Hvert Ord er en Dolk i mit Hjerte.

Julie.

Jeg beder Dem, min Herre, forskaan mig — —

Forlix.

Neis kun rolig til Bourdeaux. Der venter Lykken efter Dem. Deres Vederpart har overdraget mig at forlige Sagen; og jeg kan byde Hundrede Tusende Rigsda-ler. See her.

(han foreviser en Brevtasse fuld af Sedler.)

Orgon.

(griber den hastig.)

Hvad! hun er lige saa rig, som dydig. Nei hold — — dette forandrer Sagen.

Julie. (glad.)

Ah! Leander.

C e 2

Leander.

Leander.

Jeg seer et Glimt af Haab.

Orgon.

Min Broder. De elste hinanden oprigtig — —
hun har Hundrede Tusende Rigsdaler — —

Julie.

Hvilket lykkeligt Dieblik!

Forlix. (vred.)

Hvordan? I kunde være skøbelig nok til at glemme
deres Forbrydelser?

Leander.

Kiereste Farbroder!

Julie.

Vil De da evig forfolge os?

Leander.

Ah! lad Dem bevæge til Medlidenhed!

Forlix.

Nei! det er forgives at vente. En Son skulde over-
træde de helligste Pligter; givte sig uden at svørge sin Fa-
der ad; fornærme og forhaane alle sine Venner, og i Sten-
den for at straffe ham, skulde man krone alle hans Ønsker?
Et herligt Exempel for andre unge Husentaster! Hold
Stand, min Broder! eller jeg kan lade Eder vide, at jeg
reiser i Morgen, og at vi sees aldrig mere.

Orgon.

(misfornøjet.)

Hvorfor vilde han da ogsaa tale om disse Hundrede
Tusende Rigsdaler?

Leander.

Skal min Ungdom, min Kierlighed, en slet Raads-
giver, og især Frygten for at miste saa fier en Haand ikke
kunne forskaffe mig Forladelse? — — I er dog min Fa-
der? (til Forlix.) og I, min kiere Farbroder, som maler
mine

mine Overileller af med saa sorte Farver, betenker I vel,
at Gud selv bevæges ved sand Fortrydelse? — — (beten-
ker sig.) Kierlighed giorde mig skyldig. — — Kierlighed
giver mig et Maad. — — (til Julie.) Elster De mig?
Julie.

Meer end jeg kan udtrykke. Ah! Leander, hvorfor
kan min Kierlighed ikke stemme overeens med mine Plig-
ter! En saadan Lykhalighed — — —

Leander. (hestig.)

Staaer i Deres Hænder. Lad os begge kaste os for
vor Forsolgers Fodder. Hans haarde Hierte vil lade sig
røre ved vore Taarer.

(Julie falder paa Kne for Forlix, som med
Omhed holder hende tilbage.)

Forlix. (vort.)

Nei, mine Born, skynd Eder heller hen i disse Arme!
(leende.) Jeg vilde sætte Eder i denne Angst, for at hævne
mig over den smukke Maade, hvorpaa jeg blev modtagen af
den Mesterskilm Frontin.

Julie.] min Leander!

og }

Leander.] min Julie!

Finnette.

Hvor han er snedig!

Frontin. (skult.)

Han er min Mester!

Forlix. (omfavner dem.)

Nu skal alting være glemt. Jeg var saa vis paa et
lykkelige Udsald, at jeg har bestilt Notarius. (til sin Bro-
der.) Kom ind og skriv under.

Orgon.

(ganse gestig, seende paa Brevtasken.)

En Londe Guld! hiertens gierne, min Broder.

E e 3

Leander.

Leander. (til Julie.)

Ieg er uden for mig selv af Glæde.

Frontin.

(i det han kommer frem.)

He! mine Herrer! mine Herrer!

Orgon.

(Kommer tilbage med de øvrige Personer.)

Hvordan? Denne Skielm her?

Frontin.

Ieg troer, De glemte mig reent.

Orgon.

Nei, nei, god Karl! hvorledes skal vi ret straffe
ham? Den Bedrager!

Frontin.

(meget alvorlig.)

Ieg blev det af Pligt, og jeg vilde tiene min Herre.
Overalt er alting gaaet godt, og De veed, at i disse Tider
bedommer man Folk efter Udsaldet.

Forlir.

Han forsvarer sig godt.

Orgon.

(betragter Brevtasken.)

Kom an, jeg tilgiver ham.

Frontin.

Og denne unge Fæstemøe oven i Kæbret?

Finette.

Der har Du min Næve.

Frontin.

Ieg ønsker vore Børn Din Figur og min Snildhed.

Ende paa Skuespillet.

Floren-

Florentineren

eller

den Hildebrand i sin egen Snare.

Comoedie i een Act.

Personerne:

Harpax, Florentineren.
Magdelone, hans Moder.
Pernille, hans Pige.
Leonore, forlovet med Harpax, og forlbt i Leander.
Leander, forlbt i Leonore.
Smeden.
Betientene og hans Folk.

Scenen er i Harpaxes Huus.

Scene I.

Pernille. Leander.

Pernille.

Hvorhen! Herr Leander. Aldrig vil De her ind? Veed De ikke, hvor farlig en jalour Italianer er? Har pax holder Dem jo for sin Rival. Og veed De vel, hvad den fornemmeste Pligt er i hans Huustavle? Det er, at han bør søge alle Leiligheder ved Nat og ved Dag at slaae Dem ihiel, saa forbittret er han, og dog kaster De Dem i saa yderlig en Fare, at De tor komme inden for hans Dør? Er det at handle klogelig?

Leander.

Det siger jeg intet imod, Pernille! men jeg er forlbt, det er nok til min Undskyldning. Da jeg saae Din Huusbond gik ud i Byen, saa tankte jeg, at der var Leilighed.

Pernille.

Jeg mærker nok, De kiender ikke Herren ret; han er aldrig længere ude, end man knap kan vende sig, førend vi har ham hjemme paa Halsen igien. Han er saa mistroist, at han hverken har Mast eller Noe, men frygter for sin egen Skygge. Kommer han i det samme og seer Dem — —

Ee 5

Leander.

Leander.

Sa, ja, han maae gierne see mig; dertil har jeg mine visse Varsager. Men fortal mig engang, hvordan det gaaer Tomfrue Leonore? Hvad siger hun for godt i denne Tid. Lukker Harpax hende inde endnu?

Pernille.

Ja sterkere end nogen Tid tilforn, og det maae vi takke Deres Velbaarenhed for. Herren er i Dødsens Angest, at De skal saae Dine paa hende, og derfor har han sat hende i et grundmuret Hul, hvor der er saa mørkt som i en Kielder. De skulde kun see, hvor mange Løngange og Krinkelskroge man skal igienem, forend man kan komme derind; det er knap man kan finde Veien. For hver Løngang er en jernbeslagten Port, og for hver Port er fuldkommen ti store Laase, foruden Skaader og Hængelaase, som ere utallige.

Leander.

Paa den Maade kan jo ingen komme til hende?

Pernille.

Nei, ingen uden han selv alene. Han redet Seng og dekker Bord for hende, og det er et stort Under, at han ikke ogsaa klæder hende i og af. I det mindste hænger han over hende hele Dagen igienem, og læser for hende i Tomfruernes Erekrands, eller, naar han er meget mild, spiller han en gammel rustet Menuet for hende paa en Luther, som der er kun tre Strenge paa; men om Natten passer han paa tilgavns.

Leander.

Teg skulde dog haabe, han ligger ikke — — —

Pernille.

Nei, der er dog et Skillerum imellem dem, og overalt saa faaer han sjeldent Tid at gaae til Sengs. For

en

en Muus, en Flue, den mindste Ting der rører sig, gier han strax til en Elephant; dermed er han i Harnise, løber hele Huuset om med en ladt Pistol i hver Haand, søger allevene paa Loft og i Kielder, og raaber os alle op af Sovne. Nei, Herren er verre end bare Fanden; han er en Varulv og intet Menneske, og jeg troer ikke der er Magen til ham i det hele Helvede.

Leander.

Det Skarn! det er alt for bekjendt hvordan han handler Jomfruen, og jeg har allerede givet en Klage ind over ham i Maadet, og Maadet er villigt at udståede en Besaling for at tringe ham. Men det er lettere for de gode Maadsherrer at besale, end det er for mig, at se deres Besaling esterlevet.

Pernille.

Det troer jeg selv. Herren har ti til tolv Gange sagt, at han skulde vrie Halsen om paa Jomfruen, førend han skulde slippe hende af Hænderne; han er Karl for at giøre hvad han siger; men det var De nok ikke tient med, Herr Leander.

Leander.

Her har jeg et Brev, som nok skal forrykke hans Concept, han maae selv see paa det, naar jeg flyer Dig det, og beder Dig levere det til Jomfruen. Du kan kun lade, som Du intet vil, og giøre Dig ud til Beens, saa mærkes det intet, at der er nogen Forstaaelse imellem os.

Pernille.

Ja, ja! det skal skee. Men saa maae De just tage Dem vase for ham, og have et Dje paa hver Finger. Ved De, hvad de siger? Han lader aipse en Machine hos en Smed, der er i Arbeid i disse Dage, om den ikke gar er færdig.

Leander.

Leander.

Ja, ja! Smeden har varet mig ad. Det er en ærlig Mand, der tiener godt Folk, ligesom han saae sin Umage betalt til. Vi har lagt det over sammen, at jeg skulde skrive dette Brev, og flye det fra mig, naar Din Herre saae derpaa; men see! der er han.

Scene 2.

Harpax. Magdelone. Pernille. Leander.

Pernille.

Ah! saa gaae da pokker i Vold! hvem tager I mig an for, Monsieur! har jeg hørt i mine Dage! seer jeg ud til at være en Kobleriske?

Harpax.

Hvad vil dette sige?

Leander.

O jo! lille Pernille, hør dog hvad jeg vil sige!

Pernille.

Lad mig blive, siger jeg.

Harpax.

Det var Net!

Leander.

Der har Du tyve Ducater.

Pernille.

(tager imod dem.)

Deg er intet for Profiten, og gaaer I ikke jeres Bei, saa skal I saae tyve Drefigen for de stammelige Tanker, I har om mig.

Leander.

O jo! min søde Pernille. Du kommer dog altid til Domfrue Leonore. Giv hende dette Brev fra mig, men lad ingen see det.

Harpax.

Harpax.

(Triver Brevet fra ham.)

Ho, ho! Din Skielm! vil Du giore mig Vold i
mit Huns; vil Du giore Oprør og forsøre min Homfrue?

Leander.

(Trækker sin Kaaerde.)

Flye mig mit Brev tilbage, eller jeg skal jage denne
tyers igienem jer.

Harpax.

Hei, Gevalt! Peter, Jens, Christopher, Nicolai.

(Leander løber bort.)

Scene 3.

Harpax. Magdelone. Pernille.

Pernille.

See hvor han smurte sine Stovle.

Harpax.

Det gjorde han klogt i. Havde han kun biet et Dies-
blik, saa skulde min Dolk sat i hans Hierte; men veed Du
vel, Pernille, at jeg er ganste vred over, at han er kom-
met her i Huset. Hvordan har han sneget sig ind?

Pernille.

Jeg stod just ude paa Gaden, og tog frisk Lust. Da
jeg saae ham komme, saa løb jeg ind igien. Men han
fulgte mig i Hælene, som en Skielm, og sagde, at han
vilde giore mig lykkelig for al min Livstid, dersom jeg vilde
tiene ham i hans Kierlighed til Homfruen; og for at vise i
Gierningen, at han vilde holde sit Lovste, stoppede han mig
disse tyve Ducater i Neven; men ligesaa gjerne maatte
han have stoppet en tændt Brand i Nejen. Jeg maae
springe

springe i Flint, naar jeg tænker paa alle de usorskammede
Tilbud.

Harpas.

Ah Morlisse! Pernille er et Mønster for alle Tiene-
steviger. Kom og lad mig tage Dig i Havn, min Datter?
Hvad siger I nu, Moder! Maar man har saadan en
Dorvogterke, og saadanne Nogler, som disse, meener I
da, det er saa vanskeligt og saa umueligt at holde en Pige
inden Laas og Lukke?

Magdelone.

Hør, min Son! vend op og need paa Naturen! Seil
imod Strom og Wind! træk Lykken ved Hals og Haar til
Dig! stik paa Solen! sæt et Stykke til Maanen, og skur
alle Stiernerne. Alt dette funde Du slippe bedre fra end
naar Du vil vogte en ung Pige. Vil hun ikke passe paa
sig selv, saa est Du med al Din Flid og Uimage alt for
kort dertil.

Harpax.

Her er hverken Sporsmaal om at vende op og need
paa Naturen, eller at seile imod Wind og Strom; men
om at passe paa Leonore, og dertil har jeg grundmurede
Huse, dirkesrie Laase, og Hine i Hovedet, og det mener
jeg er nok.

Magdelone.

Daarlighed, min Son! Daarlighed. Maar to Hier-
ter først elске hverandre, saa kan ikke Pokker selv holde
dem. Om Du bygte et Taarn, som naaede med Spidsen
til Skyerne, og gik med Grundvolden need i Afsunden,
og Du satte ham i det øverste og hende i det nederste Num,
saal skulde Du see, at den eene holdt det, at krybeneed, og
den anden at klavre op, saa længe til de mødtes paa Halv-
veien, og det af sig selv, uden at have gjort Aftale imel-
lem

sem hverandre. Om Du satte saa mange Bægtere over dem, som der ere Dage i Aaret, saa dyssede de dem alle i Øvn; der skulde ikke være en Laas, som jo sprang op for dem. Jo flere Hindringer, jo større Mirakler gørde de. Det er saa vist, som Amen i Kirken. Troe mig, min Son, jeg er saa gammel, at jeg er vant til god Morgen, og veed hvad det Eli giver. Din salig Fader begyndte og at trække paa samme Streng; men havde han intet sadlet om i Tide, saa havde han vist nok intet fundet sin Regning derved.

Harpax.

Ja! Snak! Da har jeg giort min Regning lidt bedre. Jeg agter ikke saa hastig at blive — — — nog sagt. Det er nu ligemeget, jeg vil ikke sige mere; men lad os høre, hvad Monsieur Leanders Brev siger for godt.

(han læser.)

„ Jeg har endelig fundet Udveje til at tage den missenkelige Harpax ved Næsen; jeg har leiet det Huus, som er tæt ved hans, og lader giøre en Gang under Jorden lige deraf til Tomfruens Kammer; jeg haaber at hun skal see mig der, inden Matten gaaer forbi; jeg har villet advare hende derom i Forveien, paa det hun ikke skal forskrækkes, og giøre nogen Alarm, hvorved vi kunde blive røbede. Samme Gang kan tiene hende til at slippe ud af hendes Fængsel, og komme i dens Vold, der elster hende meest blandt alle paa Jorden.“

Jo, jo! I skal troe paa det, Monsieur Leander! lad ham kun brænde sig saa hædt. Jeg skal spille ham et Puds, som han ikke tager sig vase for, dersor har jeg just været hos Smeden. Jo, naar jeg betænker det ret, saa maae

jeg

jeg have Livet af ham, om jeg ellers skal leve i Rolighed med Leonore, jeg seer nok, det sikkreste bliver at stikke ham ihiel, dersor lader jeg giøre en Snare, som jeg legger i Kammeret næst ved. Der kommer da Monsieur Leander, saa forlbt som en Rotte. Men i Steden for at finde Leonore der, skal han blive fangen i Snaren. Og saa kommer jeg i min Magelighed, og stikk'r en Volk midt i hans Hierte. Put, put, siger jeg, saa har jeg slaæt ham ihiel, Moerlille, med den største Fornicelse af Verden. Siden begraver jeg ham i min Kjelder; lad ham ligge der.

Magdelone.

Bevare os! min Son. Kunde Du bære det over Dit Hierte, at myrde et Menneske. Meener Du, at Tomfrue Leonore vil holde mere af Dig dersor, hun vil snarere faae mere Afskye for Dig, end tilforn.

Harpax.

Slidder Sladder, Moerlille. Den Gaas Hovedet er af, kækker ikke mere. Og siden jeg har lukket Leonore inde, saa hun intet har faaet Lejlighed at see Leander tiere, saa begynder hun allerede at blive mere villsig til at giøre sig med mig. For nu at holde hende i denne gode Luune, saa har jeg sagt hende, at hun faaer i Dag en Besøgelse af en Fætter hun har, som hun aldrig har seet før. Han er Doctor Juris, og en gammel forstandig Mand, saa jeg ikke tvivler paa, at hun jo siger ham alt hvad der ligger hende paa Hiertet. Han er ellers min gode Ven, og har lovet at tiene mig heri, og at føre hende paa andre Tanker om min Person.

Magdelone.

Den Karl tager sig for, at føre et Fruentimmer paa andre Tanker! Det maae være en stor Mar, der bilder sig saa

eller den Hildebede i sin egen Snare. 449

saa meget ind om sig selv? Hvem er den Fantast, med
Forlov at spørge?

Harpax.

Saa mænd, det er mig selv, Moerlisse.

Magdelone.

Er det Dig, min Son?

Harpax.

Saa mænd, det er mig. Jeg var saldet først paa
denne Fætter; men siden fik jeg en lille Green af Galensie,
saudt at sige. Jeg tænkte, som saudt er, man bør tage sig
vare for alle Mennesker. Man kan ingen troe bedre end
sig selv. Dersor besluttede jeg at forklæde mig, og selv
være den Fætter. Nu vil jeg tage en Doctor-Kiol og et
langt Skæg paa, sille mig an, som en ærværdig Person,
og komme til hende just nu i Tudsmarket; ved den Leilighed
meener jeg at kunne tale hende til Nette, og saae los-
ket ud af hende, hvad hun tænker.

Magdelone.

Gior intet det Galskab, min Son! det er en farlig
Sag. Vil Du vente at blive lykkelig i Dit Egteskab, saa
bor Du jage al Mistanke paa Døren; Du bor aldrig
skytte om at vide, hvad Din Kone tænker, eller hvad hun
gør, og, om nogen vil komme, og snakke Dig noget for,
saa skal Du skyde dem, som en Pest, og som det Slags Folk,
der løber gierne fire Mile for at fortælle en ond Tidende.

Harpax.

Snitsnæ. Jeg vil se paa den, der skal bringe mig
fra mit Forsæt; hvad jeg engang har besluttet, det maae
staae fast. Nu skal Leonore strax komme ned til os.

(gaaer.)

Florentineren.

ff

Magdelone.

Magdelone.

(Her høres en Allarm af Ørre, som blive lukte
op bag Theatret.)

Han bliver vist nok betalt for sin Selvkloghed. — —
Hør, hvilken Allarm, hvad er det for mange Ørre!

Pernille.

Det gaaer saa med de Mænd, der ere jaloux; de
synes aldrig de kan lukke nok for deres Koner.

Magdelone.

Ga! men hvem der har intet andet at stole paa, end
Laas og Lukkelse, den bliver vist nok narret paa det sidste.

Scene 4.

Harpax. Leonore. Magdelone. Pernille.

Harpax.

Nu kommer Her Fætter, Leonore, og vil besøge Her.
Lad mig nu see, I taler frit ud med ham, han er her
strax i Nærverælsen, nu skal jeg gaae ud, og vare ham ad.
(han gaaer.)

Scene 5.

Leonore. Magdelone. Pernille.

Magdelone.

Det er mig hiertelig fier, min lille Datter, at I
og min Søn ere blevne gode Venner igien. Heres Uenig-
hed gik mig meget nært til Hierte. Nu skal jeg gisre mit
til, at overtale min Søn at leve vel med Her, vær I
kun paa Heres Side det venligste imod ham, I kan.
Vi Fruentimmer have vores smaa Mannerer paa os, som

kan bevæge de haardeste Mandfolk, og faae vore Mænd
til at giore, hvad vi vil.

(Hun gaaer.)

Scene 6.

Leonore. Pernille.

Pernille.

Saa skal det da endelig være, Tomfrue? Skal hun
i Aften have Bryllup med Herr Harpax?

Leonore.

Ta, saa tynd er min Skiebne, Pernille. Det faaer
vel at see, jeg er jo i denne Bussemands Vold og Magt,
og jeg faaer at gisre, hvad han vil, for at blive fri fra det
feedsommelige føle Fængsel, han holder mig i.

Pernille.

Men, hvad skal der da blive af Leander? Paa den
Maade faaer han hende jo aldrig mere at see: og han lever
dog i det Haab, at faae hende endnu. Mig er sagt, at
han har overlagt en Maade at frelse hende paa.

Leonore.

Af! hvad skulde han vel kunne udrette. Det er
mere for hans, end for min egen Skyld, at jeg gyter mig.
Han elsker mig, og det lader han ikke af, saa længe han
seer, at jeg er ugit; men just derover hader Harpax ham,
saas hans Liv staer hver Dag i Fare. Naar jeg nu giv-
ter mig, saa er hans Haab ude, og saa glemme vi nok
hverandre; i det mindste vil jeg begynde paa at slaae ham
af Tankerne, og dersor vil jeg bede min Fætter give mig
de beste Raad til at dæmpe min Kierlighed for ham. Naar
jeg da intet mit Viemærke, saa har jeg i det mindste den
Fornsielse at tals om den stakkels Karl, saa længe det varer.

Ff 2

Pernille.

Pernille.

Zeg mørker nok, Zomfren er alerede paa Veie til
at glemine ham. Men veed hun vel, at denne Fætter er
ingen anden end Herr Harpax selv i egen Person,

Leonore.

Hvad siger Du? Er det ham?

Pernille.

Sa mænd er det saa. Det er af bare Mysgierrighed
han forkleder sig, og giver sig ud for hendes Øffender-
barn, at han des troehiertigere kan tale med hende eg faae
at vide hvad hun tanker. Nu kan hun narre ham, og
ikke sige ham et Ord — — —

Leonore.

Nei tværtimod, Pernille! jeg vil just for det samme
tage Bladet fra Mundem; han skal faae mere at vide, end
han selv fiskter om. Siden han er saa gal, og voer det
Stykke Arbeide, saa skal han ogsaa blive betalt dersor.
Han skal lære at kiende mig bedre, end han selv ønskede,
og jeg skal giøre ham det saa broget, at han skal betanke
sig, inden han øgter mig. Bliver han min Uven der-
over, saa er det ligemejet, og drister han sig endda til at
tage mig, saa er det værst for ham selv,

Pernille.

Der kommer han. See hvilket Bukkestieg han har
lagt sig til!

Leonore.

At han prøver derpaa, skal han komme til at forsøs
tryde.

Scene 9999

Scene 7.

Harpax. Leonore. Pernille.

Harpax. (sagte.)

Nu skal jeg lade, som jeg ikke kiender hende, saa mærker hun intet Luntent. (til Pernille.) Jeg er skikket til hende, min kiere Cousine.

Pernille.

Det er nok intet til mig — —

Harpax.

Er hun da intet Domfrue Leonore? — —

Pernille.

Nei, jeg er intet Domfrue, jeg er kun Pige her i Huset.

Harpax.

Kanske I er ingen af Deelene mit Barn. (til Leonore.) Er hun da min Cousine?

Leonore.

Sa jeg er, min Herre.

Harpax.

(til Pernille.)

Saa sæt I os da Stole hid. (til Leonore.) Sæt Dem need og see paa mig. (til Pernille.) Træk Gardinerne tættere for og gaae saa kun jer Vel.

(hun gaaer.)

Scene 8.

Harpax. Leonore.

Harpax.

Hør Cousine! jeg er kommen her paa Herr Harpax' Begne, for at overtale Dem til at øgte ham. Han

elsker jo Dem, og Deres Fader har for sin Døb testamerteret Dem til ham. Nu har jeg ladet mig sige, at De har faaet en daarlig Kierlighed i Hovedet, og vil intet esterleve Deres Faders Willie, men at den stakkels Harpax har kun fundet Had og Asspændighed hos Dem, i Steden for Kierlighed.

Leonore.

Ja! det er sandt nok, min Herre! jeg kan intet komme til Nette med ham; men det er ikke min Skyld, det er hans egen Skyld.

Harpax.

Hvordan det?

Leonore.

Vi boede paa Landet, otte Mile herfra. Jeg ansaae Harpax altid som min tilkommende Mand, jeg havde aldrig seet andre Mandspersoner, end ham alene. Nu er det sandt, at han kom mig altid underlig og barsk for, og at jeg just ikke heller nogen Tid holdt af ham; men jeg kan dog ikke sige, at jeg den Tid havde nogen besynderlig Afsky for ham, fordi jeg tenkte, at alle Mandfolk vare beskaaftne, ligesom han. Havde han nu ladet mig blive i den Wildfarelse, saa havde han gjort klogt; men i den Sted arbeidede han selv paa, at giøre mig klogere, saa jeg lærte det, der gior mig ret ondt paa hans Begne, nemlig: at han er det allersæleste Menneske paa Jorden.

Harpax.

Gjorde han det selv? Hvordan kunde det gaae til?

Leonore.

De veed jo, Fætter, at min Fader gav Harpax fuldkommen Magt og Raadighed over mig og mine Midler; derpaa døde Harpaxes Fader først, eg min Fader kort deraf. Da Harpax derved fik baade sin Faders og mine

Mid-

eller den Hildede i sin egen Snare. 455

Midler under Hænder, saa sik han Haab om at komme i
Raadet, og vilde dersor lade al sin Pragt og Herlighed see
i Florents. Jeg maatte følges med ham til Byen, hvor
nødig jeg vilde. Der begegnede mig saa mange velskabte
unge Personer, som alle gjorde sig Umage for at behage
mig. Naar jeg da betragede dem paa den eene Side, og
Harpax paa den anden, saa kan De vel tænke, Fætter, hvad
der blev af. Mine Vine blev da først aabnede, og saa
sik jeg at see, at Harpax var det vederstyggeligste Menne-
ske af Verden; fra den Tid af sik jeg ret en Afskye for
hans Person.

Harpax. (sagte.)

Saa gid Pokker fare i — — —

Leonore.

Hvordan? Staaer det Dem intet an, Fætter, at
jeg skriver saa reent ud? Kanske jeg taler for frit.

Harpax.

Nei saa mænd! det kan jeg just ikke sige.

Leonore.

Jeg skal gierne twinge mig.

Harpax.

Nei, tværtimod, Cousine. De maae intet dolge af
alt det, De tænker. Dersom jeg skal stå en bestandig
Enighed her i Huset, saa maae jeg overveie det eene med
det andet; dersor maae hun tale ganske aabenhiertig
med mig.

Leonore.

O! det vil jeg min Troe ogsaa giøre. Endnu er det
Tid. Siden, naar vi vare viede til hverandre, var det
for sildig. Dersor skal jeg slet intet stikke under Stol af
alt hvad han har sagt eller gjort imod mig. Saal kan

Fætter selv siden domme, om jeg bør ægte ham; men De
maae intet gaae hen, kiere Fætter, og sige ham det igien.

Harpax.

Nei jeg skal ikke. Men lad os komme igien til det,
hvor De slap; da De nu betragtede disse mange unge
Mennesker, vælgede De Dem da strax en Kiereste?

Leonore.

Nei vist ikke; jeg drømte aldrig derom, førend Har-
pax selv stæffede mig. Die paa een.

Harpax.

Vi skal nok see, den Mand har selv været Skyld i det
altsammen. Hvordan var han sig da ad.

Leonore.

Meget latterligt og urimeligt. Han vilde tvinge mig
til at føre en anden Levemaade, og dersor lukkede han mig
inde, at jeg ikke skulle komme i blant Folk. Hvergang jeg
da stod i mit vindue, for at tage frisk Luft, saa kom der
en Person i sit vindue, i det huus lige over for. Dette
gav jeg dog ikke strax Agt paa, men — —

Harpax.

Men Harpax var Aarsag i, at hun gav Agt derpaa.
Ikke?

Leonore.

Justement; som han var plaget af sin sædvanlige Mis-
tanke, saa sagde han til mig, det kunde intet andet være,
end at den Karl var forlbt i mig, og stod i sit vindue,
for at see paa mig, og dersore besalde han mig i storsie
Ivrighed, at jeg aldrig maatte staae mere i mit vindue,
og see ud paa Gaden. Derved lerde jeg det, som jeg ei
vidste tilforn, og hvad jeg ei før havde staet i mit Vin-
due,

eller den Hildebede i sin egen Snare. 457

due, saa stod jeg da, siden den Tid, og saa befandt jeg,
det var sandt, Harpar havde sagt mig.

Harpax. (sagte.)

Jeg maae blive gal.

Leonore.

Den samme Person hedder Leander, jeg kunde sæse af
hans Dien, at han elskede mig af Hjertet. Han er et
ung Menneske, seer godt ud. De skulde kun see ham, saa
behagede han Dem, han besidder alle de Huldkommenheder,
en Cavalier bør have, der veed at leve, han klæder sig godt,
har et fornemme Væsen, er yndig, behagelig,

Harpax.

O spring over alle disse Huldkommenheder, her er jo
nu intet Spørsmål om at udbasune hans Veramnesse.

Leonore.

Forlad mig det, Fætter, jeg kan intet bare mig for
at sige det; det er ei heller af Beien at vise Dem, at Lean-
der fortjener al den Ros, man kan lægge paa ham, siden han
dog er den eeneste, som jeg har forseet mig med, om det
ellers kan kaldes en Horselste. Jo jeg er Dem god for,
min kære Fætter, at Leander besidder lige saa hoi Grad af
Dyd og Huldkommenhed, som Harpar besidder af Lyder og
Ufuldkommenhed.

Harpax. (sagte.)

Det kostet at tvinge sig. (høit.) Lad os høre videre,
Hun saae ham vel tiere i Vinduet?

Leonore.

Nei desværre! min Tyran blev vred, og lod i Arrig-
skab Vinduet myre til.

Harpax.

Nu, nu, Tyran; hem, hem!

Leonore.

Men hans Haardhed blev dog straffet. Herr Leander skrev mig et Brev til, og gav sin Kierlighed tilkiende, og det Brev fik jeg lige for Harpakes Nose.

Harpax.

Hvordan da?

Leonore.

En Aften, da vi begge sad uden for Huset i Maaneskin, kom der tvende vilde Gade-Drenge, som spisede Kirseber, og stillede dem lige for Harpax, og trallede og spægede, som De ved, Drengene gør, og kastede Kirsebærsteenene i Beiret, saa een af dem just traf Harpax i Ansigtet. Derover blev han vred, og forbød dem, at de intet maatte giøre det, men de lod, som de hørde det ei, og jo mere han truede dem, jo mere kastede de Steenene i Beiret. Paa det sidste sigtede de kun ester hans Nose, og hvergang de traf, grinede de ham ud oven i Kibbet. Derpaa soet Harpax op i sin Hastighed og løb efter dem, alt hvad han kunde, men Leander, som havde staet i det næste Huus, på seet Spillet an, skyndte sig at give mig sit Brev, og pakkede sig strax bort igien. Harpax fik intet sat paa Drengene, men kom tilbage med Tungen ud af Halsen, saa forpusset og forblæst, at han knap kunde tale, og var splitter gal over, at han saa skammelig var bleven narret.

Harpax. (sagte.)

Ah, jeg er færdig at briße. (høit.) De havde vel ingen Rolighed paa Dem, førend De fik Brevet besvaret.

Leonore.

Det forstaer sig; men det stod paa at finde Leilighed til at flye ham mit Svar.

Harpax.

Fandt De da den Leilighed?

Leonore.

Leonore.

Hvad andet? Det sorgede Harpar for. Han salde paa den Skrobelighed, at spørge sig for hos en Spaa-Kierling, om han skulde beholde mig alene for sig selv. Der tog han mig hen med sig en Morgen tidlig. Vi vare knap trinede uden Doren, forend Leander indedte os. Da var Holland i Nod. Harpar blev bange, og holdt alt stille. De med os, og mig holdt han fast i den eene Haand, men jeg havde mit Brev i den anden; alt som jeg gik saa tankte jeg paa, hvordan jeg skulde slippe til at flye Leander Brevet. I det samme gik vi forbi tvende Soldater, der stod og savede Brænde paa Gaden. Nu skal De høre, Fatter, hvor artig jeg bar mig ad. Jeg lod mig salde i blant Brænder, og med det samme trakte jeg Harpar omkuld, saa han fik et stemt Slag. Leander kom farendes til, for at hielpe mig op, og da han reiste mig, tog jeg min Tempo i Agt, og stak ham Brevet i Haanden; derpaa gjorde jeg mig meget gestestig, og løb hen, og sankede Harpares Hat og Stok op, imedens han selv leddte ester sin Kappe og sine Handsker. De skulde have hørt, Fatter, hvor han bandede og skielbede mig og sin Skibne, og alle de Spaa-Kierslinger og Saugskierere der vare i Byen; men jeg lod ham skielde, saa meget han gad. Jeg var saa glad over, at mit Brev var leveret, saa han intet kunde bringe mig i ond Humeur. De skulde seet Dem fordærvet, dersom De havde seet, hvilke Kaalbotter han stodte og hvordan han saae ud, saa oversølet af Skarn, at man ikke kunde kiende, hvad han var af.

Harpar.

Au! hvad blev der da af begge disse Historier?

Leonore.

Leonore.

Det blev det af, at jeg ~~sik~~ sagt Leander hvad jeg vilde. De kan tanke, han elskede mig inderlig, og derfor fandt han paa et Puds for at komme mig i Tale, uden at min Dussemann skulde mærke det; han lod en freimmed Karl vare Harpax ad under Haanden, at vi luredে kun paa Leiligheden, at gaae vor Vej, og at Leander derfor havde i Sinde at passe paa en Asten under mine Binduer, for at stiele mig hort. Den Advarsel gjorde den Virkning, som vi ønskede: Harpax blev oplyst over denne blinde Alarm, og besluttede ved den Leilighed at myrde Leander; han tog nogle flere Stratenrøvere til sig, og stod Skildvagt med dem i fæften Netter under mine Binduer; og i de fæften Netter var jeg hos Leander i Lysthuset i Haugen. Der ~~sik~~ vi da Leilighed at snakkes ved for Alvor, og legge over sammen, hvordan vi skulde slippe ud af Hænderne paa Harpax. Og, som vi vare begge to forslakte, saa fandt vi os saa vel ved at omgaaes sammen paa den Maade, at vi ikke fikkes ad, førend det lyse Dag. Maar jeg saa var kommet i Seng, lod jeg som jegsov, og saa kunde jeg høre den Biern komme hjem, og hoste og harke, og flingre af Kuld. Sommetider var han saa vaad, som en druknet Muns, sommetider pusdede han i sine Hænder; saa forfrossen var han; men det slog aldrig Feil, at han jo var syg og herteckippet; jeg veed ikke, at jeg har haft større Fornoelse i mine Dage, end derover.

Harpax. (sagte.)

Alt det maae jeg drikke i mig. (høit.) Hvorlange varede det?

Leonore.

Kun fort, desværre! Paa det sidste blev det stemme Dyr feed af at spilde sin Gang, og imidlertid var Sorge-aaree

eller den Hildeude i sin egen Snare. 461

saret ude efter min Fader. Derpaa tog han sig den Myn-dighed til, at befale mig at holde Bryllup med ham; men, da han paa ingen Maade kunde bevæge mig, satte han mig ind i det sorte Hul, hvor jeg nu har sidder i fulde ses Maan-neder. I Døg er det den første Gang, jeg er kommen ud deraf. Siiig mig nu oprigtig Deres Meening, min kiere Hætter! bor jeg vel ægte Harpax, naat jeg bærer saa stort et Had til ham og har saa slette Tanker om ham?

Harpax.

Min Meening er denne: Leander seer godt ud, er vel stukt, veed at leve, det vil jeg tilstaae; men derhos er han en gagende Prakker. Harpax derimod er jaloux, noget ubehagelig og barsk, det kan ogsaa vel være; men derhos har han mange Penge. Hvad er det nu, der skaffer os Glæde og Fornoielse i Verden? Det gior Rigdom og Penge. Naar er det, at man er bedrøvet og hænger med Hovedet? Naar man fattes Penge. Kort at sige, naar man kun har Penge, saa kan man venne sig til alting. Overalt, naar man mærker, at den Øyst man finder hos sig, strider imod eens Pligt og Skyldighed, saa er det jo den letteste Sag af Verden at twinge den. Det beroer kun paa Billien. For Exempel: Sæt De sig nu for, at De vil dæmpe denne daarlige Kierlighed, at De intet vil tenke paa Leander uden med Afskye, at De vil glemme alt hvad De veed om ham, indtil hans Navn, saa skal De see, det skal gaae an. Naa, lille Cousine, loy mig det.

Leonore.

Mei, min kiere Hætter, det gaaer saa mænd aldrig an?

Harpax.

Hvad siger De? Gaaer det aldrig an? Hvorfor ikke det?

Florentineren.

Gg

Leonore.

Leonore.

Mei! jeg kiender alt for vel min egen Skabelighed.
Lovede jeg det, saa holdt jeg det vist nok aldrig.

Harpax.

Men paa den Maade har jo Harpax ingen Nytte af
al den Umage, han gior sig.

Leonore.

Hvad har han ikke? Han faaer mig jo til Kone. Hvad
vil han begiere mere?

Harpax.

Jo, Cousine, hun maae i det mindste have nogen
Kierlighed for ham.

Leonore.

Det er ikke just sagt, at man elsker en Mand, fordi
man tager ham.

Harpax.

Jo, Cousine, det er en stor Synd, naat man intet
elsker den, man givter sig med.

Leonore.

Synd? Ja den vil jeg spise op i et Stykke Smørrebrod.

Harpax.

Eller hun da Harpax slet intet!

Leonore.

Mei ikke det allermindste.

Harpax.

Men hvem veed? Kanskje hun med Tiden funde komme
me til at elsker ham.

Leonore.

Leonore.

Allbrig i mine Dage. Jeg vil intet, jeg kan intet
else end Leander.

Harpax.

Nei det kan jeg ikke holde længere ud. (Han tager
Slegget af.) Viid hvem Du taler med, Du Laptasse.

Leonore.

Gh! har jeg seet i mine Dage! er det Dem, min
Herre? See, hvilket Skabeluun!

Harpax.

Ga, det er mig, Dit Skarn — —

Leonore.

Naa, naa, et godt Ord igien. Hvad har De at
klage. De sogte jo ester, at faae Sandheden at vide, nu
veed De den jo. De bør være mig forbunden, at jeg har
sagt Dem den, med den største Oprigtighed af Verden.
Der seer De, hvad Deres mistænkelige Sind har gjort for
Virkning hos mig, og hvordan jeg vil blive, om De drister
Dem til at tage mig.

Harpax.

Ga, jeg skal driste mig dertil, for at straffe Zeres
Vanartighed, jeg skal ikke sindere paa andet, end at ærgre
Zer. Jeg skal tage Zer, for at forfolge Zer. Jeg skal
giøre Zer det saa braaget, at I skal blive feed af Leander,
og af Zeres eget Liv. Pernille?

Scene 9.

Harpax. Leonore. Pernille.

Pernille,

Herre!

Harpax,

Arbeider Smeden?

Pernille.

Oh! Herre!

(hun lader som hun bliver bange.)

Harpax.

Oliv intet bange; under denne Dragt har jeg faaet
hendes hele Historie at vide. Jeg har faaet at høre utros-
lige Ting. Kan Du begribe det, min Datter, at, med al
min Forsigtighed har de over hundrede Gange narret mig
midt op i mine Dine,

Pernille.

Da skulle de og faae baade Last og Skam.

Harpax.

Sa bie kun, jeg skal nok hævne mig. I Nat kom-
mer Leander og vil snappe hende bort, saa skal jeg sætte
en Snare for ham. (til Leonore.) Sa skal Du saa, Din
flemme Ting! Du skal see paa det, at den, Du elsker
høiest, skal blive myrdet for Dine Dine. Er I snart klar,
Mester?

Scene

Scene 10.

Smeden, og de Forrige.

Smeden.

Ja, nu er det færdig, og nu skal jeg strax giøre Præ-
yen, at Herren kan see det.

Harpax.

Nei, I skal have mange Tak, Mester. Jeg vil selv
prove det, jeg betroer saa mænd ingen anden dertil.

Smeden.

Da er det ligemeget. Vil Herren da kun komme
lige hen til mig. Vil han kun gaae frik til. — — —
(Harpax gaaer og Machinen staaer op om ham, saa han staaer,
som i den Spanske Kappe.) Naa, saas Herren det, sidder
han ikke der, som en Abekat?

Harpax.

So det er sandt. Det var ypperligt. Hille beeske,
hvor hun klemmer. Skynd jer og løs mig. Hun falder i
mig noget trang.

Smeden. (smilende.)

Vilde Herren, jeg skulde løse ham. Det kan nok
intet gaae an.

Harpax.

Hvorsor kan det intet gaae an.

Smeden.

For jeg maae intet.

Harpax.

Hvorsor skulle I ikke maatte?

Eg 3

Smeden.

Smeden.

Nei, det raader jeg intet for.

Harpax.

See, hvilken forbandet Snak, hvem skalde ellers raahe
for det.

Stene II.

Leander. De Forrige.

Leander.

Det gør jeg.

Harpax.

Aa! jeg arme Mand, jeg er forraab,

Leander.

Nei, Du faaer Din fortiente Løn. Du vilde betiene
Dig af dette Paafund, for at skille mig ved Løvet; men
jeg vil kun bruge det, for at redde den skonne Leonore af
Dine Klær.

Harpax.

Au! Leonore, troe ham intet; tænk paa I er for-
bunden i Jeres Samvittighed at øgte mig.

Leander.

Der skal vist nok intet blive af. (til Leonore.) Min
fode Somfrue, vore Venner ere eenige i vort Givtermaal.
Intet uden Osden skal skille os.

(Han omfavner og kysser hende.)

Harpax.

eller den Hildebede i sin egen Snare. 467

Harpax.

Holdt, Leonore, gør det intet! I farer levende til
Hilvede.

Leonore.

Det havde intet været at forsøøre, om jeg havde gjort
saa ved Demi, min Herre; men med Leander bliver Spaas
dommen knap opfyldt.

Harpax.

O! lille Pernille, skynd Dig, og frels mig.

Pernille.

Ieg maae intet for Leander, Herre.

Leander.

Kom, min sode Domfrue, lad os gaae hen at holde
Bryllup. Farvel saa længe, min Herre.

Harpax.

Holdt, holdt.

Leonore.

Farvel! min Herre, skyldigste Tienerinde.

(gaaer.)

Harpax.

Leonore betenk dog.

Pernille.

Farvel! falske Blakke, smør jer i Taalmodighed.

(gaaer.)

Harpax.

Holdt, holdt, heida, hvem er der?

Scene 12.

Magdelone. Harpar.

Magdelone.

Oh bevar os, min Son, hvem har sat Dig der i
Klemme?

Harpas.

Oh! det har jeg selv.

Magdelone.

Du selv?

Harpas.

O! ja, Moersille. Jeg maae blive gal. De tage
Livet af mig. Jeg tænkte at narre andre; men jeg har
narret mig selv. Hjelp mig og bryd denne forbandede
Klemme i tu.

Magdelone.

Har jeg ikke nok sagt Dig det, min Son. Der har
Du frugten af Din Egensindighed. Havde Du lydt mig
ad, saa havde Du ikke siddet der, som Du sidder.

Harpas.

Jeg troer, J er gal, Moor. Er det nu Tid at præ-
dike. Hei! Gevalt! de myrde mig.

Scene

Scene 13.

Harpax. Magdelone. En Betient med
sine Folk.

Betienten.

Hvad er det for en Allarm.

Harpax.

Oh! min Herre, vær saa god og lad dem løse mig.

Betienten.

Løser ham, Folk. (De løse ham.)

Harpax.

Megen Tak. Det gjorde godt, kom nu med, og lad
os skynde os.

Betienten.

Hvorhen? Giv Stunder? De kan tidenok komme
hen, hvor De skal.

Harpax.

Oh nei! skynd jer, lad os lester dem, ellers saa
vi intet sat paa dem.

Betienten.

Dem, De skal hen til, sober saa mænd intet bort.
Seg har Besaling at hente Dem op til Raadstuen.

Harpax.

Det har jeg ikke stunder til nu. Det skulde de godt
Folk tænkt paa lange før. Det havde været godt for Byen,
om jeg havde siddet i Raadet for ti Aar siden.

Betienten.

Jeg frygter for, De kommer til at sidde i Slutteriet først. De skal giøre Regnskab til Raadet for Jonisrue Leonores Midler.

Harpax.

Jeg troer Raadet er gal, hvilken dum Streg. Det er godt at see, jeg sidder intet i Raadstuuen.

Betienten.

Saa kom nu da, siden De har saa stor Haft.

Harpax.

Saae han Skam der giør, allerhøst paa de Maader.

Betienten.

Jeg skal nok lære Dem, vil De ikke med det gode. Trækker af med ham, Folk!

(Der spilles en March, og han trækkes bort i Tacten. Derefter synges dette efterfølgende.)

Magdelone.

Saa lærer nu i Mandfolk, som

Tor stole paa jer Herredom,

At vore Hierter vindes ved

Fortrolig Venlighed.

Bed Godhed holdes vi i Styr

Og ere tamme Dyr:

Men

eller den Hildebede i sin egen Snare. 471

Men hvo, som vil med Bold og Evang
Os bringe fra vor egen Gang,
Sin Sag han altid værre gør,
;;: Forsøg kun hvo der tør. ;;

Smeden.

Enhver, som har den samme Feil
Kan sig paa Harpax see i Speil.
Dog, om han prøve vil min Kunst,
Jeg takker for den Kunst.
Jeg til hans Arbeid færdig staaer
Med alt hvad jeg formaer.
Han seer, at jeg ham tiene kan
Saa godt, som nogen Haandværksmand,
Jeg har hvad til mit Værksted hør,
;;: Forsøg kun hvo der tør. ;;

Leander.

Det er en stor Hornsielße
At have til Medbeilere
En riig, forlbt, og gammel Mand,
Som brav spendere kan,
Og som tilgavns betale maae,
Hvad unge Karle faae.

Men

Menn er han brav jalour dertilz,
 Og Pladsen reene have vil,
 Da siunger Kukken for hans Dør
 Forsøg kun hvo der tor.

Ende paa Skuespillet.

